

พลิ้วไหว

ชายจีวร

จดหมายเหตุธรรม ๓

โดย พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

พลิ้วไหว
ชายจีวร
จดหมายเหตุธรรม ๓

โดย
พระธมฺมธโร
ครูบาแจ๋ว

พลิ้วไหวชายจีวร

จดหมายเหตุธรรม ๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

ส า ร บั ญ

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ

พระสุเมธาธิบดี สุนภเสร็จ

พระสมชโร สุภเศร

คำนำ

จดหมายเหตุธรรม ๓

เป็นหนังสือที่รวบรวมจากจดหมายธรรมลิขิตของพระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว ที่เขียนแล้วส่งไปถึงจุดหมายปลายทางจำนวน ๑๐๐ ฉบับ เป็นบันทึกธรรมในรูปแบบจดหมาย อันมากไปด้วยความนุ่มละมุนแลหลากสีสันเพื่อสาดฉายประกายแห่งอุบายธรรมปฏิบัติ เพื่อสะท้อนสภาวะแต่เดิมแท้ของดวงใจอันพิสุทธิ์

บางฉบับก็ให้สะท้อนหวั่นไหวกับอารมณ์โลกโลกีย์

บางฉบับก็มุ่งปลุกให้ตื่นขึ้นมากำกับ "รู้" ในตน

บางฉบับก็มุ่งแก้ปมปัญหา คือ ทุกข์นานาในใจ

อีกบานแผนกถอดจากสำนวนเทศนาอบรมภาวนา และบ้างก็เป็นส่วนเอกสารธรรมในเนื้อหาทั้งหมดในงานอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

แม้จะยังมิอาจสมแก่ใจสาแก่ใจของท่านผู้อ่านโดยถ้วนทั่ว

แต่ก็คุ้มค่าคู่ควรกับการเก็บสะสมขึ้นหิ้งชั้นวางหนังสือ

ขอโปรดได้รับความผูกพันจากพระภิกษุหนุ่มที่เคลื่อนเข็นกงล้อแห่งพระธรรมด้วยน้ำใสใจจริง

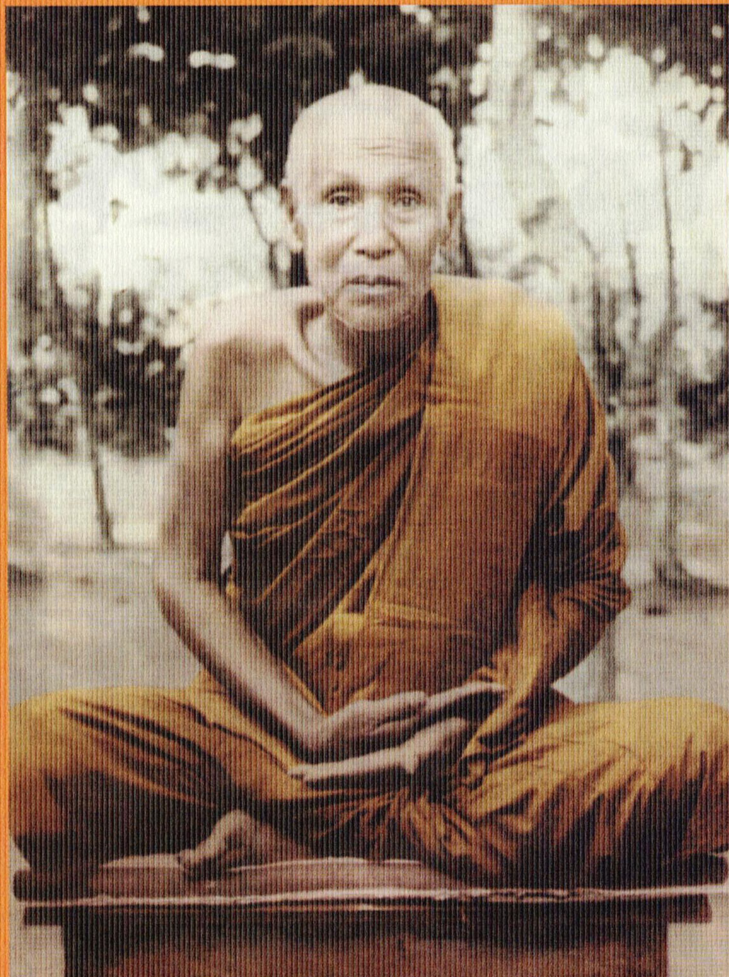
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

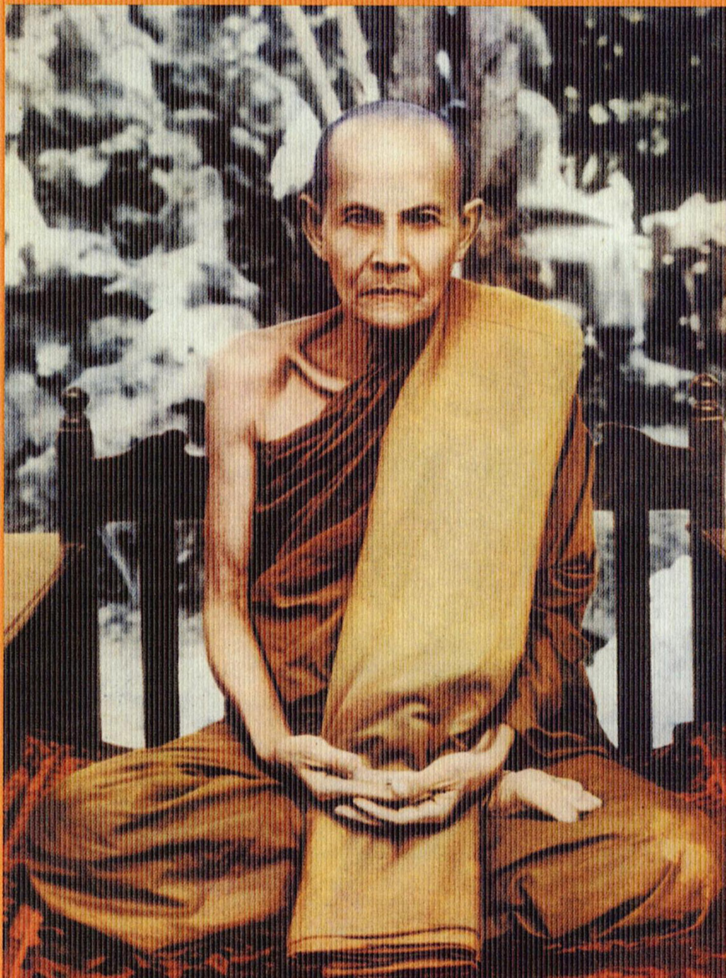
เข้าพรรษา ๒๕๕๓

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

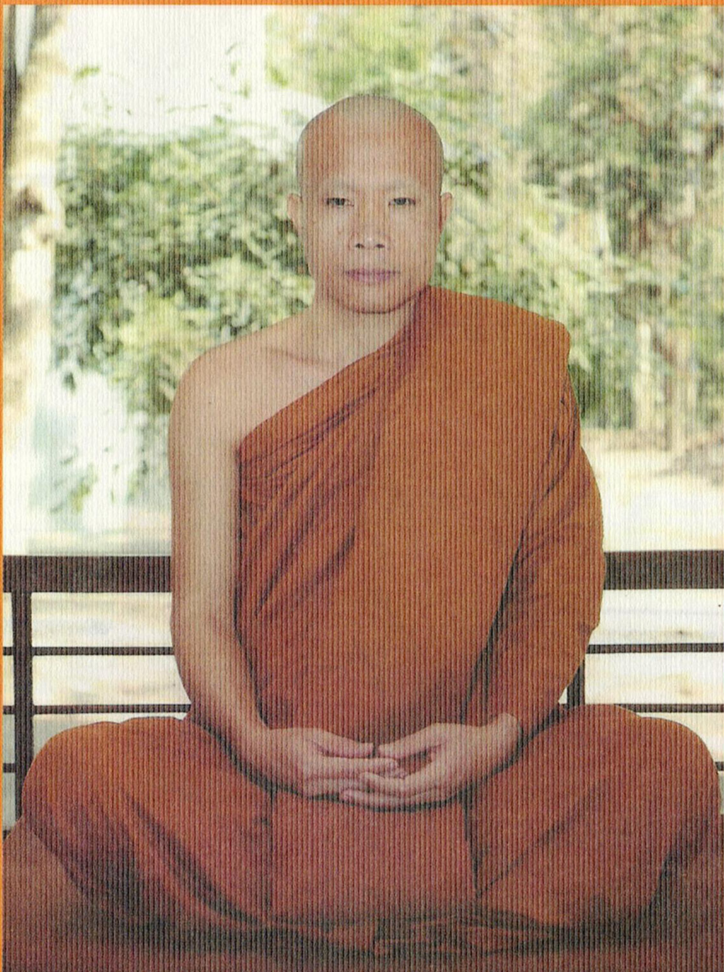
หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

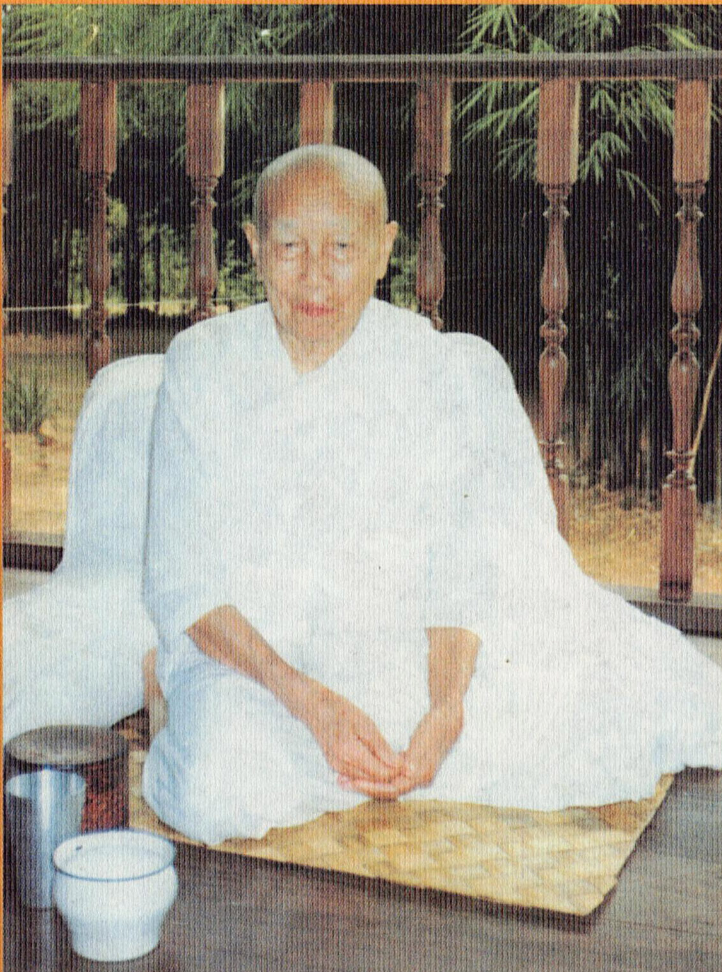
หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

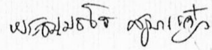
คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

“

อย่าเป็นแค่ชื่นชอบสำนวนโวหารในตำรา
หากแต่จงทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง
แล้วจะได้สุขประโยชน์ยิ่งนัก

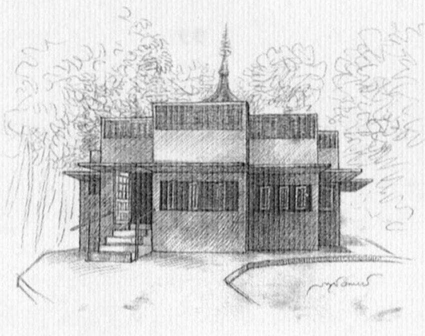
”

“

ถึงแม้เป็นเพียงภิกษุหนุ่ม
แต่อุทิศตนแก่พระศาสนา
เธอย่อมส่องโลกนี้ให้สว่าง
เหมือนพระจันทร์พ้นจากเมฆฉะนั้น

”

พระพุทธพจน์

พลิ้วไหวชายจีวร

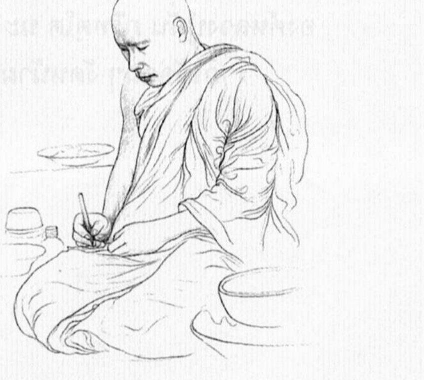
จ ด ห ม า ย เ ห ตุ ธ ร ร ม ๓

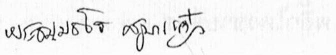
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

“

เมื่อถือตำรา ก็วางตำราลงได้
ภาระทุกสภาพการณ์ไม่เคยเอื้ออำนวย
ที่จะให้ผู้เขลาขลาดดันทุรังไปเปล่า
ปล่อยวาง ไม่ยึดไม่ถือ
ไม่สำคัญตนเอง
จึงจักเป็นผู้เข้าถึงความจริงอย่างเที่ยงตรง

”

๑ รากไม้อ่อนงัดผาหิน

คุณโยมวาสนา ทราบ

ตัณหาเป็นยางเหนียวในโลก

สัตว์ที่ตายไปละอาลัยมิได้ก็ให้ห่วงหา (หวง - ห่วง - ห้วง)

ก็ได้แต่บอกสอนให้ละ ให้วาง ให้เอาจิตไปคว้าเกาะยึดเอาบุญ จากวันนั้นมาวันนี้ดีขึ้นได้บุญบวชจากลูกชาย ได้บุญอื่นๆ มาเสริมเติมจึงให้งามพอดูได้ ได้ช่วยและช่วยได้

ว่าแต่คุณวาสนาเถอะ

ให้ยิ้มอุ่นกับเสียงเต้นของหัวใจเข้าเถอะ อย่าล้อเลียน

◉ ความไม่พอดีจะเป็นความรู้ ของ "ผู้รู้" อันขลาดเขลา และ "รู้" ที่ "รู้" กับ "รู้ที่ยึดถือรู้" ก็ให้เขลาให้ขลาดพอสักแต่ว่า "รู้" กลับเป็นรู้ ที่ "รู้ทำ - รู้จริง"

ให้ตรวจรู้ดูขันธ์ ๕ ด้วยขันธ์ของพระพุทธเจ้า

ตรวจตราบารมี ๑๐ ด้วยเสมอไป ศีลขันธ์ สมาธิขันธ์ ปัญญาขันธ์ เป็นขันธ์พาให้ได้วิมุตติขันธ์

ย้อนยอกย้ำลงไป ทำพุทธนิสัยให้เป็นเป็นให้มี - มี

หากวุ่นใหญ่ให้ย้อนอ่าน "ขันธ์วิมุตติสะมังคีธรรมะ" ของ องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต นะ จะหายฉงนนักแล

รากไม้อ่อนๆ งัดหน้าผาหินให้หักทะลายได้

เจริญพรมาด้วยธรรม
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

๒ เป็นมงคลอย่าเป็นอัปมงคล

“ท่านอาจารย์หลอด ปโมทิโต

เคยได้อยู่จำพรรษา ศึกษา ปฏิบัติด้วยกันที่เชียงใหม่มาปีนี้มามรณะลง ไม่ทราบว่าสรีระคราบกายของเพิ่นหมู่ลูกศิษย์ลูกหาศรัทธาญาติโยมพระเณร จะเอาไปส่งสการที่ไหน

วัดใหม่เสนาฯ ก็แคบไป ไม่พอจุผู้คนมาร่วมงาน

วัดศรีสว่างบ้านขามบ้านเกิดของเพิ่นก็ไกลต้องเคลื่อนศพไปหากแต่ก็เหมาะดี หรือเพิ่นมีจิตดำริเจตนาไว้อย่างใด

ความเห็นลงตัวกันทุกฝ่าย ก็จะเป็นมงคลแก่เพิ่นผู้ละจากไป แต่โดยมากศิษย์หามักจะยกตัว คณะของตัวมาเหนือครูบาอาจารย์

ให้เป็นมงคล อย่าให้เป็นอัปมงคล...”

- หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ปรารภเมื่อเช้าวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ภายหลังทราบว่า หลวงปู่หลอด ปโมทิโต มรณภาพ

จนลุวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ พระลูกศิษย์ในหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ได้โทรสารมาเพื่อกราบคารวะในองค์หลวงปู่หลอด ปโมทิโต ด้วยเศียรเกล้า

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
รักษาการเจ้าอาวาสวัดป่าวิเวกวัฒนาราม (ธ)
ตรวจ - รับรอง
๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ สวดมนต์ก่อนนอนด้วย

To. น้องจีน

พระอาจารย์ครูบาได้รับจดหมายพร้อมจตุปัจจัย (Draft) ของน้องจีนแต่หลายวันมาแล้ว พระอาจารย์หลวงลุงมาว่างตอบเอาวันนี้

การให้ธรรมะ หรือการมีส่วนร่วมในการให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมจักได้ปัญญาอันกว้างขวาง และการให้ปัญญากับผู้อื่นนับเป็นการให้อันยอดเยี่ยมที่สุด

การให้ประทีปแสงสว่าง การให้สาธารณูปโภค (ค่าน้ำค่าไฟฟ้า) ย่อมได้สิริรัศมี ผิวพรรณและความงาม อีกทั้งยังเป็นผู้ได้สติปัญญาที่มิขาดวรรคตอน

ปัญญาเป็นเครื่องนำทางของชีวิต

ชีวิตที่มีปัญญาเป็นเครื่องกำกับย่อมเป็นชีวิตที่ดีที่สุด

และปัญญาจะได้จากการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ตั้งใจฟัง ตั้งใจในขณะเรียน

ทำแบบฝึกหัด

ถามเมื่อสงสัยให้กระจ่าง

จดบันทึกเพื่อกันลืม

ขอน้องจีนตั้งใจเรียนเข้าเถอะ ความรู้ทุกอย่างจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง แก่คุณพ่อคุณแม่ แก่ประเทศชาติบ้านเมือง

ขอจงได้รับพรวันเกิด มีความสุข มีความสงบ

มีจิตใจที่ดีงามอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง

และต้องสวดมนต์ก่อนนอนด้วย จึงจะได้เป็นเทพธิดา

เจริญพร

พระธมฺมธโร พระอาจารย์หลวงลุง

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๔ อย่าพลาดจากใจตน

เจริญพรมายังครอบครัวสวัสดิ์เมธากุล

พัสดุพร้อมปัจจัยได้รับแล้ว

ขอจาคนิสัยจงเป็นเหตุแห่งการจาคะกากมลทินภายในใจตนเถิด

ขอจงเป็นบุญเป็นกุศล มีศรัทธา มีศีล มีวิริยะ มีสติ และมีปัญญา

ก็จะทราบได้ในคำว่า "บุญญาบารมี"

การให้เครื่องอุปโภคบริโภคเครื่องใช้สอย

การอ่อนน้อมถ่อมตน บูชาคุณต่อผู้ใหญ่พ่อแม่ครูบาอาจารย์

การรักษาศีล การระมัดระวังตน

การอบรมตนให้ดีงาม

การขวนขวายในกิจอันชอบ

การให้ส่วนบุญคุณความดี

การอนุโมทนาชื่นชมยินดีในส่วนของผู้อื่น

ฟังธรรมนำการแก้ไขตน

การทำความเข้าใจให้ตรง

การภาวนา - หาความสงบใจ

อาการของบุญเหล่านี้นับเป็นอาการแห่งการบำรุงใจตน

การบำรุงตนคือใจ ย่อมจะได้ผลอันเลิศ จึงควรบำรุงใจตนให้ได้ให้ถึง ให้เท่าทันอยู่ทุกขณะใจ ใจที่บำรุงรักษาด้วยธรรมะ ธรรมะย่อมรักษาใจของผู้นั้น รู้ใจเห็นใจตน คือ รู้ธรรมเห็นธรรม

ถึงใจตนชื่อว่าถึงธรรมะ

ใจจึงเป็นสมบัติอันล้นค่า ความดีใดๆ จึงมีใจรองรับเสมอ

จึงว่าอย่าให้พลาดจากใจตน คำนึงถึงผลอันตนมุ่งหวัง มิเผอเรอและเลื่อนลอยปล่อยใจปล่อยตัวให้เสียเปล่า ตั้งใจเข้าเถอะ

ภาวนาอย่าปล่อยใจให้ออกไปตามอำนาจของอารมณ์อันเป็นข้าศึกของความสงบ ความรู้ตัวตั้งมั่น

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๕ ชีวิตเป็นเครื่องมือของธรรม

อำนวยพรมายังครอบครัวงามมีศรี

ธนาณัติของคุณโยมได้รับนานวันมาแล้ว จึงแจ้งมาเพื่อทราบ

ณ วันนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ อายุย่างเข้าปีที่ ๑๐๐ ธาตุขันธ์ เรือนใจ ยังพอทนสภาพอยู่ได้ตามอายุสังขารวรรณวัย องค์ท่านว่า - ชีวิตนี้ดีหน่อยที่ได้เป็นเครื่องมือของธรรมะ มิใช่เครื่องมือกิเลสเหมือนเมื่อเก่าเมื่อก่อน

ว่าแต่คุณโยมเถอะเป็นเช่นใด

เมื่อขณะเป็นคนธรรมดา ยังข้องอยู่ด้วยโลกทั้งโลก อยู่ภายใต้อำนาจของใจ จะสำรวมอย่างไร จะระมัดระวังอย่างไร จะบำเพ็ญตนอย่างไร หรือจะรู้ตัวให้มากเข้าไว้น่าจะเป็นดีเป็นสุข

ตื่นเช้าด้วยความตื่นรู้ แจ่มใส กายผ่อนคลาย สมองลื่นแล่น

ไหว้พระเช้า กำกับจิต มีสติตั้งใจมั่น ไม่โกรธใคร ไม่หันหาอบายมุข

อยู่กับความดี

ทำใจตนให้รู้สึกดีแต่ลืมตา ปล่อยบ้างวางบ้าง

เตือนตนให้พ้นจากผิดตลอดวัน

ก่อนหลับนอน ภาวนา พุท - โธ ไหว้พระสวดมนต์ จึงหลับสนิท

ข้อนี้ชื่อว่า พึ่งตนด้วยการอาศัยธรรม

ให้ตระหนักในอนิจจังของชีวิต และมองโลกด้วยธรรม

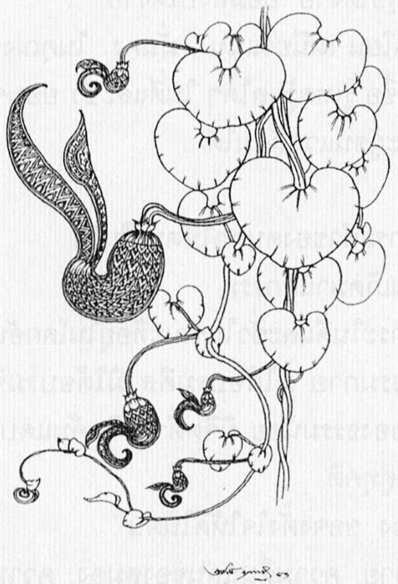
ไว้เป็นข้อเตือนใจตนอยู่เสมอๆ ก็อาจจักเห็นคุณค่าของใจได้

จิตใจอันสงบสุขอยู่ในร่างกายที่แข็งแรงข้อนี้เป็นพรที่ฝากส่งมาพร้อม

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๖ สิ่งที่น่ารักที่สุดในชีวิต

อำนวยพรมายังครอบครัวอรุณรัชฎารมย์

ได้รับจดหมายนานแล้ว มาว่างเอาวันนี้เอง

ผู้อันบุญญาคุ้มครองห้อมล้อมอยู่ ย่อมมีความสุขและปลอดภัยในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ

บุญเป็นที่พึ่งของคนทั้งหลายทั้งในโลกนี้แลโลกหน้า

คนที่จะทำสุขสงบให้แก่เราได้ก็คือตัวเราเอง ใจของเราเอง

ความร่าเริงแจ่มใส, ความเยือกเย็น, ความดีงาม, ความที่จะเอาตัวให้รอดก็จากใจนี้ทั้งนั้น

จงพึ่งใจของตน โดยใจยึดเอาธรรมเป็นที่พึ่ง

มีจาคะ มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ก็งดงามลงตัวนักแล้ว

จิตที่มีกำลังใจแข็งกล้า ตื่นรู้ ไม่หดหู่ ประณีต สุจริต เพียรก้าวไปย่อมหาสุขได้ง่าย ย่อมสงบได้ง่าย

จิตที่อ่อนโยน เหนียวแน่น - มั่นคง ในคุณงามความดีและมีปัญญาอันใสซื่อ รู้เหตุรู้ผลใดๆ ในดีและชั่ว ย่อมจะยังประโยชน์สุขให้แก่ตนและผู้ชนแวดล้อมได้

อนึ่งการกระทำของตนพาให้ตนเป็นไป

เราทุกคนเกิดมาแต่กรรม

จึงต้องชำระในดีและชั่วในขณะที่อยู่ในโลกอันนี้

ผู้มิได้อบรมกาย มิได้อบรมศีล มิได้อบรมจิต มิได้อบรมปัญญา มีคุณของธรรมน้อย มีจิตต่ำ มีจิตคับแคบ ย่อมเป็นทุกข์ ย่อมหันหน้าไปสู่ทุคติ

ในข้อนี้เอง ขอจงตั้งใจให้ดีในตน

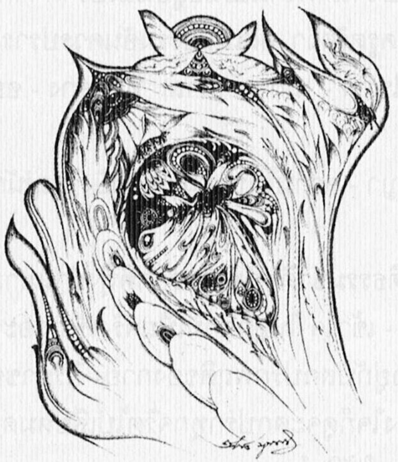
สุขภาพกาย, ความลื่นแล่นของสมอง, ความราบเรียบของจิตใจและความสงบสุขอยู่ด้วยรสของธรรม เป็นขุมทรัพย์อันเราหาได้เสมอในตน

สิ่งที่น่ารักที่สุดในชีวิตคือ ความสงบสุข

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗ ละแรงโน้มถ่วงด้วยสติ

อำนวยพรมายังคุณหมอ - คุณกบ

พัสดุพร้อมจดหมายได้รับวันนี้

ขอจงสำเร็จผลอันตนปรารถนาทุกประการเทอญ

สติเป็นเครื่องกางกั้นกระแสของทุกข์ ของกิเลสทุกสาย

เครื่องกีดกันอกุศลคือ สติ

ถ้าหากขาดสติปัญญาแล้วมันมักจะระเบิด - ระเบิดในตัวเอง นานเข้ามันก็จะไประเบิดใส่คนอื่น ระเบิดราคะ, ระเบิดโมหะ, ระเบิดโทสะ ตัวของตัวพังพินาศฉิบ แล้วคนอื่นก็เดือดร้อน

เราจะควบคุมทุกอย่างได้เมื่อมีสติ

ให้หมั่นรำลึกในธรรมที่เป็นกุศลแลอกุศล มีโทษหรือมีคุณค่า มีสาระหรือหาสาระมิได้ เมื่อมีสติอยู่

ย่อมถือคุณเอาไว้ ละโทษทิ้งทุกข์ไป จากนั้นย่อมจะค้นหาธรรมอันใดมีประโยชน์ อันใดก่อคุณมีอุปการะก็จะถือไว้ แล้วกีด

กันชั่วใดๆ ออกไปให้ห่าง

สติอวิปฺปวาโส ความเป็นอยู่อันไม่ปราศจาก - จากสติ ย่อมดีนัก พระบรมครูตรัสว่า สติเป็นธรรมอันควรปรารถนาในที่ทั้งปวง คือ จำต้องใช้ในกิจ - ในการ (กาล) ทุกอย่าง - อย่างเสมอตลอด

สติปัญญา - ความไม่ประมาท จึงยิ่งใหญ่นัก

เป็นปกติธรรมชาติของจิตหรอกที่ฟุ้งซ่านมากกว่าความสงบ

รู้ - เห็น - เข้าใจ ให้ถูกตามเป็นจริงเข้าเถอะ ก็จักสบายสงบสะอาด หากอยู่กับสกปรกพฤติของกาย, กิริยาของวาจา, ความดำริคิดเห็นของใจก็ดูจะสกปรกทุกจริตไปเสียหมด

อันใดชวนให้ติดใจ

อันใดชวนให้หลง

อันใดชวนให้ขัดเคือง

อันใดชวนให้มัวเมา ทั้ง ๔ นี้ต้องระวังตลอด

อย่าหวั่นไหว

อย่าครั่นคร้าม

อย่าสะดุ้ง

อย่ารนร่าน

แม้เผอเรอภายในจิต ก็ต้องรับต้องรีบสำนึกรู้ตัว ผู้มีสติจึงเป็นผู้ตื่นอยู่เสมอ Mind fulliness กระปรี้กระเปร่า Active ว่องไว หมดแรงเฉื่อย หมดแรงโน้มถ่วง ไม่คร้านกาย ไม่คร้านใจ

ในการเจริญสตินี้ อย่าละความเพียร คือ อย่าละจุดหมายของการมีสติ

มีสัมปชัญญะ รู้ทัน

มีสติรู้ตัว

ตัดสิ่งอันมิจำเป็นออกจากจิต

ตรองก่อนทำ ก่อนพูด ก่อนคิด ก่อนอื่นใดให้ได้ตรงก่อน

หมุนใจให้ตรงกับแม่ข่าย คือ ธรรมะ

ผูกมัดตนไว้กับสิ่งดีงาม ชีวิตก็จะงาม

ขอให้มีความระมัดระวังเท่านั้น

กิเลสแม้นว่าละเอียด ก็จักลดลง ค่อยๆ ดับสิ้นไป เพราะความแก่กล้าของปัญญาประสานสติ

ให้ซาบซึ้ง เยือกเย็น เป็นอยู่ด้วยรสแห่งธรรม

รู้ตัว - อย่าห่วงจิต อย่าคล้อยตามจิต

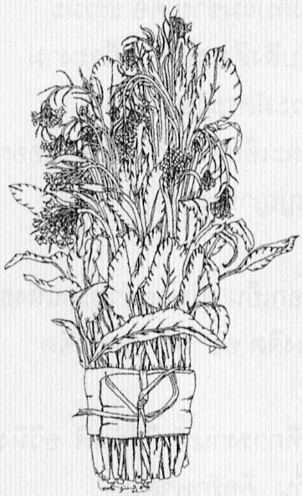
จิตใจในหน้าที่การงานนั้นให้ขันติ อวิหิงสา เมตตา กรุณา ถือคติว่า - รักษาผู้อื่น คือรักษาตน -

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑ กันยายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๘ ปกหนังสือ

ถึงน้องจีน ชัญญาณัฏฐ

เด็กเอ๋ย... เด็กน้อยความรู้ยังด้อยเร่งศึกษา
เมื่อเติบใหญ่จะได้มีวิชา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน
จงพากเพียรไปเถิดจักเกิดผล
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอย...

พระอาจารย์ มีจดหมายมาถึง เพื่อแจ้งขออนุญาตนำเอาจดหมายลายมือ ลายเส้นวาดภาพของน้องจีน ขึ้นเป็นปกหน้าหนังสือธรรมะชื่อ - ระฆังเช้า กลองพลบค่ำ -

ขอเจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒ กันยายน ๒๕๕๒

๙ ผ่องผุด - หยุดนิ่ง

อำนวยพรมายังคุณครูพิเศษ

๑. เกศาธาตุที่ให้เป็นขององค์หลวงปู่จาม หากมิมั่นใจในธรรมปัจจัตตังของครูบาอาจารย์ส่งคืนอาตมาได้ทุกเมื่อ

๒. พระบรมสารีริกธาตุที่วัดมิเคยได้แจกจ่ายแก่ผู้ใดทั้งพระหรือศรัทธาญาติโยม

๓. ทั้งเกศาธาตุ - นขาธาตุ ในองค์หลวงปู่จาม

มีการแปรธาตุมานานแล้ว เป็นแต่ว่าหมู่ลูกศิษย์ไม่มีความจำเป็นที่จะตื่นตูมใดๆ อีก เพราะเชื่อมั่นในคุณธรรมของครูบาอาจารย์

๔. ตอบจดหมายช้าเพราะองค์หลวงปู่อาพาธ

ให้มีปัญญารักษาตนนะ

รักษาไว้ได้โดยมีตนเป็นพยาน

สติดี สมองดี จำได้แม่น จิตแช่มชื่น คือดีทั้งปัญญา ดีทั้งสมอง ดีทั้งกาย จากนั้นก้าวไปด้วยดีอันตนประกอบอยู่

ธาตุนอก คือ ธาตุของผู้อื่น

ธาตุใน คือ ธาตุของตน

ธาตุของตนให้ เอาการสละ เอาการรักษากาย วาจา
เอาการดูแลจิต เอาปัญญา
เอาธรรมะ สาด - ฉาดฉายเข้าไป

เบาสบาย ผ่องผุด

หยุดนิ่ง และปลอดโปร่ง

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
มุกดาหาร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐ ดีมาแต่ต้นแบบ

วัดป่าหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ; ห้วยทราย

๒๓ กันยายน ๒๕๕๒

◉ ครู ผู้มากคุณพร้อม พรั่งพระเดช
นิล เป็นนิลเป็นเนตร ของลูกหลาน
คล่อง จิตกายเป็นเหตุ ไม่ขัดข้อง
แคล่ว ภาวนาจิตพุทธะ พระพุทโธ รำลึก เอย ฯ๘๛

ในช่วงเช้าและช่วงบ่ายในพรรษานี้ คุณตาครูนิล พร้อมโยมเกศริน บุตรสาวได้มาบำรุงพระเณร ได้มาร่วมปฏิบัติภาวนา คุณตาครูนิลเป็นพระในบ้าน, คุณเกศรินได้ปฏิบัติพระอรหันต์ในเรือนให้ได้กินอิ่ม, นอนอุ่น, มีความสุขใจและได้ปฏิบัติธรรม

ลูกเป็นคนดีเพราะต้นแบบดี

ในอ้อมกอดอันอบอุ่นจึงต้องตอบแทนด้วยจิตใจอันอุ่นซึ้งสดใส และบูชา

◉ ทำบุญกับพระเป็นหมื่นเป็นแสน
หรือจะสู้ทดแทนคุณของพ่อแม่

◉ สุขทุกข์ของเราขึ้นอยู่กับกรรมที่เราทำ

สุขทุกข์ของมนุษย์อยู่ในกรรมอันตนทำ และอยู่ในกำมือของตนเอง

คุณตาอย่าบ่นทุกข์กับแข้งบ่ซาขาบ่เกิ่ง อย่าไปทุกข์กับกายพิการไปมาบ่ได้ แม้บ่นได้ก็มิหายได้ กายมันแก้มิได้แล้ว นอกจากตายแล้วเกิดใหม่ หรือดับการเกิดการตายให้มอดมิดไปจาก

ตนเสียอย่าบ่นทุกข์บ่นอยากบ่นยากบ่นรำคาญกับมัน

เพราะสิ่งทั้งปวงอันบุคคลไม่ควรยึดมั่นไม่ควรถือมั่น ไม่ควรสำคัญมั่นหมาย

เช่นใดจิตใจจะสงบเยือกเย็นให้วางจิตวางใจอย่างนั้น ขอชื่นชมกับน้ำใจและกำลังใจของคุณตาที่มากล้นเหมือนน้ำบานฝั่ง

คุณตา... สุขอันประณีต คือสุขจากความไม่ยึดมั่นไม่ถือมั่น

ความโปร่งเบา ความสบาย ความสงบ ความเป็นสุขสุขุม ความผ่อนคลาย ย่อมเกิดได้ในผู้มีจิตใจอันไม่เร่าร้อน ไม่ห่วงหน้าไม่ห่วงกังวลอันใด

สรุปว่า แม้กายขัดข้อง แต่จิตใจอย่าติดคาขัดข้องกับโลก... มีสติในอนิจจา...

◉ สังขารหัวว่า ตนทะนง
สมบัติหัวว่าจง หลงเป็นเจ้า
หญิงหัวชายแก่หลง เกิดตายเอย
มัจจุราชหัวผู้เฒ่า บ่รู้วันตาย นั่นนอ ฯ๘ะ

วันนี้หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ บอกสอนว่า
"รูปกายก้อนนี้ มันมิใช่เรานะ
อย่าหลงตัวตนสกลกายนี้
เราเกิดมา ก็มาใช้ให้ว้วานกับมันเท่านั้น
พอเราตาย ก็ต้องคืนให้แก่โลก
เพราะ ธาตุ เป็นของกลาง
รูปนาม เป็นของกลาง
อายตนะ เป็นของกลาง
เกิดตาย เป็นของกลาง
เราจึงต้องวางคืนแก่โลกเมื่อถึงเวลา

พระมหาบัว ญาณสัมปันโน

หากวางไม่เป็น หรือไม่รู้ที่จะวาง ก็เลยต้องเป็นบ้ากายบ้าใจ

ในขณะเรายืมโลกเขาใช้ - ใช้อย่างทุกข์ยากลำบากนี้ต้องให้ได้ประโยชน์จากเขาให้มากด้วยการรักษาใจอันเป็นสมบัติของตนด้วยการภาวนา และพิจารณาเกิด - ดับ...

◉ วิราโค เสฏฺโจ ธมฺมานํ

วิราคะ แปลว่า คลายออก เพิกออก

คลายความทุกข์ออกจากตน

คลายอารมณ์ออกจากจิต

คลายออกได้เพราะเบื่อหน่าย รู้โทษ

"หน่าย" แล้ว "วาง" จึงปล่อยวาง

หากเป็นเช่นนี้ก็ได้ธรรมะอันดับเมา ดับหลง ดับโง่เขลา ดับโลก

ขอคุณตาคุณครูนิล คล่องแคล่ว จงพิจารณาในข้ออรรถข้อธรรมที่ลิขิตเตือนไว้เสมอกับใจของตน

อนึ่งทั้งกายใจ
ทั้งทุกข์สุข
ทั้งโลกกับธรรมะ
ขอให้พออยู่ได้ก็พอแล้ว

เจริญพร
ครูบาแจ๋ว ธมฺมธโร
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

๑๑ บารมีสงฆ์ไร้ขอบเขต

คุณโยมนิตย์ เพชรรัตน์

◉ ใจคือนักสู้จนไม่รู้จักวันตาย
ใจอันแข็งแกร่งต้องมีธรรมเป็นเครื่องยับยั้ง
ขณะสู้ให้รู้จักหยุดยั้งไตร่ตรอง แล้วเก็บรักษาปกติใจให้ดี

◉ ปัญหาและปัญญามักมาด้วยกันเพราะเกี่ยวเนื่องกันเสมอ
ให้ดูว่าต้นใจของตนเป็นอย่างไร

◉ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเครื่องใช้ของโลก
เป็นของมีอยู่ในโลก
เป็นเครื่องเป็นไปของโลก
แม้ตัวเราก็เป็นส่วนหนึ่งของโลกนี้

◉ คนเราที่มีทุกข์กันอยู่เป็นทุกข์กันอยู่ ก็เพราะไปชอบเอาของที่ไม่ดีเข้า เรื่องอื่นนอกจากนี้ไม่มีเลย

◉ คราวหนึ่งทั้งพระผู้ใหญ่ ศรัทธาญาติโยม กล่าวหาเหน็บแนมว่าให้แก่ท่านพ่อลี ธมฺมธโร วัดอโศการาม ว่าเป็นผู้อวดตนอวดตัว โอ่อ้าง ว่าสามารถอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุให้เสด็จมาได้ องค์ท่านว่า "เขาไม่เมื่อยปาก"

"ปากไม่ใบ้ไม่กึก หน้าที่มันต้องพูด เขาอยากพูดให้เขาพูดไป จริงหรือไม่จริงมันอยู่ที่ตัวเรา มันเป็นวาสนาของเรา"

"ท่านอาจารย์ลี (ธมฺมธโร) ท่านไม่ทุกข์ใจกับคำพูดของใครๆ และท่านไม่ทุกข์ใจกับการไปการมา การเสด็จของพระบรมธาตุ วาสนาของใครมัน บุญบารมีของใครมัน

ท่านอาจารย์ลีนี้ เพิ่นได้ทำสังคายนาพระไตรปิฎก ได้บำรุงพระพุทธศาสนามาโดยตลอด ทุกศาสนาของพุทธะมาตรัสรู้ในโลก

แม้ผู้ข้าฯ (องค์หลวงปู่จาม) ผู้เป็นหลานชายในชาติชีวิตนั้น

ได้ช่วยเหลือในกิจการหลายหน้าที่ ก็ยังได้รับผลคือได้พระธาตุเสด็จมาให้ได้กราบได้ไหว้ได้บูชา

ที่นี่ก็เหมือนกัน คนพาลคนโง่เขลาว่าเอาดินเอาทรายเอาหินมากราบมาไหว้พวกไม่เชื่อก็มีมาก พวกเชื่อเขาก็ได้บุญเป็นผลใหญ่

คนไม่รู้พระพุทธเจ้า จะได้พระพุทธเจ้าได้หรือ

คนไม่รู้จักพระธรรมก็มิได้ธรรมะ

คนผู้ไม่รู้จักพระสงฆ์ แม้บวชอยู่ก็หาได้เป็นพระเป็นสงฆ์ไม่" ในคราวนั้น

เป็นคราวสมโภช เจริญพระพุทธมนต์ ในพระอุโบสถวัดสุปัฏน์เมืองอุบลฯ ท่านพ่อลี ธมฺมธโร ได้บอกกล่าวเทพเจ้าเหล่าเทวดา ขอให้อัญเชิญพระธาตุมา เพื่อกำราบ - บำราบ นิสัยพาลชนคนหนา ชอบแส่หาเรื่อง

คราวนั้นวันนั้นพระบรมสารีริกธาตุเสด็จมา พวกนั้นจึงเชื่อ

แม้บางคราวท่านไปเทศน์ถวายสมเด็จอ้วน ติสฺโส วัดบรมนิวาส พระธาตุก็เสด็จมา แล้วท่านไม่เห็นทุกข์ มิโอ้อวดโอ่อ้าง

แล้ว ๓๙ ปี ที่พระบรมธาตุเสด็จมาที่วัดขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ อาตมาอยู่กับองค์ท่านมาแต่น้อย ก็ไม่เห็นองค์ท่านเป็นทุกข์กลุ้มอกกลุ้มใจใดๆ

ใครจะรังเกียจวาสนาของตน และวาสนาเช่นนี้จะมีได้สักกี่คน

คุณนิตย์ ต้องกำหนดจิตร้องขอต่อเทวดา หากพระบรมธาตุจะเสด็จมาขอให้เสด็จมาที่ภาชนะใดภาชนะหนึ่ง อย่าตกอยู่กับพื้น แล้วคอยจัดเตรียมภาชนะเอาไว้เสมอๆ

ใครทำประโยชน์กับศาสนาของพระพุทธะ ย่อมต้องได้รับสมบัติของพุทธะไว้ประจักษ์พยานเสมอๆ มิใช่หรือ

อย่าไปเดือดร้อนในใจให้ทุกข์ใจเล่นๆ

◉ บารมีสงฆ์ไพศาล บริสุทธิ์ ไร้ขอบเขต

เมื่อเชื่อใจในตนจะพบฟากฝั่ง

ผู้พานพบ บูชา เป็นผู้มีวาสนา มีสุขไม่สิ้นสุด และมีผู้คุ้มครองปกป้อง กีดกันภัยอันตราย

◉ ผู้มีปัญญาท่าน มีตนไว้เพื่อรักษาใจ
มีตนไว้เพื่อตกแต่งใจ
มีตนไว้เพื่อให้ใจได้อาศัย

ขอให้สนองงานในพ่อแม่ครูบาอาจารย์โดยบริสุทธิ์

ปัญหา -๑-

กาลเวลาอันเหมาะเจาะ -๑-

สิ่งเกี่ยวข้องใดๆ -๑-

ย่อมจะช่วยแก้ไขความโง่ของตน โดยเจอะเจอทางออกอันราบรื่น

อนึ่ง ชีวิตทุกชีวิตเหมือนห้วงน้ำวน จึงน่าพิจารณาแท้

-๑- ขณะเป็นอยู่

-๒- ผู้ตายไปแล้ว เช่นนี้ทุกข์จึงแอบแฝงอยู่กับทั้งคนโง่และคนฉลาด

ขอให้คุณนิตย์ มีใจหนักแน่นเหมือนแผ่นดิน
มุ่งประโยชน์อันจะก่อความผาสุก
และไม่มีการขัดข้องกับสิ่งใดๆ โดยประการทั้งปวง

ต้องมีบุพกรรมผูกมัดอะไรสักอันสักอย่างเป็นแน่แท้ที่ต้องมารับงานในการสนองบูชาอาจาริยคุณกับพระสุปฏิบัติเถรานุเถระทั้งหลายแต่ขอให้เชื่อเถอะสักวันก็จะร้องไชโยได้ คือชนะใจตนมิใช่ชนะคนอื่น

หากหาพระในเมืองกราบมิได้

พระป่าบ้านนอก ยังรออยู่ และอนุญาตให้กราบจากทาง

พระธมฺมธโร สุมาเทร

ไกลได้ทุกขณะใจ กับพระเมืองเหล่านั้นเมื่อมิถือสาดีชั่วอะไรกับเขาแล้วก็อย่าได้เอื้อนเอ่ยถึงให้เปลืองจิตอีก

ให้มองทุกอย่างในโลกหล้าอันนี้ว่า มีมา - มีไป - มีวิถีของใครมัน

อาตมาต้องขอโทษขออภัย

ที่มาแห่งบทบาทพ่อแม่ครูบาอาจารย์ชั้นครูผู้มากมีคุณทั้งปวงหมด โดยการให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา, ให้คำเตือน, ให้เป็นเพื่อนคอยระบายบ่งบอกมิว่าเรื่องใดๆ ล้วนลงที่วาสนาผูกพัน เมื่อวาสนายังไม่สิ้นก็ต่อทอดบุญกุศลบุญญาบารมีต่อกันต่อไป

สิ่งใดสิ่งหนึ่งแปรไปนั้น

ล้วนแต่บอกความจริงของโลกแก่เราเสมอ

วันนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เห็นอาตมานั่งเขียนจดหมายฉบับนี้ขณะเฝ้าอยู่ด้วยกับองค์ท่านบนกุฏิ องค์ท่านว่า

"อย่าเอาแต่สอนผู้อื่น

ประเดี๋ยวจะเป็นบัณฑิตสกปรก"

อโห... โอหนอ ลึกล้ำมาก - บัณฑิตสกปรก - กราบท่าน ๓ ที ในทันใดขณะนั้นเลย

องค์ท่านเลยเล่าให้ฟังว่า "เพิ่นครูอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต บอกเตือนเจ้าคุณรูปหนึ่ง เป็นเจ้าคณะพระผู้ปกครองขณะเข้ากราบนมัสการ"

"เจ้าคุณ... คุณอยู่ในเมืองเทศนาสอนพระเณรผู้คนอยู่หรือ?"

"ขอรับ... สอนตามโอกาส"

"ระวังเน้อ... ผู้ด่วนแต่จะสอนผู้อื่นนั้น

มักจะเป็นบัณฑิตสกปรก

บัณฑิตสกปรกต่อไปจะมีมาก มากทั้งในเมืองและในป่า"

ก็เพราะเหตุไร?

เพราะว่าในประชุมวันนั้นมีแต่พระน้อยหนุ่มที่อยู่ป่าก็ยินดี

กับเมือง เช่นนี้องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต จึงปรามพระน้อยพระหนุ่มลูกศิษย์ในประชุมนั้น

และเรื่องนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ก็มาปรารภในวันนี้ คราวนี้เป็นครั้งแรกเป็นคราวแรก

วันนี้ได้ฝากกำลังใจ กำลังกาย กำลังสติปัญญามาให้

โปรดพิจารณา ด้วยดี ด้วยตนของตนเสมอตน

◉ บุญย่อมเจริญแก่ผู้ให้ (ให้อย่างถูกต้อง และถูกทาง ถูกธรรม)

เวรย่อมไม่มีแก่ผู้สำรวมระวัง

ผู้ฉลาดย่อมละบาป

ผู้หมดราคะ โทสะ โมหะ เป็นผู้เยือกเย็นเป็นสุขเต็มตนเต็มธรรม

◉ เหตุ คือ ความดีความงาม

ผล คือ ความสุขความเจริญ

ฝาก "ฉลาดคิด - จิตบริสุทธิ์" มาให้อ่าน

เพื่อ "ฉลาดรู้ - สู่จิตบริสุทธิ์" ต่อไป

คุณค่าแท้ รู้ใจตน

"ฮึด" และ "ฮึก"

สร้างความดีเป็นอนุสาวรีย์ชีวิต

เพื่อชีวิตที่สงบสุขและร่มเย็น

จดหมายในคราวนี้อำนวยธรรมมาเสียยืดยาว ฟ่ามเผื่อไปมากแล้ว

ขอเจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒๕ กันยายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๒ ซึมซับสิ่งดี

อำนวยพรมายังคุณสุชาวดี พินภัทรากุล

พัสดุได้รับแล้วจึงตอบกลับมาเพื่อทราบ

ให้จิตซึมซับแต่สิ่งที่ดีๆ เน้อ...

อยู่ว่างก็สำรวจตนเองบ้าง จิตใจของเรามันซับอะไรไว้บ้าง มันดูดซับอะไรไว้มากกว่า ดีหรือชั่ว บุญหรือบาป ทุกข์หรือสุข โลกหรือธรรม

แต่ทุกๆ คนอยากซับอยากซึมเอาแต่ความดี ความงาม ความจริง

หากทว่าให้ยากนัก ยากตรงวิธีที่จะทำ

ยากที่อุบายที่จะทำ

ยากที่ไม่ค่อยจะได้ทำ

หากจิตใจดีหน้าตาก็จะดูดี

คนผู้มีความจริงใจจะได้มิตรแท้ เราจริงกับผู้อื่น เขาก็จะจริงด้วย

เราปลอมกับผู้อื่น เขาก็จะปลอม

แต่บางทีแม้เราจริง เขาก็ปลอม

ไก่ตัวใดฉลาดจะเลือกจิกแต่ข้าวเปลือกที่ปนอยู่กับกรวดทราย ขอฝากพิจารณา

-๑- ให้หมั่นขยัน

-๒- เป็นคนมักให้ รู้จักทาน

-๓- ไม่ระเริงหลง

-๔- มีกำลังใจต่อสู้ทุกสถานการณ์

-๕- ประคับประคองชีวิตพร้อมกับการได้ทำประโยชน์

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นั้นมีสุขภาวะจิตดีเลิศ กายจึงดี พออยู่ได้

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๓ ไก่เขี่ยก้อนกรวด

อำนวยพรมายังอาจารย์ช่วง มูลพินิจ

ได้ส่ง "ระฆังเช้า กลองพลบค่ำ" มาเพื่อตอบแทนขอบคุณในพลการที่นำภาพลายเส้นของคุณโยมอาจารย์มาประกาศบูชาธรรมโดยมิได้บอกขอมาก่อน

ชีวิตของบัณฑิตนักปราชญ์ เป็นชีวิตที่สิ้นไปพร้อมกับการทำประโยชน์สุข

เวลาผ่านไปอายุก็มากขึ้น แต่ชีวิตกลับเหลือน้อยลง วันหนึ่งคืนหนึ่งเป็นเครื่องปรากฏ

แต่ทุกวันของผู้มีปัญญา กลับได้ประโยชน์มากนัก

ในความมีชีวิต หากเราไม่ทำประโยชน์อะไร ชีวิตมันต้องสิ้นไป

ทำดีกว่า ให้มันสิ้นไปพร้อมมีประโยชน์ติดไปด้วย

มองข้างหลังไม่เศร้าสลด

หากแต่รู้สึกสดชื่นในสิ่งที่เราได้ทำ

ใครทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์เอาไว้เยอะ คนนั้นจึงเป็นผู้ทรงอมตะนิรันดร์ในโลก

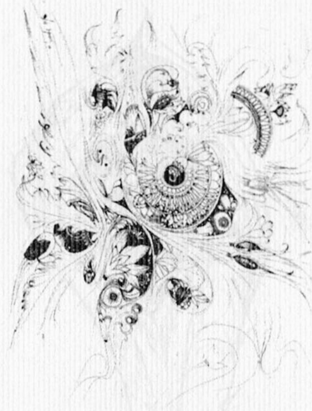
◉ ช่วง หนึ่งช่วงใดใช่ช่วง ชาติภพ
มูล มากมูนมั่งมีจบ ดีชั่ว
พิ เศษเสกเส้นศิลป์พบ ตนตัว
นิจ ใช่นิดหากแต่ใช่ นิจนิรันดร์ เลิศแท้ ฯ ๛

ข้าวสารกับข้าวเปลือกปนอยู่กับก้อนกรวด ไก่มันยังรู้ มันยังเลือกจิกเอาเฉพาะข้าวสารข้าวเปลือกเข้ากระเพาะ เขี่ยก้อนกรวดทิ้งไป ไก่มันยังรู้ แล้วคนมีหรือจะไม่รู้ว่าใครจริงใครปลอมในการคบหา

ขออนุโมทนา สุขภาพให้พออยู่ได้
สุขภาพใจให้ชื่นฉ่ำด้วยรสแห่งธรรม

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

๑๔ พรวันเกิด

น้องเจ

พระอาจารย์หลวงลุงได้รับจดหมาย Draft ของเราแล้ว และวันนี้ตรงกับวันเกิดของน้องเจด้วย แต่จดหมายจะล่าช้าสักนิด เพราะอยากเขียนให้ตรงกับวันเกิดของน้องเจ

วันเกิดเป็นวันที่เราจะต้องคิดถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่เราเรียกเขาว่า “แม่” เมื่อคิดถึงแม่ก็จะคิดถึง “พ่อ” เพราะเราเกิดมาจากพ่อแม่

แต่พ่อแม่อยู่กับเราทุกวัน มิใช่เฉพาะแต่วันเกิดเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ เราต้องรักษาตนของตนให้ดีให้งามทั้งกาย วาจา ใจ ไม่เล่นเกมมากไป ไม่เล่นของเล่นอื่น ไม่โกหก รักน้องและสอนน้องด้วยการทำเป็นตัวอย่างให้ดู

เช่น เราไม่อ่านหนังสือ จะสอนให้น้องอ่านหนังสือก็มิได้

เราเล่นเกมจะสอนน้องไม่ให้เล่นก็มิได้

เราอยากให้ผู้อื่นดี เราต้องทำดีให้เขาดู

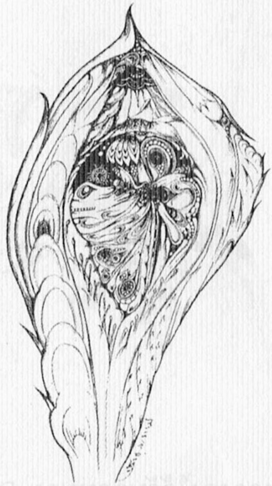
ในวันเกิดปีนี้ หลวงลุงขออวยพรให้มีความสุขให้มีความดีให้ทำความดีให้มาก ข้อสำคัญอย่าให้คนอื่นทุกข์ใจเพราะเรา

หลวงลุงพระอาจารย์ครูบาแจ๋ว ธมฺมธโร

๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาเจ๋า

๑๕ หัวใจวานร

อำนวยพรมายังคุณโยมวาสนา

ได้รับจดหมายของคุณโยมแต่ต้นเดือนสิงหาคม มาตอบเอาต้นเดือนกันยายน, อืดอาดยืดยาดยิ่งกว่าเรือล่องขายเกลือ ไม่ค่อยจะว่างและติดนิสัยผัดวันประกันเวลา

ผู้ถามไป นานจนลืมคำถาม รอคอยจนเก้อชะเง้อหาจนหมดรอคอย

ผู้ตอบก็ไม่ตอบมาสักที

คราวนี้เล่านิทานดีกว่า - โปรดอ่าน - คราวหนึ่งจระเข้ตัวเมียเป็นภรรยาของจระเข้ตัวหนึ่ง มีอาการแพ้ท้อง ต้องการอยากจะกินหัวใจพญาวานร จึงบอกสามีว่าถ้าไม่ได้กินต้องตายในคราวนี้

สามีบอกว่าได้ จะจับมาให้ เพราะเห็นมันกระโดดข้ามน้ำไปมาอยู่เสมอ จะไปนอนคอยอยู่กับแผ่นหิน

ขากลับมาวานรกำลังจะกระโดดข้ามน้ำมาพักที่ก้อนหินกลางแม่น้ำเห็นก้อนหินผิดสังเกต เอ...วันนี้ทำไมก้อนหินมันเปลี่ยนรูปเปลี่ยนขนาดทรงจึงร้องถามก้อนหินขึ้นว่า

"วันนี้ทำไมเจ้าไม่พูดล่ะ เจ้าก้อนหิน เมื่อวานเจ้ายังพูดอยู่นี่"

ฝ่ายจระเข้โง่ คิดเหมาเอาว่าก้อนหินกับลิงคงจะคุยกันทุกวัน คิดได้ดังนี้ก็ร้องบอกว่า "ลงมาเถอะ มาคุยกัน"

เหตุใดวันนี้จึงมาอยู่ที่นี่

จระเข้จึงบอกตามตรงว่า ภรรยาแพ้ท้อง อยากกินหัวใจของท่าน

ถ้าอย่างนั้นให้อ้าปากคอยงับเถอะ ข้าจะลงไปเดี๋ยวนี้

ธรรมชาติของจระเข้ เมื่ออ้าปากตาสองข้างจะหลับ จระเข้ลืมนึกถึงธรรมชาติของตน

ฝ่ายพญาวานรก็กระโดดแผ้วแผล็บข้ามน้ำไปอีกฟาก แล้วจึงบอกว่า หัวใจของข้า มีอยู่ ๔ คือ

-๑- สัจจะ - รู้ธรรมชาติของตน

-๒- ธรรมะ - มีพิจารณาปัญญา

-๓- ความเพียร - ไม่ย่อหย่อน ท้อถอย

-๔- ปริจาคะ - สละสิ่งอันยึดถือนอกใน

-จบนิทาน-

ทุกอย่างมีธรรมชาติของมันเอง

จิตมีธรรมชาติของจิต

เวทนามีธรรมชาติของเวทนา - เวทนากายดับได้ แต่เวทนาจิตกลับรู้มิทัน จึงส่งออกนอก

ธรรมชาติของจิตปุถุชนอันหยาบ ชอบกับรู้ ติดรู้ ติดเหตุ ติดผล

ธรรมดาของจิตเดิมนั้น รู้บริสุทธิ์ ไม่ติดอยู่กับสิ่งรู้, ไม่ติดอยู่กับความรู้, ไม่ติดอยู่ในรู้, ไม่สำคัญรู้ หากสักแต่ว่ารู้

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (signature)

ในทุกข์สุข ดีชั่ว ก็มีธรรมชาติของมัน - อย่าเอาอย่างจระเข้ปากอ้า - ตาหลับ แต่ให้รู้จักแต่งโง่ - แต่งฉลาด

อนึ่งการปล่อยการวางรู้นั้น ต้องปล่อยวางอย่างมั่งมีสมบูรณ์ มิใช่จักดิบดื้อปล่อยวางอย่างยากจนข้นใจ

สัญญาอารมณ์เป็นเงาของใจ

อย่าหลงว่าตนรู้ตนรับ

อย่าคิดเดาเหมาจ่ายเหมาวาง ด่วนให้ว่าง

อย่างเอะอะแล้วด่วนที่จะทิ้งให้กับทุกขัง อนิจจัง อนัตตา ให้ดูพิจารณาปัญญาเสียก่อน

ความละความพ้นดิบดื้อมิใช่หนทาง อย่ารู้ก่อนเกิด - อย่าเลิศก่อนทำ

เหตุแห่งความละมีอยู่ -๑- ศีลปราบอย่างหยาบ

-๒- สมาธิปราบอย่างกลาง

-๓- ปัญญาปราบอย่างละเอียด

เหตุแห่งความพ้นมีอยู่

-๑- กำจัดอารมณ์ชั่วในจิต

-๒- ทำจิตให้อยู่กับอารมณ์ดี

-๓- ต้อนอารมณ์ดีรวมเป็นเอก

-๔- พิจารณาอารมณ์อันเอกนั้นด้วย อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

-๕- จึงที่สุดก็จะวางดี วางชั่ว วางบุญ วางบาปได้

-๖- ธาตุแท้ของ -รู้- ก็จักบริสุทธิ์นัก

การจัดการจิตนี้นั้น ควรให้อยู่ตามสภาพ

ควรวางตามสภาพ

รู้ตั้งรู้ ทรงรู้ไว้ตามสภาพของรู้

หากไม่รู้ธรรมชาติของตัวก็จะโดนหลอกให้ปากอ้าตาหลับ
ดีก็รู้ รู้มิใช่ดี ดีมิใช่รู้ - ชั่วก็รู้ - รู้มิใช่ชั่ว ชั่วมิใช่รู้
รู้มิติดรู้ มิใช่สิ่งรู้ อย่ายึดความรู้ - รู้นั้นมิใช่ตน

รู้เท่าทันทุกอารมณ์ จึงเห็นมรรค
รู้ผ่านเป็นผล ผลมิใช่รู้
ปล่อยรู้ตามสภาพรู้

โลกนี้คือสมมติ
สมมติมีเยื่อยางอันเหนียวนัก
อย่างนั้นอย่างนี้เหลือชี้แจง

◉ มรรค มีองค์แปดชี้ทาง ให้กระชั้น
ผล ผลานิสงส์สร้างสรรค์ สืบนิสสัย
นิพ พานะปัจจยาวางนั้น ว่างอวิชชา
พาน สี่ผลสี่มรรคาควรค่า คงที่คงธรรม ฯ๘ะ

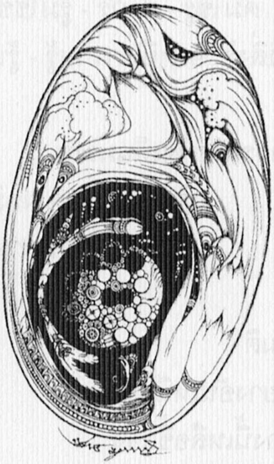
◉ ความสงบสงบสุข ทั้งหทัย แท้แฮ
สวภาพจิตนอกใน พรั่งพร้อม
โลกแลธรรมผดุงใจ จริงแน่ นอนนา
รวมสิ่งควรตริพร้อง เพรียบพร้อม พุทโธ ฯ๘ะ

ให้มั่นใจ อุ่นใจ สุขสบายใจ โดยสงบในสุขต่อไป

เจริญพรมาด้วยธรรม
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
มุกดาหาร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๖ ความสวัสดีของปวงสัตว์

อำนวยพรมายังคุณโยมขรรค์ชัย บุนปาน

มุกดาหารบ้านหน้าด่านเมืองหน้าแดน ๓-๔ วัน ตะวันหดหายเดือนดาวมิกำจายจรัสเจริดแสง น้ำฟ้าน้ำฝนฉ่ำดินฉ่ำข้าว อุตุนิยมตื่นตูมกับพายุกริสนา ว่าจะฟาดหัวฟาดหางกระหน่ำมุกดาหารแต่ธรรมนิยม ธรรมนิยาม ยันสู้ด้วยการภาวนา ผนึกผนวกพลังของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คนศักดิ์สิทธิ์ พระสงฆ์พิสุทธิ์ เข้าหนุนจึงผ่านไปได้จากพายุที่จะพายับพาเยิน อ่อนตัวปวกเปียกป้อแป้ ได้แต่พอแฉะๆ เฉอะๆ

ผู้ว่าเก่าไป - ผู้ว่าใหม่มาว่าการข้าหลวง

ข้าราชการหมดอายุไป ข้าราชการนับอายุใหม่ดาหน้าสะหลอน

จะรู้ได้ไผ่เป็นไผ่ ใครเป็นเด็กใคร พระเณรก็ออกพรรษาลาพระเจ้า

เฮ้อ...โลกนี้อยู่ด้วยการงาน

ทุกสิ่งอย่างเต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวแปรเปลี่ยน

คนไม่ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นประโยชน์แก่ตนแก่ผู้อื่นแก่บ้านแก่เมืองบ้าง ก็ไม่รู้ว่าเกิดมาให้รกโลกทำไม ชีวิตของคนเช่นนี้ไม่ต้องเปลืองเวลามาเสียดาย สงสารไม่ลง

อีกพวกก็ทำงานด้วยความเร่าร้อนกระวนกระวายในผล ใจจดจ่ออยู่กับผลมากกว่าเหตุ อยากแก้อื่นให้ทันอกทันใจเหมือนเปลื้องผ้าห่อเตี่ยวจะได้เสียวกระโปก ผู้ก็น่าสงสารให้ขำ - ขำ

เหตุยังไม่พอจะล่อผลล่อเม็ด

หากเพื่อความสบายใจ ปลอดโปร่งใจ และผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ พระอุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์พร่ำสอนในเหตุปัจจโยทำงานมิมุ่งหมายผลหากดูเหตุ คือทำปล่อยมิใช่ทำยึด

ใจที่อิสระจากผลของงาน เป็นใจที่ว่องไว ตื่นรู้ สดชื่น สงบเย็นที่สำคัญไม่มีความขี้คร้านสอดแทรก เพราะตั้งใจไว้ว่าหากผลอันใดจะขึ้นมาก็ปล่อยให้มันเกิดขึ้น ดำเนินตามเรื่องตามราวของมัน

ในพรรษาที่ผ่านมา ประเมินประมาณอย่างมิเข้าข้างตนเองคิดได้แต่ว่า...เออ...ตูตนนี้เป็นเครื่องมือของธรรม จึงมิได้เปรอะไปด้วยกับบาปกรรมทุกข์โทษใดๆ เพราะเหตุค่าหน้าตาของความอยากทุกชนิดว่าสาหัสสากรรจ์นัก

วันนี้จึงให้คะแนนแก่ผู้ทิ้งเลิกละความอยากนั้นได้

ความอยากผ่อนแรงลงเท่าใด กลับรู้สึกว่าได้มากขึ้น มันสบายได้ง่ายๆ มันพบตนเองและแล้วเราเองก็มิต้องวิ่งเต้นควบคุมสิ่งใดๆ มิต้องคอยเป็นผู้กำกับให้ได้ตามที่เราต้องการอยาก มีแต่ยกให้แก่เหตุปัจจัย

ตรงนี้เองเป็นแสงสว่างอันโพลงขึ้นในจิตใจ

ต่อมาอีกก็โพลงขึ้นมาอย่างทันทีทันควัน ทันท่วงที

ต่อแต่นั้นก็มักจะเป็นความเท่ารู้เท่าทันได้เรื่อยๆ

ครั้นมองไปโดยรอบ โอ...ทุกข์ของหมู่มวลสำสัตว์หนักหนา

นัก ความเกื้อกูลกรุณาต่อสรรพสัตว์ก็เอ่อท้นทนไม่ได้ ธรรมะเท่านั้นที่จะทำให้ทุกข์อยู่มิได้ ให้ทุกข์ทนอยู่มิได้กับจิตใจนี้

อนึ่งโลกโง่มันตอแหล ต้มตุ๋นกันจนเปื่อยผุ

อุชุธรรม สุหุชุธรรม แม้มีน้อยก็ขอเป็นส่วนสัดของน้ำสะอาด

"ระฆังเช้าฯ"

กลองพลบเพล้ จึงถูกเคาะตีตอนพลบค่ำ แจกเป็นธรรมทานในปลายท้ายพรรษา' ๒๕๕๒ พอใจแจกพอใจอ่าน เจียดเวลาอ่านให้บ้างหากดูแล้วมีประโยชน์จะบอกต่อก็ยินดี มิใช่อยากมีชื่อยศหากแต่ขอได้บูชาธรรมชี้ทางกรุณาต่อหมู่เพื่อนทุกข์ทุกแขนงเท่านั้น

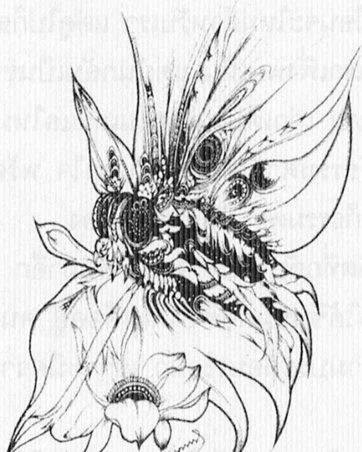
มีผู้ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า "จิตนี้สะดุ้งอยู่ หวาดหวั่นอยู่ เดือดร้อนอยู่ ทำอย่างไรจึงจะมีความสุขสวัสดี"

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า "เราไม่เห็นความสวัสดีของสัตว์ทั้งหลายนอกจาก ปัญญา ความเพียร ความสำรวมตน และความเสียสละ"

โปรดพิจารณาเถิด
พรที่เกิดขึ้นในตนด้วยธรรมสวัสดีนี้แล
เป็นพรอันเที่ยงแท้และยั่งยืน

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

๑๗ รับได้จ่ายเหลือ

อำนวยพรมายังคณะศิษย์สุพรรณบุรี

พัสดุพร้อมจดหมายได้รับแล้ว

การจัดซื้อที่ดินขยายแนวเขตวัด ๒๒ ไร่เศษ ณ วันนี้เรียบร้อยทุกประการ รอแต่การโอน

นั่นเรื่องดินภายนอก

ส่วนดินภายในคือตัวและใจ

ต้องทำตัวทำใจให้เหมือนแผ่นดิน

คนและสิ่งใดๆ จะมาทำร้ายทำดี จะมากล่าวร้ายกล่าวดี แผ่นดินก็มิได้รู้โกรธรู้เคือง

ที่ว่าทำใจให้เหมือนแผ่นดิน คือว่าให้วางใจเสีย

แต่การปล่อยวางจิตใจ มิใช่ของที่จะทำได้ด้วยง่ายดาย จำต้องพากเพียรอย่างลำบากยากยิ่ง เพราะเป็นเรื่องของการละความโกรธ ละความโลภ ละความหลง ปลงเสียทั้งร้ายทั้งดีอันบุคคลนำมาว่านำมากล่าว อย่ายินดียินร้ายเกินไป อย่าเมาเกินไป

อนึ่งในโลกนี้ไม่มีอะไรที่มิใช่เรื่องธรรมดา

บางทีดูเหมือนจะใหม่สำหรับเรา แต่ดูไปก็ธรรมดา มันเป็นของแปลกเพราะเราเพิ่งพบเห็น แต่มันกลับเป็นของแก่เก่าในโลกใหม่สำหรับคนใหม่ เก่าเดิมในโลกในเก่าแลใหม่จึงเป็นแต่ปกติธรรมดา เราไม่รู้ธรรมดาก็เลยตื่นเต้นตกใจ พร้อมประหลาดใจ หากรู้เท่ารู้ทันมันก็ธรรมดา มันก็เท่านั้นเอง

อีกอย่างชีวิตที่กลับไปแล้วจะไม่กลับมาอีก

จึงว่าขอให้ได้ชื่นชมต่อชีวิตที่เหลืออยู่ คนที่รู้จักชื่นชมต่อชีวิตที่มีความดีงามประกอบเข้ามา เขาจะมีความสุขเป็นรายได้ประจำวัน

ความสุขอันเป็นรายรับมีค่ามากกว่ารายได้เป็นเงิน

ยิ่งรายรับจากการลด ละ เลิก สิ่งอันไม่ดีไม่ถูกนั้นย่อมเป็นรายได้อันเยี่ยมนัก เป็นรายได้ที่สะอาดดียิ่ง

นอกจากจะอิ่มสุขในข้อนี้แล้วยังมีอีก

อสนฺตุฏฺฐิตา กุสเลสุ ธมฺเมสุ มิควรพอใจแต่ในชั้นของกุศลธรรม มิควรพอใจแต่ในคุณงามความดีอันทำอยู่ ต้องทำคุณงามความดียิ่งๆ ขึ้นไป

เหตุว่าพระพุทธองค์สอนให้พากให้เพียรด้วยตนเอง ให้บากบั่นในเหตุอันเป็นสิ่งหนุน เช่นว่า ต้องการในอายุ วรรณะ สุข ยศ สวรรค์ มรรค ผล ก็จำต้องปฏิบัติเอา มิใช่จะอ้อนวอน หรือพอแต่เพียงชั้นนั้นๆ

รวมความว่าแนวทางที่จะทำใจให้เหมือนดังแผ่นดิน

๑. มีความอุตสาหะ
๒. ไม่ผัดเพี้ยนเวลา
๓. รู้เท่าทันชั้นเชิงอารมณ์
๔. ไม่เกลือกกลั้วในทางฉิบหาย

๕. มีความกล้าหาญ

๖. รู้จักอุปการคุณ

๗. มีความปรานีแนบชิดใจ

๘. ดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา

ทุกข้อแม้จะลึกซึ้ง ค่อนข้างจะยาก แต่ว่าทำได้หากพอใจทำ ทำ ยากมิได้หมายความว่าทำไม่ได้ ทำบ้างเถอะ ได้เป็นครั้งเป็นคราวก็ยังดี

อยู่ตามปกติก็ใช้ปัญญานำหน้า ควบคุมชีวิต

แต่ถ้ามีเหตุการณ์อะไรเกิดก็ให้ใช้สติควบคุมไว้ก่อน

สรุป อย่าให้ชีวิตจิตใจเหมือนไม่มีน้ำในหม้อที่ตั้งอยู่บนไฟ

ขอจงเป็นบุญเป็นกุศล
เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

๑๘ วุ่นได้หากใจวุ่น

อำนวยพรมายังคุณสิริยส, คุณจตุพร

พัสดุที่ส่งมาได้รับแล้ว

"ในกาลก่อนอันไกลโพ้น

พระภิกษุรูปหนึ่งรักษาศีลาจารวัตรอย่างเคร่งครัดแต่วันแรกที่ท่านบวช คืนหนึ่งขณะที่ท่านเดินกลับจากกุฏิของพระอุปัชฌาย์ของท่าน เหยียบวัตถุเกิดเสียงดัง - กร้อบ - นึกสงสัยจะเป็นคางคก

คืนนั้นฝันเห็นคางคกนับร้อยนับพันมาทวงชีวิต

ท่านสะดุ้งตื่น จิตหวาดหวั่นฝันร้าย

ครั้นฟ้าสว่างจึงไปตรวจดู

กลับเป็นเหยียบฝักมะขามสุก"

ใจใดจิตใดยังมิบรรลุหลุดพ้นได้ จินตนาการย่อมฟุ้งซ่าน บรรเจิดการบำเพ็ญเพียรต้องพาจิตหลุดพ้นจากมายาโลก

จะมีวัตถุ หรือหาวัตถุไม่มี ก็วุ่นได้หากใจวุ่น

หากวุ่นใดๆ อยู่ภพทั้ง ๓ จึงเป็นเรือนเกิดตาย

อนึ่งจะมีใครผู้ใดจะหาญกล้าบอกว่า มั่นใจได้จริงๆ ว่าตนจักบรรลุหากได้ก็เป็นแต่ทำสุดความสามารถของตนเท่านั้นเอง

จึงว่าธรรมะทุกบทตอน หนังสือธรรมทุกเล่ม ล้วนชี้เข้าหาใจของเราทั้งสิ้น

"...ครั้นพระภิกษุหนุ่มรูปนั้น ทราบว่าตนเหยียบฝักมะขามสุกมิใช่คางคก ท่านดีใจมากเพราะมิได้เป็นปาณาติบาต ท่านยิ้มได้

เข้าปรนนิบัติอุปัชฌายวัตรประจำวัน

นี่...ท่าน...เหยียบคางคกเป็นทุกข์ กลับสนุกใจได้เหยียบมะขามสุก ผู้ท่านที่บำเพ็ญเพียรนั้นจะเหยียบอะไรๆ ท่านหามีทุกข์ไม่

การสะดุ้งใจได้ทุกข์ทั้งคืนมีรสชาติเช่นใด"

พระภิกษุหนุ่มจึงได้สติและปัญญาจากถ้อยของครูบาอาจารย์ของตนเช่นเดียวกัน

การประพฤติการปฏิบัติ

โดยมากทุกวันนี้ คล้ายๆ กับการเหยียบมะขามสุก แล้วคิดไปเองว่า โอ...เราเหยียบคางคกเข้าให้แล้ว

ทุกข์กับเรื่องไม่พึงทุกข์ เมากับเรื่องไม่พึงเมา

อยากได้ในเรื่องในสิ่งที่มิใช่ฐานะของตนเอง

วันหนึ่งมีโยมผู้หนึ่งมาอวดอ้างเป็นตุเป็นตะว่า ตัวได้เจอะเจอได้ทำบุญกับพระอรหันต์ เล่าเป็นคุ้งเป็นแคว พอเขาหยุดเล่า

องค์หลวงปู่จาม ขณะนั่งฟังเขาอยู่

องค์ท่านว่า “คนขี้ทุกข์ ชมสมบัติของเศรษฐี แต่มิเคยคิดที่จะให้ได้เป็นเศรษฐี”

ทุกวันนี้มีมากนัก ชาวพุทธเช่นนี้

และดูเหมือนจะเป็นชาวพุทธที่นั่งอยู่ห่างไกลกับพระพุทธเจ้า

อยากอยู่ใกล้กับพระพุทธเจ้านั้น น้อยใหญ่จำต้องปฏิบัติด้วยตนของตนเอง จะกี่มากกี่น้อยก็หากต้องอาศัยสติแลปัญญา

ยินดีกับพุทธะ จำต้องกำหนดพุทโธ

ใจยินดี ใจกำหนด ใจรู้ใจ จึงตื่นรู้ จึงอิ่มเอมเปรมใจ จึงเบ่งบานเบิกธรรมรส

ไม่ทุกข์เพราะนึกว่าเหยียบคางคก ไม่ดีใจเพราะเมื่อรู้ว่ามิใช่คางคก

ทั้งหมดที่อำนวยธรรมมาในคราวนี้ ยากแก่การทำความเข้าใจอยู่บ้าง หากแต่ยาขมมักจะเป็นยาดีขนานเอกเสมอ

โปรดพิจารณา

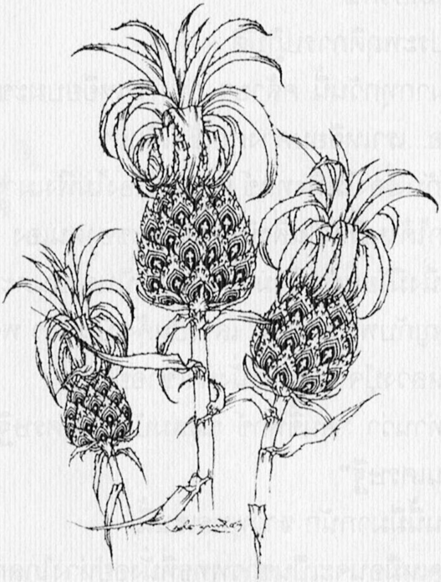
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ ผลาผลเป็นรางวัล

คุณหมู - คุณตั๊ก

◉ รูปภาพทั้งหมดได้รับแล้วแต่วันศุกร์
นับเป็นที่ชอบใจมากของทุกคน ทั้งพระทั้งโยม
คนรับโดยมาก มิได้คำนึงการจ่ายของผู้ให้
แต่มนุษย์ทุกผู้ล้วนติดอยู่กับรูป - รูปเรือนกาย -๑-
รูปถ่ายของตน -๒-
รูปอันมีข้าวน้ำบำรุงอยู่ -๓-

◉ การให้ หากเมื่อให้ด้วยจิตใจอันอนุเคราะห์ ย่อมเข้าถึงสภาวะจิตอันน้อมไปในคุณงามความดีได้โดยง่าย ต่อไปก็หากจะได้โภคะอันโอฬารและเหมือนน้ำหนุนเนืองนอง ชุ่มฉ่ำ ชื่นสุข

◉ หากเมื่อใดจิตมิตกอยู่ในอำนาจของความขัดเคือง มิอยู่

ในอำนาจของโทสะ มิยุ่งไปด้วยความคับข้องใจ มิขัดเคืองใจในอารมณ์อันไร้สาระ

จิตเช่นนี้เองที่จะแก้ไขกรรมอันล่วงมานั้นแล้ว

คุณโยมอลิษา ให้รักษาจิตใจอันปกติทรงตัว อย่าเล่นกับโทสะ จ้องพยาบาทต่อใครๆ มิควรแสดงพยาบาท - ความเคืองใจ - ความไม่พอใจแก่ใครๆ ทั้งปวงหมด

ผู้รู้ตน รู้ประมาณในจิต เช่นนี้ ย่อมปรากฏผลเป็นรูปกายอันมีโรคน้อย แม้นหากเป็นวัตถุบารมีใดๆ ก็จะเป็นของอันดีอันเลิศ

◉ รักเมตตาผู้อื่นด้วยใจจริง

พูดจาน่ารักน่าฟัง มิหมั่นใช้ไหว้วานในผู้สูงกว่าด้วยวัย ด้วยคุณ

มีฉันทะเสมอในธรรม

ข้อนี้จะเป็นที่รักแก่ผู้อื่น มีผู้ชอบใจตาม

...ทั้งหมดนี้หล่ะ จะเป็นนิสัยอุปนิสัย ส่งเสริมการเกิดในภูมิสถานอันดี ขอเจริญพรขอบคุณในภาระการจัดการรูปภาพทั้งหมด หากมีอะไรจะให้ช่วยเสริม บอกไปได้นะ

◉ ความชั่วใดๆ ต้องน้อยลง ลดลง และรู้ตัวได้ไวขึ้น

อย่าใช้ความรู้สึก ให้ใช้ความรู้ตัว รู้เท่ารู้ทัน

◉ วันอาทิตย์ โยมมาทอดกฐินพอกล้อมแกล้ม โลกนี้ดูเหมือนจะรับน้อยหากแต่กลับจ่ายมาก

จิตอันระวังในการไม่เบียดเบียน พรากตนออกจากทุกข์ ไม่หนักในอยาก มิปล่อยใจให้ไหลตามอารมณ์

ปรุงใจด้วยการตรึกตรองธรรมะบ้าง

แม้เล็กน้อยก็ต้องระวัง หมั่นใคร่ครวญ

เช่นนี้ แล้วอาจจักรับมากกว่าจ่าย

◉ ณ วันนี้

องค์หลวงปู่ ยังทนอยู่ได้

วันนี้องค์ท่านปรารภหลังจากสรงน้ำว่า “มีสกปรกก็มีสะอาด กายนี้สกปรกอยู่ตลอด มีสุขมีทุกข์ มีดีใจมีเสียใจ ดีชั่วเพราะมีกาย ใจ ได้เสียเพราะตนรักตน แต่ไม่รักธรรมะ...”

◉ เมตตา - อภัย

ทำใจได้ปกติจึงสุข

ภาวนา - สะสมปัญญา อย่าขี้คร้าน

อย่าเมาแต่แง่งอน

อย่าเป็นคนใจยาก

เอาใจตนอยู่กับธรรม

โอ...สอนหมดแล้ว ดูเหมือนจะสอนมากจนพอแล้ว

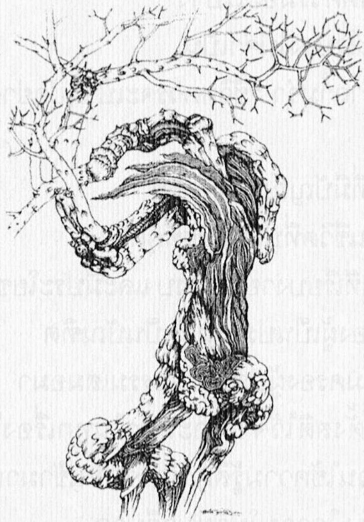
รำลึกถึงศิษย์คู่นี้เหมือนญาติเนื่องจากธรรม

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

๒๐ อิ่มอุ่นกับชีวิตดีงาม

คุณสุเทพ - คุณเปิ้ล

ได้รับจดหมายของคุณโยมแล้วมาตอบเอาวันนี้

หากจะเป็นทุกข์ไปบ้างแต่ก็ดี เพราะทุกข์นั้นๆ มันย้ำคำว่า "ชีวิต" ได้ดี แต่ทุกข์ใจบางครั้งมันก็หนักหนาเอาเรื่อง แต่กำลังใจอันเราได้จากครูบาอาจารย์ก็เป็นยาบรรเทาขนานเอกได้มิใช่หรือ

"ตนเป็นที่พึ่งของตน" ยังทันสมัยอยู่ทุกเวลา หากแต่ตนใดมีครูบาอาจารย์เฝ้ามองอยู่ ตนเช่นนี้กลับชื่นชื่นใจได้อุ่นใจบ้าง

เมื่อไม่ทิ้งธรรมะ - ธรรมะก็จะไม่ทิ้งผู้นั้น

เมื่อหันหลังให้ธรรม - ธรรมก็จะไม่เหลียวแลผู้นั้น

◉ ในจดหมายธรรมนี้

มุ่งฝากความมาว่า การมีชีวิตด้วยชีวิต การศึกษาชีวิตด้วยชีวิต และเอาธรรมะเป็นกระจกส่องทุกระยะ เช่นนี้จึงจะพอเข้าใจ

ตนเองได้ จนตอบตนเองได้

ว่า ชีวิตควรมีอะไรบ้าง

อะไรบ้างไม่จำเป็น

วันนี้มีผู้มาถามว่า "ชีวิตควรจะเป็นไปอย่างไรจึงจะเป็นชีวิตที่ดีที่สุด?"

ว่า "ชีวิตที่มีปัญญารักษาอยู่

นับเป็นชีวิตที่ประเสริฐที่สุด"

อนึ่ง ชีวิตที่เรียบง่าย สุขสงบ และมีประโยชน์ เพราะมีธรรมะนับเข้าในชีวิตของผู้เป็นปราชญ์ผู้เป็นบัณฑิต

ธรรมจึงคุ้มครองผู้ประพฤติธรรมเสมอมา

พยายามตั้งสติไว้จำเพาะหน้าในทุกเรื่องไป ใช้ความรู้ตัวมากกว่าที่จะด่วนใช้ความรู้สึก/หัดรวมใจเข้ามาเล่นๆ ก็ให้สนุกดี ไม่แส่ส่าย สติมั่น ใจวาง โปร่งเบาดีมาก

ที่สำคัญอิ่มอุ่นได้ง่ายๆ

โปรดได้รับความอบอุ่นใจเสมอๆ
เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๑ อย่าลืมหายใจ

อำนวยธรรมท่าน พ.ต. ดาวเรือง นิชรัตน์

หนังสือที่ขอไป ทุกเล่มหมด ขออภัยยิ่ง หากมีมาเมื่อไหร่ก็จะเมตตาพิจารณาแจกจ่ายธรรมมาตามประสาคนยากหรอก

ธรรมะใดๆ ที่รู้ๆ อ่านๆ อยู่ก็ขอให้ทำตามบ้างเถอะ อย่ามัวแต่อ้างอายุอาวัยใดๆ เลย ใจมันแก่มันเฒ่าเสียเมื่อไหร่

มนุษย์ควรมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร?

อะไรเป็นเครื่องหมายว่ายังมีชีวิตอยู่?

อย่าลืมลมหายใจเข้า - ออกของตนว่าเป็นแหล่งบังเกิดของสมาธิ ของสติและปัญญา

หายใจเข้าก็ให้รู้ - หายใจออกก็ให้รู้ รวมใจเข้ามาในการรู้ลม จิตตั้งรู้อยู่กับความสงบเหนือความเงียบนอกตัวได้เมื่อไหร่ เมื่อนั้นคราวนั้นหล่ะ เป็นสุขนัก

ความเพลินและความพลาดพาลของมายาคติตลอดชีวิตที่ผ่านมานั้นอะไรเป็นสาระบ้าง?

ความสงบแห่งธรรม เกิดแต่ความดีความงามความจริงโดยแท้ มิใช่มาแต่ใจฝ่ายต่ำใดๆ หรอก

สังขารวรรณวัยล้วนแปรเปลี่ยน

หากแต่ธรรมะมิเคยเปลี่ยนแปลง

โลกเป็นโลกไป แต่ธรรมะเกิดจริงในใจของผู้สงบด้วยสมาธิ

ธรรมะเกิดจริงในใจของผู้สงบด้วยปัญญา

ความเกี่ยวเนื่องยึดโยงนับเป็นความสัมพันธ์สานผนวกกันของทาน - ศีล - สมาธิ - ปัญญา ดังนี้จึงสละ สะอาด สว่าง สงบ

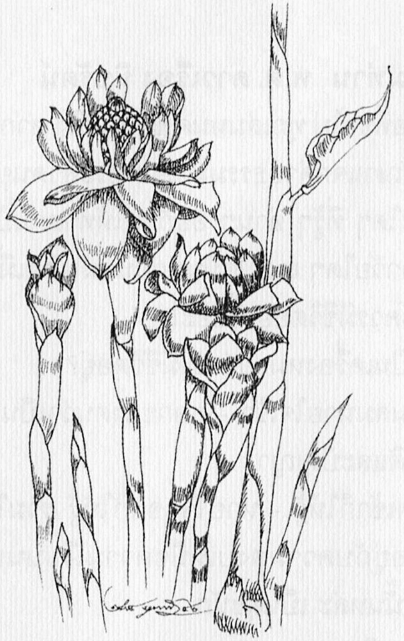
รำลึกถึงก็โปรดพิจารณาธรรม

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๒ ใจเป็นใจ

คุณวาสนา

การดูแลในตนนี้จริงๆ แล้วมิยุ่งยากอะไรนักหรอก

จะปฏิบัติกี่มากกี่น้อยก็ลงที่สติมั่นรู้กายรู้ใจในปัจจุบันขณะ

ธรรมะทุกกระทงขันธ์ล้วนเกิดแต่จิตอันบริสุทธิ์

หากเราทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ ถึงบริสุทธิ์จากรู้ จากกิเลสนอกในใดๆ ได้แล้วนั่นหล่ะเราจะวางรู้ - รู้วาง - รู้ว่าง มิอ้างว้างอีกต่อไป

วางรู้คือย้อนจิตคืนสู่ใจเป็นใจ

ผู้รู้สึกนึกคิดเป็นจิต หากมีสติสัมปชัญญะปัญญาอยู่ก็จะเป็นใจ ใจจึงทรงรู้ ตื่นตัว เบิกบานอยู่ และอาการเช่นนี้โดยแท้นั้นมันหมดการยึดการถือ คือมิจำเป็นจะต้องรู้เพ่งรู้อย่างเป็นอยู่

จิตเพ่ง เป็นสมถะ

จิตรู้ เป็นวิปัสสนา

จิตอันใดใจอันนั้น กายอยู่ที่ใด ใจอยู่ที่นั่น

ในขณะที่เป็นจิตให้รู้ในอาการที่เผลอไป ทั้งเผลอเพ่ง เผลอรู้

ใจเป็นกลางต่อเพ่ง - ต่อรู้ จึงเป็นสัมมาสติ จึงเป็นสัมมาสมาธิ จึงเป็นสัมมาปัญญา

รู้ใช่ว่าจะดี - ดีมิใช่รู้ หากจะรู้จะดีได้ก็ต้องวางรู้วางดี ครั้นวางได้ก็จะเข้าถึงความบริสุทธิ์

หากแต่จะทำให้บริสุทธิ์ได้ยากนัก

จะคิดจะหยุดคิด จะรู้จะหยุดรู้ จะไม่รู้ หรือจะรู้ ก็มิใช่เรื่องหนักอึ้งอันใด

หิวก็หาอาหารกิน ง่วงก็หาที่หลับนอน สุขก็ระรื่น ทุกข์หน่อยก็ตรมไป ไม่สบายก็ดูโทรม อ่านจดหมายนี้ก็ยิ้มอิ่ม ถูกด่าก็บ้าบ้า ถูกยอก็ยิ้มฉีก นึกถึงการปฏิบัติก็ตึงเครียด นึกถึงการงานก็หนักหนา นึกถึงชีวิตเข้าจะได้อะไรบางที่ก็วางๆ ไปอย่างนั้นเองหล่ะ รู้ - รู้ไปอย่างงั้นๆ

กาย - จิต - ใจ

สะอาด - สงบ - บริสุทธิ์

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๓ ธรรมะในใจปราชญ์

ถวายพระพร พระมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า

ขอพระองค์จงทรงรำลึกในพระราชหฤทัยว่า พระบารมีอันพรั่งพร้อมด้วยทรงเป็นวุฑฒบุคคล คือ

ชาติวุฑฺโฒ เป็นผู้เจริญด้วยชาติอันดี

วยวุฑฺโฒ เป็นผู้เจริญวัยอันควร

คุณวุฑฺโฒ เป็นผู้มากด้วยเดชะคุณ

เป็นผู้เจริญอยู่เป็นนิตย์ทั้งธรรมปฏิบัติและทิฏฐานุคติแก่โลก

ข้อนี้จักเป็นมโนสัญญาเจตนาหารอันเลิศยิ่ง

อนึ่ง ความเป็นผู้มีพระชนมายุยืนยงคงทนสืบตลอดกาลอายุ ความเป็นผู้มีวรรณภายในคือ จิตใจพระหฤทัยอันโปร่งเบาจากมลทินทั้งปวง

ความเป็นผู้ถึงรสแห่งธรรมปฏิการ จึงบังเกิดความเกษมสุขด้วยพละกำลังกาย วาจา ใจ ทั้งกำลังพระปัญญาอริยทรัพย์ ก็ปรากฏเป็นวัฑฒนากาล ส่งให้ประสบความสุขเกษมสำราญสืบต่อ

ข้อนี้จักเป็นอิทธิธรรมอันยิ่ง

กราบเรียนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ถึงพระอาการประชวรของพระมหาบพิตร แล้วองค์หลวงปู่จาม ปรารภว่า

"สังขารทั้งปวง

ล้วนมีปกติของสังขาร ไม่มีสังขารใดพ้นไปได้จากปกตินี้

ธรรมดายังยืนตัวในเกิด แก่ชรา ป่วยไข้ และดับตาย"

ในนามองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายธรรมฎีกาว่า แต่เมื่อใดมีจิตฺตาธิปเตยฺย นำหน้าศรัทธาธรรม วิริยธรรม สติธรรม วิมังสา และปัญญาธรรม

เมื่อนั้น คราวนั้น

สังขารอันมีบุญญาธิการ เป็นปัจจัยอยู่ ก็จะทรงตัวพออยู่ได้ พอได้อาศัย พอเป็นไป

แต่ก็ยังนำไปสู่ปกติแห่งสังขารอยู่ดี

ข้อนี้จักเป็นธรรมโอสถขนานเอก

ในผู้ปราชญ์มีปัญญาก็ได้แต่ยิ้มสู้ รับได้ทุกบทตอนของสังขารทั้งปวงและในผู้เช่นนี้

จึงเป็นผู้ได้สงบ ได้สุขโดยง่ายงามนัก

อพฺยาปชฺฌํ สุขํ โลเก ปาณภูเตสุ สญฺญโม

การสำรวมในสัตว์ทั้งหลาย เป็นสุขในโลก

การสำรวมตนเป็นความสุขในตน

ความรำลึกในพระบารมีโพธิสัมภาระนั้นแลจะเป็นกุศลธรรมในพระมหาบพิตร ทรงมีพระพลานามัยฟื้นฟูพระวรกายให้สมบูรณ์ แข็งแรง เบาบางจากพระอาการประชวร ทรงพระเกษมสำราญ ทรงสถิตเป็นมิ่งขวัญแห่งพสกนิกรยิ่งยืนนาน

ขอจงทรงพระเจริญ

ถวายพระพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๔ โลกหนอโลก

คุณนิตย์ มหาเจดีย์

การรักษาจิตให้สงบอยู่เสมอ ราบเรียบอยู่เป็นปกติมีประโยชน์มาก

การฝึกหัดใจให้ยอมรับทุกๆ สิ่งอย่างได้ มิว่าจะดีที่สุด หรือแย่สุดๆ เรายอมรับได้ มันเลวร้ายที่สุดเรายังรับมาจัดการได้ เช่นนี้แล้วยังจะมีอะไรอีกที่เราจะรับไม่ได้

พยายามปล่อยวาง และรักษาจิตให้สงบอยู่เสมอ

พระพุทธเจ้าเตือนพระหนุ่มรูปหนึ่งว่า "เธอจะชนะโลกได้ถ้าหากเธอรักษาความสงบไว้เสมอ" และไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นให้มองเป็นการเรียนรู้โดยการศึกษา นั่นคือ ขอให้เราทำตัวเป็นนักการศึกษาตลอดเวลา

คนดีคนเลวก็ต้องศึกษา

รับดี - ชั่ว นั้นๆ ไว้เพื่อการศึกษาโลก เมื่อรู้โลกแล้วก็ไม่สะดุ้งสะเทือนกับเหตุการณ์ใดๆ บุคคลใดๆ รับได้วางได้

เหมือนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ รับทราบเรื่องราวขององค์หลวงปู่หลอด ปโมทิโต แล้วองค์ท่านว่า "โอ... โลกหนอโลก โลกเอ๋ยโลก ยกให้โลกเขาเถอะ... เอาเข้ากับโลกเขาเถอะ"

เราเป็นศิษย์หาน้อยๆ ก็มาแปรแปลความว่า คนของโลกก็ต้องคน และระคน แต่คนของธรรมนั้นเป็นธรรมตามธรรม

ถ้าว่ากว่าจะเป็นธรรมก็เป็นโลกมาก่อน

"ท่านอาจารย์หลอด พระครูปราโมทย์ เรียนเพิ่นไว้อยู่ว่าท่านอาจารย์ระวังนะอยู่กรุงเทพฯ เมื่อตายลงเขาจะเอาศพไว้หาเงิน หนีมาอยู่บ้านนอกมิดีกว่าหรือ ตายลงลูกหลานเขาก็จะเผาให้ เพิ่นก็ว่าติดกับนิมนต์ของท่านอาจารย์วิริยังค์ อยากหนีออกมาอยู่ ออกมาไม่ทัน ล้มป่วยเขาจับเข้าโฮงหมอนอนเฝ้าหมออยู่จนมรณะ

ผู้ข้าฯ บอกแล้วแต่เพิ่นห่วงของกินคนไทย" (ห่วงอาหารการอยู่กินของคนภาคกลาง)

องค์หลวงปู่พูดทีเล่นทีจริงด้วยความสนิทสนมคุ้นเคยและรำลึกถึง

"ท่านอาจารย์เหรียญ ท่านอาจารย์หลอด สององค์นี้เพิ่นมักอนุโลมกับผู้คนมากไป ใช้เมตตามากกว่าอย่างอื่น ทำให้ผู้คนย้อนเอาโทษมาใส่

ท่านอาจารย์เหรียญ วรลาโภ เขายังไม่เผาให้

หรือท่านอาจารย์หลอด อีกองค์เขาจะเก็บเอาไว้ขอเงินชาวบ้าน

โอ...โลกนี้มันต้องอย่างนี้หล่ะ"

เมื่อองค์หลวงปู่จามปรารภเท่านี้ก็ล้มตัวนอนพัก ไม่ปริวาจาใดๆ อีก

ได้ส่งหนังสือมาก่อน ๒ เล่ม จะส่งตามมาอีก

อนึ่ง ได้แทรก "ธรรมฎีกา เพื่อทูลเกล้าถวายพระเจ้าอยู่หัว" ใส่ซองยังมิได้ปิดผนึก คุณนิตย์อ่านตรวจทานแล้วช่วยปิดผนึกแล้วนำเข้าทูลเกล้าผ่านทางท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ได้ก็จะดี

หากจะเป็นการระคายเบื้องพระยุคลบาท ก็อย่าเลย

ประชาชนเป็นเดือดเป็นร้อนมากกับการทรงพระประชวรของพระเจ้าอยู่หัว ที่วัดป่าวิเวกวัฒนารามจัดให้ลงนามถวายพระพรปฏิบัติธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลตลอดพรรษา

ขอให้มีกำลังกาย กำลังความสามารถ และระวังตัวให้จงหนักศัตรูมีอยู่รอบด้าน

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๕ ซื่อตรงด้วยตน

อำนวยพรมาถึงคุณโยมสการินทร์

ความมองอาจแกล้วกล้า มั่นคง จำหลักแน่นในอุดมคติที่จะประพฤติธรรม, ในอุดมการณ์ที่จะศึกษาธรรม หากมีในผู้ใด - ผู้นั้นย่อมมีจุดเริ่มต้นอันดีและมีภูมิคุ้มกันอันงามนัก

ซื่อตรงในศาสนา เมื่อมีศีลมีภาวนา

ซื่อตรงต่อตนเอง ยอมรับตนเองตามสภาพเป็นจริง ไม่ฉลาดที่จะหลอกลวงตน ไม่โกหกตน และไม่เป็นคนจมไม่ลง

ซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน มีความตั้งใจในงานอันสุจริต ไม่อู้ ไม่หลบ มีฉันทะ มีวิริยะ มีจิตตะ มีวิมังสา

ซื่อตรงด้วยดี ไม่มีมายา

ความซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ นี้ นับเข้าในบาทฐานของการดูจิต - รู้ตน

เพราะ... เมื่อเราซื่อตรงอยู่ ย่อมสุขสงบ ตนเชื่อตนได้ ไม่หวาดหวั่น อีกยังให้อ่อนโยน กล้าสละ และก่อคุณแก่ตัว

ขอให้ทำจิตให้ราบเรียบ สงบใส ได้กำลัง

ธนาณัติที่ส่งมา ได้รับนานแล้ว รำลึกได้ จึงแจ้งมาหา

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๖ ฆ่าแล้วได้สุข

อำนวยธรรมมายังคุณหมอวันเพ็ญ

จดหมาย ธนาณัติได้รับแล้ว ให้เป็นบุญเป็นกุศลเป็นทานเป็นธรรมอันฝังรากลึกลงไปในกมลสันดานแห่งบารมี

อย่าละการฝึกฝนตนเอง

การฝึกตนเองเป็นของยากนัก

นอกจากเรายังจะต้องอาศัยผู้อื่นช่วยในการอบรมฝึกฝนตนของตนด้วยแล้ว ก็ยกให้ตนเป็นตนสำคัญอันดับแรกในการฝึก

เหตุว่าอำนาจชั่วฝ่ายต่ำรุนแรงนักในขันธสันดานแต่ละขันธ์

คนที่ชนะตนเองได้นับว่าเป็นคนจริงแท้

เช่นว่า คราวหนึ่งพระพุทธเจ้าตรัสตอบคำถามของพราหมณ์ผู้หนึ่งว่า "ฆ่าอะไรเสียได้จึงอยู่เป็นสุข"

พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า "ฆ่าความโกรธเสียได้จะเป็นสุขนัก ฆ่าความโกรธเสียได้ แล้วจะไม่เศร้าโศก"

แต่น้อยคนนักที่จะทำได้เช่นนี้

โดยมากแล้วเป็นทาสของความโกรธ

รวมความว่า การฝึกตนเอง ต้องเริ่มแต่ค่อยๆ คิดตรอง ค่อยๆ ทำ สดับธรรมให้มาก ต้องฟังธรรม ได้สำเหนียกในธรรม ก็อาจจักถึงที่พึ่งได้ ได้ประโยชน์แท้ เป็นบุญแท้

อย่าลืมว่าต้นตอของทุกข์ใจมันอยู่ในจิตใจของเรานี้แล

ฝึกไปจนกว่าตนจะชนะ

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๗ สุขซำบายดี

อำนวยพรมายังโยมพอนสะหวัน สะหวันเขต ประเทศลาว

ด้วยได้ฝากลูกชายอยู่วัดเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา บ่นเป็นห่วงลูกๆ

การเลี้ยงลูกเหมือนการกระทำที่เหตุ คือ เลี้ยงเขาให้เติบโตขึ้น, การพัฒนาการในทางที่ดี

แปลว่า พัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ชีวิตของคนจะมีคุณภาพได้ต้องมีคุณธรรม

คุณธรรมจะมีได้ก็ด้วยการฝึกฝนอบรมตน

แต่... เราจะพัฒนาใครๆ มิได้ ถ้าเขาไม่รับการพัฒนา ถ้าเขาไม่ยอมพัฒนาตนเอง

ทว่า การฝึกฝนอบรมให้เขาเป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถดี มีความประพฤติดี เริ่มจากไม่ค่อยดี เป็นดี จนดีที่สุด เป็นดีนิรันดร์ ต้องเริ่มจากบ้านก่อน เริ่มจากน้อยๆ

๑. อย่าตามใจลูก

๒. อย่าฝึกการใช้เงินให้ลูกใช้จนฟุ่มเฟือย

๓. สอนให้ประหยัด อดออม เห็นคุณค่าของการเรียน

๔. อย่าให้ลูกต้ม

๕. เราทำเหตุดีแล้ว ผลคือลูกๆ จะดีหรือไม่ก็เรื่องของเขาเอง

ทุกข์สุขกับลูกยิ่งกว่าทุกข์สุขของตนเอง...โอ...โลกทุกข์หนอ.

การอบรมลูกๆ มิใช่ว่าเอาแต่อารมณ์เอาแต่โกรธ อย่าบ่นว่า ขณะสอนอบรมให้ยิ้มแย้มแจ่มใสอย่าอมทุกข์ ใช้เหตุผลให้มาก พ่อแม่ก็ต้องอดทน จนสู้ด้วยกำลังใจ

ซำบายดีเด้อ ซำบายสุขซำบายดี

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

๒๘ สุขเท่าที่ได้สุข

อำนวยสุขมายังคุณหมู - คุณตั๊ก

การฝึกตนให้เข้าถึงความดีงามนับเป็นชิ้นงานอันเร่งด่วน เพราะมีผลสัมพันธ์ให้สุขในปัจจุบัน แลภายหน้า

หากในจิตมีความชั่วมาก ก็จะมีทุกข์มาก และหาสุขได้ยาก

หากความดีมีมากในกมลจิต หาสุขได้ง่ายๆ

อยู่กับคนดี คบหาคนดี ทำให้สุขฟูโผล่ได้ง่าย

การคบคนดีทำให้เกิดสุข

บุคคลจะพึ่งอยู่เป็นสุขทุกเวลา เพราะมิเกี่ยวกับคนพาล เพราะไม่สมาคมกับคนพาล คนพาลในที่นี้มิใช่อื่น คือใจพาลในตนเอง พอพาลแล้วโกรธก็ง่าย ทุกข์ก็ง่าย วุ่นวายก็ไว ฝ่อแฟบ ห่อทุกข์ตรมใจ

ก็ชั่วใดๆ ในตัวเราอันมีโทสะ โลภะ โมหะ ในสิ่งเหล่านี้ให้ทุกข์แก่เรากี่ครั้งแล้ว ทุกข์แล้วทุกข์เล่า ครั้งแล้วครั้งเล่า เบียดเบียนสุข ทำลายปกติใจ

CD - ธรรมะขององค์หลวงปู่ ฝากมาให้ฟังและฝากมาให้ฝังไว้ในใจ

สุขเท่าที่จะสุขได้และได้สุข
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๙ เป็นไปเพื่อสุข

เจริญพรมายังอาจารย์เทียนไทย

ได้รับจดหมายของคุณโยมแล้ว

ตอบกลับมาเพื่อสำแดงธรรมแห่งความรำลึก

โยมอาจารย์ว่าไหม...? ชีวิตจิตใจเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ คือเป็นไปเพื่อความสุขทั้งในปัจจุบันและภายหน้า หากแต่การพัฒนาก็คือ กายภาวนา -๑-

ศีลภาวนา -๑-

จิตตภาวนา -๑-

ปัญญาภาวนา -๑-

แปลว่า ฝึกกาย วาจา ใจให้สุจริตขาวรอบ คือให้เป็นผู้ประพฤติดี เว้นการเบียดเบียนตนแลผู้อื่น แล้วมุ่งเป้าหมายอยู่ที่การฝึกตนเอง นั่นหมายความว่า ฝึกให้มีคุณธรรม ฝึกให้มีความสุขในปัจจุบัน ฝึกโดยการขจัดขัดเกลาศัตรูภายใน

ฝึกด้วยความตั้งใจ

ทำด้วยความสม่ำเสมอ

แม้ทีละน้อยก็สุขใจทำ พอใจทำ

ที่สุดก็จะบรรลุเป้าหมายได้ด้วยตนจริงๆ

โปรดพิจารณาด้วยดี

เจริญพร มิต้องตอบกลับ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

๓๐ อ่านอิ่มยิ้มสุข

อำนวยธรรมมายังคุณพนิดา

การจัดการ "มหาปุญฺโญวาท ๘" นั้น

สุดแท้จะจัดการ ขอให้ออกมาดี น่าจับอ่าน น่าอ่าน ให้อิสระทั้งรูปเล่ม การตัดเนื้อหา การจัดเรียง การเพิ่มภาพลายเส้นหรือภาพอื่นใด

อื่นใดน้อยนิดจากการได้อ่าน ได้สดับในธรรมะ นั่นหล่ะคือผลานิสงส์ของการสร้างหนังสือสื่อธรรมะ

เมื่อใดธรรมะสอดแทรกเข้าไปในหัวใจของใครๆ บ้างแล้ว เมื่อนั้นแลจักทำให้คนดีขึ้น สงบขึ้น รู้ตัวขึ้น

เหมือนการปฏิบัติทุกๆ ครั้ง ก็ใกล้เข้ากับหน้าตาของความทุกข์ เพื่อให้รู้จักความทุกข์ แต่จะปฏิบัติเสียทีเดียวแล้วให้ถูกใจนั้นมันไม่ถูก ทำให้ถูกใจมันก็จะไม่ได้อะไร มันจะไม่เป็นอะไร เหตุเพราะไม่รู้จักตน ไม่รู้จักการปฏิบัติของตน

การอ่านหนังสือธรรมะก็เช่นกัน

บางคนถูกใจโดนใจ ชอบใจมาก

บางคนบอกว่าไม่น่าอ่าน

บางคนว่าคนเขียนออกหน้าเกินไป

แต่เมื่อเอาธรรมะอันลึกมาว่ายิ่งไม่อ่าน ไม่พิจารณาใดๆ เลย นี่ก็ดูๆ ว่าไม่รู้จักตนเช่นกัน

หากแต่เอาเป็นว่า คนพอใจรับ พอใจที่จะอ่าน สุขใจเมื่อได้อ่าน อบอุ่นใจเมื่อได้อยู่กับธรรมะนั้นมีอยู่ จะน้อยไปบ้างก็ไม่เป็นไรหรอก

ขอให้พอใจในการรับใช้ธรรมะก็พอแล้ว

ขอเจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๑ เอิบอาบด้วยสุข คือ บุญ

อำนวยพรมายังคุณโยมสมบัติ - คุณโยมกฤติยา

◉ บุญเป็นชื่อของความสุข

คนที่มีบุญก็จะมีความสุขได้ง่าย ทุกข์ได้ยาก

เป็นทุกข์ได้ยาก แต่ว่าเป็นสุขได้ง่ายนัก

เพราะว่าภายในจิตใจนั้นเปี่ยมไปด้วยบุญ เอิบอาบอยู่ด้วยบุญ

การสั่งสมบุญเป็นเหตุนำความสุขมาให้

การทำบุญเป็นเหตุให้เกิดสุข

จดหมายพร้อม Draft ของคุณโยมได้รับแล้วขออนุโมทนาสาธุอย่างยิ่ง

◉ นอกจากการให้ทานแล้ว

ให้มีการรักษาศีล ให้มีการตรึกตรองธรรมะด้วย

และต้องทำด้วยตนเอง

ครั้นเราได้รับประโยชน์สุขจากการปฏิบัติแล้วจะชี้ชวนให้ผู้อื่นได้ประโยชน์สุข ได้สวัสดีด้วยก็ควรอยู่

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เป็นพระมหาเถระผู้มากมีบุญมากมีอายุจะเยือนครบศตวรรษ ๑๐๐ ฝน ทุกสิ่งอันล้วนแต่เป็นธรรมะอันพิสุทธิ์สะอาดอยู่นิ่ง ได้สงบ ถึงรสพระธรรม หลีกเร้นและแผ่เมตตาอันหาประมาณมิได้

อาตมาพระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว จะเป็นได้ก็เศษกระผีกฝุ่นของพระธรรมยังมิมีอะไรน่าชื่นชม อย่าได้ด่วนเชื่อตามคำของผู้อื่นแนะนำไว้ อาจจักปะเอาของวิ่นของขาดก็เป็นได้ ทุกวันนี้ก็อยู่โยงสนองงานในองค์หลวงปู่เท่านั้น อย่างมากก็มุ่งในเหตุอันให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์อย่างที่ตนได้รับเท่านั้น

อนึ่ง เมื่อรู้ว่าสิ่งใดเป็นบุญ แม้จะเล็กน้อยก็ควรทำ ทำแล้วก็มีความสุขเป็นผล เป็นกำไร ผลและกำไรอันนี้นานวันเข้าก็จะมากขึ้น ประการนี้เองจึงจักเป็นนิธิเป็นแหล่งบุญญาบารมีสืบไป

◉ ในหลักธรรม และตามหลักธรรมดามีอยู่ว่า

เมื่อทำสิ่งใดแล้วได้รับความสุข ได้รับประโยชน์ ได้รับความผาสุกสบายใจก็จะทำสิ่งนั้นอีก

ขอให้ตั้งใจทำความดี แล้วรำลึกถึงความดีของตน สุขสดใส ชื่นอกชื่นใจก็จะบังเกิดได้โดยง่าย

ด้วยว่า...

บุญกุศลอันเราทำไว้ด้วยดีแล้ว คือ ทำจนอยู่ตัว ทำจนดีบริสุทธิ์เต็มภูมิ

ความดีนั้นจะย้อนกลับมาเป็นที่พึ่งแก่ผู้ทำ

อย่าละเพียรจากการทำความดี

อย่าหยุดการพัฒนาชีวิตจิตใจของตน

ให้ได้สุขทั้งในปัจจุบันและภายภาคหน้าด้วยการฝึกหัดกาย ฝึกหัดวาจา ฝึกหัดใจ

เพราะมนุษย์ผู้ฝึกตนแล้วเป็นผู้ประเสริฐ

เหตุว่าทำให้สุขภาพจิตดี มีความสุข อายุยืน

ขอให้รักษาตนด้วยความใส่ใจ ตั้งใจ และสม่ำเสมอ

แม้จะทีละน้อยก็เถอะ

หากแต่จะลุถึงเป้าหมายอย่างแน่นอน

การได้รู้จักและได้อยู่ร่วมกับคนดีเหมือนอยู่ในหมู่ญาติอันดี

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๒ ลูกของท่านพ่อ

ผู้การเรือ ๘ - คุณอึ๋ง

◉ กรรมที่ไม่ดีและไม่มีประโยชน์แก่ตนนั้นทำง่ายเพราะชอบใจที่จะทำ ส่วนกรรมใดมีประโยชน์ด้วยดี กรรมนั้นทำได้ยากยิ่งนัก

การกั้นจิตจากอกุศลให้ทวนกระแสขึ้นไปหาธรรมะมักเป็นเรื่องยากยุ่ง

คนบางคนมักใช้เวลาให้หมดไปด้วยการพร่ำเพ้อและสนทนาในสิ่งอันที่มีประโยชน์น้อย ส่วนกรรมความดีมีการให้ทาน มีการรักษาศีล มีการเจริญภาวนา มีความขยันหมั่นเพียร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เหล่านี้นับเข้ากรรมดีและมีประโยชน์ จึงควรทำเพราะน่ายินดีน่าพอใจน่าทำ

ลูก...! คำสอนของพ่อจะดีเพียงใดก็ตาม จะสั่งสอนอย่างเลอเลิศเท่าใดก็ตาม ถ้าลูกไม่ยอมทำตามเสียอย่างเดียว ก็มิอาจสำเร็จในวิชชาที่จะติดสอยห้อยตามพ่อไปได้ดอก ทุกอย่างจะเหลวจะล้ม

พ่อจึงฝากความเพียรพยายามเพื่อการบรรลุคุณานุคุณต่างๆ นั้นๆ มาให้

ผู้มีตนอันฝึกดีเพราะตนมีใจต่อ

การอบรมฝึกฝนตนนั่นเองเป็นที่สุดความดีในตนของตน

หากเจ้าทั้งสองเดินตามจะพบแต่บุญ

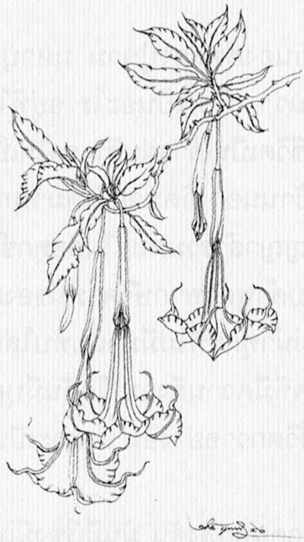
หากชีวิตเดินตามอธรรมเจ้าจะหาสุขได้ยาก เจ้าจะได้แต่ตนผู้เปล่า หาคุณค่าอะไรอันใดมิได้

ขอย้ำ ตนที่มีธรรมเป็นตนที่เพียบพร้อมด้วยคุณค่า

จดหมายมาบอกอนุญาตการทำ Rocket ตามแต่จะพิจารณา

เจริญพร
นั่งนิ่ง ยิ้ม อิ่มสุข และร้องไห้
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๓ พระธรรมนำพระทัย

ถวายพระพร พระมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า

ประเทศไทยชุ่มเย็นเป็นสุข พอเป็นไป สมบูรณ์ มั่นคง พัฒนาสืบเนื่อง เพราะเหตุว่าได้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้มีบุญญาภินิหารอันทรงสร้างสมอบรมมาแล้วแต่อเนกชาติ จึงคุ้มครองป้องปกประเทศชาติให้เป็นไป นำพาหมู่ชนให้ตั้งอยู่ในสุจริตธรรม ตั้งอยู่ในพระธรรมวินัย ถือพระพุทธศาสนาเป็นหลักใจ พระพุทธจักรเป็นไปด้วยดีงาม - พระราชอาณาจักรรุ่งเรืองด้วยอำนาจพระมหากรุณาธิคุณ พระปัญญาคุณ

เหมือนต้นไม้ใหญ่มีใบอันดกหนา มีกิ่งก้านสาขาอันกว้างใหญ่ มีร่มเงาอันเย็นสบาย จึงเป็นที่อาศัยระงับดับร้อนของสัตว์ทั้งหลายฉันใด แม้พระบรมเดชานุภาพก็เป็นที่เข้าพึ่งพิงอิงอาศัยของทวยราษฎรให้ชุ่มชื่น อุ่นไออยู่ด้วยความสุขศานติ แม้จะมีบ้างที่ไม่ยอมเข้าร่วมเข้าเงาฉายา หากก็แต่มีไว้ให้พิจารณาลงใน

พระสมมโธร สุภเสโร

กมฺมํ สตฺเต วิภชติ กรรมอันสัตว์ดำรินั้นแลจักเป็นเครื่องจำแนกสัตว์

ได้กราบเรียนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ให้ทราบและพิจารณาองค์ท่านว่า "ใครเป็นอะไร อยู่ที่ไหน ก็มีทุกข์เช่นกันเสมอกัน เป็นเจ้าชีวิตเป็นเจ้าแผ่นดินเขาให้เป็น - เป็นแล้วก็ทุกข์, ชาวไร่ชาวนาขาบ้านนอกเกิดมาก็เกิดมาทุกข์ จะมีทุกข์น้อยลงเพราะอาศัยสติปัญญาสำรวมตน, ไม่ก่อทุกข์แก่ตนของตนในกาลใดๆ, ไม่ทุกข์ไปกับคำพูดวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ใด, ไม่ทำตนที่ไม่มีทุกข์ให้มีทุกข์, ไม่นำทุกข์ที่ไม่มีมาถมทับใส่ตนของตน ใจที่สงบใจที่พอเป็นสุข ใจที่มีความดีงาม ใจอันมีบุญรักษาอยู่ ใจเช่นนี้ย่อมมากมีค่าแก่ชีวิตกว่าอย่างอื่น และจะเป็นใจที่จะเป็นสิริมงคลแก่ตนเสมอไป..."

"...โลกนี้ ทุกคนทุกสิ่งอัน มันมีเรื่องมีเหตุของมัน สำคัญว่าเราได้ประกอบเหตุอันใดไว้ เจ็บไข้ได้ป่วยเรื่องกาย ใจอย่าให้ป่วย

รูปนามธาตุขันธ์อายตนะมันต้องติดขัดเพราะมันมีธรรมดาของมันอยู่ แม้พระพุทธเจ้ายังฝืนมิได้ เป็นแต่ดูให้รู้ทันเท่านั้น..."

"...ทุกข์เป็นธรรมดาของทุกชีวิต เพราะทุกข์มันเป็นของเก่าในโลก แต่มันกลับเป็นของแปลกสำหรับผู้เกิดมา และน่าตื่นเต้นสำหรับผู้ขาดปัญญา แต่พระพุทธเจ้ารู้เห็นแล้วว่าทุกข์มีมาอยู่ มันมีอยู่อย่างนั้น เพราะธรรมดาการเกิดตายกำหนดไว้เช่นนั้น

ทุกข์สุขของชีวิตจึงเป็นธรรมดา หมุนไปหมุนมา จึงได้แต่ต้องตอบรับด้วยกำลังใจอันเข้มแข็งในธรรมะ..."

"ให้รักษาใจให้มั่นคง และให้มีความสุขอยู่กับธรรมะ อย่าต้องให้วิตกกังวลกัดกินใจเปล่า"

ซึ่งความทั้งหมดนี้ตรงกันกับคติธรรมของพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจนฺโท) วัดบรมนิวาสว่า "ในโลกนี้ย่อมไม่มีผู้ใดอยู่ได้นานนัก เพราะเหตุว่าสังขารเดินไปตามทางของมันอยู่ นาน

เข้าก็แก่ แก่แล้วเจ็บไข้ได้ป่วย ต่อไปก็ตาย นี้เป็นอย่างนี้แน่นอนและตลอดไป ฉะนั้นควรมองโลกคือผู้คนให้ชัดให้แจ้งให้จริง หาจิตใจและอารมณ์ออกห่างจากโลกนี้เสียเถิด การทำความเป็นอันเดียวกันกับสังขารให้ขาดลงนั้นแล

เป็นความรู้อันถูกต้องหมดจด เพราะเป็นภาวะอันเลิศแห่งกายใจ”

นักเรียนมัธยมจำนวน ๖๐ คนเข้ามาฝึกหัดปฏิบัติภาวนาที่วัด แล้วให้เสนอ สรุป ประเทศไทยที่ฉันรัก นักเรียนทั้งหมดบอกว่า “ชอบใจที่จะรักในหลวงเพราะในหลวงทำดีมาโดยตลอด และทำปล่อยไม่ใช่ทำยึด...มีแต่พระองค์ท่าน ในประเทศไทยที่มีใจสูงอยู่ด้วยการทำงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยมิหวังในผลใดๆ มีใจอิสระจากผลงาน...”

อัตตโนจึงได้เสริมอีกว่า “คนที่มีใจสูงย่อมทำทุกอย่างได้ดี ว่องไวบริสุทธิ์สดชื่น สงบเย็น มีเหตุผล นิ่งสงบ มั่นคง แจ่มใส ในหลวงพ่อหลวงของชาวไทยเป็นผู้นำสูงสุดในความนึกคิดและธรรมปัญญา เพราะมาแต่ความสมบูรณ์ของจิตใจพระองค์ท่าน คิดถึงตนเองแต่ว่าเป็นเครื่องมือของธรรมะ มิใช่เครื่องมือของความอยากในใครๆ จึงแปดเปื้อนด้วยโลกน้อยสุด”

ความอบอุ่นในธรรมะแห่งพระราชหฤทัยในพระมหาบพิตร จักเป็นกำลังอันยิ่ง

อาการพระประชวรจงเบาบางบรรเทา จงทรงพระเกษมสำราญ

ทรงพระเจริญ ถวายพระพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๔ ชีวิตจิตใจมักถูกเคี่ยวกรำ

อำนวยพรมายังคุณโยมนิตย์ มหาเจดีย์

จิตใจอันสงบสุข และราบเรียบอยู่เสมอ นับเป็นจิตใจที่ดีที่สุด ให้ทำอะไรด้วยจิตใจอันเย็น ไม่สันโดษในเหตุ คือรู้จักให้เกียรติทั้งในเหตุแลในผล อย่าใจร้อน ยอมรับทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่ารู้สึกว่าเลวที่สุดหรือจะแย่ที่สุดก็ตาม ไม่มีอะไรที่เราจะรับไม่ได้

สิ่งที่เลวร้าย ผู้คนที่หยาบกร้าน นักบวชที่กระด้างดื้อกว่านี้ยังมีอีกแต่เรายังไม่ได้พบเจอ ชั่วช่างชีดีช่างสงฆ์บ้างเถอะ จะเบาโปร่งนัก

เราจะชนะโลกโดยการที่เรารักษาความสงบไว้ได้

อัตตโนอยู่ป่า เฝ้าสังเกตต้นไม้นานาชนิด ได้ธรรมชาติได้ครูสอน ดูการทำงานของต้นไม้ใบหญ้า มันทำงานทั้งวันทั้งคืน ทุกฤดูกาล มันทำของมันอย่างสงบ สงบเงียบได้ผลงาน

ขณะที่มันทำงานอยู่นั้น กรำแดด กรำฝน กรำหนาวเหน็บ ทนทานต้านแรงลม แต่ชีวิตของมันเป็นประโยชน์แก่มนุษย์มากนัก สดชื่น ร่มเย็นเป็นสุขสบาย มันมิได้เรียกอะไรจากใครๆ คงทำงานเงียบๆ สงบนิ่ง รู้ตัว และเท่าทันตน ทันท่วงทีของโลก

ธรรมฎีกาฉบับที่ ๒ นี้นั้น สุดแต่จะพิจารณาในการทูลเกล้าฯ ถวาย หากจะเป็นการระคายใต้เบื้องพระยุคลบาทก็อย่าเลย

ขอเจริญพรขอบคุณ ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม มา ณ โอกาสนี้ด้วย อย่าเหนื่อยหน่าย อย่าหนักอกหนักใจให้ทุกข์เปล่า มุ่งอภิบาลบำรุงถวายการปรนนิบัติให้พระองค์ท่านทรงพระเกษมสำราญ และหายจากพระประชวร โดยถ่ายเดียวเถิด

ไพร่ฟ้าประชาชนต่างจังหวัดยังรักและบูชาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา

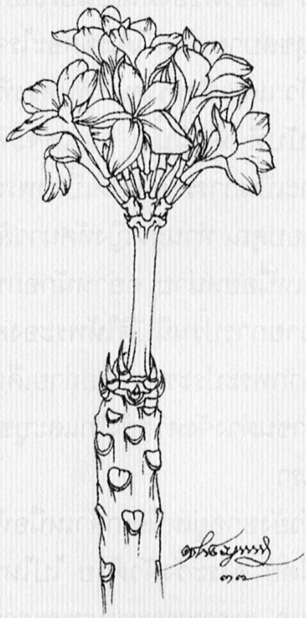
พระเจ้าอยู่หัวยังยกอยู่เหนือเกล้าเหนือหัวของทุกๆ คน

ขอคุณโยมนิตย์ จงระวังตัวด้วย ไปไหนมาไหนให้พกรูปที่ฝากมานี้ติดตัวเสมอ เพราะพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์บริสุทธิ์บริบูรณ์นั้นไร้ขอบเขตมากด้วยเดชะอานุภาพ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๕ ได้รับพรอยู่ตลอด

อำนวยพรวันเกิดมายังคุณสุพรรณี ธีระเจตกูล

แม้อวยพรวันเกิดมาช้าหน่อยคงจะมิเป็นไรนะ

พรให้เมื่อใดก็สุขใจเมื่อนั้น ความประเสริฐทางกาย วาจา ใจ มีในตนเมื่อใดก็ดีเมื่อนั้น

ขอให้พอทนอยู่ได้ก็พอนะ อย่าเอาว่าให้เป็นสุขเลย เพราะโลกนี้ใครอยู่ว่าเป็นสุข - ก็สุขในทุกข์นั่นเอง

สุขของโลกนี้เหมือนน้ำตาลเคลือบยาขม เหมือนเหยื่อล่อ

ใจอันสงบเยือกเย็นเท่านั้นเองที่เป็นสุข

แต่ละวันเราพากันยุ่งมาก วุ่นวายสารพัด สนใจไปหมดทุกอย่าง อยากนำหน้าแส่ส่ายมันทุกเรื่อง ดะดายไปหมด ปล่อยกายปล่อยใจหากแต่มิเคยปล่อยวาง เชื่อแต่ผู้อื่น หากแต่มิเชื่อใจตน

ขอให้มั่นใจ

มั่นหมายลงไปว่า เราฝึกหัด - เราปฏิบัติก็เพื่อจะได้ทำ มิใช่ว่าจะเพื่อผล

เดือดร้อนในเหตุให้มาก อย่ามุ่งหมายเอาผล ผลจะเกิดจะมีมาเท่าใด อย่างใด ก็มิใช่เรื่องน่าตื่นเต้นอะไร

เรื่องท้าทายเรื่องที่น่าตื่นตาตื่นใจก็คือ

เหตุ คือ ศีล

เหตุ คือ การรักษาจิต

เหตุ คือ การสะสมปัญญา มิใช่หรือ

อาตมภาพผู้นี้นะ นับแต่ปฏิบัติ มิใคร่ได้มองดูความก้าวหน้า ลืมดูผล คือ มิเมาอยากให้ยุ่งยาก ลืมไปว่าจะถึงความดับทุกข์เมื่อใด เพราะเหตุว่ามันดับอยู่ทุกๆ วัน ดับอยู่ขณะสติรู้ สัมปชัญญะตื่น ปัญญาตาม ตนของตนก็รักษาแต่เหตุตนต้นใจ ไม่อยากโง่กับอยาก ไม่หัดตนให้โง่กับเรื่องที่ยังไม่เกิด มิให้ฉลาดอวดรู้ตัวตน

รู้ทุกอย่าง - อย่างทันท่วงที อย่างเท่าทัน จิตก็สงบใจก็อยู่กลาง ยิ้มอิ่ม - รู้ได้ - ได้รู้

เมื่อทุกๆ วันเราอยู่ด้วยอารมณ์

จึงให้ -๑- อยู่กับอารมณ์ที่ดีงามมากๆ

-๒- ให้อยู่กับธรรมะ

-๓- อย่าคลุกคลีกับอารมณ์อันสกปรก

ล้างอารมณ์ให้สะอาด สงบ ตั้งมั่น ใจตรง เป็นกลาง

อารมณ์ไม่ดีมันสกปรกตกอยู่ในโลกทุกข์ แส่ส่ายได้หลงได้เมา ใจละเมอมัวเมาไหลตามโลกให้วุ่นไปเปล่า

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ สอนว่า “อย่ามัวเมาแต่เป็นทาสให้ของอารมณ์”

คำว่า “หัดปฏิบัติ” คือ หัดให้มีสติสัมปชัญญะปัญญา

รู้ตัวควบคุมตัวอยู่
รู้ตัวอยู่ทุกเมื่อขณะใจ

หัวใจของการปฏิบัติธรรมอยู่ตรงนี้เอง

สำหรับพรวันเกิดนั้น - หากรู้ว่าตนเป็นที่รักของตนแล้วก็ไม่ควรทำบาป

ไม่ควรดูหมิ่นตน
รักษาสมดุลชีวิตจิตใจ
อยากมากคับแค้นมาก

ความสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส -๑-
การทำความดีทุกอย่างเพราะเชื่อว่าดี -๑-
ความสุขความเจริญความสวัสดี -๑-

๓ ประการนี้จงเป็นพรอันยั่งยืนสืบต่อในตัวแห่งคุณโยมสืบไปตลอดไป

ข้อสำคัญ ความทะเยอทะยานแต่พอควรเป็นความดี
ความอยากแต่พอดียังผลให้สำเร็จได้
แต่อยากในอันไม่ควรล้วนเป็นทุกข์

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๓๖ ไม่เสียครู

อำนวยธรรมมายังคุณโยมสุภา จันทร์วิรัช

อย่างนี้สิ...! ถึงจะไม่เสียครูไม่เสียศิษย์

ชื่นใจกับศิษย์เช่นนี้หล่ะ และอยากให้มีศิษย์เช่นนี้มากๆ

สติ -๑-

ปัญญา -๑-

เป็นเครื่องชำระคนอยู่เสมอ

มีกายรู้ปกติกาย

มีวาจารู้ปกติพูดจา

มีใจรู้ใจปกติ

คือ “ปกติ” ในทาน ในศีล ในสมาธิ ในปัญญา

ข้อนี้เองปกติปฏิบัติในตนของตน ในตนในธรรม

โดยมากนั้นทำนิดๆ หน่อยๆ พอไม่ปรากฏผลก็อ่อนเปลี้ยเพลียพับไป

กายยาววา หนาคืบ กว้างศอกนี้เองมิใช่หรือที่ อสุภะ - อสุภํ - ปฏิกูลํ อนิจฺจํ - ทุกฺขํ - อนตฺตา

เมื่อรู้เห็นได้ ชัดเจนในใจเสมอย่อมมีใจในการพิจารณา ย่อมมีใจในการปฏิบัติ

เช่นนี้ความตื่นรู้ย่อมเกิดขึ้น ให้มีใจที่จะทำ มีใจพิจารณา มีความพอใจ

ป่วยก็กาย ใจจะป่วยไปใย มีกายพิจารณากาย มีใจพิจารณาใจ ธรรมวิเศษมิใช่อื่นใด รู้กายเพียงใด ก็รู้เวทนา รู้จิต รู้ธรรมตามไปเท่านั้น

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๗ ปลาโง่กับน้ำขุ่นขลัก

คุณครูอนงค์ ราชมณี

ทราบเนื้อความในจดหมายของคุณโยมแล้ว

จะเชื่ออะไรนักหนากับร่างทรง หากร่างทรงเก่งจริงทำไมไม่แก้ทุกข์ให้เล่า นี่มากวนน้ำให้ขุ่นแล้วจับเอาปลา

ให้เชื่อกรรมแลผลของกรรมมิดีกว่าหรือ

กรรมของผู้เป็นแม่ กรรมของผู้จะมาเกิด

และอย่าให้จิตหลอกหลอน จะมีอะไรติดตาม คิดไปเอง คิดเหมาเอาเอง หากยังมิแล้วในใจก็ให้ทำบุญอุทิศให้ (ทำเพื่อพระพุทธศาสนา อย่าทำเพื่อคน เพราะหาพระที่ดียาก) และแม้คุณสมญาก็ให้สมาทานศีล ๕ สัก ๕ วันจะเป็นไรไป ให้เอาบุญใส่ตัวดีกว่านะ อย่าเอาทุกข์มาปรุงฟุ้งซ่าน รักษาจิตรักษาใจเสียดีกว่า ผู้รู้จิตตนย่อมห่างจากทุกข์ ผู้เข้าถึงเหตุผลในธรรมย่อมห่างไกลจากบาปทั้งปวง ยังจิตให้นิ่ง รู้ ตื่น เท่าทัน ย่อมทำให้สุขสบาย

ทุกผู้ทุกคนในโลกอันนี้

บุคคลใดใจผ่องใสดีอยู่ จะทำอะไรอยู่กับสุขนักสงบนัก

แต่หากใจขุ่นหมองนั่นหล่ะทุกข์ยิ่ง ใจใดมีโทษประทุษร้ายอยู่ในเช่นนั้นอันตราย

ใจทุกใจจึงควรอบรม ขัดเกลา ควรทำใจให้สะอาด

พูดย่อๆ ให้รักษาจิต มีสติปัญญารู้รักษาใจตน

ผู้ไม่จนเพราะรู้จักพอ

ผู้ใดรู้จักพอดีแก่ตน ชีวิตของผู้นั้นมิว่างเปล่า

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๓๘ สุกให้ อิ่มเอย

◉ เดือน ชนเดือนหนึ่งถึง รอบใหม่
อ้าย น้องปล่อยว่าวให้ หองฟ้า
ร่าย ข้าวไล่น้ำไล่ หลงนา
ลม พัดพือพืชผล สุกให้ อิ่มเอย ฯ ๘ะ

อำนวยธรรมมายังคุณโยมขรรค์ชัย บุนปาน

ย่างเดือนอ้ายปีเสือ ฝนไม่ทันได้สั่งฟ้า ปลาก็หายจากหนองดินป่าอากาศให้เย็นถึงหนาว ข้าวลืมหนักเลยเบา ชาวบ้านยุ่งอยู่กับข้าวต้นยุ่งสานรวงเพราะลมแรงไป ตัดต้นได้ช้าเรียงฟ่อนได้ยาก รถเกี่ยวรถสีสู้คนตีคนตัดมิได้ น้ำมันหรือจะสู้น้ำพักน้ำแรง การลงแขกตัดต้นหายไป ค่าจ้างสูงถึงวันละ ๒๐๐-๒๕๐ บาท

ปีนี้ธรรมชาติยังให้พืชพันธุ์ธัญญาหาร ผลผลิตโดยเฉลี่ยน่าจะเพียงพอกับการกรอกปากกรอกท้องในรอบปี เหลืออีกเล็กน้อยก็พอได้นึ่งใส่บาตรพระทุกเช้า

ธรรมชาติผนวกธรรมะจึงธรรมดา

พระสมุมธโร สุภาเจ้า

ก็ได้แต่ขอบคุณฟ้าและขอบคุณดิน น้ำ ลม ปุ๋ย ส่วนยาฆ่าแมลงที่มุกดาหารใช้น้อยลง

ข้าวเหลืองเต็มทุ่งเหมือนทาทอง ครูต้องหยุดโรงเรียนให้ช่วยพ่อแม่ ช่วยบ้างเล่นบ้าง บ้างก็เล่นปล่อยว่าว บ้างก็เข้าร้านเกม มีบ้างที่ลงไร่ลงนา ที่บิดรถเครื่องแข็งเข็มไมล์ก็มาก หนุ่มน้อยสาวจีเขาเห็นโลกนี้เป็นของใหม่ มือถือทุกมือคน มือล้วงลวงถลำระเริงล่อโลกย์ เอาเข้าเถอะกับไอ้บ่าวอีสาวซิกริกกำลังเมาและเคลิ้มเขลา

วันหวยออกมีทั้งเฮ มีทั้งสะหวอยหงอย หวยไทยหวยลาวล่อเงิน ล่ออารมณ์ออกมาเป็นเสียงพร่ำเพ้อ พระก็ถูกรบกวนแค่สองตัวสามตัว

ชาวบ้านที่นี่เขาไม่มีสี เขารู้จักแต่ว่า "ใบสีม่วงตาแจ้ง ใบสีแดงตามัว สีสลัวออกเทาๆ กาเป็นแน่นอน เขาอยากจะให้มีเลือกตั้งทั้งปี"

ปีนี้หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ๑๐๐ ปีเต็ม

บางลูกศิษย์ บางคณะจะทำบุญ ๑๐๐ ปีถวาย

องค์ท่านตอกกลับเสยยอดคางว่า "ถ้าตนไม่มั่นคงพอ คนอื่นเขาสรรเสริญยินดี คำยกยอนั้นก็ให้ทุกข์ ซ้ำคำนินทาจะเป็นยาพิษร้าย เกิดตายมีอยู่ทุกวันทุกขณะ ใครรู้ใครแจ้งนั่นหล่ะตัวบุญใหญ่"

ข้อนี้อัตตโนผู้พระเด็กน้อย ตรองว่า ผู้รู้แจ้งชัด เห็นขันธ์เกิด - ดับ มากมีปัญญาทรงปูมรู้ ชำนะศัตรูหมู่กิเลส จึงหมดความข้องคาใดๆ ในโลก ทุกอย่างจึงปรากฏปกติธรรมดา

คนของธรรมะจึงธรรมดา

คนของโลกก็ได้แต่ส่ออาการวิปริต

แต่คนมักยินดียินร้ายกับคน เพราะคนเกี่ยวข้องกับคน คนจึงถูกคนเบียดเบียนแล้วคนยังจะเอายังไงกับคน, คนมีทรัพย์ มี

ศิษย์หาบริวารแห่แหน มีข้าวน้ำอเนกอนันต์ถึงจะชั่วช้ามหามหันต์ เขาก็ย่องยอ แต่ผู้วิสุทธิ์ซื่อใส คนไม่รู้เขาดูหมิ่นว่าไร้ชื่อเสียง

การสำรวมกับคนของโลกจึงหาสุขได้บ้าง

การอยู่กับคนของธรรมะ ได้ทั้งสงบ เยือกเย็น อุ่นสุขแลปลอดภัย

ฝากคติ - สติรายเดือนมาด้วยความรำลึกถึง ฆราวาสวิสัยก็ให้ยากยุ่ง ถือพรตเพศบรรพชิตก็ใช่ว่าจะง่าย โภคทรัพย์กว่าจะหามาได้ก็เหน็ดเหนื่อย พระธรรมอันคัมภีรภาพก็ยากจะเข้าใจ โลกคือผู้คนจะให้เรียบร้อยงดงามก็ยากฝืดฝืน ชีวิตเรื่อยๆ อย่างพอก็ยากเย็นนัก

ฉะนี้จำต้องหยุดตรอง พักความคิด ยกอนิจจังขึ้น - ลงในอนัตตา ก็อาจจะรู้สาระชีวิตการเกิดมาได้บ้าง

ชีวิตทุกชีวิตมีวิถีอยู่ที่การกระทำของตนเอง

วันนี้องค์หลวงปู่จาม ว่า "ตายกูก็ไม่คิด ชีวิตกูก็ผ่านมาหมดกาลเวลามาถึงวันใดกูก็พร้อมที่จะไป ฉลองแสลง ๑๐๐ ปี หากเป็นข้าวเปลือกอยู่ตกหล่นในภพไหนก็งอกหาทุกข์ หากเป็นข้าวสารแล้วเช่นนี้มันหมดตื่นเต้นใดๆ ในโลก"

"สูบ่ฮู้หรือว่า เกิดมาแล้วความเจ็บไข้ ความแก่ ความตายจะมีอะไรมาต้านได้ จะหนีก็ไม่ได้..."

ผู้มีศรัทธาอยู่ ไม่หวั่นไหว ตั้งมั่นดีแล้วในพระรัตนตรัย

พร้อมด้วยศีลาจารวัตรอันเป็นทางอริยะ

ย่อมสุขสวัสดีเสมอๆ

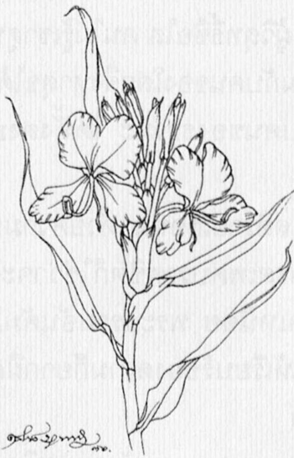
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓๙ หลับ - หลับให้สนิท

อำนวยพรมายังคุณนิตย์ เพชรรัตน์

ครั้งหนึ่งนางวิสาขาได้ถามถึงข้อปฏิบัติชอบของ (อริยะ) สาวกผู้เป็นคฤหัสถ์กับพระบรมศาสดา - พระบรมครูตรัสว่า "ดูกร...วิสาขา อริยสาวกผู้ประกอบด้วยธรรม ๔ ประการ ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติในข้อปฏิบัติอันชอบแห่งคฤหัสถ์ เป็นไปเพื่อการได้ยศ เป็นไปเพื่อสวรรค์ เป็นไปเพื่อความราบรื่นแห่งมรรค

ธรรม ๔ ประการนั้นคือ การบำรุงพระภิกษุสามเณร
ด้วย ๑. จีวรปัจจัย
๒. บิณฑบาตปัจจัย
๓. เสนาสนปัจจัย
๔. คิลานเภสัชปัจจัย"

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ปรารภขณะพิจารณาผ้าจีวรที่คุณนิตย์ได้ฝากส่งไปว่า "ปัจจัยทั้ง ๔ จากชาวบ้านชาวศรัทธาชาวคฤหัสถ์ เป็นของเลิศ

คนรู้จักบังสุกุล แม้ฝากส่งมาก็เป็นบังสุกุล คำว่า 'บังสุกุล'

คือสืบชีวิตของพวกเราผู้เป็นนักบวช เราอยู่ได้ด้วยคฤหัสถ์เขาสงเคราะห์ หากศรัทธาเขาหมด เขาสิ้นกำลังความเลื่อมใส พระเณรก็หมดไป ศาสนาก็หมดสิ้น นี่ศาสนาอยู่ได้เพราะชาวบ้านเขามีเมตตา

ทรัพย์ทั้งหลายจงเกิดคืนให้

ยศ อายุ และสุข จงเกิดคืนให้

ศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา เป็นเรื่องของประโยชน์สุขโดยแท้"

ดังนี้จึงได้แจ้งมาหาคุณนิตย์เพื่อทราบ และซึมซาบบุญราศีบารมีธรรมเข้าสู่จิตใจของตนเถิด

ผู้ใดมีศรัทธา ไม่หวั่นไหว ตั้งมั่นด้วยดีในพระรัตนคุณ พร้อมด้วยศีลอันเป็นทางแห่งอริยะ สุขและธรรมะย่อมบังเกิดได้ อีกทั้งยังเป็นไปเพื่อให้ได้ในสิ่งที่น่าใคร่น่าพอใจยิ่งนัก

คุณนิตย์... ในคราเคราะห์มักจะเป็นโชควาสนา ความอ่อนโยน รู้จักอภัย พร้อมที่จะเสียสละ สามสิ่งนี้หล่ะจะทำให้คนชนะคนจึงว่า

ทุกเรื่องทุกคนทุกเหตุการณ์นับเป็นโอกาส เป็นการเรียนรู้เป็นประสบการณ์อันวิเศษ แต่จะให้ประโยชน์สุขแก่เราได้ก็เพราะเรารู้จักอดทนแลอดกลั้น มีสติ ใช้ปัญญา

ให้อิ่มใจพอใจในความดีของตน

ยังจิตใจให้นิ่งสงบ ห่างไกลจากบาปคือทุกข์

กินให้อิ่ม หลับให้สนิท

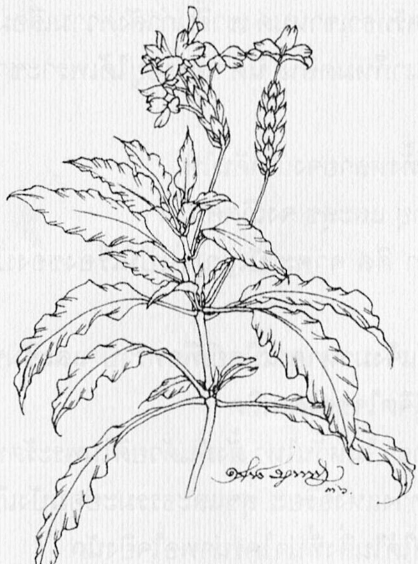
รักษาใจให้มากเข้าไว้

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ - ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๔๐ สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา*

คำนำ

หนังสือสืบต่ออายุพระพุทธศาสนานี้ ข้าพเจ้ามีกตัญญูกตเวทีต่อพระพุทธศาสนามาก ไม่อยากจะให้เสื่อมสูญอันตรธาน แต่ก็เหลือวิสัยที่จะต้านทานไว้ได้ เพราะกำลังของคนผู้เดียวย่อมสู้คนหมู่มากไม่ได้ ที่จะต้านทานไว้ได้ ต้องอาศัยคนหมู่มากสามัคคีพร้อมเพรียงกัน ข้าพเจ้ามาระลึกถึงพระพุทธศาสนา ในสมัยปัจจุบันทุกวันนี้ แม้พระธรรมวินัยยังตั้งอยู่ครบบริบูรณ์ทั้ง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ก็จริง แต่ก็ให้รู้สึกว่า การประพฤติปฏิบัติของพุทธบริษัททั้ง ๔ ลดน้อยถอยลงไปทุกประการ นับตั้งแต่การบรรพชา อุปสมบท ก็ลดน้อยถอยลงไปจากพระพุทธพจน์เดิมของพระพุทธเจ้า ตลอดพระปริยัติ พระปฏิบัติ พระปฏิเวธ ก็ลดน้อยถอยลงตามชั้นภูมิของพุทธบริษัท ๔ กระทำให้พระพุทธศาสนามี

ราคาตกต่ำมาก ไม่เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า

เมื่อข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นแล้ว จึงหวนระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัพพัญญูบรมครูเจ้าในสมัยปฐมโพธิกาล พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แจ้งแล้ว จึงได้ทรงประกาศประดิษฐานพระพุทธศาสนาไว้ให้เป็นประโยชน์แพร่หลายสืบมา ในสมัยปรินิพพานได้ทรงโปรดประทานดังหัวข้อย่อๆ ที่ได้เรียบเรียง และพิมพ์ไว้ในหนังสือสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาเล่มนี้ฯ

ประการที่ ๒ ข้าพเจ้าระลึกถึงคุณานุคุณของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ ซึ่งเป็นพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ท่านได้ฟื้นฟูเอาพระปฏิปัตติสัทธรรมขึ้นมาประพฤติปฏิบัติ ส่วนตัวของท่านได้รู้จริงเห็นจริงแล้วสอนบุคคลผู้อื่นให้รู้จริงเห็นจริงตามได้ด้วย นับว่าท่านได้สืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองได้ในฝ่ายวิปัสสนาธุระ เมื่อท่านมรณภาพล่วงไปแล้ว บรรดาศิษยานุศิษย์ จะต้องสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาต่อไปฯ

เนื่องด้วยเหตุดังกล่าวแล้วจึงได้พิมพ์หนังสือสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา เชื่อว่าคงมีผู้กตัญญูกตเวทีต่อพระพุทธศาสนา ได้สืบอายุพระพุทธศาสนาไว้ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไปฯ

ขอท่านที่ได้รับและได้อ่านจงช่วยกันอุทิศกัลปนาผลแผ่ไปถึงพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ จงน้อมรับเอากุศลนี้ด้วยฯ

พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม

๕ มกราคม ๒๔๙๓

สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เป็นจอมมุนีโลก และเป็นธัมมิกราชามหามงคลของโลก สามารถยังโลกให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ฯ

ข้อ ๑. มนุษย์โลก

เป็นโลกเกิดดับพินาศฉิบหาย ด้วย น้ำ, ลม, ไฟ เพราะขาดไม่มีพระพุทธศาสนา เมื่อพระพุทธศาสนายังมีอยู่ในโลกตราบใดมนุษย์โลกนี้ไม่ฉิบหายด้วย น้ำ, ลม, ไฟ ตราบนั้นฯ

ข้อ ๒. พระพุทธศาสนา

บังเกิดมีขึ้นในมนุษย์โลกนี้ได้ด้วยมีพระพุทธเจ้า ๓ จำพวกคือ

๑. มีพระสัพพัญญูพุทธ ทรงตรัสรู้พระธรรมวินัย ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ด้วยพระองค์เองก่อน แล้วสอนให้ผู้อื่นให้รู้ตามได้ด้วย

๒. ปัจเจกพุทธ ตรัสรู้เองโดยเฉพาะตนผู้เดียวสอนบุคคลอื่นให้รู้ตามไม่ได้

๓. สาวกพุทธ ฟังคำสั่งสอนสัพพัญญูพุทธก่อนแล้วปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามคำสั่งสอน ได้บรรลุมรรคผลธรรมวิเศษ เป็นพระอรหันต์ขีณาสพ,

เมื่อมีพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ จำพวก เกิดขึ้นในโลกตราบใดพระพุทธศาสนาก็เกิดมีขึ้นในโลกตราบนั้น,

ข้อ ๓. มนุษย์โลกเดือดร้อนวุ่นวาย

เพราะขาดไม่มีศีลธรรม คือ ไม่ประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อมีศีลธรรมครบบริบูรณ์ คือได้ประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้ถูกต้องด้วยความไม่ประมาทจริงๆ ก็ย่อมได้รับความสุขความเจริญรุ่งเรืองจริงๆ,

ข้อ ๔. พุทธบริษัททั้ง ๔

ที่แตกแยกความสามัคคีไม่ลงรอยกัน เพราะสังวาสไม่เสมอกัน ด้วยศีลวิบัติ, ทิฏฐิวิบัติ, อาจาระและโคจารวิบัติ, วัตถุวิบัติ, สีมาวิบัติ, ญัตติวิบัติ, อนุสาวนวิบัติ, ปุริสวิบัติ,ฯ

เมื่อมีสังวาสเสมอกัน คือ มีศีลบริสุทธิ์, เป็นสมบัติ, ทิฏฐิสมบัติ, อาจาระและโคจารสมบัติ, วัตถุสมบัติ, สีมาสมบัติ, ญัตติสมบัติ, อนุสาวนสมบัติ, ปุริสสมบัติ, พุทธบริษัททั้ง ๔ ย่อมมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกันเชิดชูพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง ได้เป็นธัมมิกราชามหามงคลของโลกสามารถยังโลกให้เจริญรุ่งเรืองได้,

ข้อ ๕. สาวกองค์ใด

น้ำใจเด็ดขาด สามารถสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาไว้มิให้เสื่อมทราม ด้วยการยังสังวาสให้เสมอกันได้แล้ว ร้อยกรองพระธรรมวินัยให้เหลือแต่พระพุทธพจน์เดิมของพระพุทธเจ้า สาวกองค์นั้นชื่อว่าสาวกของพระพุทธเจ้าแท้,ฯ

ข้อ ๖. หัวข้อต่ออายุพระพุทธศาสนา

สมเด็จพระสัพพัญญูบรมครูเจ้า ก่อนเมื่อจะเสด็จเข้าสู่พระปรินิพพานพระองค์ได้ทรงโปรดประทานพระพุทธโอวาทแด่พระสงฆ์ทั้งปวงว่า

ภิกฺขเว ดูกรสงฆ์ทั้งปวง บัดนี้ตถาคตเป็นครูสั่งสอนท่านทั้งหลายแต่ผู้เดียว เมื่อตถาคตเสด็จดับขันธปรินิพพานล่วงไปแล้ว พระธรรมก็ดี พระวินัยก็ดี ที่ตถาคตได้ตรัสแก่ท่านทั้งหลายแล้ว ทั้งพระปริยัติ, พระปฏิบัติ, พระปฏิเวธ, ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ นั้นแลจะได้เป็นพระบรมครูแทนเราผู้ตถาคต สั่งสอนท่านทั้งหลายสืบไป

พระวินัยปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์

หัวข้อควรจำ

๑. สาวัชชะ สิ่งที่ประกอบด้วยโทษ ตถาคตก็ได้ตรัสบัญญัติ

พระสมุสธีโร สุภาเจ้า

ห้ามแล้ว,

๒. อนาวัชชะ สิ่งที่หาโทษมิได้ ตถาคตก็ได้อนุญาตแล้ว,

๓. อาบัติ ความละเมิดจากพระพุทธบัญญัติ ตถาคตก็ได้ตรัสปรับโทษไว้ ตามโทษานุโทษทุกประการแล้ว,

๔. อนาบัติ ความไม่ละเมิดจากพระพุทธบัญญัติ ตถาคตก็ได้ตรัสรับรองยกย่องไว้ตามคุณานุรูปแล้ว,

๕. ครุกาบัติ ละเมิดโทษหนัก ตถาคตก็ได้ตรัสบัญญัติห้ามแล้ว,

๖. ลหุกาบัติ ละเมิดโทษเบา เราผู้พระตถาคตก็ได้ตรัสบัญญัติห้ามแล้ว,

๗. โลกวัชชะ เป็นโทษเพราะโลกติเตียน เราผู้ตถาคตก็ได้ตรัสบัญญัติห้ามแล้ว,

๘. ปัญญัตติวัชชะ เป็นโทษเพราะผิดพระพุทธบัญญัติ ตถาคตก็ได้ตรัสบัญญัติห้ามแล้ว,

๙. สเตกิจฉา โทษพอเยียวยาแก้ไขได้ ตถาคตก็ได้บัญญัติให้แก้ไขดีแล้ว,

๑๐. อเตกิจฉา โทษเยียวยาแก้ไขไม่ได้ ตถาคตก็ได้บัญญัติห้ามขาดแล้ว,

๑๑. ภิกขุปาฏิโมกข์ ภิกขุณีปาฏิโมกข์ สำรวมในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ทำตามข้อที่อนุญาต ตถาคตก็ได้ทรงบัญญัติตรัสไว้ทุกประการ,

๑๒. มหาขันธกบริวาร สังฆกรรมทั้ง ๔ คือ อปโลกนกรรม ๑ ญัตติกรรม ๑ ญัตติทุติยกรรม ๑ ญัตติจตุตถกรรม ๑ ที่เป็นวรรคเป็นธรรม หรือไม่เป็นวรรค เป็นธรรม ตถาคตก็ได้บัญญัติตรัสไว้รอบแล้ว

รวมทั้งหมดเรียกว่า มหาวินัยปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ตถาคตบัญญัติตั้งไว้ให้แก่ท่านทั้งหลาย เมื่อพระตถาคตบัญญัติ

ตั้งไว้ให้แก่ท่านทั้งหลาย เมื่อพระตถาคตปรินิพพานล่วงไปแล้ว พระวินัยปิฎกทั้ง ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์นี้แล จะได้เป็นพระบรมครูแทนเราผู้พระตถาคตสั่งสอนท่านทั้งหลายสืบไปฯ

พระสุตตันตปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์
หัวข้อควรจำ

๑. มหาสติปัฏฐาน ๔ ประการ คือ กาย, เวทนา, จิตต์, ธรรม, พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาไว้ในพระสุตตันตปิฎก ยกให้แก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๒. สัมมัปปธาน ๔ ประการ คือ ปหานปธาน, สังวรปธาน, ภาวนาปธาน, อนุรักขณาปธาน พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาไว้ในพระสุตตันตปิฎกแก่ท่านทั้งหลายแล้ว ,

๓. อิทธิบาท ๔ ประการ คือ ฉันทะ, วิริยะ, จิตตะ, วิมังสา พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาไว้ในพระสุตตันตปิฎกแก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๔. อินทรีย์ ๕ ประการ คือ สัทธินทรีย์, วิริยินทรีย์, สตินทรีย์, สมาธินทรีย์, ปัญญินทรีย์ พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายในพระสุตตันตปิฎกแล้ว,

๕. พละ ๕ ประการ คือ สัทธาพละ, วิริยพละ, สติพละ, สมาธิพละ, ปัญญาพละ พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้วในพระสุตตันตปิฎก,

๖. โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ สติ, ธรรมวิจยะ, วิริยะ, ปีติ, ปัสสัทธิ, สมาธิ, อุเบกขา พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้วในพระสุตตันตปิฎก,

๗. อัฏฐังคิกมรรค ๘ ประการ คือ สัมมาทิฏฐิ, สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา, สัมมากัมมันโต, สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม, สัมมาสติ, สัมมาสมาธิ, พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้ง

พระสุเมธโธ สุภเมธ

หลายแล้วในพระสุตตันตปิฎก,

พระโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการเหล่านี้ชื่อว่า พระสุตตันตปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ พระตถาคตตรัสเทศนาไว้แก่ท่านทั้งหลาย เมื่อพระตถาคตปรินิพพานล่วงไปแล้ว จะได้เป็นพระบรมครูแทนเราผู้พระตถาคตสั่งสอนท่านทั้งหลายสืบไปฯ

พระอภิธรรมปิฎก ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์

หัวข้อควรจำ

๑. ปัญจักขันธา ขันธ์ทั้งหลาย ๕ ประการ คือ รูป, เวทนา, สัญญา, สังขาร, วิญญาณ พระตถาคตได้ยกขึ้นตั้งไว้เป็นไชยะภูมิประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้แก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๒. อายตนะ ๑๒ ประการ คือ

ภายใน ๖ ตา, หู, จมูก, ลิ้น, กาย, ใจ

ภายนอก ๖ รูป, เสียง, กลิ่น, รส, โผฏฐัพพะ, ธัมมารมณ์

เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้สึก รู้นึกรู้คิด พระตถาคตได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๓. ธาตุ ๑๘ ประการ คือ จักขุธาตุ, รูปธาตุ, จักขุวิญญาณธาตุ, โสตธาตุ, สัททธาตุ, โสตวิญญาณธาตุ, ฆานธาตุ, คันธธาตุ, ฆานวิญญาณธาตุ, ชิวหาธาตุ, รสาธาตุ, ชิวหาวิญญาณธาตุ, กายธาตุ, โผฏฐัพพธาตุ, กายวิญญาณธาตุ, ธาตุ ๑๘ ประการเป็นเครื่องทรงไว้ซึ่งธรรมทั้งหลาย พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๔. อินทรีย์ ๒๒ ประการ คือ

ก. อินทรีย์ ๖ ตา, หู, จมูก, ลิ้น, กาย, ใจ

ข. อินทรีย์ ๓ อิตถินทรีย์, ปุริสินทรีย์, ชีวิตินทรีย์

ค. อินทรีย์ ๕ สุขินทรีย์, ทุกขินทรีย์, โสมนัสสินทรีย์, โทมนัสสินทรีย์, อุเบกขินทรีย์

ฆ. อินทรีย์ ๕ สัทธินทรีย์, วิริยินทรีย์, สตินทรีย์, สมาธินทรีย์, ปัญญินทรีย์

ง. อินทรีย์ ๓

อัญญินทรีย์ อินทรีย์ของพระโสดาบันพระสกทาคามี

อัญญาตวินทรีย์ อินทรีย์ของพระอนาคามี

อนัญญตัญญัสสามีตินทรีย์ อินทรีย์ของพระอรหันต์

อินทรีย์ ความเป็นใหญ่ในตน ๒๒ ประการเหล่านี้ พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้ว

๕. อริยสัจจ์ ๔ ประการ คือ ทุกขสัจจ์, สมุทัยสัจจ์, อริยมัคคสัจจ์, พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้ว

๖. ปฏิจจสมุปบาท ๑๒ ประการ คือ

๑. อวิชชา เป็นปัจจัย ให้เกิดสังขาร

๒. สังขาร เป็นปัจจัย ให้เกิดวิญญาณ

๓. วิญญาณ เป็นปัจจัย ให้เกิดนามรูป

๔. นามรูป เป็นปัจจัย ให้เกิดอายตนะ

๕. อายตนะ เป็นปัจจัย ให้เกิดผัสสะ

๖. ผัสสะ เป็นปัจจัย ให้เกิดเวทนา

๗. เวทนา เป็นปัจจัย ให้เกิดตัณหา

๘. ตัณหา เป็นปัจจัย ให้เกิดอุปาทาน

๙. อุปาทาน เป็นปัจจัย ให้เกิดภพ

๑๐. ภพ เป็นปัจจัย ให้เกิดชาติ

๑๑. ชาติ เป็นปัจจัย ให้เกิดชรา

๑๒. รวมทั้งสิ้น เป็นปัจจัย ให้มรณะ และโสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาส บังเกิดขึ้นพร้อมทุกประการ

เมื่อเจริญ อริยมรรค คือบำเพ็ญ ศีล สมาธิ ปัญญา ให้พร้อมถึงบริบูรณ์แล้ว รู้ท่าทุกข์ ละสมุทัยได้สำเร็จ นิโรธ อวิชชาก็ดับไป เมื่ออวิชชาดับไปแล้ว สังขารก็ดับ เมื่อสังขารดับไปแล้ว

วิญญาณก็ดับ เมื่อวิญญาณดับไปแล้ว นามรูปก็ดับ เมื่อนามรูปดับไปแล้ว อายตนะก็ดับ เมื่ออายตนะดับไปแล้ว ผัสสะก็ดับ เมื่อผัสสะดับไปแล้ว เวทนาก็ดับ เมื่อเวทนาดับไปแล้ว ตัณหาก็ดับ เมื่อตัณหาดับไปแล้ว อุปาทานก็ดับ เมื่ออุปาทานดับไปแล้ว ภพก็ดับ เมื่อภพดับไปแล้ว ชาติก็ดับ เมื่อชาติดับไปแล้ว ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาสก็ดับพร้อมกันหมด พระตถาคตก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายแล้ว,

๗. พระสมันตมหาปัฏฐานอนันตนัย ๒๔ ประการ คือ

๑. เหตุปัจจัย คือ โลโภ, โทโส, โมโห, อโลโภ, อโทโส, อโมโห,

๒. อารัมมณปัจจัย คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์

๓. อธิปติปัจจัย คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

๔. อนันตรปัจจัย คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นในระหว่างๆ

๕. สมนันตรปัจจัย คือ ปัจจัยที่เกิดสม่ำเสมอ

๖. สหชาตปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นสหชาติเกิดกับดับพร้อมกับชาติ

๗. อัญญมัญญปัจจัย คือ ปัจจัยที่อาศัยซึ่งกันและกัน

๘. นิสสยปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นนิสัยประจำสันดาน

๙. อุปนิสสยปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นอุปนิสัย (บุญวาสนาบารมี)

๑๐. ปุเรชาตปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นปูเรชาติ (เนื่องมาแต่ภพก่อน)

๑๑. ปัจฉาชาตปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นปัจฉาชาติ (ให้ผลเมื่อภายหลัง)

๑๒. อาเสวนปัจจัย คือ ปัจจัยที่สร้องเสพมาแล้ว

๑๓. กัมมปัจจัย คือ ปัจจัยที่ได้กระทำแล้วด้วยกาย วาจา

ใจ

๑๔. วิบากปัจจัย คือ ปัจจัยที่ได้รับผลแล้ว

๑๕. อาหารปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นอาหารเลี้ยงร่างกาย

๑๖. อินทริยปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นใหญ่ เป็นอินทรีย์

๑๗. ฌานปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นฌานสมาบัติ

๑๘. มัคคปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นอริยมรรค

๑๙. สัมปยุตตปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นสัมปยุตตธรรม (ถึงพร้อมแล้ว)

๒๐. วิปปยุตตปัจจัย คือ ปัจจัยที่เป็นวิปปโยคพลัดพรากจากกันแล้วเป็นปัจจัยต่ออีก

๒๑. อัตถิปัจจัย คือ ปัจจัยที่มีอยู่

๒๒. นัตถิปัจจัย คือ ปัจจัยที่ไม่มี เป็นปัจจัยให้มีต่อไป

๒๓. วิคตปัจจัย คือ ปัจจัยที่ถึงที่แล้ว

๒๔. อวิคตปัจจัย คือ ปัจจัยที่ยังไม่ถึงที่

พระสมันตมหาปัฏฐานอนันตนัย ๒๔ ประการทั้งหลายเหล่านี้ ก็ได้ตรัสเทศนาแก่ท่านทั้งหลายไว้ครบบริบูรณ์แล้ว,

๘. วัตถุ ๖ ประการ คือ จักขุวัตถุ, โสตวัตถุ, ฆานวัตถุ, ชิวหาวัตถุ, กายวัตถุ, มโนวัตถุ,

๙. สัมผัส ๖ ประการ คือ จักขุสัมผัส, โสตสัมผัส, ฆานสัมผัส, ชิวหาสัมผัส, กายสัมผัส, มโนสัมผัส,

๑๐. วิญญาณ ๖ ประการ คือ จักขุวิญญาณ, โสตวิญญาณ, ฆานวิญญาณ, ชิวหาวิญญาณ, กายวิญญาณ, มโนวิญญาณ,

๑๑. เวทนา ๖ ประการ คือ จักขุสัมผัสสชาเวทนา, โสตสัมผัสสชาเวทนา, ฆานสัมผัสสชาเวทนา, ชิวหาสัมผัสสชาเวทนา, กายสัมผัสสชาเวทนา, มโนสัมผัสสชาเวทนา,

๑๒. สัญญา ๖ ประการ คือ จักขุสัญญา, โสตสัญญา, ฆานสัญญา, ชิวหาสัญญา, กายสัญญา, มโนสัญญา,

พระมหาธโร สุภาเศ๊กร

๑๓. เจตนา ๖ ประการ คือ จักขุสัญเจตนา, โสตสัญเจตนา, ฆานสัญเจตนา, ชิวหาสัญเจตนา, กายสัญเจตนา, มโนสัญเจตนา

๑๔. โลกิยธรรม ๓๑ ประการ คือ อบายภูมิ ๔ มนุษย์โลก ๑ ฉกามาพจรสวรรค์ ๖ รูปาพจร ๑๖ อรูปาพจร ๔ รวมเป็น ๓๑ ประการด้วยกัน,

๑๕. โลกุตตรธรรม ๙ ประการ คือ อริยมรรค ๔ อริยผล ๔ พระนิพพาน ๑ รวมเป็น ๙ ประการด้วยกัน,

รวมเรียกว่า พระอภิธรรมปิฎก ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ พระตถาคตก็ได้ยกขึ้นเทศนาแก่ท่านทั้งหลายไว้ เมื่อตถาคตเสด็จดับขันธปรินิพพานล่วงไปแล้ว พระอภิธรรมปิฎก ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์เหล่านี้จะได้เป็นพระบรมครู แทนเราผู้พระตถาคต สั่งสอนท่านทั้งหลายสืบไป ท่านทั้งหลายจงสมาทานศึกษา อยู่ในสิกขาบทวินัยบัญญัติ ที่เราตถาคตตรัสเทศนาบัญญัติไว้แล้ว รักษาธุดงควัตร ประกอบความพากเพียร อย่าได้ท้อถอย และอย่าได้กินแหนงเดือดร้อนเมื่อภายหลัง,

ปัจฉิมโอวาส

อามนฺตยามิ โว ภิกฺขเว ขยธมฺมา วยธมฺมา สงฺขารา อปฺปมาเทน สมฺปาเทถาติ,

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง มีความเกิดขึ้นแล้ว ก็มีความเสื่อมไป สิ้นไป เป็นธรรมดา ท่านทั้งหลาย จงบำเพ็ญศีล สมาธิ ปัญญาให้ถึงพร้อมบริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิดฯ

เมื่อจบปัจฉิมโอวาทแล้วก็นิ่งสงบไม่ตรัสอะไรอีกต่อไป เสด็จดับขันธปรินิพพานล่วงลับไป ในเวลาย่ำรุ่งสว่างเป็นวันใหม่ในวันนั้นแล

พระธรรมวินัยทั้ง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์เหล่านี้ สมเด็จพระสัพพัญญูบรมครูเจ้าทรงยกขึ้นตั้งไว้ให้เป็นพระบรมครู สั่ง

สอนพระพุทธศาสนา แทนพระองค์สืบมา เมื่อประดิษฐานตั้งอยู่ในขันธสันดานของสามัญมนุษย์พุทธบริษัท ผู้ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติพระพุทธศาสนาแท้จริงแล้วก็เป็นสัทธรรมปฏิรูป (คือเป็นรูปเปรียบรูปเทียมหรือเป็นของปลอม)

ต่อมาเมื่อได้ประพฤติปฏิบัติจริงจนบรรลุมรรคผลธรรมวิเศษแล้ว จึงเป็นพระธรรมวินัยที่บริสุทธิ์แท้จริงฯ

เพราะฉะนั้น พุทธบริษัทผู้สืบต่ออายุพระศาสนา ควรน้อมเข้าใส่ใจ และควรสนใจ เอาใจใส่ ตั้งใจประพฤติปฏิบัติตาม ด้วยความไม่ประมาทจริงๆ จนได้สำเร็จประโยชน์แก่ตนทุกประการฯ

พระพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระสัพพัญญูบรมครูเจ้า เมื่อได้ทรงพระมหากรุณาประดิษฐานตั้งไว้แล้วทั้งสิ้นนี้ เมื่อไม่มีผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ก็มีแต่จะอันตรธานเสื่อมสิ้นสูญไปเท่านั้น แต่นี่หากว่าพุทธบริษัททั้ง ๔ จำพวก ได้สืบต่ออายุพุทธศาสนาตลอดมา จนถึงปัจจุบันทุกวันนี้ ด้วยการทำสังคายนาร้อยกรองพระธรรมวินัยถึง ๕ ครั้ง

ในการสังคายนาครั้งที่ ๕ ได้จารึกลงในใบลาน ครั้นต่อมาในพระมหานครกรุงเทพรัตนโกสินทร์ ได้พิมพ์เป็นเล่มสมุด สืบต่ออายุพระพุทธศาสนาตลอดมาฯ

ข้อ ๗. ในสมัยปัจจุบัน

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ

ชาตะ วันพฤหัสบดี เดือนยี่ ปีมะแม พ.ศ. ๒๔๑๓ อายุ ๘๐ ปี

มรณะ วันศุกร์ เดือน ๑๒ ปีฉลู พ.ศ. ๒๔๙๒ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๒

เมื่อท่านได้อุบัติบังเกิดขึ้นในโลกแล้ว อายุ ๒๐ ปีเต็มบริบูรณ์ ก็ได้บรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ได้ศึกษาเล่าเรียนพระ

พระสุมมธโร สุภาเถร

ธรรมวินัยคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า รู้แจ้งว่าธรรมวินัยคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามีอยู่จริง จึงได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติตามจริงจนได้รู้ความจริง เห็นจริงตามทุกประการ

เมื่อได้บรรลุคุณวุฒิและได้รู้ความจริง เห็นจริงแจ้งประจักษ์แล้ว ก็ได้สั่งสอนพุทธบริษัททั้งหลายให้รู้จริงเห็นจริงตาม และได้ประพฤติปฏิบัติตาม สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองตามอุปนิสัยความสามารถฯ

บัดนี้ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ ซึ่งเป็นพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ท่านได้เป็นผู้นำในทางปฏิบัติพระพุทธศาสนาแก่พวกเราท่านทั้งหลายมาแล้วและท่านก็ได้ถึงแก่มรณภาพล่วงไปแล้ว บรรดาพวกเราเหล่าคณะสานุศิษย์ และคณะพุทธบริษัททั้งหลาย ซึ่งเป็นนักปฏิบัติพระพุทธศาสนาแล้วหวนทวนคืนมาระลึกถึงตนของตนให้มาก

เมื่อรู้สึกสำนึกตนเห็นว่าไม่ควรที่จะปล่อยให้อายุชีวิตร์ของตนล่วงไปเปล่า ๆ เราทั้งหลายก็ควรสละชีวิตร์บำเพ็ญกิจของตนให้สมบูรณ์ แล้วร่วมใจช่วยกันสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

หัวข้อ ๘. หัวข้ออันตรธาน

พระพุทธศาสนา เมื่อไม่มีผู้สืบต่อไว้ได้แล้วก็มีแต่อันตรธาน ๕ ประการ คือ

๑. ปริยัติติอันตรธาน ความเสื่อมทรามแห่งพระปริยัติติสัทธรรม คือขาดไม่มีผู้มีความเชื่อความเลื่อมใส ไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนท่องบ่น จดจำ พระปริยัติติสัทธรรมได้ แม้ตั้งแต่ ๔ บาทพระคาถาขึ้นไป,ฯ

๒. พระปฏิบัติติอันตรธาน ความเสื่อมทรามแห่งพระปฏิบัติติสัทธรรม คือขาดไม่มีนักปฏิบัติพระพุทธศาสนา ฝ่ายวิปัสนาธุระ,

๓. พระปฏิเวธอันตรธาน ความเสื่อมทรามแห่งมรรคผลธรรมวิเศษ ไม่มีผู้สามารถดำเนินตามหนทางอริยมรรค อริยผลได้ และขาดไม่มีพระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนา,ฯ

๔. ลิงคอันตรธาน ความเสื่อมทรามแห่งเพศของสมณรูป คือขาดจากการบรรพชาอุปสมบทที่ถูกต้องตามพระพุทธพจน์เดิมของพระพุทธเจ้า,

๕. ธาตุอันตรธาน ความเสื่อมทรามแห่งธาตุ คือ พระบรมธาตุของสมเด็จพระบรมศาสดาซึ่งได้ทรงประดิษฐานได้แล้ว ในพระพุทธศาสนานี้ เมื่อครบ ๕,๐๐๐ พรรษาแล้วเมื่อใดก็จะมาประชุมสโมสรพร้อมเพรียงกันบังเกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นในโลก เทพเจ้าทั้งหลายบูชาอยู่ครบ ๗ วัน ๗ คืน แล้วปรินิพพานล่วงลับไป,

*** ได้มาจากต้นฉบับหนังสือเก่ากรอบ**

ด้วยเห็นว่ามีประโยชน์อย่างมาก และเป็นหนังสือเก่าที่ซุกซ่อนอยู่ในซอกหลืบตู้หนังสือของวัด มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีแล้ว เมื่อจัดเก็บหนังสือในห้องสมุดวัดจึงได้เห็น นำเข้าถวายองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ องค์ท่านว่า “ได้มาจากงานประชุมเพลิงของเพิ่นครูอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) ผู้ข้าฯ เอาลงมาแต่เชียงใหม่”

การนำมาพิมพ์ใหม่ครั้งนี้ยังคงตามเดิมจากต้นฉบับเดิม

พระสุมโธ สุภาเสโร

๔๑ ลิขิตธรรมทูลเกล้าถวาย

ถวายพระพร พระมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า

นับจากวันแรกที่ในหลวงทรงเป็นในหลวง ประเทศไทยก็มีทิศทางของความรุดหน้า ความเจริญ ความมั่งคงให้ทัดเทียมนานาประเทศได้ ทั้งนี้เพราะได้ในหลวงที่ทรงสมาทานในธรรมะและในศีลวินัยของพระบรมครูเจ้า ได้พระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงปฏิบัติตนให้คล้อยตามธรรม ทรงใช้คุณธรรมนำทางประเทศผู้คน ประโยชน์สุขและความผาสุกก็เชื่อมประสาน เกื้อกูลปวงชนมาโดยลำดับการณ์ นี่นับเป็นพระบารมีของพระเจ้าอยู่หัว

ธรรมดาแผ่นน้ำกว้างต้องมีคลื่น ผู้คนอยู่ร่วมกันต้องมีเรื่องที่ทุกคนต้องปรับทิฐิทัสสนะ ร่วมคิด ร่วมปัญหา เพื่อไปกันได้

แต่ - แต่ไหนแต่ไรมาพระบารมียังคงแผ่กว้างปกคลุมปกเกล้าคุ้มกระหม่อมของปวงชนมาโดยตลอด

ด้วยสัจวาจานี้ ขอพระองค์ทรงพระเกษมสำราญ

อนึ่งอากาศหายใจที่รื่นไหลถ่ายเท สะอาด บริสุทธิ์, พระอิริยาบถที่สม่ำเสมอครบครันทั้งยืน เดิน นั่ง นอน ผนวกเข้ากับอิทธิบาทในสถานที่อันสัปปายะ คุ้นชินทั้งทางกายและทางจิตใจ ธาตุขันธ์วรกายก็ให้สดชื่น ชุ่มฉ่ำในสภาพปกติธรรมชาติ

ข้อนี้นับเป็นผัสสาหารอันเลิศนัก

ภายหลังพระมหาบพิตรเสด็จออกมหาสมาคมในวันที่ ๕ ธันวาคมศกนี้ พร้อมประทานพระบรมราโชวาทจะด้วยพระสุรเสียงสด หรือจะด้วยทูลสมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงอ่านตามที่พระองค์ทรงประทานเอาไว้ก่อน ก็จะดีงามที่สุด จะเหมือนฟ้าโปร่งแจ่มใสหลังพายุมืดโหมกระหน่ำ ไพร่ฟ้าปวงชนจะปีติได้สุขคลายทุกข์ร้อนหายกังวลกับการประชวรในคราวนี้

ในบ้านเมืองทุกอย่าง ทุกฝ่ายก็จะงดงามและลงตัว ทิศทาง

ไทยทิศทางธรรมอยู่ในพระหัตถ์ของพระมหาบพิตรผู้เป็นเจ้าเป็นจอมของประเทศ เหตุที่ทูลถวายธรรมฎีกาในครั้งนี้

เนื่องด้วยองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ถามบ่อยๆ ว่า "เจ้าแผ่นดินป่วย เพิ่น (ท่าน) หายป่วยหรือยัง?"

กราบเรียนองค์หลวงปู่ว่า "ดีขึ้นมากแล้ว เกือบเป็นปกติดีแล้ว" "ก็ปกติของเกิด แก่ เจ็บไข้ กับตายเหมือนกันทุกคน ยาดีหมอเก่ง คนไข้สู้ทน ก็ได้แต่ทุเลาเบาไป" องค์หลวงปู่ว่าแล้วยิ้ม "ครับผม ปกติธาตุขันธ์พอทนอยู่ได้ ก็อยู่ไปตามเรื่อง"

"นั่นสิ หายป่วยแล้วก็กลับได้ ไม่มีคนป่วยคนไหนชอบโรงหมอ (โรงพยาบาล) กันหรอก เวลาหมอป่วยหมอก็ยังไม่ชอบ หายป่วยแล้วหนีกลับบ้านกันทุกคน"

ครั้งหนึ่งองค์หลวงปู่จามปรารภอิงตำนานเล่าว่า "ในบรรดาพระโพธิสัตว์ด้วยกันหลายตนมารวมกัน พูดคุยกันในจริยาของพระโพธิสัตว์ว่า ควรยกคุณธรรมใดขึ้นหน้าเป็นเครื่องประกาศประกันคุณธรรมของพระโพธิสัตว์ ในประชุมนั้นได้มติว่า "ไม่ทำให้ใครเจ็บช้ำ ไม่ทำให้ใครขัดเคือง ระวังความผิดอันเล็กน้อย ไม่หมิ่นแคลนจิตตน และวางทุกข์สุขให้เป็นปกติ"

"แล้วยากอย่างนี้จะมีผู้ทำได้หรือครับ"

"เพราะยากนี้หละ เขาจึงว่า 'โพธิสัตว์' คือสัตว์ผู้อุบัติได้ยาก พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นในโลกนี้ได้ยากเพราะเหตุการบำเพ็ญบารมีธรรมนี้เอง แต่ยากในผู้ยุ่งยากเท่านั้น ในผู้ง่ายก็ง่ายดายนัก"

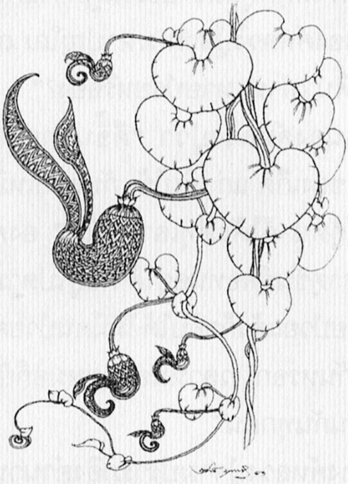
ขอพระองค์ทรงพระเกษมสำราญ

ทรงพระเจริญ

ถวายพระพรพระมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า
ในนามองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม มุกดาหาร
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร สุภเวทิ

๔๒ พุทธจริยา

เรียน ท่านผู้อำนวยการสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ
เรียน ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษามุกดาหาร

◉ มวลสารจากการอธิษฐานจิตในเมตตาขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นี้เก็บจากมวลสารมงคลตามรายการดังนี้

๑. ผงธูปเกสรบัว
๒. เกสรผึ้งจากรวงผึ้งขวางตะวันบนหน้าจั่วพระเจดีย์
๓. ผงตะไคร่น้ำจากองค์พระเจดีย์ปู่ทองกิตติ
๔. เกศาธาตุขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ
๕. ผงดอกไม้แห้งจากเจดีย์ศรีไตรรัตนานุสรณ์

◉ พุทธจริยาเป็นจริยวัตรอันประเสริฐของพระพุทธเจ้าน่าดำเนินตามกว่าอื่นใด พระพุทธวจนะเป็นถ้อยคำอันเลิศบริสุทธิ์นัก ควรปฏิบัติตามอย่างยิ่ง ใครก็ตามที่มาปฏิบัติตามย่อมเห็น

ผลเป็นอัศจรรย์คือบรรลุถึงความสำเร็จความสุขอันพึงปรารถนายิ่งนัก นับจากปัจจุบันขณะและต่อไป

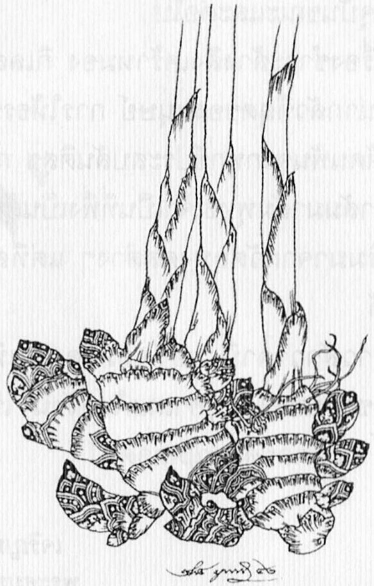
ธรรมเป็นเครื่องชำระล้างสิ่งเศร้าหมอง กิเลสเชื้อชาติของทุกข์อันเป็นศัตรูที่น่ากลัวที่สุดของมนุษย์ การให้ธรรมเป็นการให้อันเลิศเพราะทำให้คนพ้นจากทุกข์ประสบสันติสุข การที่จะมายึดเอาพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งเป็นต้นแบบ ระดับหนึ่งของผู้คนจะเริ่มมาจากวัตถุมงคลต่างๆ แต่ที่สุดนั้นสู้ใจอันสะอาดบริสุทธิ์มิได้

ด้วยการกล่าวสัจวาจานี้ ขอวัตถุมงคลอันที่ท่านดำริจะสร้างเป็นรตนัตยบูชาสืบทอดอายุศาสนาในครั้งนี้ เป็นมหามงคลขลัง และศักดิ์สิทธิ์ อภิบาลผลใหญ่ตลอดไป

เจริญพรมาเพื่อทราบ
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔๓ รู้ทันท่วงที

อำนวยพรมายังท่าน พ.ต.ท. ศักดิ์ชัย จรัสบุญประชา

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ รับและอ่านจดหมายของคุณโยมแล้ว องค์ท่านได้บอกอาตมาว่า "เอ้า... เอาไปตอบคืนให้เขาหน่อย เขียนมายืดยาว"

"ครับผม"

อาตมาจะตอบตามที่องค์หลวงปู่เคยสอนเอาไว้แล้วแต่เดิม

ตามคำถามของคุณโยมว่า การปฏิบัติที่เหมาะสมถูกต้องจากการทำสมาธิตามรูปแบบและจากการทำสมาธิในชีวิตประจำวันนั้น - กำหนดรู้พุท - โธ, นั่งนานบ้างไม่นานบ้าง และสงบบ้างไม่สงบบ้าง เผลอบ้างจะหลับบ้าง

เช่นนี้แล้วองค์หลวงปู่เคยสอนไว้ว่า

- กำหนดคำภาวนาพุท - โธ ให้แนบแน่น

- มีสติรู้ระลึกอยู่ตลอดเวลา อย่าใส่ใจกับสิ่งอื่น อย่าเผลอ

- อยู่กับพุท - โธ อย่าทิ้งพุท - โธ

- ปฏิบัติอย่างคนโง่ ซื่อ ซื่อ อย่าเอาความรู้มาปฏิบัติ เอาใจรู้ใจ

◉ การนั่งภาวนา ให้

๑. นั่งในท่าที่สบาย อย่านั่งขณะเหนื่อยล้า ขณะง่วงนอน ไม่ตึงเครียด ไม่เกร็ง นั่งตามรูปแบบกายตรง สติมั่น

๒. ติดตามรู้ตามลมหายใจเข้า - ลมหายใจออก ด้วยคำบริกรรมภาวนาพุท - โธ ปรับกาย - ใจให้ผ่อนคลาย อย่าบังคับ อย่าบีบคั้น

๓. อย่าไปสนใจ ตกใจในอาการใดๆ อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าเผลอ - อย่าลืม

หากคิดซ่านส่ายให้ดึงสติกำกับรู้ กำหนดภาวนาใหม่ ทำไปเรื่อยๆ อย่าด่วนได้หมายเป็น อย่าเปลี่ยนอุบายภาวนาบ่อยๆ

ไม่ต้องเร่งรีบ ทำทุกวันตามกำลัง อย่าเคร่งเครียด

รู้อยู่กับพุท - โธ ให้จงหนัก แต่มิใช่ให้ทำด้วยความอยาก วางใจ ตั้งใจให้พอดี อย่าหนักไป อย่าเบาไป

ค่อยทำ - ค่อยไป พอใจทำ - พากเพียร - ตรวจตรา - ประเมินจิตประเมินผล

การภาวนาเป็นการยากแต่ก็ทำได้ อย่าโลเล อย่าอยากได้หมายเป็น

การรักษาจิต - การปฏิบัติใจนี้

อย่าลืมศีล อย่าเลยศีล เหมือนกับการที่จะเริ่มปฏิบัติภาวนาจะต้องไหว้พระสวดมนต์หรือจะต้องระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

บาปทำให้ใจฟุ้งซ่าน

ความกำหนัด ความโกรธ ดีใจได้ใจ หดหู่ท้อถอย ตื่นเต้น ตื่นกลัว เผอเรอ ลังเล รำคาญ สงสัย

บาปเหล่านี้ยังมีอยู่ไหม

หากยังมีอยู่ก็เศร้าหมองอยู่

พอมาสนใจ ใส่ใจการภาวนา ก็ด่วนอยากถามหาทางไป ทางก้าว

ให้เป็นธรรมชาติ รู้ทันท่วงทีจิต รู้เท่าทันจิต

องค์หลวงปู่จาม อายุย่าง ๑๐๐ ยังคงปฏิบัติภาวนาอยู่ทุกวัน ไม่มีหยุด ไม่มีอยาก ไม่มีเหนื่อย ไม่มีบ่นเพ้อบ่นว่า สุขเรื่อย อิ่มอุ่นในธรรม ยิ้มปริ่มเป็นตนในธรรมะตลอดวัน

ตั้งใจภาวนา

และอย่าหวังว่าจะเอาผลของการภาวนาไปเรียนต่อครูบาอาจารย์ เรียนในตน รู้ในตน อุบายในตน อย่าด่วนจะเอา/จะอ้างผลใดๆ

ขอจงเป็นสุขกับการกำกับรู้ดูลมหายใจเข้าออกกับพุท - โธ

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๔๔ ผลงานในชีวิต

อำนวยพรขอบคุณมายังคุณหมู สุรพงษ์

มุกดาหารอากาศหนาวเย็นพอดี

องค์หลวงปู่จาม สุขภาพพลานามัยดีพอทนอยู่ได้ เพราะองค์ท่านถูกกับอากาศเย็นพอดี

ขอบคุณสำหรับ DVD และในคราวนี้ได้ฝากกำหนดงาน ๑๐๐ ปี มาเพื่อคุณหมูจะได้พิจารณาฝากลงตาม Website ต่างๆ และขอจองตัวล่วงหน้าเพื่อจะได้วาง Program วันหยุด คาดว่าจะมีพระเถรานุเถระมากันมาก อีกชุดหนึ่งเป็น DVD คำเทศน์ฝากคุณอลิสา

ผลงานการถ่ายภาพของคุณหมูอันเนื่องมาแต่กุศลเจตนาบูชาครูบาอาจารย์ทุกรูปนั้นจงอภิบาลรักษา - อย่าให้คนพาลมาใกล้ และอย่าได้ใกล้กับคนพาล

และไม่เป็นผู้โง่เขลาเบาปัญญา

ให้ชอบใจในบัณฑิต ดำเนินตนในหนทางของบัณฑิตนักปราชญ์ มั่นอยู่ในธรรม

คราวใดประสบทุกข์ มีทุกข์อย่าทิ้งธรรมะ อย่าทิ้งคำสอนขององค์หลวงปู่

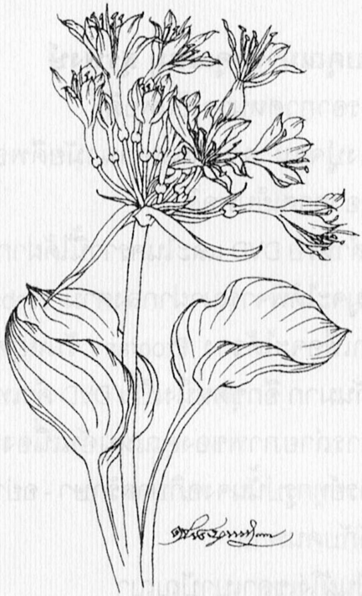
ให้มีจิตใจอันมั่นคงที่จะดำเนินตามรอยแห่งพุทธจริยา และปฏิปทาของพระอริยเจ้าทั้งปวงนั้น

อนึ่งลูกผู้ชายมักถือผลงานเป็นเป้าหมายในชีวิตของตน ยิ่งผลงานนั้นสะอาด หมดจด มากมีคุณค่า จากจิตใจอันสุขุมอ่อนโยนของเจ้าของผลงานด้วยแล้ว นับว่าเป็นเลิศนัก

เจริญพร
สุขบ้างทุกข์บ้างนับเป็นรสชาติอย่างหนึ่งในขณะหายใจอยู่
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔๕ ใจโลกหรือใจธรรม

อำนวยธรรมมายังคุณมรุต ประเสริฐศรี

พัสดุเครื่องนุ่งห่มบรรเทาหนาวได้รับแล้ว มุกดาหารอากาศเย็นหนาวกำลังดียังไม่หนาวจัด หากแต่ก็ยังอยู่ภายใต้เวทนาอยู่

ทุกข์กายทุกข์ใจเป็นเวทนาตัวหนึ่ง

จำต้องแก้ทุกข์ แก้เวทนาอยู่ร่ำๆ ตลอดวันคืน

จิตวุ่นวันใดก็เจอะเจอความกระสับกระส่ายกระวนกระวายโดยรอบตัว และเจอเข้าอีกหลายรอบระลอก องค์หลวงปู่จาม มหาปุญโญ สอนว่า "ทุกข์สุขดีชั่วมันเป็นอารมณ์ของโลก ใครผู้ใดอยู่ในโลกก็ต้องทุกข์เพราะไม่รู้ แต่ใครรู้แล้วกลับอิสระไม่ทุกข์เพราะหมดอาการไหวกับอารมณ์โลกใดๆ

แต่อย่างไรได้ใจเราเป็นโลก หลงอยู่กับโลกอยู่ตลอดเวลามันก็ต้องแพ้ตนเองอยู่ทุกๆ วัน นั่นคือเรายังชนะตนเอง"

◉ ให้หมั่นสะสมบุญทุกกิริยา

อย่าหมิ่นบุญว่าน้อย ผู้สะสมบุญจะมากไปด้วยบุญ ผู้ไม่ละบาปก็จะหมักหมมไปด้วยบาปนานา

ความชื่นใจจากบุญนับเป็นความชื่นใจที่อยู่กับเราตลอดเวลา

◉ เวลาของชีวิตมีน้อยนัก ควรใช้เวลาให้ได้ประโยชน์ แล้วเวลาจะให้รางวัลอันมากมายแก่ตัวของเราเสมอ

◉ จวนจะสิ้นปีแล้ว

ให้หยุดพิจารณาตนเองตลอดปีที่ผ่านมาว่า รก รุงรัง ยุ่งเหยิง หรือสงบ ราบเรียบ เป็นระเบียบ ได้ระเบียบ ได้สุขโดยง่ายและน่าชื่นชม

ชีวิตที่ดีมีสุขโดยง่าย คือชีวิตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับทุกข์ทุกชนิด

ขอให้มีความสุขในปัจจุบันทุกวัน

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

๔๖ อย่าให้ใจแคระแกร็น

ท่าน พ.ต.อ. ญาณพล - คุณสุกัญญา ยั่งยืน

อาตมภาพได้ส่งกำหนดงาน - อายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ พร้อม CD - เทศน์ธรรม เพื่อพิจารณาลง Website หรือบอกต่อสุดแท้แต่จะจัดการ

ทุกอย่างต้องตั้งต้นที่ใจ

ถ้าตนได้ฝึกใจให้ดีแล้ว ทุกคนทุกอย่างก็จะดี

ฝึกตนอบรมตน - ตน - คือจิต ฝึกจิตอบรมจิต จนสงบตั้งมั่น จนบริสุทธิ์ควรแก่ธรรม

ตั้งตนตั้งมั่นไปสู่ทางบริสุทธิ์ สู่ทางจิตที่แน่นอน อ่อนโยนมั่นคง

ขาดทานก็แห้งแล้งแคระแกร็น

ขาดศีลก็ขลุกขลัก

ขาดภาวนาก็ขรุขระ

ขาดกำลังใจก็เหนื่อยล้า

จิตอยู่ในอำนาจมันไม่ดื้อ ตั้งมั่น ไม่หวั่นไหว เท่าทันโทษ ทุกข์ไม่เป็น ทุกข์ไม่จำเป็น

ประโยชน์ของการอบรมจิต คือ เป็นกันเองกับชีวิตทุกกรณี

เป็นกันเองกับทุกข์

เป็นกันเองกับสุข

เพราะมักจะมองเห็นความ เป็นทุกข์ว่าเป็นปกติทุกข์ มองเห็นความไม่เที่ยงว่าปกติโลก มองเห็นความไม่มีตัวตนว่าเป็นสิ่งทุกสิ่งทุกอย่างทั้งปวงหมด นี่เป็นสุขประโยชน์ในตนทุกคน

◉ อดทน สุภาพ สดชื่น เบิกบาน มีสัจจะ ถ่อมตน เผื่อแผ่ จิตมั่น

ข้อธรรมเหล่านี้เกิดได้เพราะฝึกตนของตนเสมอมา

ตรวจดูให้ดีว่าเราจะต้องฝึกอีกเท่าใดกัน

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

๔๗ ยึดด้วยปัญญา

อำนวยพรมายังคุณชนะภูมิ สิมะเสถียร

การปฏิบัติให้รู้สึกว่าสบาย ง่ายงามเรื่อยๆ ในตนของตน จะได้จะถึงในชาตินี้หรือชาติไหนก็ช่าง หน้าที่ให้รู้เรื่อยๆ ทุกข์สุขคละเคล้า อดทน สู้ทน เหมือนกับเราปลูกไม้เล็กๆ ใหม่ๆ ต้องอนุบาลดูแลอย่างดี พอมันโตหน่อยก็สบาย รดน้ำ ให้ปุ๋ยบ้าง ดอกผลก็ออกได้ตลอดปี จิตใจของตนเช่นไม่ละทิ้งการดูแล แล้วการดูแลคือการปฏิบัตินั่นเองจะย้อนมาอำนวยผลในเวลาอันควร

ช่วงนี้เด็กน้อยสองตัวร่ำเรียน ทุกข์ทนบ้าง จนกว่าเขาจะจบ มีการงานก็ผ่อนไปอีกเปราะหรือจะขมวดเข้าอีกปมก็จะเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยหรอก

จะยึดอะไรให้ยึดด้วยปัญญา

แรกๆ ของธรรมปฏิบัตินี้จะยึดสุขก็ต้องยึดด้วยปัญญา ยึดไปเรื่อยๆ มันหนักพอเมื่อใดเดี๋ยวมันก็จะวางได้เอง ทุกสิ่งอันทุก

ผู้คนทุกเหตุการณ์หากเรายึดไม่ดีเราก็เป็นทุกข์ หากเรายึดเป็นถือเป็นเราก็สุขสบาย พิจารณาซ้ำย้ำเข้าไปในอารมณ์อันกระทบอยู่ทุกวันนั่นแหละใจบ้า - ใจเบา - ใจสงบนั่นแหละธรรมะ รู้ตัวให้ตื่นปลุกตัวให้รู้ทุกวันจะซาบซึ้งกับตนง่ายๆ อะไรๆ ที่เราไม่สบายใจก็เพราะเราอยากให้มันเป็นไปตามอำนาจของเรา

อยากก็ยาก/ไม่อยากก็ยาก นี่วุ่นไปหมด เพราะมันเป็นโทษเป็นโทษเพราะขาดสติ - ขาดปัญญา

อย่าละปัญญา/เราปฏิบัติใหม่ๆ แหม...สุขดีมาก เขาสบายเหลือเกิน เพราะเอาอกเอาใจมัน แต่นานเข้าหน่อย มันไม่อยากทำต่อ ขาดศรัทธา - ศรัทธาต้องมีปัญญาใช้ปัญญานะ

อยากก็ทำ ไม่อยากก็ทำ ให้มันเป็นกำลังเป็นอินทรีย์เป็นพละ

มันไม่สุขเฉยๆ ไม่ทุกข์เฉยๆ หรอกนะ หากแต่รู้แล้วมันมีกำลังคือทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังธรรมะ

ให้มีสติ

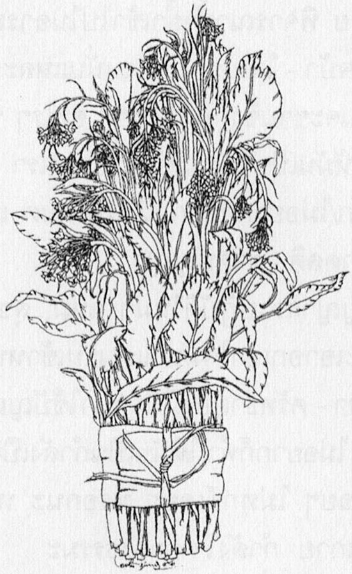
ให้มีสัมปชัญญะ ให้มีปัญญา จะรู้รอบและสำรวมตนได้เสมอไป

ถูกต้อง เหมาะสม ดีงาม ชื่อว่าธรรม

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔๘ เกลอกันเอง

อำนวยพรมายังคุณโยมศุภณีพร้อมครอบครัว

พัสดุที่ส่งขึ้นมาถวายนั้นได้รับแล้ว ขอจงเป็นบุญเป็นกุศลบารมี

เมื่อองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ งดฉันซุปไก่ รังนก แล้วฉันอาหารเสริมอื่นมี Ensure - Rice Mild - ธัญพืชและอื่นๆ สุขภาพพลานามัยโดยรวมก็ดี ทนอยู่ได้ แม้จะผอมลงก็ดีเนื้อตัวเบาสบาย

วันนี้มีโยมคณะหนึ่งมาถามว่า "ควรเป็นอยู่อย่างไรจึงจะไม่ขาดทุนในขณะที่ได้เกิดมานี้?"

อาตมาตอบว่า ทำความทุกข์ให้มันน้อยลง จนเราทุกข์กับใครๆ เขาไม่เป็น ความทุกข์ใดๆ ก็ครอบงำเรามิได้

เขาถามต่ออีกว่า "จะทำอย่างไรดี?"

"ต้องทำตัวให้เป็นกันเองกับทุกข์ทุกประเภท

ผิดหวัง สูญเสีย

พลัดพราก เจ็บป่วย

จนที่สุดมรณะ เป็นกันเองเป็นเกลอ ชอบพอ รู้ทันรู้ในทุกข์ ทุกข์มีไว้ให้ได้กำหนดพิจารณาเท่านั้น" อาตมาตอบเขาไปแล้วเช่นนั้น เขายังต่อว่าอีก "ท่านพูดง่ายเกินไป" "ไม่ง่ายหรอก ใจที่มีทุกข์สุขนี้มิใช่เรื่องง่ายอันใด แต่ก็เพื่อให้ได้สุข ให้ได้เป็นไปในปัจจุบันขณะนี้ก็ควรต้องเพียรพยายาม หรือหมั่นขยันในการเรียนรู้เพื่อไปสู่ทางแห่งสุขสบาย

ในทุกข์ทุกประเภทตั้งแต่ทุกข์เล็กๆ จนทุกข์ใหญ่หมุนวนไปในวัฏฏะการเวียนตายเวียนเกิด ต้องพากเพียรเรียนรู้ กำหนดรู้บ่อยๆ จนคุ้นชินและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับทุกข์สุขก็จะไม่ทุกข์จนเกินไป"

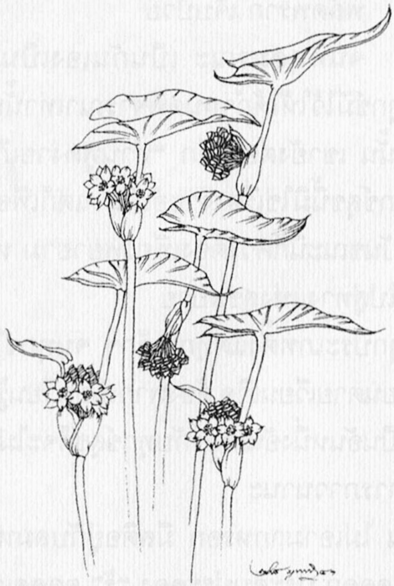
อย่าลืมการภาวนานะ

ทำทุกวัน ไม่เอามากหรอก มีสติอยู่กับลมหายใจเข้า มีสติอยู่กับลมหายใจออก ประคับประคอง "รู้" ตลอดเวลา

ขอให้มีความสุขพอทนอยู่ได้

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

๔๙ อย่าฉาบฉวย ด่วนได้

อำนวยพรมายังครอบครัวสวัสดิ์เมธากุล

พัสดุพร้อม Draft ได้รับแล้ว ขอจงเป็นบารมีธรรมอันยิ่ง

มุกดาหารอากาศอุ่นขึ้น องค์หลวงปู่มีสุขภาพพลานามัยดีพอทน

ธรรมะทุกบทตอนที่ฝากส่งมาด้วยเมตตา มิใช่ถ้อยคำที่ชวนให้ติเตียนตนเองแต่อย่างใดไม่ เพราะธรรมะเป็นธรรมชาติอันละเอียดลึกซึ้ง ลึกเหลือกว่าที่เราจะศึกษาอย่างฉาบฉวย ด่วนได้

เราต้องยอมรับว่าหลายเรื่องลึกเกินกว่าสติปัญญาอันมีอยู่ของเราในขณะนี้ หน้าที่เราต้องสะสมไปเรื่อยๆ ไม่เข้าใจตรงไหนก็ข้ามไปก่อน

กำลังใจในการปฏิบัตินับเป็นสิริมงคลยิ่งกว่าอื่นใด

ให้หมั่นรักษาภาวะที่ใจเป็นบุญเข้าไว้

ใจไม่เป็นบุญ ธรรมะไม่เกิด

ทั้งนี้เพราะในดวงจิตของเรามีทั้งบุญแลบาปคลุกคละกันอยู่ จึงควรปราบใจของตนให้มีเมตตา กรุณา มีมุทิตาอยู่เสมอ ชั่วใดๆ ก็จะถูกชะล้าง จากที่เมาที่หลง ประมาทอยู่ก็จักสะอาดสะอ้าน บริสุทธิ์ขึ้นมา เหมือนความสะอาดที่มาแต่ของสกปรกนั่นแล

ธรรมชาติของใจนี้หากเอาของสกปรกออกได้มากเท่าใดก็จะสงบงามได้ธรรมดา สะอาด หมดจดมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน

ให้มุ่งมั่นรักษาใจด้วยใจ

ในที่สุดก็จะพ้นจากความคิดที่ไม่ดีที่ไม่มีปัญญาเจือแทรกอยู่

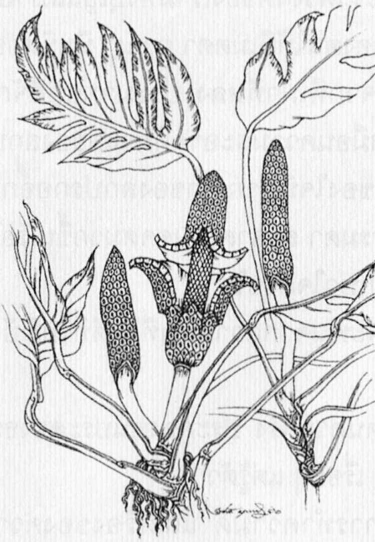
พิจารณาตนตามจริง ประคองตนประคองธรรมไปตามปกติตนแลปกติธรรม เรื่อยๆ แต่รู้ตัว

เรื่องของการทำความดี และเรื่องของความดีใครที่ไหน? เขาว่าด่วนได้แล้วจะได้ดั่งใจ

ฝากกำลังใจกำลังธรรมมาด้วยธรรม
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๕๐ เรื่องของตนเอง

อำนวยพรมายังคุณโยมศักดิ์ชัย ด้วงเพ็งรักษ์
พร้อมหมู่เพื่อนร่วมรุ่น

อาตมภาพในนามขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ได้ฝากส่งใบอนุโมทนาบัตรที่ยังไม่สมบูรณ์มาให้ โดยต้องเขียนเพิ่มเติมดังนี้

๑. ให้เขียนเลข/เล่มที่ ๑/ธ.ค.

๒. ให้เขียนเลขที่โดยลำดับจาก ๐๑, ๐๒, ๐๓...

๓. ให้เขียนด้วยลายมือของคนเดียวกัน

และขอเจริญพรขอบคุณที่นำหมู่มิตรมาบริจาคบำรุงพระพุทธศาสนาโดยกำหนดคณะสงฆ์อันมีองค์หลวงปู่จาม เป็นประธาน ณ วัดป่าวิเวกวัฒนารามอีกครั้งหนึ่ง

"การศึกษาธรรมเป็นเรื่องของตนเอง

แม้จะพึ่งคนอื่นก็ใช่ว่าจะได้โดยทั้งหมด เหมือนกับการทำ

หน้าที่กิจการงานในอาชีพของตน ถ้ารู้จักตนเองแล้วใจมิชอบหรอกในชั่วใดๆ ทำผิดไม่เป็น ไม่ชอบใจในชั่ว จึงว่าอย่ามองตัวแต่ด้านนอก ต้องดูด้านใน เช่นนี้ก็จะรู้ตนเอง คือเตือนตนเองได้

การศึกษาธรรมจึงว่าอย่ามองข้ามตัวเอง อย่าปิดบังนิสัยของพระธรรมในตน

ความรักตนเองในธรรมะมิใช่ของเกินวิสัย หากแต่เป็นเรื่องของตัว ใกล้ตัว ง่ายๆ ตื้นๆ หากมีใจที่จะมองหาก็จะเจอะเจอเห็นได้ง่ายๆ

การทำความดีของเรา - เรามักจะมองเห็นความดี คือมองเห็นตัวเองว่าดีว่าเลิศ รู้สึกและเข้าข้างตนเองว่าตัวดี ตัวเป็นคนดี

แต่เพราะทำชั่วกลับมองข้ามตนของตนไป มองไม่เห็นตน ลืมตัวลืมตนไป เพราะไม่เห็นคุณค่าในตน

ในธรรมศึกษา ธรรมปฏิบัติหลายๆ เรื่องอาจเกินกว่าสติปัญญา หากแต่ทุกคนจะต้องทำเช่นนี้ คือ ศึกษาสะสมไปเรื่อยๆ

ไม่เข้าอกเข้าใจตรงไหนก็เปิดผ่านไปก่อน ลองพิจารณาดูให้ดีนะ”

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

๕๑ หมดจด อุ่นละไม

อำนวยพรมายังคุณโยมอรรถพร แสงนาค

ธนาณัติของคุณโยมที่ฝากถวายองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นั้นองค์ท่านได้รับแล้ว จึงแจ้งเพื่อทราบแลอนุโมทนาสาธุธรรม

...๑๐๐ ปีมิสกปรกให้ฟุ้งซ่านกลับกลาย ดำรงตนในธรรม มาโดยลำดับบริสุทธิ์ หมดจด อุ่นละมุนในปฏิปทาเสมอมา

เดินงาม ยืนสง่า นั่งเสงี่ยม นอนสงบ ใจนิ่งเงียบทุกอาการ นอกในล้วนระมัดด้วยสติธรรมปัญญาธรรม...

ได้ฝากกำหนดงาน ๑๐๐ ปี มาเพื่อทราบ

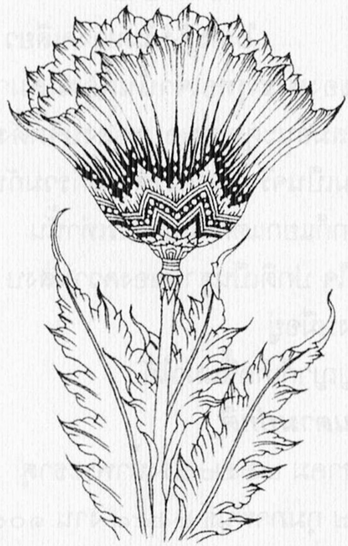
โดยส่วนองค์นั้น หลีกเร้น หลบซ่อน รื่นเริงในธรรมวิหาร หากแต่หมู่ศิษย์หาผู้ข้องผู้คาในโลกก็ยังติดอยู่ หมายจะจัดงาน ๑๐๐ ปี เพื่อการบูชาเดชะคุณ

หากแต่องค์หลวงปู่ว่า "วุ่นอย่างพรหม วุ่นอย่างเอกา วุ่นอย่างเทวดา วุ่นกับหมู่ สู่วุ่นกับโลกนั้นวุ่นมิวาย หากอยู่กับธรรม เป็นอันเดียวกันกับธรรม จะว่าวุ่นก็มิใช่ จะมิวุ่นเลยก็มิใช่"

ในระยะกาลนี้องค์หลวงปู่มีสุขภาวะดีพอทนอยู่ได้ ขบฉันได้ ขับถ่ายสะดวก ยิ้มอิ่มกับทุกคน หูมิได้ยินเหมือนเดิม จำๆ ลืมๆ ตามปกติของสัญญา สญฺญา อนิจฺจา

ขอเจริญพรแจ้งมาเพื่อทราบ
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

๕๒ ดูโลกตามปกติปรากฏ

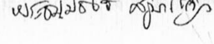
คุณหมออาทิตย์ - คุณกบ

ธนาณัติพร้อมจดหมายได้รับแล้ว ขอให้เป็นบุญเป็นกุศล

หากไม่มีความสะอาดในเรื่องของกาย ของวาจา ก็ยากยิ่งที่จะให้เกิดความสงบอันใด - หากไม่มีความสงบไฉนจะมีปัญญาอันลุกโพลงได้

คุณหมอ - จิตที่อยู่ในระหว่างสัมพันธ์ของศีล ของสมาธิ ของปัญญา ย่อมแสดงในลักษณะเกี่ยวเนื่องยึดโยงตามเหตุตามปัจจัย เมื่อมีใจ พอใจปฏิบัติ ชอบใจในสุขเรียบราบของใจ ย่อมชอบตนอันสะอาด สงบ เป็นเพราะมีปัญญามารู้คุณค่าของศีล ของสมาธิ ของปัญญา ของวิมุตติ

เช่นนี้ปัญญาต้องออกหน้ารู้กำกับความนึกคิด จึงรู้จักผิด รู้จักถูก จึงรู้จักสงบ รู้จักอยู่กับความวุ่น

พิจารณาใกล้ๆ นะ คนเราหากไม่มีความผิด

จิตใจก็สบาย

ไม่สะดุ้ง ไม่หวาดเสียว ไม่เดือดร้อน

ความสงบของพระพุทธเจ้านั้นต้องมีสมาธิจิตตั้งมั่นเป็นพื้นเป็นบาทฐานเสมอนะคุณหมอ พอสงบจิตตั้ง/เกิดความรู้ - รู้เท่ารู้ทันท่วงทีตามเป็นจริง แสดงให้รวมก็รวมกันเข้ามาเป็นหนึ่ง ณ ใจ/แสดงให้แยกก็แยกแต่ตามอาการเท่านั้น

กาย วาจา ใจ ปกติเป็นฐานของความสงบ

เมื่อความสงบมีอยู่

ฐานของปัญญาก็เกิดขึ้นมาได้

กำหนดงานตามปกติ

๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ สรงน้ำพระธาตุ

๒๖ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ งาน ๑๐๐ ปีหลวงปู่

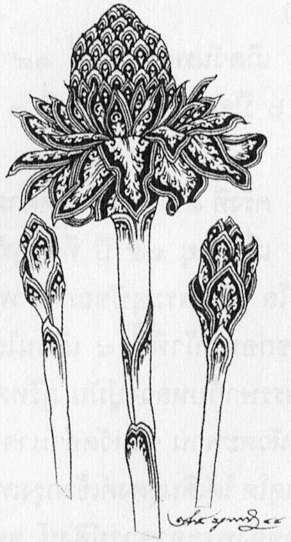
อย่าลืมดูโลกที่ปรากฏอยู่ตามสภาพของมัน

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

๕๓ เพาะต้นกล้า

อบรมบ่มเพาะเยาวชนต้นกล้าคุณธรรมโรงเรียนบัวขาว
วันที่ ๑๐ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เอกสาร ๑; ปูชนีย์แห่งธรรม
หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

สังเขปประวัติ : หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นับหนึ่งในอาจาริยาจารย์ที่ถือเคร่งในพระธรรมวินัย มั่นคงในพระปรมัตถวิปัสสนากรรมฐาน ดำเนินชีวิตในมรรคธรรมออกเที่ยววิเวกรุกขมูลแสวงหาความสงบนิ่งจนซาบซึ้งถึงรสพระธรรม นับได้ว่าเป็นผู้แตกฉานโดยมิได้พักสงสัย

กำเนิด : เป็นคนตระกูลเผ่าผู้ไท สกุลผิวขำ ตั้งอยู่ในสัมมาทิฐิ

บิดาชื่อ กา (ภายหลังอายุ ๖๐ ปี บวชเป็นพระได้ ๖ พรรษา จึงได้มรณภาพ)

มารดาชื่อ มะแง้ (ภายหลังบวชชีได้ ๓๖ พรรษา จึงถือแก่มรณกรรม)

เกิดวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๔๕๓ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ ปีจอ เป็นบุตรคนที่ ๓ ในบรรดาพี่น้องร่วมอุทรทั้งหมด ๙ คน

บรรพชา : ครั้งที่ ๑ ตั้งใจบวชติดตามหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต เมื่ออายุ ๑๕ ปี ที่วัดสุทัศนาราม เมืองอุบล พระมหารัฐ รฐฺปาโล เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม นำไปบวชก่อนหน้าที่นี้ ๘ เดือนได้บวชเป็นตาปะขาว (ตาผ้าขาว) อยู่จำพรรษากับหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ที่เสนาสนะบ้านหนองขอน อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ ในปีนี้ตกหน้าแล้งหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้เดินธุดงค์เข้ากรุงเทพฯ ได้มอบสามเณรให้อยู่ในความดูแลของพระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม และพระอาจารย์มหาปิ่น ปญฺญาพโล ต่อมาไม่นานก็เคลื่อนย้ายหมู่คณะสงฆ์สามเณรไปตั้งกองทัพธรรมอยู่จังหวัดขอนแก่น

อายุ ๑๙ ได้ลาสิกขาออกมาเพื่อรักษาโรคเหน็บชา อันเนื่องมาแต่ตกกระไดกุฏิ และการประกอบความเพียรมากเกินไป เช่น นั่งภาวนาในน้ำ ถือไม่นอน และฉันน้อย เป็นต้น

ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๒๙ ปีที่วัดป่าบ้านโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พระอาจารย์โชติ กาญฺจโน เป็นบรรพชาจารย์ บวชเพื่อหนีอุปสรรค คือ บวชป้องกันมาตุคามหญิงสาวคนงาม อำเภอบ้านผือ ที่มารบเร้าขอร่วมชีวิต ในขณะระหว่างเดินทางไปเพื่ออุปสมบท

อุปสมบท : เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๒ เวลา ๒๐.๓๒ น. ณ พัทธสีมา วัดโพธิสมภรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พระเทพกวี (จูม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูศาสนูปกรณ์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูประสาทคุณากิจ เป็นพระ

อนุสาวนาจารย์

ย้อนไปยุคสมัยที่เป็นเด็กน้อยฝึกหัดปฏิบัติรับใช้พระธุดงคกรรมฐาน อยู่วัดหนองน่อง มาจนสมัยเป็นตาผ้าขาว เป็นสามเณร เป็นพระภิกษุ หลวงปู่จามได้ศึกษาสังเกต เรียนรู้รับใช้ปรนนิบัติและศึกษาธรรมจาก

พระปรมาจารย์ - หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

พระบูรพาจารย์ - หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

พระเถระชั้นครู อาทิ

พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม

พระอาจารย์มหาปิ่น ปญฺญาพโล

พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ

พระอาจารย์ชอบ ฐานสโม

พระอาจารย์หลุย จนฺทสาโร

พระอาจารย์ขาว อนาลโย

พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

พระอาจารย์แหวน สุจิณฺโณ

พระอาจารย์กงมา จิรปุญฺโญ

พระอาจารย์ลี ธมฺมธโร

พระอาจารย์น้อย สุภโร

พระอาจารย์ตื้อ อจลธมฺโม

พระอาจารย์สิม พุทฺธาจาโร

พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

พระอาจารย์ชา สุภทฺโท

ตลอดจนศึกษากับพระสุปฏิปันโนสายเมืองเหนืออีกหลายรูปหลายองค์ อาทิ ครูบาไชยา, ครูบาคำแสน คุณาลงฺกาโร, ครูบาพรหมจักร, ครูบาอินทิจักร, ครูบาธรรมจักร, ครูบาทิ, ครูบาขาวปี เป็นต้น ทำให้หลวงปู่จามได้ซึมซับข้ออรรถ อุบาย

พระธมฺมธโร สุภกิตฺโต

ธรรม นิสัยโกศล มาโดยลำดับอย่างลึกซึ้ง

วัดป่าวิเวกวัฒนาราม : เดิมอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านเป็นที่อยู่จำพรรษาของหมู่ใหญ่ของพระธุดงคกรรมฐาน ชื่อวัดหนองน่องก่อนปี

๒๔๖๔ หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล พร้อมหมู่สงฆ์อยู่จำพรรษา

๒๔๖๘ หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต พร้อมหมู่สงฆ์อยู่จำพรรษา

๒๔๗๑ พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร พร้อมหมู่สงฆ์อยู่จำพรรษา

๒๔๗๘ พระอาจารย์บัญชี ได้ย้ายมาอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านห้วยทราย แล้วอยู่จำพรรษาพร้อมหมู่พระเณรกรรมฐาน

๒๔๙๕ พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน พร้อมด้วยหมู่คณะมาจำพรรษา จนลุขึ้นปี ๒๔๙๘ และได้ตั้งชื่อใหม่ จากวัดหนองน่อง เป็นวัดป่าวิเวกวัฒนาราม

๒๔๙๙ พระอาจารย์สม โกกนุทฺโท พร้อมหมู่เณรจำพรรษา

๒๕๐๐ อาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร อยู่จำพรรษา

๒๕๐๑ พระอาจารย์ศรี มหาวีโร อยู่จำพรรษา

๒๕๑๒ หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ มาอยู่ประจำพรรษา จนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๒

การพัฒนาวัด : หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ มีแนวคิดเน้นในธรรมชาติสิ่งต่อเติม ก่อสร้างกุฏิ ศาลาธรรมและพระเจดีย์ให้กลมกลืน เงียบสงบ ท้าทาย ร่มรื่น และอบอุ่น

ชีวิตผลงานที่ทรงคุณค่า คุณความดีที่เป็นประวัติศาสน์นับเป็นปฏิปทาที่เจริญตามแบบแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหมด ล้วนเป็นสิ่งที่น่ายกย่องเชิดชูควรยึดไว้ ควรระลึก ควรแก่การนำไปประพฤติปฏิบัติตามยิ่งนัก

ประวัติเจดีย์ : เจดีย์บู่ทองกิตติ สร้างขึ้นโดยการปรารภของ

หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ สำหรับเป็นที่เก็บรักษาประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระธาตุของพระอรหันตสาวกหลายองค์ อาทิ พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร พระสีวลี พระอุปคุต เป็นต้น พระธาตุดังกล่าวมีจำนวนมากมายกว่าที่พบในที่อื่นๆ มีคหบดีคือคุณแม่บู่ทอง กิตติบุตร สานุศิษย์ของหลวงปู่จามซึ่งมีเชื้อสายเป็นเจ้านายเก่าจากจังหวัดเชียงใหม่มากราบไหว้หลวงปู่และได้บริจาคเงินสร้างเจดีย์องค์นี้เป็นจำนวนหนึ่งและได้เริ่มลงมือก่อสร้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ ใช้ศิลปะช่างพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่ควบคุมการก่อสร้างโดยองค์หลวงปู่จาม สร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐

งานบุญประจำปี : วันสรงน้ำบูชาพระบรมสารีริกธาตุ

ครั้งที่ ๑ : ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๓ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓)

ครั้งที่ ๒ : ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖)

(โปรดเทียบกับปฏิทินประจำปีทุกปี)

"พระธาตุของพระพุทธเจ้า ของพระอรหันตเจ้าเสด็จมาให้ได้กราบไหว้สักการบูชา ให้ได้ทำการระลึกถึงผู้มีคุณสูงแก่โลก ให้ตั้งใจกราบไหว้บูชา ได้บุญ ได้ผลจริงๆ นะ"

ปัจจุบัน : หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ จำวัด จำพรรษา ณ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ได้อายุวัฒนมงคลปีที่ ๑๐๐

คติธรรม : ตัวเราคนเดียวที่เทียวรักเทียวชัง
รักชังทุกข์โทษกับโลก
หากตัวเองไม่แก้ไข
ใครจะมาแก้ไขให้
เราไม่แก้ไขตัวเอง

พระสุเมธโร สุภาเจริญ

เราไม่เพ่งโทษตัวเรา
เราไม่ละความชั่วในตัว
เราไม่ใส่ใจทำความดี
แล้วตนของตนจะได้อะไร
อย่าไปหาโทษในท่านผู้อื่น ดูตนของตนให้มาก

อย่าอยู่เฉยๆ
ให้รู้จักพิจารณาบ้าง
เกิดมาแล้วนี้อะไรบ้างจะเป็นคุณค่าแก่ตนของตน

เอกสาร ๒; "ผู้บรรลุช่วยเหลือเจือจุน"

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ สำนักชีบ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

ปัจฉิมพจน์

"ให้เป็นบุญ เป็นกุศล เด้อลูกเด้อ"

"แนวทางการปฏิบัติ การดำเนินปฏิปทาใดๆ แม่ก็สอนไว้บอกไว้หมดแล้ว สุดแต่เรื่องของใครของมัน ใครทำก็ได้ ได้เป็นของเฉพาะตน"

"การปฏิบัตินี้อย่าสงสัยเลย อย่าประมาทนะ ทำไว้ได้น้อยหนึ่ง ก็ให้เอาเถิด พอใจเถิด เพราะเป็นจริงเฉพาะตน เป็นที่พึ่งเฉพาะตน ให้สำนึกเชื่อตนเอง ใครเป็นผู้เกิด แก่ เจ็บ ตาย

รูปนามชีวิตเป็นอยู่ มันมิใช่ของเรา
อย่าเอาตัวเองไปสกปรกอยู่กับทุกข์" ๑

ขอสมมาคารวะและกราบกรานกตัญญูกตเวทิตาแด่องค์คุณพระศรีรัตนตรัย พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาอาจารย์

"เพิ่นอัญญาท่านเสาร์" (กนฺตสีโล)

“เพิ่นอัญญาท่านมั่น” (ภูริทตฺโต)

“เพิ่นอัญญาท่านมหาบัว” (ญาณสมฺปนฺโน)

“เพิ่นอัญญาท่านจาม” (มหาปุญฺโญ)

ขอ “เอาขันธ์ห้ามาเป็นขันบูชา”

ผู้ข้าฯ “ไม่ต้องการอันใดทั้งนั้น

จะนั่งเบิ่งจิตเบิ่งใจของตนในความสงบร่มรื่นอย่างเดียวเท่านั้น”

“ของคุณค่า คือ ศีลของตน

ของอดทน คือ สมาธิเพียรทำ

ของนำทาง คือ ปัญญาแว่นแก้ว

บวชมาแล้วเสาะหาใส่ตน”

“หนึ่งในโลกนี้ เป็นเอกนาโถ

หาทุกข์กะหาได้ หาสุขกะหาได้

หาประโยชน์ และมิแม่นประโยชน์กะหาได้

หานรกหาสวรรค์กะหาได้

หามรรคหาผลหาพระนิพพานกะหาได้

หาผะเหล่อกะหาได้เหมิ๊ด โลกนี้โลกหาได้”

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ได้ฝึกหัดภาวนากับหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต

และด้วยหัวใจอันเด็ดเดี่ยวในบารมีธรรมของคุณแม่ ท่านจึงได้สรุปเป็นคติธรรมความสั้นๆ ซึ้งๆ ด้วยภาษาธรรมภูไทที่ให้ข้อคิดลึกซึ้งเพื่อประกอบการปฏิบัติธรรมของตนและหมู่คณะแม่ชีลูกชีลูกศิษย์

“ให้พิจารณาร่างกายของตนว่า ไม่เที่ยงแท้แน่นอน มีเกิด มีแก่ มีเจ็บ มีตาย เป็นไปตามสังขารกันทุกคน หากทุกข์ก็ทุกข์เพราะสังขาร สังขารนี้มิใช่ตัวตนของใคร ให้ตั้งใจภาวนาอบรมตนตามคำสอนของแม่

อย่าเกียจคร้าน อย่าท้อแท้”

"ทุกสิ่งทุกอย่างมันเกิดขึ้นมาแต่จิตใจนี้เอง"

ด้วยเพราะท่านเป็นสตรีชาวเชื้อสายภูไทที่ชอบพอการเป็นอยู่ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มิเคยยกตนเสมือนเจ้าอาวาส เจ้าสำนัก เจ้าอธิการ การปกครองแต่ใดๆ เน้นแต่พร่ำบอกอุบายธรรม รักษากรอบแห่งพระธรรมวินัยและแนวแถวปฏิปทาของพระธุดงคกรรมฐานตามที่พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาจารย์สืบทอดถ่ายธรรมนำดำเนิน

"นั่งดูจิตดูใจอยู่อย่างนี้ ต่อไปภายหน้าก็สุดแท้แต่วาสนาบารมีจะเป็นไป ได้ความอย่างไรแม่ไม่คาดเดาจะเป็นจะได้ รู้แค่ว่าตั้งใจดูจิตดูใจของแม่อย่างนี้เท่านั้น"

ปฏิปทาอันใสซื่อ มั่นคง กล้าหาญและเด็ดเดี่ยว เฉกเช่นอาชาไนยบุคคล ในตนของท่านยังคงดำเนินไปตามธรรมดาเป็นไปตามปกติธรรมและนี่จึงเป็นการรับรู้และยอมรับกันในและนอกแวดวงของลูกศิษย์ลูกชีลูกหลานชาวศรัทธาสาธุชน ว่าเป็น "แม่ชีกรรมฐานแห่งบ้านห้วยทราย" และ "ศิษย์เอกท่านหนึ่งของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต" และ "ศิษย์ผู้ใหญ่ของหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน และด้วยความสมบูรณ์เพียบพร้อมในความเป็น "อุบาสิการัตน์ - อุบาสิกาแก้ว" อันประกอบด้วยองค์คุณแห่งความเป็นเลิศในอุบาสิกา [๒]

ท่านเป็นหนึ่งในผู้อุทิศกายใจในการดำรงชีวิตใต้ร่มพระพุทธธรรมและนำสืบพระพุทธศาสนาปฏิปทาแบบอย่างของพระธุดงคกรรมฐานไว้ให้แก่อนุชนรุ่นหลังสืบมา

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ได้เป็นผู้นำจิตชาวบ้านโดยการแนะนำพร่ำสอนชาวบ้านให้ตั้งมั่นในพระรัตนตรัย ดำรงชีพด้วยสัมมาชีพ เป็นอยู่ด้วยสัมมาทิฐิและมุทุธรรมสัมมาคารวะ มุ่งให้รู้จักศีลธรรม เน้นย้ำให้ถือศีลอุโบสถในวันพระ ให้รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ ฟังเทศน์ธรรม บำรุงพระเณร ศรัทธาในกฎแห่งกรรม ไม่งมงายตื่น

เต้นกับเรื่องไร้สาระไสยศาสตร์และย้ำให้ภาวนาพุทธเป็นหลักในการสร้างสติรู้ของตนเอง

"ซุมเจ้าเกิดมาเอ็ดผะเหล่อ" [๓]

"ซึง แล้วกะเบิ่ง เจ้าของ" [๔]

"เกิดแล้วตายเล่า เกิดเท่าตายตาม
เชื้อนามหน่อพระ (พุทธ) เจ้า
อย่าเน่าเล่นเหม็นโห่ [๕]
ตายให้แท้ ตายให้จริง ตายทิ้งวางขันธ์
ตายเห้อ (ให้) ทันธรรม ตายนำพระ (พุทธ) เจ้า
ตายแล้วเข้าพระนิพพาน"

เชิงอรรถ

[๑] จากบันทึกของคุณแม่ชีบุญแยง แสนโสม และคุณแม่ชีอนงค์ อุปัญญ์ สองแม่ชีอุปัฏฐากของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ; จากหนังสือโลกนี้โลกหาได้.

[๒] องค์คุณของอุบาสกอุบาสิกา หรืออุบาสกธรรม ๕

๑. มีศรัทธามั่นคง

๒. มีศีล

๓. เชื่อกรรมเชื่อผลของกรรม ไม่ถือมงคลตื่นข่าว

๔. ไม่แสวงหาบุญนอกหลักของพระพุทธศาสนา

๕. ขวนขวายในการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา

[๓] ท่านทั้งหลายเกิดมาทำไม

[๔] หยุดแล้วก็ดูตัวเอง

[๕] อย่าตายเน่าเล่นๆ

พระสมชัย สุภาเซ็ง

◉ กำหนดงาน ๑๐๙ ปี ชาตกาลคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ วันที่ ๒๗ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒

เอกสาร ๓ ; ประถมธรรม

ขอแสดงความยินดีแลชื่นชมอนุโมทนากับท่านทั้งหลายทุกท่านที่ได้สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และที่ได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนของท่านให้เข้าร่วมโครงการเพิ่มผลิตผลเยาวชนคุณธรรมประจำปี ๒๕๕๒

ว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์คนเรา ในคนหนึ่งๆ มีความต้องการความสำเร็จในชีวิตด้านใดด้านหนึ่งอยู่เสมอ แต่จะสำเร็จจะงดงามหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นกับเหตุปัจจัยหลายๆ อย่าง

ความสำเร็จกับความต้องการนั้นต่างกัน

ความสำเร็จนั้นเกิดอยู่ มีอยู่เสมอ มากบ้างน้อยบ้าง

ส่วนความต้องการนั้น บางทีก็มีพอ รู้จักพอ บางทีก็พอไม่เป็นและต้องการไม่หยุด อยากได้ไม่หยุด ต้องการไม่รู้จบ

จึงว่าความรู้จักพอนั้นพักจิตได้นาน รู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จก็จะอยู่ได้นาน หากไม่รู้ตัว ไม่รู้พอก็จะเหมาเอาว่าไม่สำเร็จและดูจะเป็นความทุกข์ทรมานใจหนักขึ้นอีก

การเข้าร่วมโครงการ การประชุมสัมมนา การรับการฝึกอบรมต่างๆ นั้นมีจำเป็นอยู่บ้าง เปรียบเหมือนกับนั่งร้านและแม่แบบของช่างก่อสร้าง ที่อาศัยในการสร้างตัวบ้านตัวตึก แต่ที่ความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือ ศรัทธาในคุณงามความดี ศรัทธาในโครงการ ต้องการปลูกฝังความดีให้เกิดขึ้นในใจตนอย่างแน่นหนามั่นคงและไม่อยากที่จะให้เสื่อมคลายไปจากใจ

วันนี้จึงขอฝากโครงการไว้กับเราท่านทุกๆ คน ด้วยกันนี้เพราะโครงการนี้มีระยะเวลาการอบรมยาวนาน ต้องพบปะกันอีกหลายครั้ง จึงจำเป็นที่จะต้องมีความพากเพียร มีความพยายาม

รักษาความสม่ำเสมอ มีความเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยมจริงจัง มีสติรอบคอบ ตั้งใจมั่น ใช้ปัญญาความรอบรู้และต้องเข้าใจในตนว่าเรามาเพื่อกิจอันใด พิจารณาให้ดีให้แยบคาย ใช้วิจารณญาณอันเฉียบคม ลึกซึ้ง ปรุโปร่ง

ในโอกาสวันแรกที่พวกเราได้มาพบปะกันนี้

อาตมภาพขออัญเชิญพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) มีใจความดังนี้

"เรื่องการศึกษานี้ จะต้องรู้จักรากเหง้าของการศึกษา อย่าตัดช่องแต่การศึกษาข้างวัด หรือข้างโรงเรียนโดยข้างเดียว การสอนศาสนาในโรงเรียนทั้งในกรุงและหัวเมืองจะต้องมีขึ้น ให้วิตกไปว่า เด็กชั้นหลังจะห่างเหินศาสนาจนเป็นคนไม่มีธรรมะในใจขึ้นมา ถ้าเป็นเช่นนี้นั้นทุกวันนี้จะถือเหมือนว่าคนไม่รู้อะไรก็มีมากต่อไปภายหน้า ถ้าคนเล่าเรียนประพฤติตัวดีกว่าคนที่ไม่ได้เล่าเรียนนั้นหาถูกไม่ คนที่ไม่มีธรรมเป็นเครื่องดำเนินตาม คงจะหันไปทางทุจริตโดยมาก ถ้ารู้น้อยก็โกง ไม่ค่อยสนิท ถ้ารู้มากขึ้นก็โกง มากขึ้นและโกงพิสดารมาก การที่จะฝึกหัดให้คนรู้อ่านรู้เขียนไม่เป็นการหัดให้คนดีและชั่ว เป็นแต่สำหรับจะเรียนความดีละหนีความชั่วให้คล่องขึ้น จึงเห็นว่าถ้าหนังสืออ่านสำหรับโรงเรียน ที่บังคับให้โรงเรียนต้องสอนกันแต่ให้เป็นอย่างใหม่ๆ ที่คนจะเข้าใจได้ง่ายๆ และเป็นความประพฤติอันดีงาม ก็จะได้คุณประโยชน์มาก"

เฉกเช่นนี้แล้ว

ความประพฤติตัวเป็นสิ่งสำคัญของคนเรา เพราะนำชีวิตไปสู่ความผาสุกหรือไปสู่ความลำเค็ญได้ และในการทำความเป็นตนของตนให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันนั้น จำต้องอาศัยการเรียนการอบรมวิชาความรู้มีความสามารถในกิจการ

ความประพฤติตัวนั้นจะต้องหัดมาตั้งแต่เด็กโดยลำดับ จึงจะเป็นปกติจริตนิสัยติดตัวไป

อนึ่งเมื่อเด็กมาอยู่ในสำนักของครู - ครูควรเอาใจใส่ฝึกสอนธรรมปฏิบัติคราวละเล็กละน้อยเสมอไปและควรตรวจตราดูแลความประพฤติด้วย ถ้าเห็นความประพฤติผิดก็ต้องว่ากล่าวตักเตือน หมั่นชี้คุณชี้โทษให้เห็น การสอนให้นักเรียนรู้สึกด้วยน้ำใจจิตใจของเขาเอง สิ่งใดควรละเว้นสิ่งใดควรประพฤติ สิ่งใดควรปลูกค่านิยมเป็นปกติจริตติดตัวไปข้างหน้า

เช่นนี้การสอนวิชาความรู้ในโรงเรียนจึงจะสำเร็จประโยชน์ได้เต็มที่ให้ความรู้ทั้งความสามารถและความฝึกตัวไปในคราวเดียวกัน

ครูไม่ควรทอดธุระในการฝึกธรรมปฏิบัติแก่นักเรียน

รวมความว่า คนไม่มีธรรมก็เสียคุณภาพของคน เมื่อเสียคุณภาพของความเป็นคนแล้ว คุณภาพของชีวิตก็ไม่ได้

และด้วยเหตุที่ได้ตระหนักว่า คนของประเทศ เป็นทรัพย์อันเอกของประเทศของชาติ และต้องเป็นคนที่มีคุณภาพ

จึงได้เพ่งมองมาโดยลำดับว่าคุณภาพของคนเราทุกคนยังไม่ดีพอ ยังต้องการพัฒนาอยู่ โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัยและความสงบสุขราบรื่นของจิตใจ ยังขาดจุดยืนที่แน่นอน ไม่รู้จะไปทางไหน ดำเนินชีวิตอย่างไรจึงจะดี อะไรๆ ก็เอาทั้งหมด เลยเอาดีเอาสุขไม่ได้ไม่เป็น

และเพราะเป็นนิสัยชอบความสุข อยากได้ความสุข แต่ไม่ค่อยได้ไตร่ตรองคำนึงในคุณภาพของความสุข เช่น สุราบาร์เบียร์ขายดี, อบายมุขต่างๆ มีอยู่ทั่ว สถานบันเทิงครบวงจรมีเกลื่อนเมือง หนังดังละครน้ำเน่าติดกันงอม นี่คือสุขปลอมๆ ชีวิตปลอมๆ

ดังนี้จึงให้ถือเอาคุณภาพและคุณค่าภายในเป็นจุดมุ่งหมายของชีวิต จึงใคร่จะเสนอให้เราทุกๆ ท่านใส่ใจในการศึกษาอบรมตนอันเป็นกิจการงานของตนตลอดชีวิตสืบไป

ข้อสังเกต

๑. ในชีวิตที่ควรมีควรเป็นไป

๑.๑ มีความเข้มแข็งพอที่จะอ่อนน้อมถ่อมตนต่อใครๆ ก็ได้ คนอ่อนน้อมต้องเป็นคนเข้มแข็ง คนอ่อนแอเป็นคนแข็งกระด้าง

๑.๒ มีความอดทนพอที่จะให้อภัยในการล่วงเกินของผู้อื่นได้

๑.๓ มีวิริยะความเพียรให้เป็นไปในชีวิตความพากเพียรอันติดต่อพอ ย่อมส่งเสริมการทำอะไรให้สำเร็จตามประสงค์ได้

๑.๔ มีความสงบใจพอที่จะหาความสุขด้วยตนเองได้ โดยมิต้องแอบอิงสุขจากอามิสวัตถุภายนอกใดๆ

๑.๕ มีความคุณงามความดีพอที่ใครๆ จะเคารพนับถือบูชาได้โดยสนิทใจ

๑.๖ มีปัญญาพอที่จะเป็นที่พึ่งของผู้มีทุกข์แบกหน้ามาหาได้

๑.๗ มีใจประกอบด้วยการเสียสละ สละสุขส่วนตัวเพื่อผู้อื่นได้

๑.๘ มีทรัพย์พอที่จะสงเคราะห์ญาติมิตรแลผู้ตกทุกข์ได้

๑.๙ มีความมักน้อยสันโดษพอที่จะทำความดีเพื่อความดีได้

๒. คุณภาพชีวิต

คุณของชีวิตขึ้นอยู่กับการงาน การทำหน้าที่และคุณธรรมจริยจรรยา

แม้การงานที่หากแต่ขาดคุณธรรม การงานก็จะเสีย และผู้อื่นก็จะมองด้วยสายตาที่ไม่ดี

ประเด็นสำคัญอย่าให้คุณภาพชีวิตด้านในเสียไป

๒.๑ เพื่อเราจะได้พัฒนาจิตใจของเราให้ขึ้นสู่ระดับสูงได้เท่าที่ความเป็นมนุษย์จะส่งผลให้

พระธรรมธีร สุภาเทร

๒.๒ เพื่อการพัฒนาชุมชนสังคม ไม่คิดเพียงเพราะตน หากแต่คิดเพราะเพื่อผู้อื่นคิดถึงส่วนรวมก่อน

ชีวิตการเกิดมาต้องมีความหมายให้มากกว้างขวาง

เรามีความสุขใจพอไหม แต่ละวันมีความสุขมีอาหารใจ มีจิตใจที่ได้ปีติปราโมทย์คอยอุ้มชูอยู่หรือ เรามีกำลังใจให้ผลักดันการงานให้ดีขึ้น เราต้องคอยบำรุงใจให้ชุ่มเย็นอย่าให้ใจแห้ง

เมื่อพอใจในชีวิตของตน

มองไปข้างหน้าด้วยความหวัง มองไปข้างหลังด้วยความพอใจ

ความสุขในการทำกิจการงานเป็นพรอันยิ่ง เป็นพรอันประเสริฐของมนุษย์

ความสุขทำให้หัวใจของเรามั่นคง มีสมาธิ เมื่อใจของเรามั่นคงก็โกรธยาก หงุดหงิดยาก มองอะไรๆ ต่อมิอะไรก็ดีๆ ทั้งนั้น มองโลกสดใส

๓. การพัฒนางาน

ทำงานไปด้วยขัดเกลากิเลสไปด้วยจะทำอย่างไร

ที่ขัดเกลากิเลสมีอยู่ทุกที่ เพราะกิเลสอยู่ที่ใจ เวลาไปไหนใจไปด้วยอยู่ด้วยในที่ทุกหนทุกแห่ง ก็ต้องขัดเกลาที่ใจไปทุกแห่ง

ทำงานโดยไม่เห็นแก่ได้ ไม่เห็นแก่ตัว ยกระดับจิตจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง ทำงานเพื่องาน ทำงานเพื่อความสมบูรณ์ในหน้าที่ ทำหน้าที่ของตนโดยไม่หวังอะไรทั้งหมด เพราะอะไรทั้งหมดมันอยู่ในงานนั้นๆ แล้ว

อนึ่งชีวิตของเราอยู่ได้ไม่กี่วัน สิ่งที่เหลืออยู่คือผลงาน

ฉะนั้น ๓.๑ ให้ศึกษาแง่ดีในการทำงานในผู้อื่นเพื่อนร่วมงาน

๓.๒ ตั้งใจทำงานให้ดีขึ้น ให้ได้ประโยชน์จากงานที่ทำ ดูแลให้การงานดีขึ้น ฉลาดรอบรู้รอบคอบ งานคล่องตัว

รักงาน พัฒนางาน ซึ่งแนวทางในการพัฒนางานมีอยู่ ๔ ขั้นตอน

ก. ฉันทะ รักงาน รักใจการศึกษาค้นคว้า ทุ่มเท เมื่อเรารักงาน - งานก็ช่วยเหลือเรา

ข. พากเพียร พยายาม ทำให้สม่ำเสมอ เรื่อยๆ สบายๆ ไม่เครียด ไม่หักโหม ไม่เกียจคร้าน คนเรามีคุณค่าอยู่ที่งานที่ทำ

อย่าทำงานดีอยู่คนเดียว รู้จักถ่อมตน จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน ความถ่อมตนเป็นเกราะป้องกันการหมั่นไส้ การริษยา อีกอย่างคนที่เก่งอย่าทำตัวเป็นไม้ใหญ่ลำเดียวอยู่ในที่โล่งแจ้ง

คนที่มีนิวาตธรรม มีความอ่อนน้อมถ่อมตนจึงน่ารักน่าเอ็นดู แต่ก็ใช่ว่าจะน้อมจะอ่อนมากเกินงามดูจนน่าเกลียดเกินพอดี

ค. จิตตะ เอาใจใส่การงานนั้นอย่างจริงจังและจริงใจ

ง. วิมังสา ใช้ปัญญาพิจารณา ไตร่ตรอง ให้ถ่องแท้ในการงานนั้นๆ

เอกสาร ๔; ลูกของแผ่นดิน

ผมเป็นผู้หนึ่งที่ได้ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในที่ประชุมมหาสมาคม ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ที่เพิ่งจะผ่านไป

ในฐานะที่เคยรับราชการสนองพระเดชพระคุณในตำแหน่งต่างๆ ทั้งในราชการประจำและราชการการเมือง และยังเป็นนายตำรวจราชสำนักพิเศษอยู่ ผมควรจะได้ไปเฝ้าฯ เป็นประจำ ในทุกวันสำคัญที่แล้วมา เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล แต่เพราะอายุที่สูงขึ้น และเพราะบังเอิญมีธุรการงานอื่นๆ ในวัน

นั้นๆ ผมจึงไม่ได้ไป ผมใช้วิธีถือศีล ๘ และทำสมาธิถวายพระราชกุศล แทนการไปเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล

แต่คราวนี้ ปีนี้ ก่อนถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร เสด็จฯ ไปประทับที่โรงพยาบาลศิริราชมาตั้งแต่ตุลาคม ผมก็เหมือนคนไทยทั้งประเทศ ที่ห่วงใยในพระอาการ ทุกโอกาสที่ทำได้ ผมก็ไปลงชื่อในสมุดที่สำนักพระราชวังจัดไว้ให้ ที่โรงพยาบาลศิริราช และน้อมเกล้าฯ ถวายชัยมงคล

ผมไปมาแล้วเพียง ๔ ครั้ง สู้หลายคนไม่ได้ที่ไปแล้วกว่า ๑๐ ครั้ง และอีกหลายคนที่ไปทุกวัน

คราวนี้ เมื่อทราบว่า มีกำหนดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จออกมหาสมาคม ซึ่งหมายความว่า ทรงทุเลาจากพระอาการประชวรและทรงแข็งแรงพอที่จะทรงทำได้ ผมก็บอกตัวเองว่า ผมต้องไปเฝ้าฯ ในมหาสมาคมนั้นให้ได้

ขณะที่อยู่ในรถ และกำลังบ่ายหน้าไปยังพระบรมมหาราชวังนั้น ผมเห็นประชาชนจองที่นั่งอยู่ที่ริมถนนทั้งสองข้างอยู่ล้นหลาม เห็นแล้วก็รู้ว่าเขาไปด้วยความประสงค์อย่างเดียวกับผม คือเพื่อให้ได้เห็นพระพักตร์ในวันนั้น แม้จะมิได้อยู่ในที่มหาสมาคมก็ตาม

ผมไปถึงเมื่อก่อน ๙ นาฬิกา ลงชื่อถวายชัยมงคลในศาลาลูกขุนใน แล้วจึงไปนั่งคอยอยู่ในเต็นท์ข้างพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยทางด้านตะวันออกของพระที่นั่ง จนถึงเวลาประมาณ ๑๐.๓๐ นาฬิกา จึงได้เข้าไปยืนคอยเฝ้าฯ อยู่ในพระที่นั่งร่วมกับท่านผู้อื่นรวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา และตุลาการ

เสด็จฯ ถึงล่ากว่ากำหนดประมาณหนึ่งชั่วโมงพอพระวิสูตร (ม่าน) เปิด เราก็เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับเป็นสง่า

งามอยู่บนพระราชบัลลังก์ เหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจนสิงหาสน์ใต้นพปฎลมหาเศวตฉัตร ทรงฉลองพระองค์ชุดจักรีเต็มยศ (สีขาว) และทรงฉลองพระองค์ครุยจักรีทับข้างนอกอีกชั้นหนึ่ง

หลังจากที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชกราบบังคมทูลถวายชัยมงคลแทนพระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลแทนคณะรัฐมนตรีและข้าราชการฝ่ายต่างๆ และประธานรัฐสภากราบบังคมทูลแทนสมาชิกรัฐสภาและประชาชนแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำรัสตอบขอบพระทัยและขอบใจ

ข้อความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสที่ควรทราบและจำใส่ใจคือ

"ความสุขความสวัสดีของข้าพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญ มั่นคง เป็นปกติสุข"

เสด็จฯ ออกจากพระบรมมหาราชวังเมื่อเวลาก่อนเที่ยง กลับไปยังโรงพยาบาลศิริราช ผมเห็นจากการถ่ายทอดทางวิทยุโทรทัศน์ว่ารถยนต์พระที่นั่งแล่นช้า และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโบกพระหัตถ์ให้ประชาชนไปตลอดทาง

เมื่อถึงโรงพยาบาลศิริราช ประทับรถเข็นเพื่อเสด็จฯ กลับไปยังห้องที่ประทับนั้น ยังทรงอยู่ในฉลองพระองค์ชุดเดิม รวมทั้งฉลองพระองค์ครุย ซึ่งตามปกติฉลองพระองค์ครุยนั้นน่าจะได้ทรงเปลื้องแล้วก่อนเสด็จฯ ออกจากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

ผมสันนิษฐานว่า ที่ยังทรงฉลองพระองค์ประหนึ่งว่ายังประทับอยู่ในที่ประชุมมหาสมาคมเช่นนั้น คงเป็นพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนทั้งที่คอยเฝ้าฯ อยู่ริมถนน และทั้งที่โรงพยาบาลศิริราช ตระหนักว่าทุกคนอยู่ใน "มหาสมาคม" ด้วย

บ่ายสี่โมงวันนั้น ผมรับเชิญไปแสดงปาฐกถา เรื่อง "พ่อของแผ่นดิน" ที่สภาสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ถนนราชวิถี ในกรุงเทพฯ

ผมพูดโดยอาศัยประสบการณ์ของตนเอง ที่ได้เคยรับราชการและตามเสด็จฯ ในตำแหน่งนายตำรวจราชสำนักราชประจำอยู่เป็นเวลากว่า ๑๐ ปี และจากการตามสังเกตพระราชกรณียกิจหลังจากนั้นมาผมบอกผู้ฟังว่า จากประสบการณ์และสิ่งที่ผมได้พบได้เห็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชอุตสาหะบากบั่น อุทิศทั้งพระราชหฤทัยและพระวรกายให้แก่ประชาชนมาโดยตลอด โดยปราศจากเงื่อนไข ไม่ทรงเว้นแม้แต่เวลาทรงพระประชวร ตั้งแต่เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นเวลากว่า ๖๐ ปีแล้วที่ทรง "ครองแผ่นดิน โดยธรรม" เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตามปฐมบรมราชโองการที่ทรงประกาศเป็นสัญญาแก่ประชาชน

ในขณะที่รัฐบาลและประชาชนยกย่อง สดุดีและถวายพระเกียรติให้ทรงเป็น "พ่อของแผ่นดิน" นั้น จะเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระองค์อย่าง "ลูกของแผ่นดิน" คนหนึ่งสละทั้งชีวิตและจิตใจเพื่อตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน

บทความนี้ ผมเขียนเพื่อเชิญท่านผู้อ่าน ให้ตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้วยการสละชีวิตจิตใจของทุกคน ตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน

หมายเหตุ ; คัดจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน
หน้า ๖ วันอังคารที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ แรม ๖ ค่ำ เดือนอ้าย ปีฉลู ; โดย พล.ต.อ. วิสิษฐ เดชกุญชร

เอกสาร ๕ ; พระราชดำรัส ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

"ขอขอบพระทัยและขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง ที่มีไมตรีจิตพรั่งพร้อมกันมาให้พรวันเกิด ด้วยถ้อยคำที่เลือกสรรมาจากใจจริง ซึ่งปรารถนาดี มุ่งหมายให้ข้าพเจ้ามีความสุข ความ

สวัสดี โดยประการต่างๆ ความสุข ความสวัสดีของข้าพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญมั่นคงเป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงได้ ก็ด้วยทุกคน ทุกฝ่ายในชาติมุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด และด้วยความสุจริต จริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น

จึงขอให้ท่านทั้งหลายในที่นี้ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญ อยู่ในสถาบันหลักของประเทศ และชาวไทยทุกคนทุกหมู่เหล่าทำความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง และตั้งจิตตั้งใจให้ซื่อตรง หนักแน่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ส่วนร่วมอันไพบูลย์ คือ ชาติบ้านเมืองอันเป็นถิ่นที่อยู่ที่ทำกินของเรา มีความเจริญมั่นคง ยั่งยืนไกล ขออำนาจแห่งคุณพระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์จงคุ้มครองรักษาท่านให้ปราศจากทุกข์ปราศจากภัยและอำนวยสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลให้สำเร็จผลขึ้นแก่ท่านทั่วหน้ากัน”

เอกสาร ๖ ; คุณธรรม ๔ ข้อ

ขอน้อมนำคุณธรรม ๔ ข้อไปปฏิบัติ

ณ ศุภวาระอันเป็นมิ่งมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๒ พรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล ตลอดจนพระบรมเดชานุภาพแห่งพระสยามเทวาธิราช และสมเด็จพระบูรพมหากษัตราธิราชเจ้าทุกพระองค์ โปรดอภิบาลรักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงพระเจริญสิริสวัสดิ์พระชนมพรรษาวิวัฒน์ยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญเพียบพร้อมด้วยจตุรพิธพรชัย พระสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ สถิตสถาพรในรัตนราชัยศูรย์สิริราชสมบัติ พระเกียรติ

พระสมุทรธโร สุภาเศร

คุณเจิดจำรัสแผ่ไพศาลทุกทิศานุทิศสถิต เป็นฉัตรแก้วคุ้มเกล้าชาวไทยทั้งปวงตราบกาลนานเทอญ

"ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส ในอันที่จะกล่าวสัจวาจาว่า จะน้อมนำพระราชดำรัสซึ่งได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้พระราชทานไว้ ในการเสด็จออกมหาสมาคม ในงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ ให้แก่ประชาชนเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการรักษาความคิดจิตใจไว้อย่างเหนียวแน่นเพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคงและร่มเย็นเป็นสุข ประกอบด้วยคุณธรรม ๔ ประการ

๑. เมตตาธรรม ข้าพระพุทธเจ้า จะคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน

๒. สามัคคีธรรม ข้าพระพุทธเจ้า จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันประสานงานประสานประโยชน์กันให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตนแก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ

๓. สุจริตธรรม ข้าพระพุทธเจ้า จะประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

๔. เที่ยงธรรม ข้าพระพุทธเจ้า จะทำความคิดเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล"

เอกสาร ๗ ; บ้านเมืองปกติสุข

พระราชดำรัสตอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์และเหล่าข้าราชการที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพร เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคมที่ผ่านมา ณ พระบรมมหาราชวัง เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ทรงคุณค่าอย่างล้นพ้น สมควรที่พสกนิกรชาวไทยผู้มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์พึงรับ

ใส่เกล้าฯ และน้อมนำไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสมดังพระราชประสงค์ของพระองค์ท่าน ขออัญเชิญพระราชดำรัสมากล่าวถึงไว้อีกครั้งหนึ่งดังนี้

"ขอขอบพระทัยและขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอย่างยิ่ง ที่มีไมตรีจิตพรั่งพร้อมกันมาให้พรวันเกิด ด้วยถ้อยคำที่เลือกสรรมาจากใจจริง ซึ่งปรารถนาดี มุ่งหมายให้ข้าพเจ้ามีความสุข ความสวัสดีโดยประการต่างๆ

ความสุขความสวัสดีของข้าพเจ้าจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยบ้านเมืองของเรามีความเจริญมั่นคงเป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงได้ ก็ด้วยทุกคนทุกฝ่ายในชาติมุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด และด้วยความสุจริต จริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น

จึงขอให้ท่านทั้งหลายในที่นี้ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญอยู่ในสถาบันหลักของประเทศ และชาวไทยทุกคนทุกหมู่เหล่าทำความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง และตั้งจิตตั้งใจให้ซื่อตรง หนักแน่น ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ส่วนรวมอันไพบูลย์ คือ ชาติบ้านเมืองอันเป็นที่อยู่ที่ทำกินของเรา มีความเจริญ มั่นคงสืบไป..."

สาระสำคัญของพระราชดำรัส ไม่เพียงแต่พระองค์ทรงเห็นว่า ความเจริญมั่นคง และความเป็นปกติสุขของบ้านเมืองจะทำให้พระองค์ทรงมีความสุข ความสวัสดี พระองค์ยังทรงเห็นว่า ชาวไทยทุกคน ทุกฝ่าย ทุกหมู่เหล่าในชาติโดยเฉพาะผู้มีตำแหน่งหน้าที่สำคัญอยู่ในสถาบันหลักของประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น เพื่อให้ชาติบ้านเมืองมีความเจริญมั่นคง

เมื่อหวนกลับมาดูสภาพการณ์ของชาติบ้านเมืองยามนี้

กำลังเผชิญกับ “วิกฤตที่ยิ่งกว่าที่สุดในโลก” ฝ่ายการเมืองและคนไทยเกิดความขัดแย้ง แตกแยก แบ่งเป็นสีเหลือง สีแดง สีน้ำเงิน ไม่มีใครฟังใคร แต่ละฝ่ายต่างใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบสาดใส่เข้าหากันตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำพูด วัสดุสิ่งของไปจนถึงศาสตราวุธ ข้าราชการตำรวจทหารได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ในฐานะกลไกของฝ่ายการเมืองที่มีอำนาจอยู่ในรัฐบาลซึ่งดำเนินมา ๔ ปีเต็ม สภาพการณ์เช่นนี้ไม่เคยปรากฏมาก่อน สร้างความไม่มั่นคงให้กับประเทศ ความเจริญในทุกๆ ด้านถดถอยลง สังคมมีแต่ความโกลาหล ระส่ำระสาย ไม่ปกติสุข คนไทยเกิดความเกลียดชังคนไทยด้วยกัน มองเห็นอีกฝ่ายเป็นศัตรูที่ต้องกำจัด แม้แต่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในรัฐบาลก่อนๆ และรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ถูกขับไล่ ขว้างปา และเลยเถิดไปถึงขั้นขู่จะฆ่าจะแกงหากยังดึงดันเดินทางมาในบางพื้นที่

ถึงเวลาแล้วที่คนไทยทุกคน ทุกฝ่าย นักการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ข้าราชการทหาร ตำรวจและกระบวนการยุติธรรมจะกลับมาตั้งสติ ใช้ปัญญา คิดหาหนทางแก้ไขวิกฤตที่ยิ่งกว่าที่สุดในโลกว่าทำอย่างไรถึงจะสร้างความปกติสุขความเจริญมั่นคงให้บังเกิดกับชาติบ้านเมือง สมดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส การปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีตำแหน่งต่างๆ และการแสดงออกของคนไทยซึ่งแบ่งฝักฝ่ายมีแต่ความแข็งขืนเข้าหากันไม่พูดจากันดีๆ เอาแต่ทะเลาะเบาะแว้งไม่รู้จักการให้อภัย รู้แต่ว่าตัวเองเท่านั้นคือฝ่ายถูก อีกฝ่ายผิดซึ่งพิสูจน์ให้เห็นแล้วรังแต่จะนำพาชาติบ้านเมืองไปสู่ความหายนะล่มจม พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครั้งนี้ จึงเป็นโจทย์ข้อใหญ่ท้าทายคนไทยทุกหมู่เหล่าและผู้มีตำแหน่งหน้าที่สำคัญในสถาบันหลักต่างๆ จะทำให้พระองค์ท่านทรงมีความสุข ความสวัสดีสมกับที่กล่าวถวายพระพรได้หรือไม่

เอกสาร ๘ ; หลักทรงงานของในหลวง

ในหลวงทรงมีหลัก ๑๐ ประการที่ทรงยึดถือปฏิบัติในการมีพระราชวินิจฉัยแก้ปัญหาและเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับคนไทยได้ปฏิบัติตามได้แก่

๑. ทำงานอย่างผู้รู้จริงและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ทรงเน้นการเป็นผู้รู้จริง ก่อนที่จะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนในทุกเรื่อง ทรงศึกษาหาความรู้เป็นอันดับแรก โดยทรงค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ อย่างละเอียด เมื่อพร้อมแล้วจึงค่อยลงมือทำ ทุกคนจึงควรเป็นผู้รู้จริงในการทำงานเพื่อให้ผลงานเป็นที่ยอมรับและบังเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย

๒. มีความอดทน มุ่งมั่น ยึดธรรมะและความถูกต้อง ทุกข์ที่เข้ามา สุขที่เข้ามา เราก็รับด้วยใจสงบ ไม่ตื่นเต้นหรือกังวลกับสิ่งที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ หากเกิดปัญหา เราก็ทำจิตใจให้รู้สึกท้าทายกับปัญหานั้น เห็นปัญหาแล้วกระโดดเข้าใส่ เป็นการท้าทายสติปัญญา อย่ากลัว และละลายปัญหาจากเรื่องยากเป็นเรื่องง่าย

๓. ความอ่อนน้อมถ่อมตน เรียบง่ายและประหยัด ทรงใช้การแก้ไขปัญหาด้วยธรรมชาติ ราษฎรทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นโดยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีให้ยุ่งยาก

๔. มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก เมื่อส่วนรวมได้ประโยชน์ คนส่วนรวมก็ต้องช่วยคนกลุ่มเล็กที่เสียสละอย่างเต็มที่

๕. รับฟังความเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดที่แตกต่าง ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปในพื้นที่ต่างๆ จะทรงถามถึงความต้องการของประชาชน ความสมัครใจและให้ตกลงกันเองในกลุ่มที่จะได้รับประโยชน์และกลุ่มที่ต้องเสียสละในขณะนั้นเลย จากนั้นจะทรงเรียกผู้นำท้องถิ่นมารับทราบและดำเนินการในเชิงบริหารและวิชาการต่อไปจนเสร็จสิ้นโครงการ

๖. มีความตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร ทรงมุ่งมั่นในเรื่อง

ที่ทรงปฏิบัติมาก

๗. มีความสุจริตและความกตัญญู ทรงแสดงให้ประจักษ์ในเรื่องของความกตัญญูต่อพระราชมารดา และความสุจริตต่อแผ่นดิน และต่อสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะส่วนรวม ทรงเตือนให้ยึดสิ่งนี้ไว้ เพราะเป็นเรื่องที่จำเป็น มีความสำคัญและมีคุณค่ายิ่ง

๘. พึ่งตนเอง ส่งเสริมคนดีและคนเก่ง ทรงสอนให้ชาวไทยสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้ และต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงและยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ หรือตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทยให้อยู่ได้ด้วยตนเองในระดับพื้นฐาน

๙. รักผู้อื่น ครั้งหนึ่งมีรับสั่งกับ ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ว่าคนที่รับราชการ ซึ่งถือว่ารับงานของพระราชามาทำต่อ สิ่งแรกที่ต้องทำคือ ต้องรักประชาชนและทำงานเพื่อประชาชนเฉกเช่นเดียวกับพระองค์

๑๐. การเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ต้องรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังที่พระราชทานพระราชดำรัสแก่คนไทยว่า "...สังคมใดก็ตาม ถ้ามีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันด้วยความมุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน สังคมนั้นย่อมเต็มไปด้วยไมตรีจิต มิตรภาพ มีความร่มเย็นเป็นสุขน่าอยู่..."

เอกสาร ๙ ; พระอัจฉริยภาพของในหลวงกับหลักทรงงาน

ตลอดระยะเวลากว่า ๖๐ ปีแห่งการครองราชย์ เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นพระมหากษัตริย์ที่พรั่งพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม ทรงมีสายพระเนตรกว้างและยาวไกล และมีพระอัจฉริยภาพในการพัฒนาด้านต่างๆ ทรงมุ่งมั่นตรากตรำเสียสละและทุ่มเทพระวรกาย เพื่อแก้ไขปัญหาความ

ทุกข์ยากเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ก่อให้เกิดประโยชน์อันใหญ่หลวงต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นอเนกอนันต์ ทั้งนี้ทรงมีหลักในการทรงงานบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามวิถีแห่งธรรมชาติด้วยมรรควิธีที่เรียบง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนโดยมีหลักการทรงงานที่สำคัญๆ

๙.๑ ทรงศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

การที่จะพระราชทานโครงการใดๆ จะทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบจากข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อที่จะพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และตรงกับความต้องการของประชาชน

๙.๒ ทรงแก้ปัญหาที่จุดเล็ก

ในการแก้ไขปัญหา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมองปัญหาในภาพรวมก่อน แต่การแก้ปัญหาจะเริ่มจากจุดเล็กๆ คือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่คนจะมองข้ามก่อนเสมอ

๙.๓ ทรงระเบิดจากข้างใน

การพัฒนา ตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” คือต้องสร้างความเข้มแข็งจากคนในชุมชนเป็นเบื้องต้นก่อน ให้มีสภาพพร้อมรับการพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้แล้วค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่เอาความเจริญจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่มีโอกาสเตรียมตัว ซึ่งหลายชุมชนปรับตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง

๙.๔ ทรงทำตามลำดับขั้น

การทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นของประชาชนที่สุดก่อน ดังได้พระราชทานพระราชดำรัสว่า “**...การพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องทำตามลำดับ**

พระมหาธีร สุภเวที

ขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยเสริมสร้างความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..."

๙.๕ ทรงคำนึงภูมิสังคม

การพัฒนาใดๆ ทรงคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมทางสังคมจิตวิทยา และวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันเป็นหลักในการดำเนินงาน

๙.๖ องค์รวมทรงมุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีวิธีคิดการดำเนินงานต่างๆ อย่างเป็น **"องค์รวม"** (Holistic) ทรงมองเหตุการณ์ต่างๆ และหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบครบวงจร มองทุกสิ่งเป็นพลวัตที่ทุกมิติเชื่อมโยงต่อกัน โดยมุ่งประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

๙.๗ ทรงทำให้ง่าย (Simplicity)

การดำเนินงานต่างๆ ตามแนวพระราชดำริทรงโปรดที่จะทำให้สิ่งที่ยากให้กลายเป็นง่าย ทำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่ายอันเป็นการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีแห่งธรรมชาติ โดยสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนนั้นๆ และสอดคล้องกับระบบนิเวศโดยรวม

๙.๘ ไม่ทรงติดตำรา ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริมีลักษณะการพัฒนาที่รอมชอมกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ใช้ตำราอย่างอะลุ้มอล่วย ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมมากเกินไป คือไม่ติดตำรา ทรงเข้าใจธรรมชาติ ทรงมองปัญหาธรรมชาติอย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยการใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

๙.๙ ทรงประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ทรงใช้หลักการแก้ไขปัญหา และพัฒนาช่วยเหลือราษฎรด้วยความเรียบง่ายและประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด โดยราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่น และประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

๙.๑๐ ทรงมุ่งคุ้มค่ามากกว่าคุ้มทุน ขาดทุนคือกำไร (Our loss is our gain)

ผลการดำเนินงานในโครงการต่างๆ ทรงให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าเป็นหลัก คือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร ไม่เน้นการพิจารณาในด้านความคุ้มทุนเป็นตัวเงินตามหลักเศรษฐศาสตร์

๙.๑๑ เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนแก่พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่ามาโดยตลอดกว่า ๓๐ ปี ให้ดำเนินไปบนทางสายกลาง อาศัยความรอบรู้รอบคอบระมัดระวัง เป็นคนดีมีคุณธรรมและยึดความพอประมาณความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเป็นหลัก

๙.๑๒ ทรงเน้นการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินงานต่างๆ ทรงให้ความสำคัญกับการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดำเนินงานทุกขั้นตอน โดยทรงนำวิธีการ "ประชาพิจารณ์" มาใช้ในการดำเนินงาน

๙.๑๓ ทรงเน้นความเพียร

โครงการต่างๆ ที่ทรงริเริ่มดำเนินงานในระยะยังไม่มีความพร้อมมากนัก แต่พระองค์ก็มิได้ย่อท้อพระราชหฤทัย ทรงอดทนและมุ่งมั่นดำเนินงานนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงเพื่อประโยชน์สุขแก่ปวงชนชาวไทย

๙.๑๔ ทรงเน้นรู้รักสามัคคี

ทรงมีพระราชดำรัสในเรื่อง **"รู้รักสามัคคี"** ในการปฏิบัติ

พระมหาธีร สุมนเสฏฺโฐ

งานมาอย่างต่อเนื่องคือ **"รู้"** ทุกอย่างเสียก่อนจะลงมือทำสิ่งใด **"รัก"** ในการที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติงานนั้น และ **"สามัคคี"** ในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพราะเราทำคนเดียวไม่ได้

๙.๑๕ ทรงเน้นทำงานอย่างมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความสุขทุกคราที่ได้ทรงงานช่วยเหลือประชาชนโดยรับสั่งว่า **"...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกันในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น..."**

ในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๕ ธันวาคมนี้ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ ด้วยพระราชวิริยะอุตสาหะมาโดยตลอดก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่อาณาประชาราษฎร์นานัปการ จึงขอเชิญชวนปวงชนชาวไทยร่วมกันถวายการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดี โดยสร้างความรัก ความสามัคคี ร่วมกันกระทำความดี เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าความมั่นคงให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติของเรา เป็นการถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยพร้อมเพรียงกันให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนานเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตราบนานเท่านาน

ขอจงทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

เอกสาร ๑๐ ; ที่ตั้งของความรักสามัคคี

"...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรกคือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำด้วยความเมตตา

มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สองคือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงานประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตนแก่ผู้อื่นและกับประเทศชาติ

ประการที่สามคือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดเห็นของตนให้ถูกต้อง เที่ยงตรงและมั่นคงอยู่ในเหตุผล

หากความคิด จิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวกัน ในทางที่ดีที่เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลในกายในใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศชาติไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้ จึงขอให้ท่านทั้งหลายในมหาสมาคมนี้ทั้งประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้รักษาจิตใจและคุณธรรมนี้ไว้ให้เหนียวแน่น และถ่ายทอดความคิดจิตใจนี้กันต่อไปอย่าให้ขาดสาย เพื่อให้ประเทศชาติของเราดำรงยืนยงอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ทั้งในปัจจุบันและในภายหน้า...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙

เอกสาร ๑๑ ; คนดีคนเก่งในทัศนะของนายกรัฐมนตรี

เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ไปเป็นประธานการประชุมระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. ประจำปี ๒๕๕๒ โอกาสนี้ได้ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ต้นแบบคนดี คนเก่งที่สังคมต้องการ”

นายกรัฐมนตรีได้พูดถึงคนเก่งว่า คนที่เก่งแบบสำเร็จรูปนั้นคงไม่มี ความเก่งอยู่ที่การมีทักษะที่สอดคล้องกับหน้าที่และภารกิจ

คนเก่งในตำแหน่งหนึ่ง เมื่อไปอยู่ในอีกตำแหน่งหนึ่งอาจไม่เก่ง แต่เชื่อว่าความเก่งและทักษะเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ ฝึกฝนและพัฒนาได้

นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงคนดีว่า พูดยากกว่าคนเก่ง จริยธรรม ซึ่งปัจจุบันมีประมวลจริยธรรมออกมาแล้วตามรัฐธรรมนูญกำหนดแนวทางปฏิบัติกว้างๆ ไว้ มากกว่าจะเป็นกฎหมาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องยากที่จะบังคับใช้

คนดีจะเป็นอย่างไรนั้น อยากจะขอให้สื่อข้อความเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย ไม่ควรมีรายละเอียดมากเกินไป ทั้งนี้เหนือสิ่งอื่นใด ขอให้ยึดถือปฏิบัติตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔ ประการ คือ

◉ เมตตาธรรม ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเอื้ออาทร ห่วงใย มีใจช่วยเหลือ เห็นแก่คนอื่น

◉ สามัคคีธรรม หากทุกคนยึดถือแล้ว จะทำให้หลอมรวมคนในองค์กรให้สมบูรณ์ได้

◉ สุจริตธรรม ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง เป็นสิ่งสำคัญและขาดไม่ได้

◉ เที่ยงธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อตรงต่อวิชาชีพ

แนวทางทั้ง ๔ ประการนี้ นายกรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นคุณธรรมประจำชาติ เป็นค่านิยมของราชการไทย

ขอให้ข้าราชการพึงยึดประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวก

ทั้งนี้ ต้องรณรงค์ให้คนเข้าใจ สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวม จะต้องยกย่องผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นข้าของแผ่นดินที่ดี ที่ยึดคุณธรรมส่วนรวม ยึดประโยชน์ของราชการและประโยชน์ของแผ่นดิน

ท้ายที่สุด นายกรัฐมนตรีขอให้ยึดถือพระราชดำรัสของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้แก่ปวงชนชาวไทยว่า “**ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครที่ทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดีหากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้**”

เอกสาร ๑๒ ; คำพ่อสอน

๑๒.๑ “...**สติ** คือความรู้สึกระลึกได้ว่าอะไรเป็นอะไรนั้นสำคัญมาก ที่จะช่วยให้บุคคลหยุดคิดพิจารณาก่อนที่จะพูด จะทำหรือแม้จะคิดอ่านในเรื่องใดๆ อีกข้อหนึ่งที่จะช่วยให้ระลึกได้คิดอ่านได้ถูกจุดถูกต้อง ก็คือจิตใจที่ตั้งมั่นและหนักแน่นเป็นกลางเพราะไม่มีอคติ สองสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของการศึกษาดีมีหน้าที่สูง ที่จะต้องเป็นบุคคลชั้นนำในวงงานต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต...”

๑๒.๒ “...**การพิจารณานั้น** เป็นการหยุดยั้งชั่งใจก่อนที่จะปฏิบัติการใดลงไป เสมือนกับได้ปรึกษากับตนเองก่อน ถ้าหากทำสิ่งใดโดยมิได้พิจารณาแล้ว ก็อาจจะตกเป็นเหยื่อแห่งอารมณ์บังเกิดความประมาทขึ้นอันจะเป็นผลเสียหายแก่กิจการนั้นๆ ได้ ฉะนั้น ขอให้ทุกคนจงใช้ความพิจารณาให้รอบคอบ ก่อนที่จะประกอบกิจใดๆ แม้แต่ถ้อยคำที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วนั้นก็ควรจะได้รับการพิจารณาเช่นเดียวกันด้วย...”

๑๒.๓ “...**สภาวะที่บีบรัดความเป็นอยู่ของเราที่เกิดขึ้นนี้** เป็นผลกระเทือนมาจากความวิปริตของวิถีความเปลี่ยนแปรทางเศรษฐกิจ การเมือง และทางอื่นๆ ของโลก เราจึงไม่สามารถที่จะหลีกพ้นได้ หากแต่จะต้องเผชิญปัญหาอย่างผู้มีสติ มีปัญญา มีความเข้มแข็งและกล้าหาญ เพื่อเราจักได้รวมกันอยู่อย่างมั่นคง

ไพบูลย์...”

๑๒.๔ “...**การฝึกหัดทางใจนี้สำคัญอย่างยิ่งยวด** จำเป็นที่จะต้องระมัดระวังฝึกฝนอยู่เสมอตลอดชีวิต จึงจะคงความสุจริตเข้มแข็งและเป็นระเบียบไว้ได้ ไม่พ่ายแพ้แก่ความลุ่มหลงลืมตัว...”

๑๒.๕ “...**ในการสร้างอนาคตที่มั่นคงรุ่งโรจน์นั้น** นอกจากวิชาความรู้ที่เจนจัดแล้ว บุคคลยังจำเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติและความสามารถพิเศษอีกหลายด้าน เป็นเครื่องอุดหนุนและส่งเสริมความรู้ของตนด้วย. ข้อแรก จะต้องเป็นคนที่ทำตัวทำงานอย่างมีหลักการ มีระเบียบ มีเหตุผลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ เป็นธรรม. ข้อสอง ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี แม้จะมีความเหนื่อยยาก หรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ก็ไม่ย่อท้อถอยหลัง. ข้อสาม ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ให้ลึกซึ้งและกว้างขวางรอบด้าน ไว้สำหรับใช้เทียบเคียง ประกอบการพิจารณาตัดสินปัญหาต่างๆ ในการงาน. ข้อสี่ ซึ่งสำคัญที่สุด ต้องสามารถควบคุมกายใจ คือการกระทำความคิดของตน ให้สงบหนักแน่น แน่วแน่ในความเป็นกลางอยู่เสมอ แม้ในเวลามีเหตุชวนให้วุ่นวายสับสน. ความสามารถทำกายทำใจให้สงบ หนักแน่นเป็นกลางห่างจากอคตินี้ จะช่วยให้เกิดสติระลึกรู้ถึงเหตุถึงผล ถึงข้อเท็จจริง และความถูกผิดของเรื่องทั้งปวง จึงเป็นอุปการะสำคัญของการคิด พิจารณาปัญหาต่างๆ เพราะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างแจ่มชัด สามารถตัดสินชี้ขาดได้โดยถูกต้องเที่ยงตรงเป็นธรรมเป็นประโยชน์เสมอ...”

๑๒.๖ “...**การมีวินัย มีความสามัคคี และรู้จักหน้าที่** ถือกันว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญประจำตัวของคนทุกคน. แต่ในการสร้างเสริมคุณสมบัติสามข้อนี้ จะต้องไม่ลืมว่า วินัย สามัคคี และหน้าที่นั้นเป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งย่อมให้คุณหรือให้

โทษได้มากเท่าๆ กันทั้งสองทาง. เพราะฉะนั้น เมื่อจะอบรมจำเป็นต้องพิจารณาให้ถ่องแท้แน่ชัดก่อนว่าเป็นวินัย สามัคคี และหน้าที่ที่ดีคือปราศจากโทษ เป็นประโยชน์ เป็นธรรม ไม่เคลือบแฝงไว้ด้วยสิ่งชั่วร้าย เช่น วินัย ก็ต้องไม่ใช่วินัยเพื่อตน เพื่อหมู่คณะของตนเท่านั้น ต้องเป็นวินัยเพื่อคนทุกคน เพื่อคนส่วนใหญ่ เป็นวินัยที่ถูกต้อง ที่เป็นการสร้างสรรค์. ทำนองเดียวกัน การสามัคคีกันทำการหรือทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล มิใช่เพื่อการเพิ่มพูนประโยชน์เฉพาะพวกตนแล้วเบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อนเสียหาย. จึงเห็นได้ว่าการสร้างวินัย สามัคคี และความรู้จักหน้าที่ให้แก่เยาวชน ต้องกระทำด้วยความเพ่งพินิจอย่างละเอียดถี่ถ้วนเป็นพิเศษ มิฉะนั้นจะไม่บังเกิดผลที่พึงประสงค์ หรือซ้ำร้ายอาจกลับกลายเป็นการทำลายอนาคตและความเจริญมั่นคงของชาติไปก็ได้...”

๑๒.๗ “...**วินัยแท้จริงมีอยู่สองอย่าง** อย่างหนึ่งคือวินัยตามที่ทราบกันและถือกัน อันได้แก่ข้อปฏิบัติที่บัญญัติไว้เป็นกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้ถือปฏิบัติ อีกอย่างหนึ่งคือวินัยในตนเองที่แต่ละคนจะต้องบัญญัติขึ้นสำหรับควบคุมบังคับให้มีความจริงใจและให้ประพฤติปฏิบัติตามความจริงใจนั้นอย่างมั่นคง มีลักษณะเป็นสัจจาธิษฐาน หรือการตั้งสัตย์สัญญาให้แก่ตัว วินัยอย่างนี้จัดเป็นตัววินัยแท้ เพราะให้ผลจริงและแน่นอนยิ่งกว่าวินัยที่เป็นบทบัญญัติ ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อกูลให้การถือการใช้วินัยที่เป็นบทบัญญัตินั้นได้ผลเที่ยงตรงถูกต้อง สมบูรณ์เต็มเปี่ยม ตามเจตนารมณ์ สำคัญที่วินัยในตนเองนี้จะต้องบังเกิดขึ้นจากการที่ได้ยั้งคิดแล้ว ได้ใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด พิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว จนเห็นประจักษ์ในเหตุในผลที่แน่แท้และเมื่อเป็นวินัยที่กลั่นกรองขึ้นจากสติปัญญาความฉลาดรอบคอบก็ย่อมจะทำให้รู้จักผิดชอบ

พระธรรมธีร สุมนเศร้

ชั่วดี ทรงความศักดิ์สิทธิ์ คุ้มครองป้องกันผู้ปฏิบัติให้พ้นจากภัยอันตรายและเหตุแห่งความเสื่อมเสียทั้งปวงได้ ทั้งทางกาย ทางใจ พาให้เจริญรุ่งเรืองพร้อมด้วยศักดิ์ศรีเกียรติอำนาจทุกประการ...”

๑๒.๘ “...**คนที่มีระเบียบมีวินัยนั้นเป็นผู้ที่เข้มแข็ง** เป็นผู้ที่หวังดีต่อตัวเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต อันนี้เป็นระเบียบอย่างหนึ่ง เป็นวินัยอย่างหนึ่ง คือว่าถ้าคนใดมีระเบียบมีวินัยในร่างกาย คือหมายถึงการปฏิบัติของตัวในกิริยามารยาท ทำให้ไม่มีอุปสรรคต่อการขวนขวายหา จะหาความรู้ก็ได้ หาอะไรก็มีความสำเร็จ คือหาสิ่งที่ตัวกำลังมุ่งที่จะปฏิบัติ การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบมีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ อันนี้เป็นระเบียบวินัยชนิดหนึ่ง ระเบียบวินัยอีกชนิดที่กล่าวเมื่อตะกี้ ก็คือระเบียบในใจ ในใจนั้นก็คือการกระทำอะไร เราต้องคิด เมื่อมีระเบียบในความคิด คือมีเหตุผล สิ่งใดที่คิดก็คิดออก สมมุติว่าเราคิดเรื่องหนึ่ง แล้วก็ไปคิดถึงอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง แล้วไปคิดถึงเรื่องที่สามเรื่องที่สี่ เรื่องทั้งสามสี่เรื่องนี้ก็ไม่มีความสำเร็จแน่นอน เพราะว่ามันฟุ้งซ่าน ฉะนั้นต้องมีระเบียบในความคิด ที่เรียกว่าระเบียบในใจหรือวินัยในความคิด...”

๑๒.๙ “...**ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ทุกคนทุกฝ่าย**แสดงให้เห็น ทำให้ข้าพเจ้าระลึกถึงคุณธรรมข้อหนึ่งที่อุปถัมภ์และผูกพันคนไทยให้รวมกันเป็นเอกภาพ สามารถธำรงชาติบ้านเมืองให้มั่นคงเป็นอิสระยั่งยืนมาช้านาน. คุณธรรมข้อนั้นก็คือไมตรี ความมีเมตตาหวังดีในกันและกัน คนที่มีไมตรีต่อกันจะคิดอะไร ก็คิดแต่ในทางสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลกัน. จะพูดอะไรก็ใช้เหตุผลเจรจากัน ด้วยความเข้าอกเข้าใจกัน จะทำอะไรก็ช่วยเหลือร่วมมือกัน ด้วยความมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน ข้าพเจ้าจึงขอให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณาทบทวนให้ทราบตระหนักแก่ใจอีกครั้งหนึ่งว่า ในกายในใจของไทยเรายังมีคุณธรรมข้อนี้อยู่หนัก

แน่นพร้อมมูลเพียงใด. จักได้มั่นใจว่าเราจะสามารถรักษาประเทศชาติและความเป็นไทยของเราไว้ได้ยืนยาวตลอดไป...”

๑๒.๑๐ “...**จิตใจและความประพฤติที่สะอาดและมีระเบียบ** เป็นรากฐานสำคัญของชีวิต ทั้งจิตใจทั้งความประพฤติดังนั้นใช่จะเกิดมีขึ้นเองได้ หากแต่จำต้องฝึกหัดอบรมและสนับสนุนส่งเสริมกันอย่างจริงจังสม่ำเสมอนับตั้งแต่บุคคลเกิด ดังที่มนุษย์ไม่ว่าชาติใดภาษาใดได้เฝ้าพยายามกระทำสืบต่อกันมาทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถรักษาตัวและมีความสุขความสำเร็จในการครองชีวิต ทั้งให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความผาสุกสงบดังนั้น ถึงแม้เราจะอยู่ในท่ามกลางความเจริญรุดหน้าแห่งยุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมจรรยาไปไม่ได้ ตรงข้าม เราควรเอาใจใส่สั่งสอนกันให้หนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความคิด ความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์แวดล้อมทั้งหลายที่วิวัฒนาไปไม่หยุดยั้ง...”

๑๒.๑๑ “...**ความเข้มแข็งในจิตใจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ**ที่จะต้องฝึกฝนแต่เล็ก เพราะว่าต่อไป ถ้ามีชีวิตที่ลำบาก ไปประสบอุปสรรคใดๆ ถ้าไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีความรู้ ไม่มีทางที่จะผ่านอุปสรรคนั้นได้เพราะว่าถ้าไปเจออุปสรรคอะไร ก็ไม่มีอะไรที่จะมาช่วยเราได้ แต่ถ้ามีความรู้ มีอัธยาศัยที่ดี และมีความเข้มแข็งในกายในใจก็สามารถที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ นั้นได้...”

๑๒.๑๒ “...**ความเจริญนั้น** ต้องพร้อมด้วยเครื่องมือเครื่องใช้ประการหนึ่ง วิชาความรู้ประการหนึ่ง และจิตใจสูงประการหนึ่ง คือถ้าเราต้องการจะทะนุบำรุง ส่งเสริมกำลังของเราให้เข้มแข็ง เมื่อเรามีเงิน ก็จะจัดซื้อหาอาวุธยุทโธปกรณ์นานาชนิดที่มีคุณภาพดีมาเพิ่มพูนให้มากยิ่งขึ้นเพียงใด ก็ย่อมจะทำได้ หรือถ้าเราต้องการจะส่งเสริมสมรรถภาพในทางความรู้ วิทยาการใดๆ ให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ เราก็จัดส่งคนของเราให้ออกไปศึกษา

พระมหาธีร สุภาเศร

ค้นคว้าและหาอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบวิทยาการแผนใหม่ๆ ในต่างประเทศเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงส่งเสริมสมรรถภาพของเรา ให้เจริญเทียมทันเขาได้ ซึ่งความเจริญดั่งกล่าวมาแล้วนี้ เราสามารถจะซื้อหาด้วยเงินได้ แต่ความเจริญทางจิตใจนั้น เราจะซื้อด้วยเงินเป็นจำนวนเท่าใดๆ ไม่ได้ ความเจริญทางจิตใจนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งนักเพราะเป็นหน้าที่ของแต่ละคน ที่จะต้องทำตัวของตัวเองให้ดีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม...”

๑๒.๑๓ “...**ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน** มีความสงบ และทำงานตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอดแต่ว่ามีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้. ฉะนั้น ถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความคิดและมีอิทธิพลมีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งมีความคิดเหมือนกันช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขอย้ำ พอควร พออยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดเวลา...”

๑๒.๑๔ “...**ถ้าเราแผ่เมตตาให้คนอื่น**หรือมีปรารถนาดีต่อผู้อื่น เข้าใจว่าคนนั้นหรือบุคคลอื่นจะรู้สึก ต้องรู้สึก ต้องรู้สึกว่ามีปรารถนาดีต่อผู้อื่น ต่อบุคคลนั้นขึ้นในใจของเราก็ต้องรู้สึกว่ามีคนอื่นมาปรารถนาดีต่อเรา ฉะนั้น เป็นการยืนยันว่าปรารถนาดีต่อผู้อื่นทำให้ผู้อื่นปรารถนาดีต่อเรา และปรารถนาดีต่อเราอันนี้เองที่เป็นความสุข...”

๑๒.๑๕ “...**ในภาษาทุกภาษาก็ต้องมีคำว่า เมตตา** คือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มองคนอื่นในทางที่จะช่วยเหลือเขามากกว่าที่จะไปแย่งชิงเขา ทุกภาษาทุกศาสนาก็มีจิตใจนี้ หรือวิธีการนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายทำต่อไปด้วยความแน่วแน่ และด้วยความ

สุจริตใจ จะเป็นทางที่จะช่วยส่วนรวมให้อยู่เย็นเป็นสุข...”

๑๒.๑๖ “...**ความจริงใจต่อผู้อื่นเป็นคุณธรรมสำคัญมาก**สำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จและความเจริญ เพราะช่วยให้สามารถขจัดปัดเป่าปัญหาได้มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอันเกิดจากความกินแหนงแคลงใจและเอารัดเอาเปรียบกัน. นอกจากนั้นยังทำให้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ และความร่วมมือสนับสนุนจากทุกคนทุกฝ่าย ที่ถือมั่นในเหตุผลและความดี. ผู้มีความจริงใจจะทำการสิ่งใด ก็มักสำเร็จได้โดยราบรื่น...”

๑๒.๑๗ “...**ผู้ที่มีจิตใจเมตตากรุณา** หมายถึงการที่จะมีจิตใจเห็นใจผู้อื่น มีจิตใจที่จะเห็นถึงความเดือดร้อน เราจะต้องช่วยเหลือ จิตใจนี้ก็เป็นจิตใจที่มีกำลังมาก ทั้งอ่อนโยนมาก จิตในนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้งานการทุกอย่างก้าวหน้าได้ เพราะว่าถ้าคนที่มีเมตตากรุณาในใจและเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น หมายความว่าผู้นั้นเป็นคนฉลาด หมายความว่าคนนั้นเป็นคนที่อ่อนโยน และเห็นอะไรๆ ได้ชัด เมื่อคนเรามีความอ่อนโยน และมีความละเอียดอ่อนและเห็นอะไรได้ชัดก็ย่อมจะทำงานของตน ที่กำลังทำด้วยความก้าวหน้านั้นสำเร็จลุล่วงไปได้...”

๑๒.๑๘ “...**ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นขอวิเคราะห์ศัพท์**ว่าความตรงไปตรงมาต่อสิ่งทั้งหมดน้อยใหญ่ ส่วนงานของราชการส่วนงานของตัวเองเป็นส่วนตัว ทั้งหมดคือความซื่อสัตย์สุจริต และคำว่าสุจริตนี้ก็มาจากคำว่าการท่องเที่ยวของจิตในทางที่ดี หรือคิดให้ดี คิดให้สุจริต ทั้งฉลาดด้วย ทั้งไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือการงานของตัว ทั้งไม่เบียดเบียนส่วนรวมด้วย จึงจะเป็นผู้สุจริต...”

พระมหาสมชัย ...

๕๔ ฝึกตนในตน

ในหมู่มนุษย์ด้วยกันผู้ฝึกตนได้แล้ว เป็นผู้ประเสริฐที่สุด ทนฺโต เสฏฺโฐ มนุสฺเสสุ

การฝึกตน การคุ้มครองตน การบังคับตนให้ดำเนินอยู่ในหนทางแห่งความดีอยู่ในกรอบอันดี อันชอบ เป็นเรื่องที่น่าทำเพราะจะทำให้เราเป็นคนดีหรือเป็นคนไม่ดี ก็เริ่มแต่ตรงนี้ คือน้อมเข้ามาในตนและฝึกตน

มนุษย์ผู้เป็นบัณฑิตนั้นมีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีต่อการกระทำของตนอยู่เสมอ ฝึกตนให้เข้าถึงธรรมะ ฝึกตนให้เป็นคนรู้จักสำรวม ไม่ซบเซาเมื่อได้ทุกข์ ไม่ลำพองใจเมื่อได้สุข

มนุษย์เราทุกคนมีโอกาสเท่ากัน จะดีก็เท่ากับในเวลาทำความดี จะชั่วก็เท่ากับในเวลาทำความชั่ว

การฝึกตนเป็นหน้าที่ของเราทุกคนโดยตรง

การฝึกตนมีมาแล้วแต่โบราณกาล และเป็นโบราณนิยม

ดังเรื่องเมื่อคราวยุคสมัยของพระพุทธเจ้ากัสสปะ

ในอดีตกาล สมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่ากัสสปะ พระองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์สองหมื่นเป็นบริวารเสด็จไปยังเมืองพาราณสี ชาวเมืองกำหนดกำลังของตนแล้วชวนกันถวายทานตามกำลังความสามารถตามกำลังทรัพย์ของตน

เมื่อเสร็จภัตกิจ พระพุทธเจ้าได้ทรงอนุโมทนาใจความว่า คนบางคนทำบุญเองแต่มิได้ชักชวนคนอื่น เมื่อเกิดในที่ใดย่อมได้ทรัพย์สมบัติแต่ไม่ได้บริวารสมบัติ บางคนชักชวนคนอื่นทำแต่ไม่ทำเอง เมื่อเกิดในที่ใดย่อมได้บริวารสมบัติแต่ไม่ได้ทรัพย์สมบัติ บางคนไม่ทำเองด้วยไม่ชักชวนผู้อื่นด้วย เมื่อเกิดในที่ใดย่อมไม่ได้ทั้งทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ ส่วนบางคนทำเองด้วยชักชวนผู้อื่นด้วย เมื่อเกิดในที่ใดย่อมได้ทั้งทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ

ขณะนั้นมีบุรุษผู้เป็นบัณฑิตคนหนึ่งได้ฟังอนุโมทนาแล้วคิดว่า "เราจักทำบุญอันเป็นเหตุให้ได้ทั้งทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ" จึงเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคทูลอาราธนาพระพุทธองค์และภิกษุสาวกให้รับอาหารของตนในวันรุ่งขึ้น

"ท่านต้องการภิกษุเท่าไร?" พระศาสดาตรัสถาม

"ภิกษุบริวารของพระองค์มีเท่าไร พระเจ้าข้า?"

"มี ๒ หมื่นรูป"

"ถ้าอย่างนั้น ข้าพระองค์ขอนิมนต์ทั้งหมด"

เมื่อพระศาสดาทรงรับนิมนต์แล้ว เขาเข้าไปในหมู่บ้าน เที่ยวบอกชาวบ้านว่า

"ท่านทั้งหลาย! ข้าพเจ้านิมนต์พระสงฆ์ ๒ หมื่นรูป มีพระพุทธเจ้าทรงเป็นประมุขไว้เพื่อฉันภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ ท่านผู้ใดมีศรัทธาและมีกำลังจะถวายได้เท่าใด ขอได้โปรดบอก เพื่อข้าพเจ้าจักได้จดไว้ในบัญชี"

คนทั้งหลายกำหนดกำลังและศรัทธาของตนแล้ว บางคนกล่าวว่า จักถวาย ๑๐ รูป, บางคน ๒๐ รูป, บางคน ๑๐๐ รูป, บาง

พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ

คน ๕๐๐ รูป บุรุษผู้เป็นบัณฑิตได้จดชื่อของคนเหล่านั้น และจำนวนพระสงฆ์ที่เขาต้องการลงในบัญชี

ในสมัยนั้นมีชายคนหนึ่งเป็นคนยากจนมากกว่าใครทั้งหมดในกรุงพาราณสี ใครๆ เรียกเขาว่า "มหาทุคคตะ" แปลว่ายากจนมาก

บุรุษผู้เป็นบัณฑิตได้พบชายเข็ญใจ (มหาทุคคตะ) นั้น แล้วบอกเรื่องที่ตนได้นิมนต์พระไว้ ชักชวนให้มหาทุคคตะช่วยเลี้ยงพระสักรูปหนึ่ง

"จะเลี้ยงได้อย่างไรท่าน ตัวข้าพเจ้าเองหาเลี้ยงตนและภรรยาก็แสนยากลำบาก การเลี้ยงพระเป็นเรื่องของคนมีทรัพย์ ส่วนข้าพเจ้าไม่มีแม้แต่ข้าวสารสักทะนานหนึ่งที่จะหุงต้มกินในวันพรุ่งนี้ ข้าพเจ้าทำงานรับจ้างเลี้ยงชีพด้วยความฝืดเคือง"

บุรุษผู้เป็นบัณฑิต มิได้หยุดนิ่ง ได้พูดหว่านล้อมต่อไปว่า "สหาย! ท่านเห็นหรือไม่ ในเมืองนี้มีคนมั่งคั่งเป็นอันมาก ได้บริโภคโภชนะอย่างดี นุ่งห่มผ้าเนื้อละเอียดแต่งกายด้วยอาภรณ์ต่างๆ นอนบนที่นอนอันกว้างใหญ่สง่างาม เพราะเขาได้ทำบุญไว้ในกาลก่อน ส่วนสหายทำงานรับจ้างทั้งวัน ก็ไม่ได้อาหารแม้เพียงสักว่าให้เต็มท้อง ทั้งนี้เพราะท่านมิได้ทำบุญไว้ในกาลก่อน เมื่อเป็นเช่นนี้ท่านจึงไม่ควรประมาทรีบขวนขวายในเรื่องบุญกุศลเถิด ท่านสามารถทำตามสติกำลังของท่าน"

เมื่อได้ฟังดังนี้ มหาทุคคตะก็ถึงความสลดใจ และกล่าวว่า "ขอท่านลงบัญชีภิกษุรูปหนึ่งสำหรับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำงานรับจ้างได้ของมาทำบุญพรุ่งนี้"

ผู้ชักชวนเห็นว่าเป็นภิกษุจำนวนน้อยเพียงรูปเดียวจึงมิได้จดลงในบัญชี

ฝ่ายมหาทุคคตะกลับไปเรือน บอกเรื่องนั้นให้ภรรยาทราบ ภรรยาของเขาเป็นคนดี มีความเห็นชอบกับการกระทำชอบของสามี

พลอยยินดีร่าเริงด้วย

เขาทั้งสองได้ไปยังเรือนของมหาเศรษฐีเพื่อของานทำ ได้จังหวะเหมาะเศรษฐีรับเลี้ยงพระ ๒ - ๓ ร้อยในวันรุ่งขึ้น จึงจัดให้มหาทุคคตะผ่าฟืนสำหรับหุงต้ม เขาถกเขมรทำท่าทางทะมัดทะแมง ทำงานด้วยความร่าเริง และมีความอุตสาหะอย่างยิ่ง

เศรษฐีเห็นอาการของเขาแปลกกว่าที่เคยเห็น จึงถามว่าเหตุไรจึงร่าเริงผิดกว่าวันก่อนๆ เขาเล่าเรื่องที่ได้รับเลี้ยงพระให้เศรษฐีทราบ เศรษฐีเลื่อมใส นับถือในจิตใจของเขาว่า เขาทำสิ่งที่ทำได้ยาก มิได้เฉยเมยว่ายากจน อุตส่าห์ทำงานจ้างด้วยเรี่ยวแรงกำลังทั้งหมดเพื่อจะได้มีส่วนเลี้ยงพระสักรูปหนึ่ง

ฝ่ายภรรยาของมหาทุคคตะ เข้าไปหาภรรยาเศรษฐีขอทำงานจ้าง ภรรยาเศรษฐีได้ให้ตำข้าวในโรงกระเดื่อง นางมีความยินดีร่าเริงตำข้าวและฝัดข้าวเสมือนประหนึ่งว่ารำละคร

ภรรยาเศรษฐีเห็นดังนั้น ประหลาดใจ จึงถาม ทราบความแล้วเลื่อมใสว่า ภรรยาของมหาทุคคตะทำสิ่งที่ทำได้ยาก

เมื่อมหาทุคคตะผ่าฟืนเสร็จ เศรษฐีได้สั่งให้ให้ข้าวสาลีแก่เขา ๔ ทะนาน เป็นค่าจ้าง และอีก ๔ ทะนาน ให้ด้วยความพอใจในตัวเขา

ฝ่ายภรรยาเศรษฐีสั่งให้จ่ายเนยใสขวด ๑ นมส้มกระปุก ๑ เครื่องเทศ ๑ และข้าวสาลี ๑ ทะนาน

สองสามีภรรยาดีใจว่าได้ไทยธรรมแล้ว ลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ ภรรยาบอกสามีให้ไปหาผัก เขาไม่เห็นผักที่ตลาด จึงไปริมแม่น้ำ มีใจยินดีร่าเริงว่าจักได้ถวายอาหารแด่ภิกษุสงฆ์ ไม่อาจเก็บความรู้สึกอันนั้นไว้ได้ จึงร้องเพลงพลางเก็บผักพลาง ชาวประมงคนหนึ่งยืนทอดแหอยู่ริมแม่น้ำ ได้ยินเสียงมหาทุคคตะจำได้ จึงถามว่าไฉนจึงร่าเริงนัก มหาทุคคตะเล่าให้ฟัง ในเบื้องแรก ชาวประมงพูดจาเป็นเชิงล้อเลียนว่าพระที่ฉันผักของแกคงจะต้องอิ่มมาก แต่

พระสมชาย สุภาเศร

เมื่อมหาทุคคตะบอกว่าจะทำอย่างไรได้ เขาเป็นคนจนต้องเลี้ยงพระตามมีตามได้ ชาวประมงเห็นใจจึงให้เขาร้อยปลาเอาไปทำกับข้าว แต่ขณะที่เขาร้อยอยู่นั่นเอง ชาวเมืองก็มาซื้อเอาไปเสียหมด จนกระทั่งถึงเวลาที่พระจะมาฉัน เขาจึงบอกชาวประมงว่าเขาจะต้องรีบไป เมื่อชาวประมงเห็นว่าพวงปลาหมดเสียแล้ว จึงขุดเอาปลาตะเพียน ๔ ตัว ซึ่งหมกทรายไว้เพื่อตัวเขาเองให้มหาทุคคตะไป

เช้าวันนั้น พระบรมศาสดาทรงตรวจดูอุปนิสัยของเวไนยสัตว์มหาทุคคตะเข้าไปในข่ายแห่งพระญาณของพระองค์ ทรงทราบเรื่องโดยตลอดแล้ว ทรงดำริว่า "วันนี้มหาทุคคตะจะไม่ได้ภิกษุใดๆ เลย เพราะเจ้าหน้าที่ลืมจดบัญชีจำนวนภิกษุที่เขาต้องการ เว้นเราเสียแล้วมหาทุคคตะจะไม่มีที่พึ่ง เราควรสงเคราะห์เขา"

เป็นธรรมดาของพระพุทธเจ้า ที่ทรงพอพระทัยในการสงเคราะห์คนยากจน ดังนั้น เมื่อทรงกระทำสรีรกิจแต่เช้าตรู่แล้ว จึงเสด็จเข้าสู่พระคันธกุฎี ประทับนั่ง ทรงตั้งพระทัยว่า จักสงเคราะห์มหาทุคคตะ

มหาทุคคตะนำปลาตะเพียนมาสู่เรือนแล้ว มอบให้ภรรยาทำกับข้าว ในตำนานกล่าวว่า มีเทพลงมาช่วยด้วย มหาทุคคตะรีบไปรับพระเพื่อมาฉันที่เรือนของตน เข้าไปหาบุรุษผู้เป็นบัณฑิตที่ชักชวนเขาให้ทำบุญ แต่ปรากฏว่าบุรุษผู้นั้นลืมเสียแล้ว เพราะไม่ได้จดไว้ เขาพยายามขอโทษมหาทุคคตะ แต่ไม่สามารถระงับความเสียใจของบุรุษผู้เข็ญใจได้ เขารู้สึกเหมือนถูกประหารที่ท้องด้วยหอกอันคม ประคองแขนร่ำไห้ว่า "เหตุไรท่านจึงทำข้าพเจ้าให้ต้องพิบัติขัดข้องถึงขนาดนี้ ท่านชวนข้าพเจ้าให้รับเลี้ยงพระสักรูปหนึ่ง ข้าพเจ้ารับแล้ว เมื่อวานข้าพเจ้าและภรรยาออกทำงานรับจ้างทั้งวัน เพื่อได้ค่าจ้างมาเลี้ยงพระ ขอท่านจงให้พระแก่ข้าพเจ้าสักรูปหนึ่งเถิด"

คนทั้งหลายได้เห็นอาการของมหาทุคคตะแล้วสงสาร จึงกล่าวกับบุรุษผู้เป็นบัณฑิตว่า "ท่านได้ทำกรรมหนักเสียแล้วที่ลืมจดบัญชีภิกษุรูปหนึ่งเพื่อมหาทุคคตะ"

บุรุษผู้นั้นละอายใจ จึงพูดกับมหาทุคคตะว่า

"เพื่อน ฉันลำบากใจเหลือเกิน ไม่รู้จะทำอย่างไรดี คนทั้งหลายได้นำภิกษุตามบัญชีของตนไปหมดแล้ว ไม่มีใครยอมถอนบัญชีภิกษุแม้เพียงรูปเดียวให้เพื่อน แต่ยังมีพระผู้ทรงพระคุณอันยิ่งใหญ่อยู่รูปหนึ่ง คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บัดนี้พระองค์ทรงล้างพระพักตร์แล้วประทับนั่งอยู่ในพระคันธกุฎี, พระราชาพระยุพราชและคนใหญ่โตทั้งหลายมีเสนาบดี เป็นต้น เฝ้ารอรับบาตรของพระองค์อยู่ ก็ธรรมดาพระพุทธเจ้าย่อมพอพระทัยอนุเคราะห์คนยากจน ท่านจงไปยังที่ประทับของพระองค์แล้วกราบทูลว่า 'ข้าพระองค์เป็นคนยากจน พระเจ้าข้า, ขอพระองค์จงทำการสงเคราะห์ข้าพระองค์ด้วยเถิด' ดูก่อนสหาย! ด้วยเหตุเพียงเท่านี้ ถ้าท่านมีบุญ ท่านจักได้พระศาสดาไปสู่เรือนของท่านอย่างแน่นอน"

มหาทุคคตะรีบมุ่งหน้าไปสู่วิหาร

พระราชา และพระยุพราช เป็นต้น เห็นเขาแล้วกล่าวว่า "มหาทุคคตะเข้ามาทำไม เวลานี้มิใช่เวลาขออาหาร ออกไปเสียเถิด"

ที่ตรัสเช่นนี้ก็เพราะเคยทอดพระเนตรเห็นเขาเป็นคนกินเดน (วิฆาสารท) อยู่ในวิหารในวันก่อนๆ มหาทุคคตะจึงทูลว่า "ข้าพระพุทธเจ้ามิได้มาเพื่อต้องการอาหาร แต่มาเพื่อต้องการทูลพระศาสดาเพื่อเสวยที่บ้านของข้าพระพุทธเจ้า" ดังนี้แล้วได้หมอบลงที่ธรณีพระคันธกุฎีถวายบังคมด้วยเบญจางคประดิษฐ์ และกราบทูลว่า

"ข้าแต่พระองค์! ในพระนครนี้ ขึ้นชื่อว่าผู้ยากจนกว่าข้า

พระพุทธเจ้ามิได้มี ขอพระองค์ได้โปรดสงเคราะห์และทรงเป็นที่พึ่งของข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด”

พระศาสดาทรงเปิดพระทวารพระคันธกุฎี ทรงประทานบาตรแก่เขา มหาทุคคตะปลาบปลื้มเสมือนได้บรรลุจักรพรรดิสิริ. พระเจ้าแผ่นดิน และพระยุพราช เป็นต้น ทรงมองพระพักตร์กันอย่างพิศวง

แต่ธรรมดามีอยู่ว่า ใครจะยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตามย่อมไม่กล้าแย่งบาตรที่พระศาสดาทรงประทานแล้วแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง ดังนั้นพระราชาเป็นต้นจึงไม่กล้าแตะต้องบาตรในมือของมหาทุคคตะ ได้แต่อ้อนวอนขอซื้อบาตรว่า

“มหาทุคคตะ! ท่านเป็นคนยากจน จะต้องการบาตรของพระศาสดาทำไม จงให้บาตรแก่เราเถิด เราจะให้ทรัพย์พันหนึ่งหรือแสนหนึ่งแก่ท่าน”

แต่มหาทุคคตะปฏิเสธ เขาบอกว่า เวลานี้เขาไม่ต้องการทรัพย์แต่ต้องการให้พระศาสดาเสด็จไปเสวยที่บ้านของเขา

คนทั้งหลายเมื่อเห็นว่าอ้อนวอนไม่ได้ผลก็กลับไป เหลือแต่พระราชาเท่านั้นที่เสด็จติดตามพระศาสดาไป เพื่อทอดพระเนตรว่าไทยธรรมที่มหาทุคคตะจะถวายพระศาสดานั้นมีอะไรบ้าง หากว่าไทยธรรมมีน้อย พระศาสดาเสวยไม่พออิ่มก็จะนำเสด็จไปสู่พระราชวังอีกครั้งหนึ่ง

ดังได้กล่าวแล้วว่า ในการทำอาหารครั้งนี้มีเทพเจ้ามาช่วยปรุงด้วย เพียงพอเปิดออกเท่านั้น กลิ่นหอมของอาหารก็ฟุ้งตลบไป แม้พระราชาเองก็ไม่เคยทรงได้กลิ่นอาหารอย่างนี้มาก่อน พระองค์ได้กราบทูลพระศาสดาตามความเป็นจริงว่า พระองค์เสด็จตามมาเพราะเหตุใด แล้วเสด็จกลับสู่พระราชมณเฑียร

เมื่อพระศาสดาเสวยเสร็จทรงอนุโมทนาแล้ว มหาทุคคตะส่งเสด็จพระศาสดา ท้าวสักกเทวราช (ซึ่งปลอมมาเป็นพ่อครัว) ได้บันดาลให้ฝนแก้ว ๗ ประการ ตกลงเต็มเรือนของมหาทุคคตะ

เขาได้มาเห็นแก้วแหวนเงินทองเต็มเรือนเช่นนั้นก็ปลาบปลื้มว่าบุญที่ทำแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ผลทันตาเห็นทีเดียว เขาได้ไปกราบทูลพระราชาขอให้นำเกวียนไปบรรทุกทรัพย์เหล่านั้นมา พระราชาให้กระทำเช่นนั้นแล้วตั้งเขาไว้ในตำแหน่งเศรษฐี

เศรษฐีนั้นทำบุญมีทานเป็นต้นตลอดชีวิต สิ้นชีพแล้วบังเกิดในเทวโลก เสวยทิพยสมบัติอยู่พุทธันดรหนึ่ง มาถึงพุทธุปบาทกาลนี้ คือสมัยแห่งพระโคตมพุทธะนี้ บังเกิดในท้องธิดาคนโตของสกุลอุปัฏฐากของพระสารีบุตรในกรุงสาวัตถี

นางแพ้ท้องอยากถวายอาหารพระสัก ๕๐๐ รูป ด้วยปลาตะเพียนแล้วนุ่งหุ่มผ้ากาสายะ นั่งบริโภคอาหารเป็นเดนของภิกษุ พวกญาติได้จัดให้เธอทำอย่างประสงค์ อาการแพ้ท้องระงับลง

นางให้ลูกชื่อ "บัณฑิต" เพราะเหตุที่ตั้งแต่เด็กนั้นอยู่ในท้องจนคลอด คนโง่เงอะงะในบ้านของนางก็กลับเป็นคนฉลาด นางคิดว่าจักไม่ทำลายอัธยาศัยของบุตร คือบุตรต้องการสิ่งใด, อย่างไร หากเป็นไปในทางที่ชอบแล้วก็จะอนุโลมตาม

เมื่อบุตรอายุได้ ๗ ขวบก็ขอบวชในสำนักของพระสารีบุตรเถระ แม้พระเถระจะอธิบายสักเพียงใดว่า การบวชเป็นของยากทำได้ยากแต่เด็กน้อยก็ยืนยันว่า ทำได้ จะพยายามทำตามโอวาทของพระเถระ พระเถระจึงให้บวชเป็นสามเณร

มารดาบิดาของสามเณรก็ไปอยู่ในวัดทั้ง ๗ วัน ถวายทานแก่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าทรงเป็นประมุข เป็นวันที่ ๗ จึงกลับเรือน

เช้าวันที่ ๘ พระเถระพาสามเณรไปบิณฑบาตในบ้าน ในระหว่างทางสามเณรเห็นเหมืองจึงถามอุปัชฌาย์ว่า นี่อะไร?

"เหมือง สามเณร" พระเถระตอบ

"เขามีไว้ทำอะไร?" สามเณรถาม

"เขาไขน้ำจากเหมืองนี้ไปหานาข้าวกล้า เมื่อนาขาดน้ำ"

"น้ำมีจิตไหมครับ?"

พรสมมธโร สุภาเหตุ

"ไม่มี"

สามเณรคิดว่า เมื่อน้ำเป็นของไม่มีจิต แต่คนทั้งหลายยังไขไปทำประโยชน์ตามปรารถนาได้ ก็ไฉนเล่า คนซึ่งมีจิตจึงจักไม่อาจฝึกจิตของตนให้ดี คนต้องสามารถฝึกจิตของตนให้ดีได้

สามเณรเดินต่อไปได้เห็นช่างศรกำลังเอาลูกศรลนไฟ เล็งด้วยหางตาดัดให้ตรง จึงถามอุปัชฌาย์ว่าลูกศรมีจิตหรือไม่ เมื่ออุปัชฌาย์ตอบว่าไม่มี เธอจึงคิดโดยนัยก่อน

เดินทางต่อมาอีกเห็นช่างถาก ถากไม้ทำล้อเกวียนเป็นต้นอยู่ เธอถามพระอุปัชฌาย์ และคิดโดยนัยก่อน

สามเณรบัณฑิตมีความคิดอันลึกซึ้ง ด้วยการเห็นสิ่งต่างๆ เพียงเท่านี้ เธอน้อมนำเข้าปรารภตนว่า เมื่อช่างศรดัดลูกศรได้ ช่างไม้ถากไม้ให้เป็นไปตามต้องการได้ บัณฑิตก็ควรฝึกตนได้ เธอได้บอกอุปัชฌาย์ว่าขอกลับไปวัดและขอให้พระอุปัชฌาย์กรุณานำอาหารที่มีปลาตะเพียนมาให้ด้วย

"จะหาได้ที่ไหนเล่า สามเณร?" พระเถระถาม

"ท่านผู้เจริญ! หากไม่ได้ด้วยบุญของท่านก็คงจักได้ด้วยบุญของกระผม"

พระเถระอนุญาตให้สามเณรกลับ เพราะรู้อัธยาศัยและได้มอบลูกดาล (ลูกกุญแจ) ให้ไปด้วย เพื่อสามเณรจักได้เข้าไปนั่งในห้องสามเณรกลับมาบำเพ็ญสมณธรรม หยั่งความรู้ลงในกรัชกายของตนพิจารณาอัตภาพอยู่

พระเถระรับภาระของสามเณรแล้วคิดว่า ทำอย่างไรหนอจึงจักได้อาหารคือปลาตะเพียน? ท่านตัดสินใจไปสู่เรือนของอุปัฏฐากคนหนึ่งซึ่งเคารพเลื่อมใสในท่านมาก พอดีวันนั้นอุปัฏฐากได้ปลาตะเพียนมาหลายตัว กำลังนั่งคอยการมาของพระเถระอยู่ เมื่อเห็นพระเถระก็ดีใจนิมนต์ให้นั่ง ถวายอาหารมีรสปลาตะเพียน พระเถระแสดงอาการว่าจะลุกไปฉันที่วัดเพื่อให้สามเณรด้วย แต่อุปัฏฐาก

ขอร้องวิงวอนให้ฉันเสียที่บ้าน และว่าอาหารที่จะนำไปนั้นมีอยู่ จะถวายเมื่อฉันเสร็จแล้ว พระเถระฉันเสร็จแล้ว อุปัฏฐากได้ถวายอาหารเจือด้วยปลาตะเพียนอีกจนเต็มบาตร

พระเถระรีบกลับมาด้วยเป็นห่วงสามเณร

ฝ่ายสามเณรนั่งบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ได้บรรลุผล ๓ คือโสดาปัตติผล สกทาคามิผล และอนาคามิผล

วันนั้น พระศาสดาของเราทรงพิจารณาเห็นเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับสามเณรแล้ว ทรงดำริว่า "บัดนี้สามเณรบัณฑิตได้บรรลุอนาคามิผลแล้ว และอุปนิสัยแห่งอรหัตตผลของเธอมีอยู่ หากเราไม่ไปช่วย พระสารีบุตรจักนำอาหารมา ทำลายสมณธรรมของสามเณรเสีย" ดังนี้แล้วเสด็จไปดักพระสารีบุตรรอยู่ที่ซุ้มประตูเพื่อชะลอเวลา

เมื่อพระสารีบุตรมาถึง พระศาสดาตรัสถามปัญหา ๔ ข้อเกี่ยวกับเรื่องอาหารว่า

"อาหารย่อมนำมาซึ่งอะไร?" (๑)

"นำเวทนามา พระเจ้าข้า"

"เวทนานำมาซึ่งอะไร?" (๒)

"นำรูปมา พระเจ้าข้า"

"รูปนำมาซึ่งอะไร?" (๓)

"นำผัสสะมา พระเจ้าข้า" (๔)

มีคำอธิบายโดยย่อดังนี้

"เมื่อบุคคลหิว บริโภคอาหารบำบัดความหิวแล้ว สุขเวทนาย่อมเกิดขึ้น ต่อจากนั้นวรรณสมบัติย่อมมีในสรีระ คือทำให้รูปเปล่งปลั่งมีนวล ต่อจากนั้นนั่งอยู่หรือนอนอยู่ก็ตาม ย่อมได้สุขสัมผัส

ขณะที่พระสารีบุตรแก้ปัญหาพระศาสดาอยู่นี้ สามเณรได้บรรลุพระอรหัตตผล พระศาสดาทรงทราบด้วยพระญาณ แล้วจึงทรงอนุญาตให้พระเถระนำอาหารไปให้สามเณร

พรหมธโร สุภเศร

พระเถระไปเคาะประตู สามเณรออกมารับบาตรวางไว้แล้ว เอาพัดก้านตาลพัดพระเถระ เมื่อพระเถระบอกให้ฉัน จึงฉัน

เด็กอายุ ๗ ขวบบวชแล้วบรรลุพระอรหัตตผลในวันที่ ๘ ประหนึ่งดอกประทุมอันแย้มบานแล้วด้วยประการฉะนี้

บ่ายวันนั้น ภิกษุทั้งหลายสนทนากันเรื่องสามเณรบัณฑิต พระศาสดาเสด็จมาแล้วตรัสว่า

"ภิกษุทั้งหลาย! ธรรมดาบัณฑิตย่อมเป็นอย่างนี้ คือเห็นคนไขน้ำจากเหมือง ช่างศรดัดลูกศรเป็นต้นแล้ว ย่อมน้อมนำเข้ามาในตนและฝึกตน ย่อมสามารถบรรลุอรหัตตผลได้โดยพลัน" ดังนี้แล้วตรัสพระพุทธภาษิตว่า

"อุทกญฺหิ นยนฺติ เนตฺติกา" เป็นอาทิ มีนัยดังพรรณนามาแล้วแต่ต้น

"บุคคลผู้มีตนซึ่งฝึกดีแล้วย่อมได้ที่พึ่งซึ่งได้โดยยาก" (อตฺตนา หิ สุทนฺเตน นาถํ ทุลฺลภํ)

ที่พึ่งอันสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตของคนคือบุญ

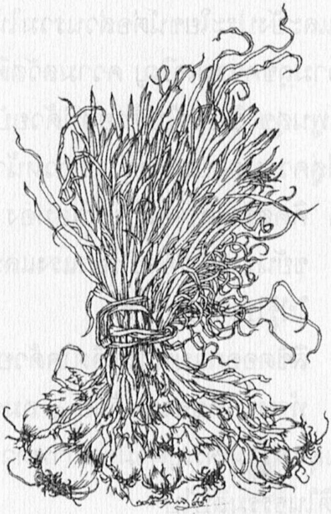
บุคคลผู้อันมีบุญคุ้มครองห้อมล้อมอยู่ ย่อมมีความสุขและปลอดภัยในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ บุญเป็นที่พึ่งของบุคคลทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

การทำบุญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเมื่อใดบุญสิ้นไปทุกอย่างก็พินาศหมด

อบรมภาวนาวันพระ

๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

๕๕ วันเด็กแห่งชาติ

วันนี้วันเด็กแห่งชาติ วันเสาร์ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๓

อาตมภาพในนามของหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

ขออำนวยพรแด่เด็กและเยาวชนทุกๆ คน ด้วยว่าเด็กและเยาวชนนั้นเปรียบเหมือนหัวใจของชาติ เพราะเป็นผู้จะมารับทุกสิ่งทุกอย่างต่อจากผู้ใหญ่ในประเทศชาติบ้านเมือง อันเป็นภาระที่จะต้องรับผิดชอบทั่วไป

จึงขอให้นักเรียนและเยาวชนตั้งจิตตั้งใจประพฤติตัว ศึกษาอบรมขยันหมั่นเพียร ฝึกหัดขัดเกลาความคิดความอ่าน จะทำอะไรจะคิดอะไรก็ขอให้ไตร่ตรองพิจารณาหน้าหลัง คิดถึงชื่อของตน คิดถึงคุณพ่อแม่ คิดถึงคุณครู คิดถึงโรงเรียน คิดถึงชุมชนประเทศชาติบ้านเมือง

ให้มั่นคงในความดี ทำดีให้ถูกต้อง

ดำเนินชีวิตด้วยเหตุด้วยผล ดำเนินไปด้วยจิตใจอันประณีตดีงามให้สะอาด สุจริตแจ่มใส สงเคราะห์อนุเคราะห์กันและกัน

ด้วยการถ่ายทอดความรู้ความดี ประสบการณ์ เมตตาเอ็นดู ทำตนให้ถึงประโยชน์สุขและยังประโยชน์ต่อส่วนรวมให้มากเข้าไว้

เช่นนี้แล้วความสุขความเจริญ ความสวัสดีในชีวิตจึงจักเกิดขึ้นได้ จักสมบูรณ์พูนสุข ชื่นฉ่ำไปด้วยสติด้วยปัญญา นำพาตนครอบครัวชุมชนไปสู่ความสงบสุข ความก้าวหน้าพัฒนาต่อไป

รวมความว่า คิดสร้างสรรค์ด้วยมันสมอง
ขยันขันแข็งด้วยเรี่ยวแรงและกำลังใจทั้งหมด
ใฝ่รู้ไปตลอดชีวิต
ลิขิตออกแบบชีวิตจิตใจด้วยคุณธรรม
ทำหน้าที่ของตนด้วย ๑ สมอง ๒ มือ ๒ เท้า

ขอให้มีความสุขความเจริญตามอัตภาพตามกำลังตามความประพฤติการปฏิบัติในธรรมสืบไป

เจริญพร

สาส์นอำนวยพรวันเด็ก : โรงเรียนบ้านห้วยทราย ๑

๕๖ วางได้จึงสงบ

เจริญพรมาถึงคุณหมอวันเพ็ญ สถาวราวงศ์

จดหมาย ธนาณัติของคุณหมอได้รับแล้ว

◉ อยู่อย่างต่ำ ทำอย่างง่าย ไม่ให้มีกังวลใดๆ มากไป

สำรวมจะสงบและสะอาด

ในชีวิตเคยถามว่า มีอะไรที่จะต้องกังวลล่วงหน้าหรือไม่ หากจำเป็นต้องคิดก็ควรคิดให้แล้วเสร็จโดยไว กังวลในสิ่งใดผู้ใดก็รีบจัดการกับสิ่งนั้นผู้นั้นก่อน

ภายนอกใจได้สะสาง

ภายในก็ ตั้งใจจะปล่อย

ตั้งใจจะวาง

ตั้งใจจะสงบ

ตั้งใจจะสบาย

นึกถึงรักษาความรู้สึกอันดี มีจิตคลุกคลีอยู่กับกุศล

จากนั้นฝึกทำความรู้ตัวกับลมหายใจ เอาลมหายใจเป็นเพื่อนบ้างจะอบอุ่นได้ละมุนยิ่ง รู้ตัวทั่วถึงลมหายใจเข้า รู้ตัวทั่วถึงลมหายใจออก ไม่คิด ไม่หลงตามอารมณ์ รู้เรื่อยๆ เรื่อยๆ อย่างรู้ จักสงบ เบา สบาย อุ่นอิ่ม ยิ้มได้ ลองดูเถอะ

◉ การปล่อยจิตตามอำเภอใจ นับเข้าอกุศลอันเลวร้าย

การยึดถือความคิดของตน จนลืม ทุกฺขํ อนิจฺจํ อนตฺตา อันมีอยู่ ปรากฏอยู่ นับเป็นการตกหล่มเลนของโง่เขลา

ยิ่งใช้ถ้อยคำ ยิ่งจะหลง พูดมากก็มากแต่น้ำลาย

ปฏิบัติให้มากเข้าไว้นะ มีกำลังใจให้มาก

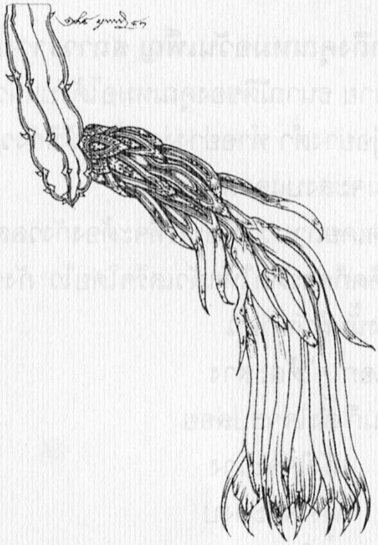
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๒ มกราคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๕๗ เริ่มต้น ขณะ พอรู้แล้ว

คุณโยมมรุต ประเสริฐศรี

จดหมายของคุณโยมพร้อมเรื่องราวข้างในได้รับทุกฉบับ มาว่างตอบเอาวันนี้ นับว่าล่าช้าแลหย่อนมารยาทนัก

๏ ชีวิตที่สุขง่ายๆ งามๆ นั้นมีอยู่ มีได้เสมอ ถ้าใจเรามั่นคงและกว้างขวาง เอื้อเฟื้อ

๏ วันเวลาอันมีอยู่เหลืออยู่ของแต่ละวันนับว่ามีความหมายนัก

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ปรารภไว้เมื่อวานนี้ว่า
"เริ่มต้นปฏิบัติ ตักน้ำ เก็บฟืน นั่งภาวนา
ขณะปฏิบัติ ตักน้ำ เก็บฟืน นั่งภาวนา
พอรู้จักธรรม ตักน้ำ เก็บฟืน นั่งภาวนา
ลมหายใจอันเก่า แต่ไม่เก่า แต่ก่อนไม่รู้ ต่อมารู้ได้

แต่ตอนหลังกลับรู้ลมหายใจ อนิจฺจํ ทุกฺขํ อนตฺตา กับลมหายใจเหมือนเดิม”

◉ ขออนุโมทนากับการเป็นธุระ ถือธุระในการอุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาอันหมายเอาวัดป่าวิเวกวัฒนารามเป็นผู้รับ

◉ สำหรับคำอวยพรวันนี้นั้น

ให้สร้างความพอใจที่จะให้ใจอยู่กับลมหายใจเข้า - ออกอย่างรู้

ตั้งสติเมื่อหงุดหงิดงุ่นง่าน มีปัญญากำกับไตร่ตรองความนึกคิด

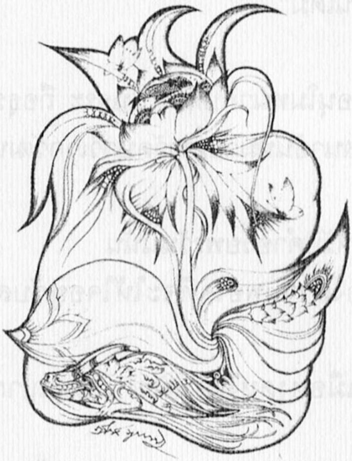
ที่สุดก็ปล่อยวาง “ความไม่สงบ” ทั้งปวง

หากทดลองทำ - ทำได้ - ก็จะได้ทำ เพราะเป็นบ่อเกิดของธรรมะ

ตัวเราเองทำดีได้ถูกต้องนั่นเองสำคัญกว่าอื่น

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

๕๘ "หยุด" แล้ว "ดู"

คุณสุพรรณี ธีระเจตกูล

นับว่าเป็นจดหมายฉบับที่ส่งและตอบข้ามปีจริงนะ

หนังสือทุกหัวฉบับอันเนื่องด้วยองค์หลวงปู่โดยครูบาแจ๋วนั้นพิมพ์จำกัดตามต้นทุน แต่ผู้รับนั้นหาได้มีจำนวนจำกัดไม่ นี่ก็น่าขุ่นใจนักเพราะมิอาจทั่วถึงและเหลือไว้จ่ายในตอนหลัง

ทำสมาธิให้จิตสงบทำได้ยากจัง

ตามดูจิตก็ไม่ค่อยจะทัน

การฝึกจิตให้สงบยังเป็นหนทางอยู่หรือ

อะไรมาก่อนมาหลัง (ระหว่างความสงบกับการพิจารณา)

ก็ชีวิตก่อนหน้านี้เราทำตามกระแสโลกมากจนเกินไป ทำตามกิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในจิตใจของตนมาช้านาน พอจะหันหลังหันข้างให้โลกมาฝึกหัดเจริญสติสัมปชัญญะ

หมายให้จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิกับลมหายใจ ก็ให้ยุ่งยากธรรมดาหล่ะ

เพื่อสร้างเพาะกำลังใจและเพื่อสุขภาพใจที่ดี

๑ - อย่ารู้สึกว่าเสียเวลา

๒ - อย่ารู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก

รู้สงบและไม่สงบคือการปฏิบัติที่ถูกต้อง

รู้เท่าทันว่ามันทวนกระแสจิตเดิม มันต้านกระแสกิเลส มันจึงมิค่อยจะทัน มิสงบง่าย

"หยุด" แล้ว "ดูใจ" ตนว่า ขี้เกียจ ขี้ฟุ้งซ่าน ขี้ถดถอย ขี้กลัว ขี้สงสัย ขี้หลง ห่วงตน ห่วงสุข

"รู้" ชัดแจ้งแล้วก็จะรู้ว่าจิตเราเหมือนจับเอาทโมนป่ามาฝึก

สงบหรือไม่สงบ/ง่ายหรือยาก ต่อไปก็พากเพียร รู้ทัน อดทน อดกลั้น ใจสบาย ใจปกติ ใจดี ใจเมตตา ใจเฉยได้ ใจกลางๆ ต่อทั้งสงบแลไม่สงบ อดทนสารพัดอย่างต่อจิตทโมนป่า

หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกยาวๆ ดูเถอะจะสบายนัก

รู้สึกตัวพร้อมรู้ตัวตามลมหายใจเข้า - ลมหายใจออกเท่านี้ก่อนแล้วจะมีความรู้สึกดีๆ กับความไม่สงบ จากนั้นก็จะทัน ทันแล้วก็อยู่ที่ แล้วจะรู้ว่าอะไรต้นทางอะไรเป็นปลายทาง

อย่าด่วนร้อนใจ ใจร้อน

ทำเป็นวัยรุ่นใจร้อน ใจด่วนไปได้

ลูกศิษย์ที่ดื้อซุกซนอาจารย์ต้องใจเย็น มีเมตตาคอยกำกับใจเราก็เช่นกัน

ครั้งหนึ่งในวันพระ

ครั้งนั้นองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เล่านิทานปรัมปราสอนพระเณรลูกศิษย์ไว้ดังนี้...นกเหยี่ยว ตาแหลมคม ใจโหดกล้า มันเหินหองอยู่ฟ้าคราม สูงลิ่วนับหลายชั่วระยะต้นตาล ในป่านั้น

มีกระจอกน้อยอาศัยเพียงพุ่มใบบังในข้างล่าง

วันหนึ่งกระจอกนกน้อยหัวเราะลั่นราวป่า พร้อมร้องออกว่า...โห่นกเหยี่ยวผู้กล้า ท่านคงจะเสียแรงบินสิ้นเปลืองกำลังนักหนา

ท่านบินสูงๆ เพื่ออะไรกันนะ ข้าฯ อยากรู้...

นกเหยี่ยวกลับร่ำร้องขึ้นขานเสียง...เจ้านกตัวน้อย แรงเจ้าก็น้อย อาหารเจ้าก็นับแต่หนอนแมลง ข้าฯ นี้ต่างหากรับอาหารรสเลิศ อร่อยล้นเหลือ...

มันทั้งสองโต้เถียงกันต่างๆ นานา หาลงความกันไม่

ฤๅษีผู้ทรงพรตพำนักอยู่อาศรม จำต้องออกจากฌานมายับยั้งว่า

"สุขทุกข์แสนจะเสรีสำราญตามกำลังยถาตน

๑ - ร่อนจิกแมลงหมู่หนอน

๑ - โผพลุ่งจิกขยุ้มหมู่นกหนูปูปีก

เจ้าทั้งสองอย่าหัวร่อหยามหมิ่น และอย่าหลงใหลใฝ่อยากให้ยากยุ่ง มุ่งพอดีตนพอดีธรรม รับรู้พื้นเพและกำลังตนเถิด...

ก็หมายความว่า ให้พอใจในการปฏิบัติตนประพฤติธรรมตามกำลังของตน มีสติมีปัญญา เฝ้าดูตัวเอง

ดูการสะท้อนของพฤติระหว่างกายและใจ

รวมความว่า มั่นหมั่นปฏิบัติเท่านั้น

จะรู้ว่าอะไรก่อน อะไรหลัง

หลังมาก่อน ก่อนแล้วหลัง สงบก็ต้องมีปัญญา

ใช้ปัญญาก็ต้องสงบ

หน้ามือ - หลังมือ, นิ้วมือ - ฝ่ามือ ล้วนรวมเป็นมือ

เขียนมายืดยาวยากแก่การตีความ ขบคิด ตรวจตรอง แต่อ่านแล้วกลับยิ้มอิ่มอุ่นชื่นฉ่ำชำระชโลมใจดีนักแล

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๔ มกราคม ๒๕๕๓

๕๙ ผูกพันร่วมชะตา

อำนวยพรมายังคุณอมรศักดิ์ - คุณรัตนา อรุณรัชฎารมย์

จดหมายของคุณโยมได้รับแล้ว

ขอเจริญพรขอบคุณเป็นอย่างมากในคำอวยพร ขอความสุขสวัสดีอันคุณโยมมีด้วยความห่วงใย และแสดงออกด้วยใจจริงอันมีต่อองค์หลวงปู่กับท่านครูบาแจ๋ว, ความปรารถนาดีข้อนี้ จงเป็นพรวันเกิดของคุณโยมรัตนา จงเป็นพรปีใหม่แก่คุณอมรศักดิ์พร้อมบุตรหลาน ใจนี้เป็นใหญ่ของใจ

ใจนี้เป็นหัวหน้าของใจ

ใจนี้เป็นประธานของใจ

ใจเป็นผู้นำของใจ

ใจจึงควรได้รับการดูแลด้วยใจของตนเสมอๆ

ครั้นตนอยู่ด้วยใจดี ใจสุข คิดก็จะดี พูดจาก็จะดี ทำก็จะดี อาการของใจก็จักสงบ มีสติกำกับ รับรู้ในสิ่งต่างๆ ตามจริง

การหยุดพักใจไว้กับลมหายใจจึงเป็นการพักผ่อนอันยิ่ง เพราะจะพาให้เข้าใจตนเองและลดอาการเข้าข้างตนเองลงได้มาก มิเชื่อ... ให้แบ่งเวลามาดูลมหายใจเข้า - มาดูลมหายใจออก ทดลองดูเถอะ

ให้ถูกต้อง ชื่นสุขกับทุกผู้คนสิ่งอย่าง มีแรงฮึดสู้ รู้ตัวพร้อมปัญญาเข้ามากำกับตนของตน สิ่งดีๆ นับว่าน้อมรออยู่สลอน

ลูกศิษย์ใกล้ไกลกับครูบาอาจารย์ ๑- ชีวิตผูกพัน ๑- ร่วมชะตาบารมี

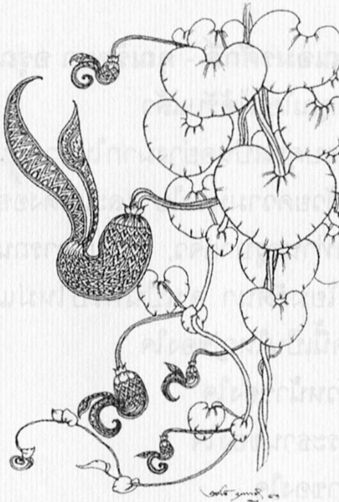
นี่นับว่าธรรมะผูกมัด

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๔ มกราคม ๒๕๕๓

๖๐ พอประทัง

อำนวยพรมายังคุณสุเทพ - คุณเปิ้ล และหมูน้อยทั้งสอง

ครูบาอาจารย์กับศิษย์นับว่าร่วมทางเดินและร่วมชะตาชีวิตไปจนที่สุด

◉ มีพระป่าบ้านนอกธรรมดาๆ รูปหนึ่ง

จะเอ่ยถึงรูปโฉม จะถกถึงปูมความรู้ก็หามีอันใดเข้าเกณฑ์ไม่ดีหน่อยก็ตรงที่มุ่งครองชีวิตอย่างสันโดษ สุขสันต์ อิสระ อยู่ท่ามกลางป่า กลางวันแหงนมองเมฆคล้อยฟ้าคราม เฝ้าดูใบผลิออกดอกผล หนาวๆ ได้จิบชารสเลิศ ทุกอย่างเรียบง่าย พอประทังมองชีวิตที่มิอาจรอดพ้นธรรมดา

หากยังจะให้ห่วงหน้าพะวงหลังก็มีแต่ศิษยานุศิษย์ผู้มาเกี่ยวในข่ายข้องในบุญญาบารมีเท่านั้น

◉ ในชีวิตของแต่ละคนมีทั้งลบมีทั้งเพิ่ม

เพิ่มมิให้ชีวิตติดลบเกินไป จำต้องทบทวนความคิดอ่านอยู่

เสมอ "หยุด" ตรวจสอบตรวจทาน เพราะเพื่อจะได้อยู่กับความคิดที่ดีเป็นกุศล

ชีวิตกายใจนับเป็นก้อนทุกข์ใหญ่เสมอตนตามปกติ

การจะคิดร้ายกับใคร คิดโกรธกับใคร หมิ่นแคลนกับใคร สาปแช่งใครคิดชั่วกับใครๆ จะหงุดหงิดด้วยอาการอันใด จะคิดในทางลบทางเสียกับใครๆ นั้นดูเหมือนว่าไม่จำเป็นด้วยประการทั้งปวง

คิดบวกชีวิตเราก็จะมีแต่เพิ่ม

มองอะไรในแง่ดีก็จะดีอยู่แต่เดิม

หากรับอะไรๆ เข้ามาในแง่ของการศึกษาเราก็จะได้แต่ความฉลาดรู้และทันท่วงทีกับเท่าทันอารมณ์

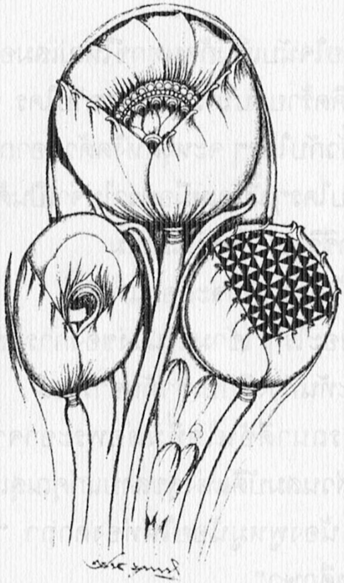
ความปรารถนาดีอันใดที่มีต่อพระอาจารย์ ขอความสุขสวัสดีนั้นจงเป็นส่วนสมบัติแห่งสุขสงบแก่คุณสุเทพ - คุณเปิ้ล

น้องแพท น้องพูหมูน้อยให้ท่องคาถา "เด็กเอ๋ยเด็กน้อยความรู้ยังด้อยเร่งศึกษา"

มันสมองสองมือเท่านั้นที่จะกุมชะตาชีวิตตน

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๕ มกราคม ๒๕๕๓

๖๑ สงบระงับ

คุณโยมสุภา จันทร์วิรัช

พรปีใหม่พร้อมจดหมายได้รับแล้ว ขอพรนั้นจงสำแดงสนองคืนแก่คุณโยมให้ได้สุขสวัสดีเป็นตรีเท่าทวีคูณ

◉ ทุกสิ่งอย่างล้วนมีการคืนซ่อนอยู่ภายในตัวเอง

กายใจแปรเปลี่ยนไปตามธรรมชาติธรรมดา

ก่อเกิด กำหนดติดต่อ แปรไปพร้อมไตรลักษณ์แสดงอาการดูไปดุจห่วงโซ่สรวมกอด สืบทอดต้นปลาย

กายใจอันปรากฏอยู่ก็คือ "ความไม่สงบ"

อะไร? หรือคือความไม่สงบ

๑. ความคิดพอใจ ชอบใจ รักใคร่

๒. ความขัดเคืองแค้นใจ ความไม่ชอบแก่ใจ ปองร้าย

หงุดหงิด

๓. ความขี้คร้าน ซึมเหงา เซื่องหาว

๔. ความฟุ้งซ่านส่ายแส่ คิดรำคาญใจสารพัด

๕. ขาดความมั่นใจ ขี้สงสัย

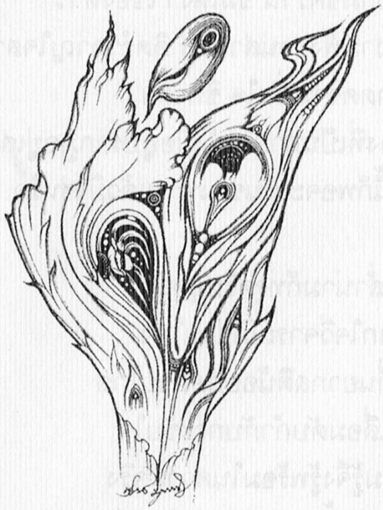
เหล่านี้เองที่เป็นกายใจยังมีอยู่ปรากฏอยู่เสมอๆ มิเว้นคืนวันบอกมาเท่านี้ก็พอจะเห็นช่องทางแล้วมิใช่หรือ

◉ รูประสำนามก็ทรุดรีบฉุดรู้
จิตวิตกใจวิจารณ์มิซ่านไหว
หากตื่นยากสตินัอยถดถอยไกล
รู้เกิดเสื่อมดับกำกับกระชับใจ
รู้พร้อมรู้จึงรู้พร้อมในความจริง
จำช่วงชิงสิ้นทุกข์โศกจักโชคดีฯ

โลกนี้วุ่นวายมิสร่างเพราะต่างยึดเอาความไม่สงบ
ธรรมนั้น “สงบ” เพราะ “ระงับ”

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๕ มกราคม ๒๕๕๓

๖๒ พร่ำบ่นพึมพำ

คุณตั๋น - คุณแป๋ม

โอ...ให้เหนื่อยนักแล้ว

วัดป่าวิเวกฯ เดี๋ยวนี้จะพรุนเป็นรุ่งริ่งไปแล้ว

อะไรกันนักหนา สร้าง...สร้าง...สร้าง ไม่แล้วเสร็จสักที

โลกหนอโลก...!?

ที่นี่มีโลก เป็นโลกอยู่หรือ หรือจะมีแต่ที่วัด

คราวหนึ่งครูบาแจ๋ว ธมฺมธโร ท่านไปอยู่รุกขมูลอยู่ป่า อยู่ท่ามกลางฝูงไก่ป่า พิจารณาในชีวิตของไก่ป่า มันเสาะหาอาหารกินเลี้ยงชีวิตของมันมิง่ายเลย

มันเดินพร้อมคุ้ยเขี่ยนับสิบก้าวจึงได้อาหาร

มันเที่ยวเดินหลายร้อยก้าวจึงได้กินน้ำ

แต่ถึงอย่างไรมันก็ไม่อยากถูกขังในกรง

แม้อยู่กรงอย่างดีหมดกังวลเรื่องอาหาร ขนปีกหางสะอาด มันวาวทว่าหรือจะสู้อิสระในราวป่า

ผู้รู้จักบำเรอตนด้วยอิสรธรรมย่อมเมินเฉยต่อวัตถุใดๆ

และในชีวิตจริงๆ จะมีสักเท่าใดที่ทำได้ โดยมากก็จะติดแร้วติดบ่วง

หากผ่านงานบูชาธรรม ๑๐๐ ปี ของหลวงปู่ในคราวนี้ พระธมฺมธโรผู้นี้จะแกร่งหรือจะกร่อยก็คอยติดตามอย่าให้คลาดคลาได้

อยู่กับพระพุทธใบ้ แต่มิใบ้ดุจพระปฏิมา

อยู่กับพระธรรมนิ่ง ฝึกนิ่งรู้ตามพระธรรม

อยู่กับพระอริยสงฆ์พร้อมถ่ายแบบอริยะ

ฝากจดหมายมาคราวนี้คล้ายๆ ระบายบ่งบอก มัวเมาแต่ธุรภาระเพื่อผู้อื่น ธุระตัวกลับอับหมอง

มาหายใจเข้าออกเล่นๆ กลับรื่นเริงดีนัก

ระลึก รู้ สำนึก สุขง่ายๆ

ลมหายใจเป็นกัลยาณมิตรดั้งเดิมมาโดยตลอด

ยามวุ่นๆ มองหาคนรู้จักรอบกาย มองหาคนที่เคยเอื้ออนุเคราะห์

ไม่มีใคร หลีกลี้หนีหายกันหมด ศิษย์ใกล้ไกลก็จืดเจื่อนเบื่อนหน้า

หรือเป็นอื่น มีอื่นไปหมดแล้วกระมัง

มีพระหนุ่มย่างเข้าวัยกลางรูปหนึ่ง พำนักอยู่วัดป่าบ้านนอกชายขอบ

จะดูเอารูปโฉม จะถกถึงปูมความรู้ จะเห่อดูกิริยา ก็หามีอันใดเข้าเกณฑ์ไม่ ดูๆ ไปก็ให้ละอายนัก

ดีหน่อยก็มุ่งครองตนครองธรรมด้วยความสุขสันต์

แวะวุ่นบ้างก็เพื่อเรียนรู้ความแปรเปลี่ยนของใจผู้คน มองออกว่าทุกคนล้วนมีขอบเขตของตนเอง มีศรัทธาของตนเอง มีความสะดวกของตน

จึงสุดแท้แต่ - แต่ละหัวใจ

พระธมฺมธโร [illegible]

คราวหนึ่งองค์หลวงปู่ยกคติธรรมเรื่องเป็ดมาเล่าให้ฟัง

องค์ท่านว่า - เป็ดตัวใหญ่ ขาสั้น...แต่ขาสั้นๆ ของมันมิอาจที่จะต่อให้ยาวได้อีก ไก่ขายาวตัวสูง แต่มิอาจบั่นขาไก่ให้ต่ำลงอีก เคยมีคนเปลี่ยนสลับขาให้สัตว์ทั้งสอง แต่สัตว์ทั้งสองตัวไม่มีความสุข จำต้องใช้ขาของตัวตามเดิม แรกๆ เป็ดก็ชอบใจที่ขายาว ไก่ก็ดีใจที่ขาสั้นลง สักระยะเท่านั้นมันทุกข์เพราะผิดธรรมชาติของมัน พอได้ขาของตัวแล้วสัตว์ทั้งสองก็อยู่ได้อย่างปกติสุข

ตามธรรมชาติยาวมินับว่ายาว/สั้นมินับว่าสั้น และมิอาจฝืนธรรมชาตินี้ได้

จิตใจของคนเราเช่นกันมักตื่นเต้นกับการได้ฝืนปกติตนปกติธรรมเดิมของตัว แต่เขาหารู้ไม่ว่านั่นหล่ะ "ผิดปกติ" ไปแล้ว

บางคนก็ว่าเปลี่ยนเรื่องฟุ้งซ่านก็ตื่นเต้นดี

ธรรมชาติอันหนึ่งของทุกคนต้องไตร่ตรองตนด้วยสติปัญญาสงบเยือกเย็นดูความเปลี่ยนแปลงของผู้คน สรรพสิ่งรอบตัว

กากตัวอักษรที่ร้อยเรียงมานี้ มิคร้านอ่านก็จงอ่าน คนอ่านมิอาจเข้าใจ มิอาจอ่านออก คนเขียนบางคราวก็อ่านมิออกเช่นกัน

เอาละเหนื่อยแล้ว

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

วันครู ๒๕๕๓

๖๓ มิใช่ของง่าย

"การเป็นครู - อาจารย์ของผู้อื่นนั้น

จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีอยู่เสมอ คือให้เป็นครูเป็นอาจารย์อยู่ทุกขณะ

อย่าลืมตัว อย่าหลงตัว อย่าคิดถึงแต่ตนเอง

รู้ตัวเองอยู่เสมอว่า การเป็นครูเป็นอาจารย์ของผู้คนมิใช่ของง่าย

และข้อสำคัญ อย่าหวังคุณจากผู้อื่น..."

คุณธรรมของครูข้อนี้หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ได้บอกสอนไว้กับอัตตโนเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ภายหลังจากฉันจังหันก่อนจะกลับขึ้นกุฏิ ประการนี้นับเป็นหนึ่งในความโชคดีของลูกศิษย์ผู้มาร่วมทางเดินแล้วเดินทางไปในชีวิตขององค์ท่าน

อัตตโนเหมือนกับเด็กเล็กที่เพิ่งหัดเดิน สอนยืน จำต้องอาศัยพ่อแม่ปู่ย่าตายาย หรือพี่เลี้ยงที่คอยประคับประคองไปก่อน คอยเกาะราวหรือพนักหรือผนังบ้าง เพราะกลัวจะล้มหงายได้ตึงให้เจ็บ

ในบทบาทหนึ่งที่อัตตโนอนุโลมตามโลก คือ เป็นกรรมการ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านห้วยทราย ๑

เห็นครูเข้าบรรจุใหม่

เห็นคนที่เพิ่งออกทำงานใหม่ เป็นครูน้อย ที่ต้องอาศัยครูผู้ใหญ่ ครูรุ่นพี่ ครูชำนาญการ ผู้อำนวยการโรงเรียน นักการภารโรง นักเรียน คอยช่วยเหลือแนะนำ ใหม่ๆ แรกๆ ก็เด๋อด๋า ต่อมาก็คล่องตัวและเป็นงานมากขึ้น

อัตตโนย้อนมาดูตนเอง

ว่าไปแล้วเราก็อยู่ระหว่างทดลองงาน อยู่ระหว่างยั้งงานรักษาการเจ้าอาวาสวัด ก็ได้พระผู้ปกครอง พระผู้ใหญ่ หมู่เพื่อนด้วยกันตลอดจนศรัทธาญาติโยม

ผู้ใหญ่กว่าท่านไม่ดูดาย

ผู้เสมอกันไม่หมั่นไส้

ผู้ต่ำกว่าไม่คัดค้าน

ให้ความเอื้อเฟื้อสงเคราะห์อนุเคราะห์ ชี้แนะ ช่วยส่งหนุนขึ้น ดูๆ ไปก็ราบรื่นเรียบร้อยลงตัวด้วยดี จะขลุกขลักบ้างก็ใหม่ๆ แก้ไขปรับปรุงก็ให้ชอบใจได้ในคณะคณาหลายๆ ฝ่าย

ครั้นพิจารณาอย่างตรงๆ เผงๆ แล้วก็อยู่ที่เราทำตัวต่ำ ไม่วางท่า ไม่อวดตัว ไม่อ้างการร่ำเรียน และได้แต่เตือนตนของตนอยู่ทุกวันว่า นิสัยเราไม่ดีและความสามารถ คุณธรรมก็ไม่พอที่จะใช้งาน การที่จะทำกิจใดๆ ให้ลุประโยชน์นั้นจะเป็นไปได้หรือไม่ข้อนี้ก็ให้กังวลอยู่เสมอ

ดีเท่าดีที่องค์หลวงปู่คอยกระหนาบซ้ายบ่ายขวา เน้นข้างหน้าหนักข้างหลัง

“บ่มีผู้ได๋เป็นเด็กน้อยตลอดไป

ใหญ่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะเกิดนาน

สักมื้อสักวันก็ต้องเป็นครู เป็นอาจารย์ของผู้อื่น ถ้าบวชแล้วไม่ด่วนสึกหาลาเพศ”

นี่ก็เป็นหนึ่งคำเตือน และเป็นคำขวัญคำกำลังใจ

วันนี้ (๑๖ มกราคม ๒๕๕๓) ตรงกับวันครูแห่งชาติ จึงปลีกเวลามาเขียนอรรถเพื่อบูชาคุณครู สำนึกรำลึกถึงบุญคุณของครูแห่งครู อาจารย์แห่งอาจารย์ และพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธเจ้า ดังนี้

"ทุกๆ คนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างมีความสุข อย่างมีความสงบรื่นเริงเพราะทุกคนมีใจใสสะอาด มากมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อช่วยเหลือ

ดังนี้จึงต้องรู้จักผูกมิตรผูกธรรม

ขอคำแนะนำเป็น แสดงความคิดเห็นได้ ตั้งใจทำงานมิให้บกพร่อง ด้วยว่าการขอคำแนะนำเป็นการผูกมิตรกับผู้ใหญ่เพราะเป็นวิธีการยกย่องคุณของท่าน ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้วยน้ำใจอันงาม ชื่อว่าเป็นการผูกมิตรกับเพื่อน ส่วนการสงเคราะห์อะไรอันใดกับผู้น้อยก็เป็นการผูกมัดน้ำใจผู้น้อยเช่นกัน

ในผู้ใหญ่กว่า ในผู้เสมอกัน ในผู้ด้อยกว่า ขอให้ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ และทำให้ถูกต้องกับกฎของมนุษย์

ในเมื่อทุกคนล้วนมีความต้องการ

จึงให้ตระหนักว่ามนุษย์ต้องการอะไร

ถ้าเราเป็นผู้ใหญ่ - เราต้องการให้ผู้น้อยทำอะไรต่อเรา

ถ้าเราเป็นเพื่อน - เราต้องการเพื่อนเช่นใด

ถ้าเราเป็นผู้น้อย - เราต้องการผู้ใหญ่เช่นใด

แต่ทุกคนใช่ว่าจะเหมือนกัน ไม่เหมือนกัน ข้อนี้เราต้องเรียนรู้และปรับตัวเข้าหาเอง

จุดอับหมองของคนประการหนึ่ง คือ กลัวการเป็นหนี้บุญคุณ

แต่อัตตโนกลับมองว่า "ดี" เพราะเราจะได้เพิ่มคุณธรรมคือความกตัญญูในตนของตนให้มากขึ้นกว่าเดิม เมื่อนึกถึงใครต่อใครๆ หลายๆ คนแล้ว เราต้องทำตัวให้ดีให้งามให้เหมาะกับการที่เราเป็นลูกหนี้ ทุกคนมีบุญคุณกับเราจะพูดให้หยาบหน่อยก็ว่า

"ความเป็นพระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว ของอัตตโนทรงตัวอยู่ได้ จนวันนี้ก็เพราะบุญคุณจากศรัทธาสาธุชนทุกคนทุกหมู่ทุกคณะนั่นเอง"

รวมความว่า – ทำให้เราดีขึ้น

สำหรับคนที่ไม่มีใครยอมทำดีด้วยนั้น จะเป็นคนเช่นไร ขอจงตรองดูเถิด

อัตตโนพบเจอมาหลายคน ที่รีบตอบแทนบุญคุณเพื่อจะได้หมดเรื่องกันไป ไม่ต้องมีหนี้เป็นหนี้กันอีกต่อไป

คนในที่นี้คือทั้งคนและทั้งคนที่มาบวชเป็นพระเณรอยู่ด้วยบ้างก็ลาสิกขา บ้างก็อัธยาศัยน้ำใจลงกันไม่ได้ก็แยกตัวจากไป

บางคนก็เที่ยวด่าเราได้ถนัดปากถนัดคำ

บางคนก็ทำร้ายคิดร้ายเราได้ถนัดมือ ชนิดที่ไม่มีอับอายใดๆ

คิดๆ ดูแล้วความเป็นอกตัญญูก็เป็นธรรมะอย่างหนึ่งเหมือนกัน คือ เป็นธรรมะให้เราได้พินิจพิจารณาจากความดิบห่ามของมนุษย์มานะ

ที่แผ่เผยออกมาเช่นนี้ ก็เพราะมีสาเหตุหลายอย่าง

๑. เราไปสรรเสริญคนอันไม่เป็นที่รักของเขา

๒. เราไปติเตียนคนอันเป็นที่รักที่พอใจใหลหลงของเขา

๓. เขามุ่งลาภ มุ่งยศ มุ่งความนิยมนับถือจากผู้คน

๔. เขาไม่ละอายต่อชั่วบาปทุจริต

๕. เขาไม่กลัวต่อมิจฉาใดๆ

๖. เขาไม่มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น

๗. เขามีความเห็นผิด

๘. เขาไม่มีสติ ไม่รู้จักประมาณในการทำ การพูด การเป็นอยู่ การใช้สอย

๙. ใจเขาไม่สะอาด

คนรักเรามีเท่าแผ่นหนัง คนชังเรามีเท่าแผ่นเสื่อ คนเราจะเข้ากันได้ก็เพราะอัธยาศัยน้ำใจ เลื่อนไหลไปในทิศทางเดียวกัน

พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงคุณธรรมที่พาให้เป็นที่รักที่พอใจของผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นเหตุให้ได้ปัญญาไว้ดังนี้

๑. รู้จักเคารพยำเกรงต่อผู้หลักผู้ใหญ่

๒. รู้จักเข้าไปหา ไต่ถามข้อสงสัย ขอคำแนะนำเป็นครั้งคราว

๓. เป็นผู้สงบเสงี่ยมเจียมตน

๔. เป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่ให้ใครรังเกียจเพราะความประพฤติ

๕. ไม่ทอดธุระในกิจใดๆ

๖. พยายามละเว้นในสิ่งไม่ดีใดๆ ทำดีด้วยเรี่ยวแรงและกำลังทั้งหมด

๗. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยดี (เมื่อประชุม ไม่พูดมาก ไม่พูดเรื่องไร้สาระ ออกความเห็นบ้าง)

๘. อย่าคิดว่าตนดีพร้อมแล้ว หาข้อบกพร่อง คอยแก้ไขปรับปรุงตนเองทั้งภายในและภายนอกเสมอๆ

นำข้อดีของผู้อื่นมาเป็นคติสำหรับตน

ผู้เป็นที่รักที่พอใจของผู้อื่นและเป็นไปเพื่อปัญญาอีกหมวดหนึ่งที่ปรากฏในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๓ ข้อ ๙๒

๑. สรรเสริญคนที่ควรสรรเสริญ

๒. ติเตียนคนที่ควรติเตียน

๓. ไม่เห็นแก่ได้

๔. ไม่เมาในความนิยม ชื่อยศและยกย่องใดๆ

๕. มีหิริ

๖. มีโอตตัปปะ

๗. มีน้ำใสใจจริง

๘. รู้จักพูด รู้จักกาล รู้จักประมาณ

๙. มีสัมมาทิฐิ

ในประเด็นธรรมเหล่านี้ควรพินิจพิจารณาในฐานฐานะที่เรา

ท่านยังเป็นผู้ที่บกพร่องกันอยู่ เพื่อการปรับปรุง การแก้ไข การพัฒนาตนของตนต่อไป เพราะตนของตนนี้จะให้ดีงามนั้นมิใช่ของง่ายๆ

ด้วยว่าการเป็นครูของตนเองนี้ยากที่สุด ยากกว่าการเป็นครูของผู้อื่น

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ บอกไว้เสมอว่า "สอนตนเองให้ได้เสียก่อน จึงสอนแนะนำผู้อื่นภายหลัง"

แม้องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ได้เทศนาเอาไว้ในมุตโตทัย ข้อ ๒. ฝึกตนดีแล้วจึงฝึกผู้อื่น ชื่อว่าทำตนตามพระพุทธเจ้า

ทั้งหมดที่กล่าวอ้างมานี้ก็เพื่อว่าจะชักโยงเข้าในความเป็นครูเป็นอาจารย์ที่ดีงาม และประกาศพระคุณของครูเอาไว้ในวันครูแห่งชาติ ปี ๒๕๕๓

อนึ่งขอยกอ้างเอาคุณสมบัติของครูที่ดีมาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ครูจะต้องอยู่กับเยาวชน ความประพฤติของเยาวชนเวลานี้ไม่ค่อยดีนัก มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากมายหลายอย่าง เช่นหญิงแต่งกายและมีพฤติกรรมคล้ายชายและชายคล้ายหญิง เป็นต้น สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านั้นคืออะไร? เพราะพฤติกรรมทุกอย่างต้องมีมูลเหตุหรือรากของพฤติกรรม ครูควรสนใจเรื่องเหล่านี้ตามสมควร

๒. ค่านิยมทางการศึกษาของเยาวชนมุ่งไปทางมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง หรือโรงเรียนมัธยมที่มีชื่อเสียงแล้วแย่งชิงกันเข้าไปน่าจะสร้างค่านิยมใหม่ ภายในของสถานศึกษาเหล่านั้นไม่มีความแตกต่างมากนัก ส่วนมากต่างแต่เพียงชื่อเท่านั้น ครูควรแนะนำชักจูงนักเรียนให้มองเห็นความจริงเรื่องนี้แล้วพยายามให้เขาพึ่งตนเองแทนการพึ่งโรงเรียนหรือสถาบัน

๓. นอกจากนี้ตัวครูเองจะต้องสร้างหรือเพาะสัมมาทิฐิให้เกิดในตนเสียก่อน แล้วสั่งสอนหรือสร้างสรรค์สัมมาทิฐิให้เกิดขึ้น

แก่นักเรียน ทั้งในเรื่องการศึกษาและจริยธรรมหรือวิธีประพฤติปฏิบัติตน ครูจะต้องเชื่อบุญบาป เชื่อกฎแห่งกรรม เป็นต้น

๔. ครูจะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองและนักเรียนในเรื่องผลแห่งกรรมดีและชี้ให้เห็นว่าการที่จะทำดีให้ดีนั้น ต้องทำความดีเป็น ทำอย่างสม่ำเสมอ ทำถูกกาละเทศะ และบุคคล ถ้าทำความดีไม่เป็น ทำไม่ถูกกาละเทศะหรือบุคคล อาจให้โทษได้ หรืออย่างน้อยจะไม่ได้ผลอย่างที่ต้องการ

๕. ครูควรประกอบตนด้วยคุณสมบัติอีกหลายประการ เช่น

๕.๑ **ปิโย** ทำตนให้เป็นคนน่ารัก เพื่อบรรลุคุณข้อนี้ พึงประพฤติตนอยู่ในหลัก ๔ ประการ คือ สังคหวัตถุ ๔ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยาและสมานัตตา และประพฤติสาราณียธรรม ๖ คือ มีเมตตาทางกาย วาจา ใจ เสียสละ แบ่งปัน มีความประพฤติดีไม่ทะเลาะวิวาทกับใครเพราะมีความเห็นผิดกัน

๕.๒ **ครุ** ทำตนเป็นคนหนักแน่น น่าเคารพนับถือเพื่อบรรลุคุณข้อนี้ พึงประพฤติอยู่ในพรหมวิหาร ๔ เป็นต้น

๕.๓ **ภาวนีโย** อบรมฝึกฝนตนเองอยู่เสมอก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อบรรลุคุณข้อนี้ พึงมีคุณธรรม คือ อิทธิบาท ๔ และอธิษฐานธรรม ๔ (ปัญญา สัจจะ จาคะ อุปสมะ)

๕.๔ **วตฺตา** หมั่นอบรมสั่งสอนศิษย์ ไม่เบื่อหน่ายเพื่อบรรลุคุณข้อนี้ พึงเป็นผู้ตั้งอยู่ในคุณธรรมคือความรักในหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างที่พระพุทธเจ้าเคยตรัสแก่พระสาวกทั้งหลายว่า “กิจใดอันศาสดาผู้กรุณาแสวงหาประโยชน์แก่สาวกจะพึงทำ เราได้ทำแล้วแก่ท่านทั้งหลายทุกประการ” ที่ตรัสได้อย่างนี้ก็เพราะทรงทำหน้าที่ของพระองค์ได้อย่างบริบูรณ์และทรงรับผิดชอบต่อพุทธบริษัท ครูจึงควรเอาอย่างพระบรมครูของเรา คือทำหน้าที่ของตนให้บริบูรณ์ด้วยความรับผิดชอบ

๕.๕ **วจนกฺขโม** อดทนต่อคำล่วงเกินของศิษย์ไม่เกรี้ยว

พระสมุห์ธีระ สุมาเศร

กราด พลุ่งพล่าน โทสะ จนระงับไม่อยู่ เป็นเหตุให้ทำรุนแรงต่อศิษย์ผู้พลาดพลั้งล่วงเกินครู คือทำแก่ศิษย์จนเกินเหตุ เพื่อคุณธรรมข้อนี้ พึงประพฤติตนอยู่ในขันติ เมตตา และการให้อภัย

๕.๖ **คมฺภีรญฺจ กถํ กตฺตา** มีความสามารถที่จะสอนวิชาให้ลุ่มลึกลงโดยลำดับ และสามารถทำสิ่งที่ลุ่มลึกให้ตื้นได้ คุณสมบัติที่จะช่วยอุดหนุนคุณข้อนี้ก็คือ ความเป็นผู้ฝึกฝนมาดีในศิลปะแห่งการถ่ายทอด กล่าวคือมีพาหุสัจจะและศิลปะ พาหุสัจจะคือการเป็นผู้ได้ยินได้ฟังมาก มีความรู้กว้างขวาง ศิลปะคือความสามารถในการทำสิ่งที่เรียนรู้มาให้เป็นประโยชน์

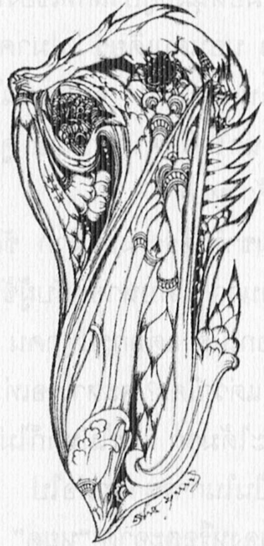
๕.๗ **นฏฺฐาเน นิโยชเน** ไม่แนะนำชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อม หรือในอฐานะ คือสิ่งอันไม่สมควรแก่เขา เช่น ไม่ชักชวนเล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน ดื่มสุรา นักเลงหัวไม้ นักเลงหญิง (หรือชาย) และเกียจคร้านทำการงาน รวมว่าไม่ชักชวนไปในอบายมุขอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่แนะนำชักชวนในทางที่ตรงกันข้าม

รวมความว่า การเป็นครูทางโลก แนะนำพร่ำสอนวิชาการทางโลกนั้นดูจะเป็นได้ง่าย แต่การเป็นครูบาอาจารย์ในทางธรรมะนี้เป็นยากอย่างยิ่ง ดังที่องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ท่านสอนว่า "ถ้าบุคคลไม่ทรมานตนให้ดีก่อนแล้ว ทำการจำแนกแจกธรรมสั่งสอนไซร้ ก็จักเป็นผู้มีโทษปรากฏ ปาปโก สทฺโท โหติ คือเป็นผู้มีชื่อเสียงชั่วฟุ้งไปในจตุรทิศ เพราะโทษที่ไม่ทำตามพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอริยสงฆ์สาวกเจ้าในกาลก่อน..."

ด้วยว่าการฝึกทรมานตนนี้ยากนัก ยากที่สุด

๑๖ มกราคม ๒๕๕๓

๖๔ อาศัยชั่วคราว

อำนวยพรมายังคุณอำพล

จดหมายพร้อมธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว

จะนำไปใช้จ่ายในงาน ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ต่อไป

องค์หลวงปู่มีสุขภาพพลานามัยอยู่ในส่วนน่าอุ่นใจ วันนี้องค์ท่านว่า "โลกนี้เป็นที่อาศัยชั่วคราว คนก็ชั่วคราวในทุกข์สุข จิตวุ่นโลกก็เป็นโลก จิตสงบระงับได้ก็เป็นธรรม โลกกับธรรมะในคนนี้เองที่พาให้พออยู่ได้ พอได้อาศัยเป็นไป

จะถามสูเจ้าว่าแล้วจะอยู่ในโลกนี้ด้วยอาการอันใดอย่างใด"

◉ พระผู้เฒ่านั่งเงียบๆ นิ่งสงบ ใบไม้สักร่วงรับฤดูแล้ง
ฝน หนาว ร้อน มิเคย
เงียบเหงา
ท่านชื่นสุขกับการสละ

ทุกสิ่งอัน

หลวงปู่เล่าว่าสมัยหนุ่มอยู่ป่าลึกที่เชียงใหม่ "ในอากาศหนาวยะเยือก นั่งคนเดียว นอนคนเดียว ไปมาคนเดียว อยู่กับความว่างปล่อย อยู่กับกลิ่นดอกไม้ป่า อยู่กับต้นไม้น้อยใหญ่นับหมื่น นอนบนก้อนหิน ดื่มน้ำใสจืดจากลำห้วย ดูอนิจจังของแวดล้อมฤดูกาล ฟังเสียงน้ำค้างหยด

ท่ามกลางธรรมชาติได้ธรรมะดีมาก ชัดมาก"

มาวันนี้องค์ท่านว่า - คบหาอยู่กับผู้ข้าฯ/ข้าฯ ไม่มีอะไรจะให้เป็นชิ้นเป็นอันหรอกเน้อ แต่ทุกรูปทุกคน ผู้ข้าฯ ได้แบ่งสันปันส่วนไว้ให้หมดแล้ว ดูแต่ว่าใคร? จะหาเจอเท่านั้น

ใครหามากก็จะได้มาก ใครไม่หาก็ไม่เจอ แต่ใครที่หาเจอแล้วก็หมดความจำเป็นในการหาอีกต่อไป

วันนี้ใจเศร้าหมองหรือสะอาด "หยุด" เพื่อ "ดู" ใจตน

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๘ มกราคม ๒๕๕๓

๖๕ เรื่องมาฝาก

๑๘ มกราคม ๒๕๕๓

คุณสุรพล จิรมณีรัตน์

ไดอารี่ - ปฏิทิน ได้รับแล้วขออนุโมทนาให้พร พร้อมกันได้ฝากหมายกำหนดการงาน ๑๐๐ ปีอายุวัฒนมงคลขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ฉบับที่เปลี่ยนแปลงวันเวลาที่แน่นอนมาให้เพื่อพิจารณา

อาตมามีเรื่องหนึ่งมาฝาก

คราวหนึ่งหลวงปู่ทดสอบสติสัมปชัญญะกับพระหนุ่มลูกศิษย์รูปหนึ่งที่เดินทางกลับเข้าวัด ภายหลังจากออกปลีกวิเวกรุกขมูลอยู่หมู่บ้านชายป่ากลับมา "มาถึงแล้วหรือ"

"ครับผม"

"จะถามว่าเมื่อตะกี้นี้แบกกลดสะพายบาตรมา แล้วตอนที่วาง (ขณะที่วาง) ได้วางกลดไว้ ได้วางบาตรไว้ด้านไหนของตัว อะไรซ้ายอะไรอยู่ขวามือ"

พระลูกศิษย์อึกอักไม่แน่ใจ จนออกจะวนวุ่นสับสน ไม่มีคำตอบจนรู้สำนึกตัวของตัวว่าสติยังอ่อน

หลวงปู่จึงว่าต่อไปอีกว่า "นี้หล่ะอยู่ป่าอยู่เขาสติก็จำเป็น อยู่วัดสติก็จำเป็น อยู่ไหนๆ สติก็จำเป็น สติปัญญามันจำเป็นอยู่ทุกขณะจิต เหมือนลมหายใจเข้าออกจำเป็นอยู่ทุกขณะของรูปกายนี้ ขาดลมหายใจมิได้"

พระหนุ่มรูปนั้นได้แต่สำนึกตน

ฝากพิจารณาด้วย/สังเกตใจเอาไว้รู้ตัว พรปีใหม่ ๒๕๕๓ ขอแนะว่า ใส่ใจ เอาใจใส่ ดูแลตนของตนเพิ่มขึ้นกว่าเดิม มากขึ้นอย่างน้อยๆ ก็รักษาใจตนมิให้หย่อนกว่าเก้าสิบส่วน จะดูคนอื่นก็ให้ดูเพื่อที่จะปรับปรุงตนเอง

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๖๖ หายจากด้านชา

๑๙ มกราคม ๒๕๕๓

อำนวยพรมายังคุณโยมขรรค์ชัย บุนปาน

เดือนสามออกใหม่ ลมหนาวโหมจากฝั่งของให้สั่นสะท้าน หากแต่พอผ่านฝน - หนาว - ร้อน รูปนามก็จะแกร่งไปหากร่อยตามปกติของมัน

วันนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ยังย้ำกับพระเณรศิษย์หาชาศิษย์ว่า

"๑๐ ปี อาบน้ำบ่หนาว
ซาวปี แอ่วสาวบ่ก่าย
๓๐ ปี บ่หน่ายสงสาร (สังสารวัฏ)
๔๐ ปี ทำงานเหมือนฟ้าผ่า
๕๐ ปี สาวน้อยด่าบ่เจ็บใจ
๖๐ ปี ไอปานฟานโปก (สุขภาพกายเริ่มเสื่อม ไอบ่อย ๆ)

๗๐ ปี บ่าโฮกเต็มตัว (ตกกระตามตัว)

๘๐ ปี หัวเหมือนไห้ (หัวเราะเหมือนร้องไห้)

๙๐ ปี ดิ้นขี้เป็นเด็กน้อย (เริ่มหลงลืม หลงหน้าลืมหลัง)

๑๐๐ ปี ก้มก่อยลืมแลงลืมงาย (หลงลืม กรอบกร่อยไม่อยากข้าวน้ำ)

๑๑๐ ปี ร้อยซาวปีไข้กะตายบ่ไข้กะตาย"

"วัย" มาจาก "วะยะ" แปลว่าเสื่อมถดถอย ผู้ข้าฯ นี้ ๑๐๐ ปีเข้ามาแล้ว มันต้องรู้จริงแท้ของมัน สังขารรูปอันนี้ จะเยี่ยวไฆว่หดเข้าฝัก จะนั่งจะยืนจะไปจะมา หนักเบา อยู่กินมันต้องได้ระวังอยู่ตลอด

ทุกข์กับรูปเหมือนความสกปรกของเสื้อผ้า มันต้องได้ซักได้ฟอก มันต้องบำบัดบรรเทาอยู่ตลอดเวลา บ่อย่างนั้นอยู่ของมันบ่ได้ ดูแลบำรุงมันเท่าๆ กับเด็กน้อยเกิดใหม่ จิตบ่วางรูปเป็นทุกข์กับรูปกับนาม จิตรู้ไว้ รู้วาง ก็สงบระงับโลกนี้...อย่าถามหาความสุข มันทุกข์ทั้งก้อน ทุกข์กับทุกข์ดำเนินไปอยู่ของมันเสมอไป ที่ว่าสุขก็ทุกข์มันเบา มันลดลงเท่านั้น ทุกข์ทนอยู่มิได้ก็ดับตายไปเป็นชีวิตๆ เป็นขี้ขยะ" ด้วยว่าคณะศิษย์พระผู้ใหญ่มาปรารภที่จะจัดงานมุทิตาอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่ขึ้นตามกำหนดการที่แนบมา/อาตมาในฐานะของพระผู้น้อย, ในฐานะเจ้าบ้าน, ในฐานะผู้สนองงานในองค์ท่านบางอันก็ยืนกระต่ายขัดทัพ, บางข้อก็จำต้องลอยตามน้ำมารำลึกคำของหลวงปู่ที่ว่า - โลกมันอยู่ของมัน แต่คนผู้มาเกิดในโลกมาแล้วอยากที่จะให้โลกลอยตามคติของตัว โลกมิได้วุ่นหากแต่ผู้คนนั้นต่างหากที่วุ่นวาย

ปีนี้คณะศิษย์และอ้างว่าเป็นศิษย์ทั้งข้างพระสงฆ์ทั้งฆราวาส จะมารวมตัวกันจัดงาน ๑๐๐ ปีฯ อาตมาผู้อยู่ด้วยมาแต่เด็กน้อย ห่วงอย่างเดียวว่าปฏิปทา เจตจำนงแบบอย่างของการเป็นอยู่

เรียบง่าย มักน้อย หลีกเร้น ไม่สะสม ไม่ติดใครๆ เลี้ยงง่าย อยู่ง่ายหากแต่มิใช่มักง่าย ตลอดจนความบริสุทธิ์พิสุทธิ์ซื่อใสจากดวงใจอันนิ่งระงับขององค์ท่านถูกกลบลบเลือนไป

ครั้นมองให้รอบทั้งสองด้าน มีทั้งดีและลบ

"ดีของโลกมันพาให้ตกนรกนะ ดีของธรรมะนั้นมันให้สุขยิ่งกว่าใดๆ ดีของโลกโดยมากนั้นเป็นดีที่สกปรกเศร้าหมอง เพราะเป็นดีที่น่าอาย

แต่ดีของพระพุทธเจ้านั้น เป็นดีที่ส่งเสริมความอับอายชั่วกลัวบาปกรรม" ปกติองค์หลวงปู่จะสอนย้ำๆ เสมอ

วันนี้ได้ฝากกำหนดการวันงานมาด้วย มิบอกบุญแต่บ่งบอกมาเพื่ออนุโมทนา หรือจะเผื่อแผ่ประโยชน์สุขต่ออีกโสดก็ควรอยู่

แต่ในที่ประชุมใหญ่คณะศิษย์บอกว่า การบอกว่าทางหนังสือพิมพ์ให้เป็นหน้าที่ของท่านแจ๋ว เพราะท่านแจ๋วคุ้นเคยกับมติชน - นี่ก็หนักใจให้เหลือกำลังแล้ว หรือจะโยนเผือกร้อนใส่มือ เซตวันเตือประโคน หรือจะยั้งอยู่กับ "ของดีมีอยู่" / อนึ่งธรรมประวัติ ๒๕,๐๐๐ เล่มกับมติชนกำลังเร่งพิมพ์อยู่ เกรงจะไม่ทันจ่ายกับญาติโยมที่มาร่วมงานนับอีกหมื่นสองหมื่นในคราวงาน

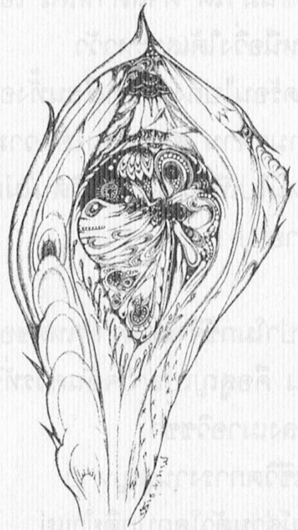
จะอย่างไรก็สุดแต่จะพิจารณา หนังสือชุดแรกแล้วเสร็จก็จะพิมพ์เพิ่มทันที

ขออนุโมทนาเจริญพร

ตูตนดูจิตโดยรอบด้านจึงจะหายจากด้านชา

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๖๗ ระวังเหตุ

อำนวยพรมายังคุณวารุณี ศุภกุล

จดหมายของคุณโยมได้รับแล้ว ทราบความทุกอย่าง ขออนุโมทนา

มีนิทานชวนอ่านชวนฟังเรื่องหนึ่ง ความว่า - อาจารย์ทิศาปาโมกข์ได้รับเด็กนักเรียนเข้าใหม่สองคน แล้วมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบออกไปเลี้ยงโคนมฝูงหนึ่ง

คนหนึ่งมีนิสัยรักการอ่าน ไปไหนมาไหนก็พกคัมภีร์ตำราไปด้วย อยู่ว่างก็คว้าตำรามาอ่าน อีกคนชอบไปเที่ยวเล่นกับเด็กอื่นๆ มีการพนันขันแข่งตามประสาของเด็ก - ทั้งสองออกเลี้ยงวัวได้หกวัน

ครั้นวันที่เจ็ด หญ้าบริเวณเดิมนั้นเริ่มหมด งอกไม่ทัน แต่พวกเขาก็ไล่วัวไปเลี้ยงทุ่งหญ้าบริเวณเดิม พอไปถึงก็ปล่อยวัวให้เสาะหากัดกิน

คนหนึ่งเอาแต่นั่ง - นอนอ่านหนังสือ

คนหนึ่งหนีไปเที่ยวเล่น

จนมืดค่ำ นึกขึ้นมาได้ ตาลีตาหลน โอ...วัวหาย หายไปหมดทั้งฝูง ต่างก็วิ่งเหนือวิ่งใต้เสาะหาวัว

จนมืดค่ำ/เดือดร้อนไปถึงสำนักเรียนทั้งอาจารย์ทั้งนักเรียน ต้องจุดคบจุดไต้ออกมาตาม สอบถามได้ความว่าคนหนึ่งเอาแต่อ่านหนังสือคนหนึ่งหนีไปเที่ยว/ทั้งปฏิบัติตนไม่เหมือนกัน แต่ต่างก็ทำให้วัวนมทั้งฝูงหายไป

ผู้อาจารย์ทิศาปาโมกข์จึงสอนว่า “เหตุของชีวิตจิตใจนั้นต่างกัน แต่ผลเหมือนกัน คือสูญเปล่าใจอันควรทั่วไป ชีวิตที่เปลืองเปล่าก็มาแต่ความหลงเมาอวิชชา

มุ่งชื่อยศสุขในชีวิตการงานสูญหาย

มุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวโลกปกติย่ำแย่.

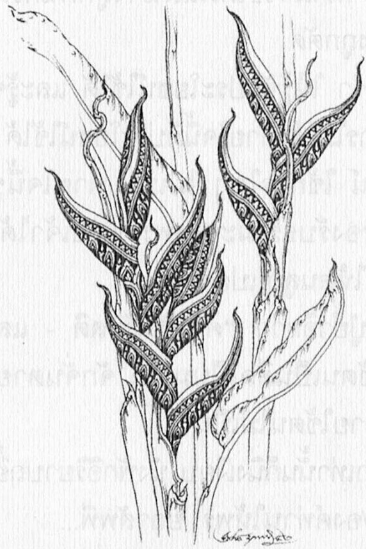
ระมัดระวังในเหตุเหมือน - ผลต่าง อนึ่งการมีชีวิตจิตใจที่สร้างสุข ชื่นละมุนและอบอุ่นมิใช่ชื่อยศและร่างกายข้างเดียว หากแต่เป็นการบำรุงเลี้ยงบำเรอใจให้ทรงตัวอยู่กับธรรมะต่างหาก.

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๙ มกราคม ๒๕๕๓

๖๘ อย่าเอามาเป็นอุปสรรค

อำนวยพรมายังคุณศิวดี

พัสดุของคุณโยม/องค์หลวงปู่ได้รับแล้วพร้อมพิจารณา

นี่จึงได้ตอบจดหมายแจ้งเพื่อทราบและอนุโมทนารับพร

วันนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ บอกสอนโยมคณะหนึ่งว่า "สูเจ้าทุกคนเดี๋ยวนี้นะ ให้สำนึกตนว่าเกิดมาเป็นคนแล้วนะ ให้ตั้งใจทำใจของตนให้ปกติสะอาดอย่าให้สกปรกเป็นมลทิน ให้ยกคำสอนของพระพุทธขึ้นสู่ใจตน อย่าเกิดเปล่าเกิดดาย ให้ได้ให้ถึงสุขประโยชน์ เป็นสวัสดีธรรมเสมอไปเน้อ ลูกหลานทุกๆ คน"

ความข้อนี้หมายให้เอาความดีงามบุญกุศลมาสู่ตัวตนคนผู้เกิดมา

อย่าเอาการเกิดมา/อย่าเอาความเป็นมนุษย์มาเป็นอุปสรรคต่อการขัดเกลาใจของตนของคน

น้ำตาเทียนเผาไหม้ไส้พร้อมตัวมันเอง, ตัวเองเผาตัวเองจน

แห้งหมดเหมือนน้ำมันตะเกียง, ด้ามขวานจากต้นไม้ทำเพื่อตัดต้นไม้, ยางพารานำมาใช้ได้ต้นมันจึงถูกคนกรีด, กล้วยสุกเต็มเครือลำต้นมันจึงถูกตัด

รวมความว่า ให้รู้จักประโยชน์ใช้ได้ และรู้จักด้วยว่า สิ่งใดไร้ประโยชน์ใช้การไม่ได้ กายใจนี้มีประโยชน์ใช้ได้ มีกายแต่ใจไม่มีมันก็ไร้ประโยชน์ ใช้การใดๆ ไม่เป็น กายใจนี้ขณะมีชีวิตอยู่นี้นับเป็นภาชนะรองรับธรรมะของพระพุทธเจ้าได้อย่างดีเยี่ยมยิ่งกว่าอันใดๆ/อย่าให้ตนสูญเปล่า

องค์หลวงปู่ย้ำอีกว่า “คนเป็นผู้มีสติ - และมีปัญญา เขาใช้ทรัพย์เป็น ใช้ตนเป็นศีลเป็นมรรค จักจั่นตายปีกมันยังอยู่แต่มันบินมิได้ คนตายใช้ตนไม่เป็น”

องค์ท่านว่าเท่านั้นก็นิ่งเงียบ นั่งพักอิริยาบถยิ้มอิ่มด้วยเมตตา

โยมขอพร/องค์ท่านให้พร ยถาสัพพี...

อาตมาได้ฝากกำหนดงานฯ มาเพื่อทราบเท่านั้น

เราท่านได้ความดีงามประดับใจตนวันนี้ได้นั้น ก็เพราะได้ครูบาอาจารย์ที่ลึกซึ้งในธรรมนั่นเอง

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

๖๙ มุ่งตนโดยชอบ

คนทุกคนสำคัญอยู่ที่ใจ

ใจเป็นเลิศในกาย ใจเป็นนายของกาย

สิ่งทั้งหลายทุกอันทุกอย่างทั้งปวงหมดสำคัญที่ใจ

ใจดี ใจผ่องใส ก็ได้สุข กายก็สุข วาจาก็สุข พูดก็ดีงาม ทำก็ดีงาม สุขก็ติดตามเหมือนเงาตามตนของตนนั่นเอง

ลดความทุกข์ใจลงได้มากเท่าใดก็ได้สุขมากขึ้นเท่านั้น

เหมือนความร้อนลดลงเท่าใด ก็เย็นกายเย็นใจมากขึ้นเท่านั้น

อยากให้ใจเร่าร้อน ลดอยากก็ได้สุข ใจก็เย็น ใจก็เบา

เมื่อใดใจอยาก เมื่อนั้นเป็นทุกข์หนัก ดิ้นรน เปรอะไปด้วยทุกข์นานา

หากผ่องใส แจ่มใส ก็ได้สุขมากขึ้นเท่านั้น

เราทุกคนยังไม่พ้นไปได้จากภัยอันตรายของวัฏฏะ อบายยังเปิดอยู่เสมอจะล้อเล่นมิได้หนา - มองเห็นอานิสงส์ของการบรรลุคุณวิเศษ ทั้งโลกียะทั้งโลกุตตระหรือยัง

หนทางของผู้ยิ่งใหญ่ คือพระพุทธเจ้า พระองค์มาดำเนินในหนทางของวิริยะอุตสาหะ สรรเสริญ เรียกร้อง ปลุกเร้าให้ทำความเพียร

ผู้เกียจคร้านมิใช่ทายาทของพระพุทธเจ้าหนา

อย่าคบคนเกียจคร้าน ให้คบคนที่มีความพากเพียร

ความเป็นผู้มีอัธยาศัยน้อมไปในความเพียรนั้นที่จะรู้ใจตนที่จะได้บรรลุธรรมได้

หรือเกียจคร้านเอาจริงๆ แล้วก็ให้นึกถึงทางมาของปัจจัยทั้ง ๔ มุ่งให้ทายกได้ผลมากๆ

ให้ตั้งมั่นให้ดีในตนของตน

หายใจเข้า - ออก ให้มีสติรู้

สำเหนียกกองลมให้แจ่มแจ้ง
กายสังขารให้สงบ
เสวยปีติ หายใจเข้า - ออก
เสวยความสุข หายใจเข้า - ออก
จิตสังขารแจ่มแจ้ง หายใจเข้า - ออก
จิตสังขารสงบ หายใจเข้า - ออก
จิตแจ่มแจ้ง หายใจเข้า - ออก
จิตแช่มชื่น หายใจเข้า - ออก
จิตมั่นคง หายใจเข้า - ออก
จิตหลุดพ้น หายใจเข้า - ออก

ไม่เที่ยง หายใจเข้า - ออก
คลายกำหนัด หายใจเข้า - ออก
ดับได้ หายใจเข้า - ออก
สละคืน หายใจเข้า - ออก

คู่บัลลังก์ ตั้งกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่น
สติรู้ผูกลม หายใจเข้า - ออก
สติหยาบ ลมหยาบ
กายใจสงบ ลมละเอียด

รู้ลมหายใจเข้า - ออก ก็รู้ชีวิตของตน

ตั้งสติตั้งอารมณ์ให้ดี
ตั้งจิตเราให้ตรง
ทำจิตให้แน่วแน่
ทำจิตให้เป็นกลาง

ทำจิตให้วางเฉย นี่เป็นอารมณ์ที่ถูก อารมณ์ที่ดี จะตั้งได้มันต้องวาง วางอารมณ์ไม่ดี

จิตนี้ปกติแล้วอยู่ด้วยอารมณ์ที่ไม่ดี มันเป็นวิสัยของโลกโลกีย์ มันเป็นอยู่เป็นมาอย่างนั้น มาแส่ส่ายมาในทางผิดๆ โดยตลอด

ความเพียร ต้องมาพากมาเพียรตั้งอารมณ์ให้ถูกให้แน่วแน่ให้ตรง

น้อมเหนี่ยวจิตให้แน่วแน่ สติรู้ตัวควบคุมอยู่ รู้ตัวอยู่ทุกเมื่อทำจิตให้มั่นคง

จึงให้มีสติรักษาจิต รักษาใจ ระวังจิต คุ้มครองจิต

สติเป็นยอดเป็นจอมของการปฏิบัติ

สติเป็นสิ่งกางกั้นอารมณ์ใดๆ

ผู้มีสติอยู่ย่อมได้ธรรมะอันสมบูรณ์

ถ้าขาดสติก็ขาดธรรม

ถ้าขาดสติก็ขาดจากใจ

จึงว่าให้เป็น - ให้อยู่ด้วยการมีสติอยู่ทุกเมื่อ อยู่ทุกกิริยา

รวมความว่า ให้ตั้งตนอยู่ในศีลอันสมบูรณ์ ไม่ประมาทใจตน มุ่งตนให้พ้นจากทุกข์ใดๆ โดยการรู้ชอบ

ให้เท่าให้ทันจิตของตนทุกขณะ

การจะปฏิบัติภาวนาของเราผู้เป็นนักบวช ของเราผู้เป็นนักปฏิบัติ อย่าข้ามข้อศีลข้อวัตร ดูว่าอันใดมันย่อหย่อน อันใดมันหละหลวมโพรกพราก พอรู้พอเห็นรู้สึกรู้ตัวของตัวแล้วก็ตั้งขึ้นใหม่ ถ้ามันหย่อนอีก ผู้มีสติก็ต้องจับมันตั้งขึ้นใหม่ นี่การปฏิบัติทำอยู่เช่นนี้อย่างนี้

บอกตนเองนะ

จะตั้งอกตั้งใจอยู่เช่นนี้

เราทุกคนเป็นผู้มีศรัทธาปสาทะในการปฏิบัติ

จะทำไปจนมันหายโง่ หายเมา หายหลง

หน้าที่ของเราคือต้องมีสติ สำรวม และมักน้อยในผล

ปล่อยวางนิสัยปฏิบัติด้วยความอยากได้ อย่าให้ใจคึกคะนอง เพราะอยากให้ความวุ่นวายใจในธรรมชาติแต่ละวันมันก็หนักหนาอยู่แล้ว ยังจะเอาอยากได้ในภายในมาทับมาเทินเข้าไปอีกยากนัก

ให้รู้ในธรรมชาติของใจเรานี้

เมื่อใดที่เกาะเกี่ยวผูกมัด ผูกพัน ยึดมั่นถือมั่น ก็จะเกิดความสับสนวุ่นวาย มันวิ่งวุ่นไปทั้งวัน ทางโน้นทีทางนี้ด้วย นี่เรียกว่าอยู่กับความวุ่นพอใจ วุ่นหนักเข้าก็สับสนมากๆ เข้า ตัวก็มาคิดว่า โอ...คงจะฝึกฝนอบรมมันมิได้แล้วหล่ะ ยุ่งยากนักยุ่งเหยิงไปหมด อย่างนี้ก็เป็นทุกข์ที่ไม่ควรจะเป็นทุกข์ คือเป็นทุกข์หนักขึ้นกว่าเดิม หนักเพราะอยาก เพราะเมาอยาก เมาปฏิบัติ

ที่ว่าให้รู้ให้เข้าใจในธรรมชาติของใจนั้น

ให้รู้ว่าหนักก็ใจ เบาก็ใจ เรียบง่ายก็ใจ ยุ่งยากก็ใจ ใจนี้จัดการได้ เอาสติมาจัดการ เอาปัญญามาจัดการ ให้เห็นให้ชัดในตนเอาตน

ครั้นเราเห็นได้ชัดแล้ว ก็จะจัดการคือทิ้งความคิด ความวุ่น ความรู้สึกยุ่งๆ เช่นนั้นไว้ ไม่ต้องติดวุ่นคิดอยากอีก คอยบอกคอยเตือนตนของตนว่า มันมีปกติของมัน - มันเป็นของมันอย่างนั้น

อะไรๆ ที่วุ่นๆ ยุ่งๆ ก็ต้องปล่อยต้องวาง

โกรธมันวุ่น

หลงมันวุ่น

เมาอยากมันวุ่น

รักชังมันวุ่น

เรื่องวุ่นเหล่านี้เราต้องปล่อยต้องวาง

ใจอันวุ่นของเรานี้ต้องดุเอา ต้องว่าเอา เหมือนกับเราดุเด็ก

ดื้อเด็กซนไม่ให้มันดื้อมันซนเกินไป ดุเอาบ้าง ตีเอาบ้าง ว่าเอาบ้าง อย่าให้เรารำคาญ อย่าให้เราเป็นทุกข์เกินไป

เราดุเอาแล้ว เราว่าเอาแล้ว เขายังดื้อยังซนอยู่ก็รู้แล้วปล่อยไปตามเรื่องของเขา ดื้อก็ดื้อไป ตัวเราจะรำคาญไปทำไม เราไม่เดือดร้อน เราไม่รำคาญในเรา เรื่องทุกข์เรื่องวุ่นก็หมดไป

มันหมดไปอย่างไร

ก็หมดไปเพราะเราเข้าใจธรรมชาติใจเรา และปกติของเด็ก

เด็กในที่นี้คือ กิเลสตัณหา มันมีแต่ดื้อและซน อยู่ไม่สงบ อยู่ไม่สุข ตัวเราจักต้องอยู่สงบ รู้ภายในเรา ไปว่าเขาทำไม ไปรำคาญเขาทำไม ให้เยือกเย็นสิ ให้สบายสิ เข้าใจถูกต้องแล้วเราก็สบาย เด็กก็สบาย

หากไม่เข้าใจกับใจของเรานี้

อยู่ไหนก็ทุกข์ อยู่ไหนก็วุ่นวาย ยุ่งเหยิงอยู่

เมื่อเราจัดการได้สงบแล้ว ความรู้ความเห็นใดๆ ก็ถูกต้อง ไม่มีปัญหาเรียบร้อยดี สงบได้

จึงว่าอะไรชอบ อะไรไม่ชอบ ก็ปล่อยวางมัน

ใจที่สุขสงบเราชอบเราก็ปล่อยวาง

ความวุ่นวายหมายผล เราอยากได้ก็ต้องรู้ต้องปล่อยวาง

อะไรๆ ก็สักแต่ว่าอย่างนั้นของมัน ปกติของมัน ธรรมชาติธรรมดาของมันอย่างนั้นเช่นนั้นเสมอ

เป็นโลกก็เป็นทุกข์ ทุกข์เป็นปกติของโลก หากฝืนปกตินี้ก็ทุกข์ได้อีก

เป็นธรรมก็เป็นปกติ ปกติก็เป็นธรรมะ หากฝืนปกตินี้ก็เป็นทุกข์ได้อีก

ใจเป็นทั้งใจโลกและเป็นทั้งใจของธรรม

ใจปุถุชนเป็นใจปลอม ใจของพระอริยเจ้าเป็นใจแท้ใจจริงตามลำดับของธรรม

พระสมชาย สุมโน (signature)

ผู้ที่เข้าใจธรรมะ ย่อมเข้าใจตนเอง

ผู้เข้าใจตนเอง รู้ใจตนเองก็รู้จักธรรมะเข้าใจธรรมะ

นี่ปฏิบัติด้วยสติปัญญาปรีชาฉลาด

จะปฏิบัติก็ปฏิบัติด้วยความฉลาด

จะสงบก็ต้องสงบด้วยความฉลาดด้วยปัญญา

"ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายอย่ายึดมั่นในธรรมใดๆ"

อะไรที่เป็นอยู่ทรงอยู่ของมันล้วนเป็นธรรมะ

คือทุกสิ่งอันล้วนเป็นธรรมะ สุขทุกข์, ดีชั่ว, โง่ฉลาด, ชอบชัง เล็กน้อย ยิ่งใหญ่ใดๆ ล้วนเป็นปกติเป็นธรรมะ เป็นของมันอย่างนั้น

เราเข้าใจทุกสิ่งอย่าง ทุกผู้คน เราไม่ยึดมั่นถือมั่นอันใดสิ่งใดอีก เพราะยึดและวางมันออกไปจากจิตของเราจากใจของเรา

ในใจเรา ในจิตเรา ในกายรูปนี้ มันมีแต่ความแปรปรวนเปลี่ยนแปลงแล้วควรหรือที่เราจะยึดจะถือ

เหตุนี้ พระพุทธองค์ทรงสอนว่า จะต้องรู้ จะต้องละ จะต้องหน่ายคลายวาง

อย่าทำไปเพราะมักมากอยากได้

ไม่ปฏิบัติเพื่อสะสม เพื่อเป็นนั่นเป็นนี่ เพื่อความนิยมบูชาจากผู้ใด

นี่ถ้าเราทำตามคำสอนของพระองค์ เราก็ทำได้ทำถูกปฏิบัติถูก เราอยู่และเดินไปทางที่ถูก

คำสอนของพระพุทธเจ้ามิใช่เรื่องวุ่นวาย

กิเลสตัณหาในใจเราต่างหากที่มันวุ่นวาย มันบังคับบัญชาใจเราอยู่ตลอด เป็นอยู่อย่างลำบาก บีบคั้น ให้ต้องเป็นทุกข์อยู่เสมอ

ความจริงศีลไม่ใช่เรื่องลำบาก สมาธิไม่ใช่เรื่องลำบาก ปัญญาไม่ใช่เรื่องลำบาก ไม่มีเรื่องอะไรอันใดให้ยุ่งยากลำบาก การปฏิบัติตามทางสายนี้ไม่มีทุกข์ ไม่มียุ่งยาก เพราะปล่อย เพราะ

วาง ปล่อยวางให้หมดทุกสิ่งทุกอย่าง

ใครแบกใครถืออะไรเอาไว้มันต้องหนัก ของเบาๆ ก็เถอะถือนานไปก็จะหนักขึ้นเรื่อยๆ ดีก็วาง ชั่วก็วาง บุญก็วาง บาปก็วาง

มีโยมคนหนึ่งมาต่อล้อต่อคำกับองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เหตุจากการที่องค์ท่านสอนเรื่องการทิ้งการวาง

เธอว่า “ทิ้งแล้ว วางแล้ว ทำไมต้องปฏิบัติกันอีกหล่ะ?”

องค์หลวงปู่แก้ว่า “ทิ้งหรือวางในที่นี้ ไม่ใช่ไม่ต้องทำอะไรอีก ไม่ใช่ไม่ต้องปฏิบัติอีก”

“ต้องปฏิบัติแล้วทำไมต้องวาง”

“ปฏิบัติเพื่อการละ เพื่อการวาง

เหมือนอิ่มข้าวแล้วก็ต้องกินน้ำตาม คือต้องอิ่มหนำสำราญทั้งท้องไส้กายและใจ ทำเพื่อละให้ได้ ปล่อยให้ได้”

“ก็ยังไม่ปล่อยอยู่ดี”

“ถือไว้เพื่อจะได้ละจะได้ปล่อยได้นั่นเอง”

ด้วยเหตุนี้ ต้องปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง เอาจริงเอาจัง พิจารณาเน้นย้ำลงที่กายลงที่ใจ ธรรมะอยู่ตรงนี้ จะผ่องใสอิสระก็จากตรงใจนี้ ก็จากปัจจุบันขณะนี้แล

ให้รู้ตัวทั่วพร้อมกับปัจจุบัน

มีสติมีปัญญา

เห็นการเกิดดับกับลมหายใจ อย่าให้ใจวุ่นวาย ปล่อย วาง

๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ : อบรมภาวนาวันพระ

๗๐ ครูนิล คล่องแคล่ว ๒

เรียนท่านผู้เคารพนับถือทุก ๆ ท่าน

ข้อความทุกกระทงถ้อยที่กลั่นออกมาจากหัวใจของท่านที่สรรหามาเขียนให้กำลังใจแก่ครูนิล คล่องแคล่ว นี่นั้นเพื่อเป็นการเคารพวัยวุฒิ และธรรมาวุฒิ ของผู้เกิดมาในโลกนี้ก่อนเรา อาบน้ำร้อน เล่นขี้ดินมาก่อนเรา ทุกข์สุขมาก่อนเรา

จึงน้อมขอความกรุณาในท่านทั้งหลายได้เจียดเวลาอันมีค่าของตนแบ่งให้กับอาณาจักรน้อยๆ ของไม้ใกล้ฝั่งที่รอสายน้ำเชี่ยวกราก ต้นนี้ด้วยเถิด

เหตุว่ากำลังใจนับเป็นมโนสัญญาเจตนาหาร คือ เป็นอาหารรสอันเลิศในใจของใจที่กำลังต้องการ ยิ่งเฉพาะเราต้องการกำลังใจจากคนรัก เคารพ และนับถือด้วยแล้ว ถ้อยคำกำลังใจนับเป็นอาหารใจอันยิ่งอยู่โดยที

อย่าให้ผู้เฒ่าเสียกำลังใจ

ขอขอบคุณทุกๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

◉ ชีวิตคนกระชั้นสั้น
อีกกี่วันจะยังมีผู้คนเอ่ยถึง
ทั้งชีวิตคร่ำเคร่งสร้างผลงานนานา
สุดท้ายเพียงสามารถหอบเอาชื่อยศ
กลับไปหาเถ้า - เท่าพสุธา - เท่านั้น ฯ ๘--

ครูนิล คล่องแคล่ว
ครูนิล คล่องแคล่ว
ครูนิล คล่องแคล่ว

◉ ครู คือครุผู้หนักเน้น พรหมวิหาร
นิล ใช่นิลหากหาญขาน เป็นนิล - นีลนาถ
คล่อง คล้องบอกวิชาชาญ เป็นปราชญ์ชาติ
แคล่ว แคล้วสำนึกรัก พระคุณครู - ครูนิล ฯ ๘--

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
วัดป่าวิเวกวัฒนาราม บ้านห้วยทราย มุกดาหาร

อำนวยพรถึงโยมปู่คุณครูนิล คล่องแคล่ว

เมื่อวันเพ็ญพระเดือนสาม ครูนิลได้มาสรงน้ำบูชาพระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดป่าหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ แล้วยังค้ำถ่อสังขารเข้าหาอัตตโนผู้ชื่อว่าพระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว นี่เรียกว่าผู้เฒ่ามาหาเด็กน้อย แทนที่ว่าเด็กน้อยเข้าหาผู้ใหญ่ มันจึงถูกต้องตามธรรมเนียม ก็ให้ละอายอยู่ดอก แต่ผู้เด็กน้อยนี้มากไปด้วยธุระการงานในส่วนพระศาสนาของพระพุทธเจ้า หาโอกาสเวลาไปคารวะผู้เฒ่าไม่ได้สักที ก็ควรน่าละอายอยู่ดอก

◉ กายบ่คล่องแคล่ว แต่จิตใจในธรรมศึกษากลับคล่องแคล่ว เหลือกำลังสำหรับผู้เฒ่าท่านนี้

◉ วันสรงน้ำพระเพ็ญเดือนสาม ๒๕๕๓ นี้

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ผู้มากมีบุญ ให้โอวาทกับศิษย์หาหมู่พระเณรเถนชี ชาวพุทธชาวไทยว่า "วัย มาจาก วะยะ

แปลว่า เสื่อม, ถดถอย, เสื่อมสภาพ

ผู้ข้าฯ นี้ ๑๐๐ ปีเข้ามาแล้ว มันต้องรู้ความจริงของมันแท้ สังขารอันนี้จะเยี่ยวไฆว่หดเข้าฝัก, จะนั่งจะยืนจะไปจะมา หนักเบาอยู่กิน มันต้องได้ระวังอยู่ตลอดเวลา

โลกนี้อย่าถามหาความสุขเลย มันทุกข์ทั้งก้อน ทุกข์กับทุกข์เท่านั้นที่ดำเนินไปอยู่ เป็นอยู่ของมันเสมอไป ที่ว่าสุข - สุขนั้นก็เพราะความทุกข์มันเบา ความทุกข์มันลดลงเท่านั้น ทุกข์ทนอยู่บ่ได้ ก็ให้ดับตายไปเป็นชีวิตๆ เท่านั้น กายก้อนนี้ทิ้งเป็นขี้ขยะต่อไป"

ในความฝักใฝ่ในความเป็นปราชญ์ของครูนิลผู้นี้คือ ความชอบอ่าน ชอบจดบันทึก ชอบใช้มโนคำนึง และพร้อมจะรับคติจากทุกคนทุกเพศชั้นวรรณวัย คราวหนึ่งปู่ผู้เฒ่าผู้แข้งบ่ซา ผู้ขาบ่เกิ่งหูตาหริบหรี่บ่ดีสักอย่าง เหลือแต่หัวใจนักสู้ - สิต่อสู้ให้รู้ในธรรมไปจนกว่าสิตาย

ในเรื่องนี้เองที่อาตมายอมรับวาระน้ำใจของผู้เฒ่า

เมื่อจุดเทียนไข, เมื่อจุดตะเกียงน้ำมัน ไขและน้ำมันนั้นย่อมมีมื้อมีวันหมดไป แต่ไฟกลับสืบทอดต่อไปไม่มีสิ้นสุด

เช่นกันกับร่างกายนี้ ให้อยู่กิน ให้หลับนอน ให้บำรุงด้วยข้าวน้ำโภชนาหารลูกไม้ผลไม้อย่างใดก็เถอะ สักวันก็แตกดับ หากแต่แนวคิดแนวทางแนวธรรม มโนสำนึก กลับสามารถสืบทอดฝากไว้กับผู้คนได้อีกนานเนิ่นนาน เหตุว่าได้บำรุงเลี้ยงใจมิให้ดับ

มอดไป

และในข้อนี้หล่ะสำแดงว่า ความเป็นครู - ของครูนิล มิเคยได้เหือดหายไปจากหัวอกหัวใจแต่อย่างใดเลย

ขอครูเฒ่าจงปีติ ภาคภูมิใจเกิดในความที่ตนระวังตนนั้นแล

◉ ๘๗ ปีแต่เกิดมาจวนจวบ ปัจจุบัน
ป่วย กายวิการปากหูตาพลัน ดับด้วย
๒๑ ปีแต่ถ่อสังขารขันธ์ ลืมป่วย
อายุ แค่นับวันคืนแม้นตาย จิตยัง ชื่นโชคสงบสุข ฯ๘ะ

โคลงบ้านนอกบทนี้ขอฝากเป็นพลังฮึดสู้ให้ครูนิล เพราะบ่งบอกทั้งกายแลใจของผู้เฒ่าเฝ้าธรรม

อีกอันหนึ่ง... สัตว์ผู้เกิดมาในโลกย่อมมีความดับตายครอบงำไว้ มีความแก่ชราห้อมล้อม มีโรคาพาธต่างๆ รุกเร้าอยู่ทุกวัน/วันคืนของคนพาลนั้นชื่อว่า สิ่งไม่เป็นประโยชน์เป็นไป

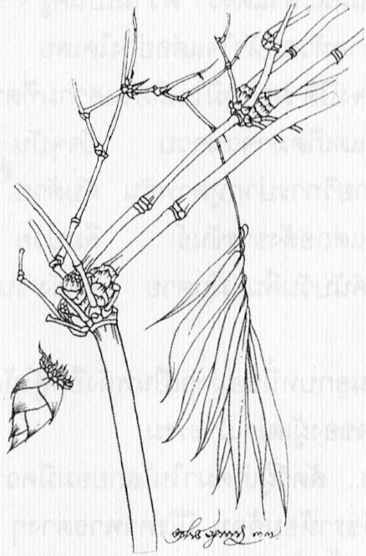
เมื่อด้ายฝ้ายที่เขากำลังทอผ้าอยู่ ช่างหูกทอไปได้เท่าใด ส่วนที่จะต้องทออีกก็เหลือน้อยอยู่เท่านั้นแม้นฉันใด ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายก็ฉันนั้น

แม่น้ำที่บานฝั่งย่อมไหลย่อมพัดพาเอากกไม้ที่อยู่ริมตระฝั่งให้หักโค่นไปฉันใด - สัตว์ทั้งปวงย่อมถูกชราพยาธิและมรณะพัดพาไปที่สุดฉันนั้น

หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ สอนไว้ว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งอันเกษมที่สุด เพราะสอนทางกำจัดทุกข์ สอนทางแห่งความดีอนุเคราะห์เกื้อกูลสัตว์ทุกหมู่เหล่า จึงขอให้ยึดมั่นจรรยาประเพณีของพุทธะให้มั่นในใจตนไปจนตาย...

[หมายเหตุ ; ทั้งหมดนี้คัดมาจากข้อเขียนเปิดปกสมุดบันทึกให้กำลังใจแก่ครูนิล คล่องแคล่ว เล่มที่ ๒]

๗๑ อย่าขี้คร้าน

อำนวยพรมายังท่านดาวเรือง นิชรัตน์

ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว

ขออนุโมทนาสาธุ จะแบ่งใช้เป็นค่าหนังสือกับการจัดงาน

การรู้อย่างอื่น การเห็นอย่างอื่น การสดับอย่างอื่น การฟังอย่างอื่นมิอาจทำให้รู้จักทุกข์ หรือพ้นจากทุกข์ได้ แต่การได้เห็นและฟังธรรมของตถาคต หรือสาวกของพระองค์ อาจจักทำให้พ้นจากการเวียนว่าย - ตายเกิดได้

อนึ่ง การได้ศรัทธาเลื่อมใส

การได้ศึกษาธรรมอันเยี่ยม

การได้บำเรออันเยี่ยม คือ ได้บำรุงพระสงฆ์สุปฏิบัติ

นับเป็นการเพิ่มพูนปีติปราโมทย์ ได้สุขใจอันเกิดจากธรรม จนมีความพอใจ ประพฤติธรรม เห็นคุณค่าของธรรม

การรำลึกถึงธรรม ย่อมดีกว่าการระลึกในสิ่งอันพาให้ใจเศร้าหมอง ความปีติอิ่มใจที่อาศัยธรรมเกิดขึ้นนั้นย่อมมีใจอิ่มเอิบ

กายก็สงบ

กายสงบ ใจก็ได้สุข

เช่นนี้ ก็จะมีแต่สุจริต ไม่มีดำริเบียดเบียน แล้วเข้าสู่กระแสแห่งธรรม

เจริญพรขอบคุณที่ยังระลึกถึงอยู่ ธรรมที่ให้ระลึกถึงกันทำให้เกิดความเคารพรักต่อกัน เป็นไปเพื่อการสงเคราะห์กัน ย่อมมีแก่ใจตนเสมอไป

ขอให้มีสติในธรรม
ดำรงอยู่ในธรรมทัสสนะ
และหมั่นสมาทานอธิศีลต่อไป

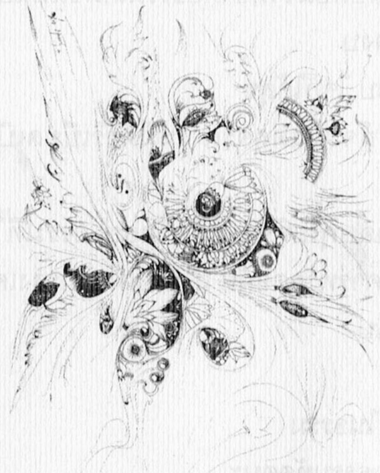
อย่าขี้คร้านทำความสงบใจ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗๒ อุบาสกธรรม

อำนวยธรรมมายังคุณพิสิทธิ์ อุทะยาภา

จดหมายมาพร้อมธนาณัติของคุณโยม อาตมภาพได้รับแล้ว จะใช้ในงาน ๑๐๐ ปีฯ ต่อไป

เรื่อง CD ธรรมะขององค์หลวงปู่นั้นขออนุโมทนาสาธุ

อุบาสกที่ดีนั้น

๑. มีศรัทธา

๒. มีศีล

๓. เชื่อกรรมและผลของกรรม

๔. เสียสละไว้ในพระพุทธศาสนา

๕. แสวงหาทักขิไนยบุคคลผู้ดีผู้ชอบ

หากทว่าพระพุทธเจ้าตรัสว่า “มิควรจะยินดีพอใจในกุศลเพียงแต่ชั้นได้ถวายปัจจัย ๔ แก่ภิกษุสงฆ์อย่างเดียว

แต่ ควรพยายามให้ได้ปีติอันเกิดแต่ธรรมะ

ควรหมั่นทำใจให้สงบ จนอิ่มเอมในความสงบนั้น
หมั่นอบรมจิตให้ปราศจากอารมณ์อันขุ่นหมอง”

ความจริงของอุบาสกอุบาสิกา ควรประกอบบุญกิริยาวัตถุทั้งหลายตามกาลเวลาอันควร คือ ทาน
ศีล
ภาวนา

หมายความว่า เป็นบางครั้งบางคราวก็ยังดีกว่ามิได้ทำอันใดๆ เลย จึงว่า **ตามกาลเวลาอันควร**

ขอฝากธรรมอันเป็นเครื่องชูกำลังใจมาให้พิจารณา ให้พากเพียรในปัญญาในขณะตนของตน มีศรัทธา
มีโรคน้อย
เปิดเผยตนต่อพระพุทธนี้หล่ะ
หรือจะจำยอมอยู่กับความขี้คร้านให้เสื่อมเสียต่อไป

โปรดคิดอ่านด้วยดี
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗๓ นิทานอ่านเพลิน

คุณโยมวาสนา

งานของโลกในโลกมิเคยมีคำว่าจบหรือยุติ

ที่ว่าอาศัยงาน ธุรภาระ คน และความวุ่นด้วยอาการทั้งปวงในโลกเป็นเครื่องฝึกหัดใจโลกย์ของตน ก็ขอให้จริงเถอะ

มันให้ท้าทายนักไอ้สนามฝึกตน - สมรภูมิดีชั่วนี้

อนึ่ง กายมีปกติกาย กายมีธรรมดารูป

ใจมีปกติใจ ใจมีธรรมดา - ธรรม

ให้เข้าใจเช่นนี้ก่อน ส่วนใจของนักภาวนานั้นให้ดูความตั้งมั่น ดูความกล้าหาญ ดูการระงับดับกิริยาจิตด้านลบ ดูความคิดโดยรอบ เมื่อกระทบใจดูว่าจะดีหรือร้าย ในดีร้ายนั้นมิใช่จักหลงละเมอ

ดีก็ละเมอดี

ร้ายก็ละเมอดีเหมือนกัน

ดูเหตุการณ์ ดูเหตุแห่งความรู้สึก

อาตมาได้อ่านนิทานอ่านเล่นเรื่องหนึ่ง

เด็กวัดสองวัดสองคน มีหน้าที่ถือของหิ้วปิ่นโตตามพระทุกวันทั้งพระและศิษย์จะเดินสวนทางกัน

วันหนึ่งเด็กวัด - วัดใหญ่ ถามเด็กวัด - วัดเล็กว่า "เอ็งจะไปที่ใด?"

"จะไปในที่ที่เท้าพาไป"

เมื่อได้คำตอบเช่นนี้เด็กวัดใหญ่ไม่ทราบที่จะต่อว่าต่อคำ จึงถามผู้อาจารย์ พระผู้อาจารย์ก็บอกว่า พรุ่งนี้หากเจอกันอีกให้ถามอย่างเดิม เมื่อเขาตอบอย่างเดิม ให้เอ็งต่อว่า "หากเจ้าไม่มีเท้าเจ้ายังจะไปที่ใดอีก"

เช้าวันต่อมาเจอกันอีก

"เอ็งจะไปที่ใด?"

"ฉันจะไปในที่ที่มีลมพัด"

เด็กวัดใหญ่ไม่มีโอกาสต่อว่า กลับวัดกราบอาจารย์ของตน มันว่าอย่างนี้นะ เอาอย่างนี้พรุ่งนี้เอ็งถามอย่างเดิม - หากไม่มีลมพัดเอ็งจะไปที่ใด?-

วันรุ่งขึ้นเดินหิ้วปิ่นโตส่วนทางกัน

"เอ็งจะไปที่ใด?"

"ฉันกำลังติดตามพระอาจารย์เพื่อรับบาตร"

ในข้อนี้เองที่สำแดงในกิริยาจิตอันยึดโยงกับอนิจจังของเหตุปัจจัย ในการเฝ้าดูมันนั้น ขณะหนึ่งอย่างหนึ่ง, ขณะนี้อย่างนี้, มันมิใช่ขณะหนึ่งขณะนั้น

แต่ดู - ดูแต่จิตก็ยังดีกว่าที่มิได้ดู

จิตที่มีการดูของผู้ดู

การรู้ของผู้รู้ นับว่าเป็นประกอบโดยชอบ

ด้านกิจธุรภาระในศาสนาวัดวาอารามโดยส่วนตัวของอัตตโนนี้

หากจะนับว่าวุ่นก็วุ่นไปอย่างนั้นๆ วุ่นนอกมิวุ่นใน

และนับเนื่องจากกำลังใจที่ลูกศิษย์ลูกสายกัลยาณมิตรที่มีไว้ให้ไว้โดยตลอดมาจึงพออยู่พอทน มุ่ง ดีกาย
ดีวาจา
ดีใจ ให้เป็นสุปฏิบัติ

มุ่งให้ตรงในไตรสิกขามัชฌิมาปฏิปทา

มุ่งให้ตนออกจากกองทุกข์

แม้นขณะนี้ก็จะยังตนให้น่ากราบน่าไหว้ จะหยาบบ้างก็ตามปกติของตนผู้ปุถุชน หากแต่หมั่นชำระกิจของตนให้สะอาดโปร่งใส ไม่ประมาท

ในทุกๆ วันก็หายใจเข้า - หายใจออกเล่นๆ หากแต่ได้สุขสงบทุกครั้งทุกครา

จึงไม่เครียดกับตนกับการเจริญภาวนา

หวังมิมาก ปรารถนามิบีบคั้นตนและธรรม เรื่อยๆ มาเรียงๆ ได้ทุกวันอิ่มทุกวัน

ด้วยกำลังใจอันเต็มเปี่ยม

อิสระ สันติ สงบ รำงับ

ยืดท่วงทำนองอันเก่าแก่ ชัดแจ้ง

ยืนสง่ากับธรรมชาติของจิต

นั่งก็ภาวนา นอนก็ภาวนา เดินก็ภาวนา ยืนก็ภาวนา

พูดหรือเงียบ ภาวนาหรือไม่ ก็ล้วนมีสาระมีสันติ จิตมิขยับไหวใดๆ

พระพุทธะไม่มีท่าร่างในรูปแบบใดๆ

พุทโธเท่านั้นที่เป็นสาระชั่วขณะจิต/จิตหรือเป็นพุทธะ

ภายในจิตมีพุทธะหรือ/ภายนอกจิตไม่มีพุทธะ หรือ

ดี - ชั่วจำต้องละ มิขับไล่ มิยึดเกาะ

มายา - สาระ เป็นธรรมชาติอันหนึ่งเท่านั้น

นักรบกล้าก้าวมักพลีชีพกลางสมรภูมิ

เรียนรู้ยุทธวิธีแล้วก็ออกรบให้สมภาคภูมิเถอะ

เจริญพระธรรมมาเป็นพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๗๔ อู๋ - เฮง - ฮก

เจริญพรคุณโยมเจ๊ - สมทรง อู่โภคิน

ธนาณัติพร้อมจดหมายของคุณโยมได้รับแล้ว

ขออนุโมทนาสาธุ

ขณะนี้กำลังเตรียมงาน - สถานที่ ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

การปฏิบัติตนในธรรมะ คือ การบังคับใจตนให้อยู่ในอำนาจของตน นั่นหมายเอาการบังคับตนเองได้

สละให้ทาน

กายใจให้ปกติสุข

จิตให้สงบระงับดับเหตุแห่งบาป

สิ่งใดจะเป็นประโยชน์สุขแก่ตนให้รีบขวนขวาย

ในขณะชีวิตที่แน่ หากแต่ธรรมะของพุทธเจ้านั่นแน่ บอกสอนผู้คนให้พ้นจากทุกข์ได้

ให้ตั้งใจ รักษาใจ

รักษาธรรมะ

ให้พึ่งตนและพึ่งธรรมะให้เหนียวแน่น

สำหรับจดหมายจากครูบาฉบับนี้ให้เป็นพรในตรุษจีน

ค้าขายให้คล่อง

สุขภาพให้แกร่งทนอยู่ ลูกหลานมากหน้าห้อมล้อม

อุปสรรคใดๆ อย่าให้มี

ฮก - ลก - ซิ่ว - ฮก - ลก - ซิ่ว - ฮก - ลก - ซิ่ว

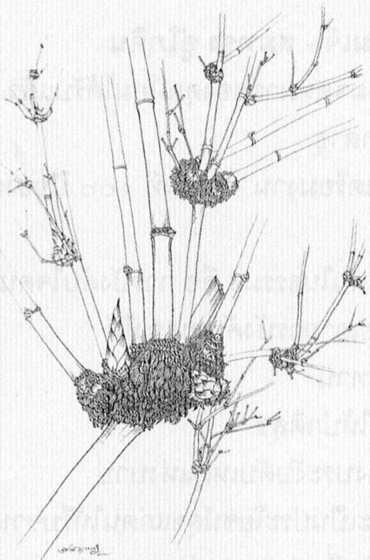
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗๕ เราคุ้มครองตัวเอง

คุณไกรรงค์ นาวิกผล

ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

ช่วงนี้กำลังวุ่นอยู่กับการเตรียมงาน - สถานที่

วันนี้มีโยมผู้หนึ่งมาตั้งปัญหากับอาตมาว่า - ควรเป็นอยู่อย่างไรจึงไม่ขาดทุนในความเป็นคนหรือในความเป็นมนุษย์ -

อาตมาก็แนะเขาไปว่า ทำทุกข์ให้มันน้อยลง เป็นทุกข์ให้น้อยที่สุด จนที่สุดเราทุกข์ไม่เป็น มองทุกข์ว่าไม่จำเป็นสำหรับเรา

ในบรรดาความเจ็บป่วย ความแก่เฒ่า ความพลัดพราก

ในบรรดาความมั่งมีศรีสุข ความพรั่งพร้อมทุกประการ

หากเรายังวนวุ่นอยู่กับทุกข์ ทุกข์ก็มีแต่จะทั่วท่วม

ก็จะขาดทุน

ส่วนกำไรในความเป็นคนก็คือ ทานให้ถูก

เสียสละให้เป็น

กายวาจาให้ปกติ

ใจให้สุขระงับ

กำไรอันงามของชีวิต คือ ธรรมะ

คือ ชีวิตมีคุณภาพมีคุณธรรม

คือ ชีวิตที่มีการอบรมฝึกตนอยู่ตลอด

ให้สงบ ปล่อยวาง ภาวนา ดูลมหายใจเล่นๆ เรื่อยๆ อย่างรู้ตัว

สังเกตดูใจ เอาไว้รู้ตัว

วันหนึ่งๆ คิดรักษาตัวเองกี่ครั้งกี่ส่วน

อย่าอยากให้ใครทำดีเพื่อถูกใจเรา เราต่างหากต้องบังคับคุมตัวเอง

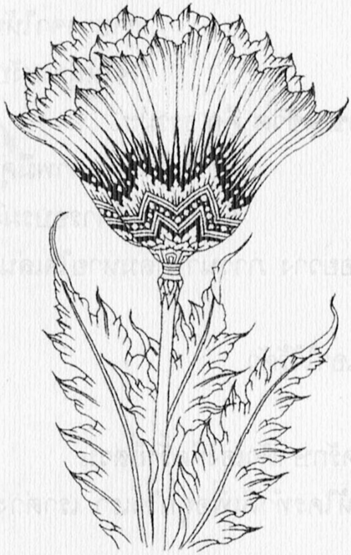
ตัวเราคนเดียววันหนึ่ง - วันหนึ่งไม่กี่มากกี่น้อยหรอก เรียบง่ายได้สุข ปรับปรุงแก้ไขเอากำไรใส่ตัว

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๗๖ ผู้เจริญก้าวไป

คุณโยมสรวิศ กาญจนินทุ

กำหนดงาน ศุกร์ ๒๖ / เสาร์ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ นะ

จดหมายพร้อมธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนา

แรกสุดใบกำหนดงานมิได้บอกในส่วนให้ร่วมบุญ เพียงแต่บอกวันเวลาเท่านั้น แต่พระผู้ใหญ่ติว่า น่าจะให้โอกาส หย่อนโอกาสให้ลูกศิษย์ขององค์หลวงปู่ที่อยู่ในที่ต่างๆ ได้ร่วมบุญ

ซึ่งครูบาเองก็ยืนกรานว่า การบอกบุญบอกขอมิได้มีในปฏิปทาของหลวงปู ตามพระวินัยก็ห้ามพระขอปัจจัย ๔ กับคฤหัสถ์ที่มิใช่ปวารณา เว้นแต่ไข้หรือป่วยอย่างใดอย่างหนึ่ง

เช่นนี้แล้วก็ให้ลำบากใจอยู่ไม่น้อย

องค์หลวงปู่ยังพอทนอยู่ได้ สุขภาพดีงามสง่าตามธรรม

พระเณรลูกศิษย์น้อยหนุ่มต่างหากที่จะงามไปได้อีกเท่าใดกัน

จะสวดมนต์บูชา ภาวนาส่งจิตนั้นให้ปฏิบัติในคืน ๒๖

สติปัญญาวา สทา ภัททัง

ผู้มีสติปัญญา ในการประพฤติตัว ปฏิบัติธรรม

ย่อมเป็นผู้เจริญก้าวไป

ด้วยเดชานุภาพแห่งเนื้อนาบุญขององค์หลวงปู่นั้นจงเป็นพลังปัจจัยให้เป็นเหตุให้คุณสรวิศพร้อมครอบครัวบุตรหลาน จงเป็นผู้มีโชค มีสุขและพึ่งตนพึ่งธรรมะ สืบไป

อีกอันหนึ่ง

ให้หมั่นทำใจเช่นใดที่จะเป็นหนทางแห่งความก้าวไปในวิถีธรรม ธรรมจะพึงคุ้มครองผู้ที่ใจมีธรรมอยู่ทุกเมื่อ

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๗๗ พระจันทร์ไม่เปียกน้ำ

คุณหมอ - คุณกบ คณะศิษย์สุพรรณบุรี

ส่งใบอนุโมทนามาให้ช้าไปหน่อยนะ

หากแต่การอนุโมทนาสาธุมิเคยล่าช้า เป็นปัจจุบันขณะอยู่เสมอๆ

เมื่อบุพกรรมประสานต่อวาสนาผูกพัน ใกล้ไกลจึงมิใช่ปัญหาในการคบหาประสาครูและศิษย์ห่างไกลกัน

จิตที่อยู่ในอำนาจแห่งสติและปัญญา ย่อมไม่ดื้อและไม่เหนื่อย

จิตไม่ดื้อไม่หยาบนี้เราจะให้คิดอย่างไรมันก็คิด จะไม่ให้มันคิดอันใดมันก็ไม่คิด ตัวเราก็เป็นทุกข์น้อยลง จะทุกข์บ้างก็รู้ รู้เหตุแห่งทุกข์ได้ก็แก่ช้าอายุยืน เหมือนเช่นที่องค์หลวงปู่จามรู้ทุกข์มาด้วยอำนาจแห่งสติและปัญญา

จิตที่ตั้งมั่นมิหวั่นไหวดุจภูเขา ทุกข์จะเข้าไม่ถึง - ทุกข์ไม่เป็นผลในผู้อบรมจิตด้วยดี ผู้อบรมจิตดีแล้วย่อมเป็นกันเองกับทุกข์ทุกอย่างโดยรอบตัว มองอาการของอารมณ์เป็นธรรมดา จะลบจะเพิ่มก็ปกติ ไม่แน่ ทุกข์แท้ปกติ ตัวตนมิมีในสิ่งทั้งปวง

เจริญพรขอบคุณที่เป็นห่วงทั้งการวัดและการส่วนตัวของอัตตโน

ก็ได้แต่พึ่งธรรมะ คือความอดทน ความสดชื่นเบิกบาน ความถ่อมเจียมเอื้อเฟื้อและหมั่นยับยั้งให้มั่นคง นับว่าเมื่อจิตอยู่ในอำนาจของธรรมะจึงสดชื่น แจ่มใสแม้จะมีจิตเช่นนี้ได้ยากก็หากแต่ทำได้ - ได้รับผลเหลือหลายนัก

กายแลจิตอันอาศัยหมายว่าเป็นตัวตนของอาตมภาพพระ

ธมฺมธโร ครูบาแจ๋วนี้จะมุ่งให้เป็นประโยชน์สุขกับผู้คน ยกจิตใจผู้คนเพิ่มพูนสติปัญญา และอื่นๆ อีกจนสุดชีวิต

หากบุญกุศลอันใดจะพึงย้อนสนองก็ขอแต่ให้เป็นผู้มีโรคน้อย มีอุปสรรคน้อย มีใจให้เหินห่างจากอกุศลคนพาล ให้เป็นผู้ใคร่ในธรรมอย่าสร่างซา ให้เป็นผู้มีปัญญาว่าอะไรเป็นอะไรสืบต่อไป

อนึ่งด้วยกุศลบารมีธรรมอันใดอันเกิดขึ้นอยู่ขอคุณโยมทุกๆ คนจงได้รับส่วนได้เสมอกันทุกถ้วนดวงใจ

คราวหนึ่งอาตมภาพได้ปลีกวิเวกขึ้นเสาะหาที่เจริญภาวนาที่ภูเขาป่าลึก ในคราวนั้นได้เห็นใจนิ่งสงบเพราะ

ได้มองดูจันทร์เพ็ญในแอ่งน้ำ

ได้พิจารณาจันทร์เพ็ญในหยดน้ำค้าง

พระจันทร์ไม่เปียกน้ำ น้ำไม่ถูกกินที่ แสงจันทร์สว่างจ้า จันทร์กลับปรากฏนิ่งในน้ำ

นิ่งรู้จึงดูเห็น นิ่งเป็นจึงได้เปรียบ

มีดวงจันทร์ มีน้ำใสก็ปรุงฟุ้งใหญ่ หากไม่มีน้ำ น้ำไม่มีเงาจันทร์ เอ้า... ใจกลับนิ่ง

นี่จิตของมนุษย์นี้มันคอยวุ่นไปหมด

น้ำในแอ่งมิได้รอเย้ยจันทร์ให้ปรากฏ ดวงจันทร์ก็โคจรตามวิถีมิได้มีเจตนาจะส่องเงาในน้ำ เฉกเช่นจิตกับการวุ่นในจิต

ดังนี้จิตกับการปรุงแต่ง ต้องอิสระต่อกัน แยกกันชัดแจ้งด้วยสติปัญญาธรรมะจึงเกิด/บทที่จิตจะเข้าถึงความสบายง่ายงามนั้น กลับอยู่กับการฝึกฝนง่ายๆ ปกติเป็นไปธรรมดารื่นรมย์กับการสำเหนียกด้วยสติปัญญา

ไม่เคร่ง ไม่เครียด ไม่อยาก ไม่เมา

พระธมฺมธโร สุภเจ๋ว

รู้ๆ เรื่อยๆ อิ่มเอมมาเรื่อยมา

มองรู้ดูทุกอย่างขณะอยู่ด้วยกับโลกว่า "เป็นเช่นนั้นเอง" มิใช่นิ่งเฉยสมองกลวง มิใช่จดจ่อจนบีบคั้น มิใช่เงียบเชียบไร้ความคิด ไร้สำนึก ไร้สำเหนียก

จึงว่าในหนึ่งระยะสักรอบวัน

เราน่าจะหยุดดูตัวเองที่มีความพร่องนานา

จากนั้นวิริยะอุตสาหะแก้ไขตัวเองทุกเรื่องไป อย่างหนึ่งที่อาตมาใช้บ่อยๆ ก็คือ ใส่โทษตนเอง ว่า "นั่น...! ใจเอ็งมันไม่ดีเอง จึงเดือดร้อนขนาดนี้ จึงทุกข์ขนาดนี้"

ตนทุกข์ร้อนเพราะโลภ โกรธ หลง ริษยา พยาบาท เป็นต้น

ไม่กลบเกลื่อนปกปิดโทษของตน

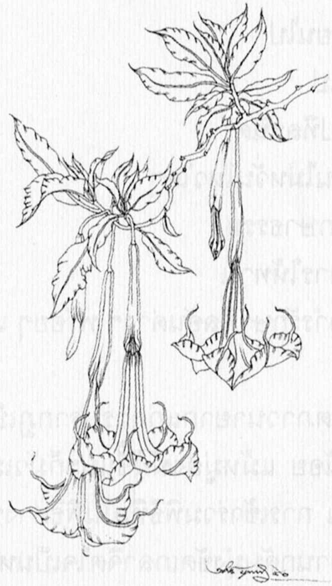
พระธรรมก็งามเด่น เราผู้ตั้งใจปฏิบัติก็รู้จักทุกข์ ประสบสุขสบาย

สมกับที่พระพุทธเจ้าสั่งสอนว่า "ผู้ใดปฏิบัติตาม ออกจากทุกข์ประสบสุขได้จริง"

การโทษตัวเราก็ถูกต้อง เพราะจะเห็นโทษ เช่น ความขี้คร้าน ความเมาสนุก ความละเมอ เอาแต่ใจเข้าแต่ข้างตัวเอง

ขอคุณหมอจงพิจารณาทั้งหมด
เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๗๘ ค่อยๆ รู้ไป

คุณครูพิเศษ ประดับสุข

จดหมายพร้อมธนาณัติได้รับแล้ว

ขออนุโมทนาสาธุ

ในการให้ทาน

ในการรักษาศีล

ถ้าได้มีการรักษาจิต หากขาดจิตศึกษาแล้ว การรักษาศีลก็ยาก เพราะศีลมีแต่จะขาดหายอยู่เรื่อยๆ ขลุกๆ ขลักๆ

ทุกอย่างตั้งต้นที่ใจ ถ้าฝึกใจให้ดีแล้วทุกอย่างก็จะดี

จิตก็จะดี สงบ มั่นคง ให้บริสุทธิ์

คือ มีแต่จะตั้งมั่นนำไปสู่หนทางบริสุทธิ์ ควรแก่ธรรมะ

ขอให้จิตแนบแน่นอ่อนโยนด้วยธรรมะเถอะ

คนเราจะพึ่งตนพร้อมพึ่งธรรมะได้มากขึ้น
และการอบรมจิตก็ต้องค่อยเรียนค่อยไป
ค่อยๆ เรียนไป
ค่อยๆ รู้ไป
รู้เข้าได้ไปทีละนิด
รู้จนตั้งมั่นไม่หวั่นไหวใดๆ
เหตุนี้ การศึกษาธรรม
มิอยู่แค่การให้ทาน
มิอยู่แค่การรักษาศีลอันต่างๆ พร้อยๆ เท่านั้น

อนึ่งคติในจิตภาวนายากแก่การปรากฏเป็นรูปธรรม จึงมีคนเห็นประโยชน์น้อย แม้หมู่สงฆ์ผู้ชี้แนะก็มัวเมาแนะเอาแต่แค่ชั้นการบริจาคทาน การเข้าร่วมพิธีที่เป็นพิธีต่างๆ ทั้งที่พระบูรพาจารย์แต่บุราณะ ท่านกลับมุ่งขัดเกลาจิตใจเป็นหลัก

และไม่สอน ไม่ปฏิบัติ ไม่อวดบรรลุเฉกเช่นกับการบวชบ่มแก๊สเช่นสมัยนี้

ขอให้เป็นกันเองกับชีวิตทั้งบวกและลบ

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๗๙ อย่าละเลยตน

อำนวยพรมายังคณะศิษย์ชาวสุพรรณบุรี
คุณพิมพ์ทิชาและญาติมิตร

จดหมายพร้อม Draft ได้รับแล้ว พิจารณาใช้สอยในการเตรียมงาน ๑๐๐ ปีฯ

ขออนุโมทนาสาธุ

คนพวกหนึ่งเกิดมาเพื่อประโยชน์สุขแก่คนหมู่มาก เพื่อประโยชน์สุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย นั่นคือผู้เป็นสัมมาทิฐิ - มีและบอกต่อในความเห็นอันถูกต้อง ยังให้บุคคลเป็นอันมากออกจากอสัทธรรม ให้ดำรงอยู่ในธรรมที่ถูกต้อง

คนพวกนี้จะมีอยู่เท่าใด และตัวเราได้ประสบพบเจอหรือไม่

อย่าให้ความชั่ว ความเศร้าหมองเจริญขึ้นในใจ

ให้มีแต่หัวใจวิริยะอุตสาหะ มีสติสัมปชัญญะ เป็นผู้พิจารณาตนอยู่ จากนั้นให้หมั่นทำกิจของตนให้ต่อเนื่องสมบูรณ์ ความชั่ว ความเศร้าหมองก็จะสูญสิ้นไป

ข้อนี้เองที่เป็นหน้าที่เร่งด่วน

จึงให้ทำใจให้มั่นคงในหน้าที่นี้ต่อไปให้ดี ทำให้ดีเอาไว้ด้วยวิริยะบากบั่นพร้อมๆ กับปฏิบัติธรรมในหน้าที่ มิต้องอ้างว่าไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติ

เพราะการปฏิบัติหน้าที่ตนโดยรอบให้ชอบธรรม นับเป็นความดีและเป็นการเจริญธรรมอยู่ในที เมื่อรู้สึกว่าได้ทำหน้าที่ของตนด้วยดีเต็มที่แล้ว เราก็จะอุ่นใจ รู้สึกปลอดภัย เป็นสุขบริสุทธิ์ มีผลดี

ธรรมะ ให้สุขในขณะปฏิบัติ ในภายภาคหน้า
ให้สุขตอนเห็นผล และขณะได้เสวยผล

จึงเน้นย้ำให้พึ่งตนและพึ่งธรรมต่อไป

อย่าหลง อย่าเมา และอย่าเห็นผิดไปกับคำสอนแนวปฏิบัติยุคสมัยนี้ อย่างที่วันนี้องค์หลวงปู่สอนว่า

"อย่าละเลยข้อศีล
สมาธิทำทุกวัน
ปัญญาให้มีอยู่
อุตสาหะไปจนตาย
ความดีบารมีของตนจึงจักก้าวหน้า
สำคัญอย่าเมาอยาก อย่าเมาหลง"

ข้อนี้ คือ มิให้ใช้ความอยากทำ - มาทำ - ทำจนหลง - หลงแล้วมักจะผิด - ผิดแล้วมีโทษ จึงว่าสู้กับความที่เราอุ่นใจ สบายใจในการปฏิบัติมิได้หรอก

รู้เรื่อยๆ สุขอิ่มๆ เท่าทันตนของตน

ด้วยเหตุที่คฤหัสถ์เป็นผู้มีกิจมาก มีภาระมาก มีธุระมาก กิจเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็เกี่ยวด้วยการทำมาหากินเลี้ยงตนและบริวารชน เวลาจึงหมดไปกับการนั้นๆ ด้วยเหตุนี้เอง จึงจำต้องมีผู้คอยกระหนาบ บอกเตือน มิให้ประกอบกรรมอันมีโทษ มีแต่สุจริตธรรม สุขและโสมนัสอยู่ พร้อมๆ กับเจริญก้าวหน้าไปในธรรม

หากมุ่งเจริญก้าวหน้าในธรรม

ความขี้คร้านควรถูกขจัดออกเป็นสิ่งแรก

อุปสรรคตัวใหญ่ในธรรมะ คือ ความเกียจคร้านและห่วงสุข

ไม่ทำท่าดีใจ หรือทำท่าภูมิใจโดยการหลอกตนเอง

ดูจิตตนตามจริง ไม่หลอกตัวเอง ไม่โกหกตนเองว่าได้ศึกษาธรรม

เพราะการหลอกตัวเองเป็นการปิดกั้นทางก้าวหน้า

พยายามเอาชนะตนเองนี้ให้ได้

เช่นนี้จึงเป็นการรักษาจิตใจสงบอยู่เสมอ ราบเรียบ สุขได้โดยง่าย เหตุว่ายอมรับได้ทุกอย่าง เพราะเรารับในแง่การศึกษาโดยการศึกษา

พยายามรักษาจิตให้สงบอยู่เสมอ

เราจะเป็นสุขสงบได้เพราะเรารักษาความสงบไว้เสมอ

อนึ่งควรหมั่นขจัดขัดเกลาศัตรูภายใน คือ ความเศร้าหมองมลทินของใจออกไปให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ตั้งใจ, พร้อมพอใจ

และสม่ำเสมอ

แม้จะทำได้ทีละน้อย - ทีละน้อย

ก็ดีนักหนาแล้ว

เพราะหนทางนี้จะนำมาซึ่งความอบอุ่นตลอดชีวิต และยังให้ความอบอุ่น ความชื่นสุขแก่ผู้อื่นได้อีก

โปรดพิจารณา

รักตนด้วยพึ่งธรรมะและพึ่งตน จึงเป็นรักอันละมุน

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๘๐ วาระน้ำใจ

อำนวยพรมายังคุณธานินทร์พร้อมครอบครัว

มะขามป้อมอินเดีย ๒๘ ลูก พร้อมธนาณัติได้รับแล้ว

พร้อมกันนี้องค์ท่านได้อนุโมทนาให้พร พร้อมชิมฉันมะขามป้อมไปลูกครึ่ง

องค์ท่านว่า"ลูกโต น้ำมาก กรอบ รสออกเปรี้ยว น้ำลายหวาน
ลิ้นรับรสอาหารได้ดี
เปรียบกับภิกษุที่มีศีลดี มีธรรมงาม
ยังประโยชน์สุขแก่ผู้คบหา
ทำปัจจัยไทยธรรมที่ ทายกถวายไว้ให้มากมีอานิสงส์"

ครั้งหนึ่งพระภิกษุสามเณรกำลังรับเภสัชปนมัตและปานะอยู่ ในคราวนั้นก็มีมะขามป้อมลูกใหญ่เช่นนี้เหมือนกัน องค์หลวงปู่ว่า พระเณรควรเอาอย่างมะขามป้อมลูกโต เนื้อมาก น้ำมาก คือให้มากไปด้วยกิริยาที่น่าเลื่อมใส ใจมีความละอายบาป เกรงกลัวต่อ

บาป ปรารถนาแต่จะเจริญภาวนาและนำผู้คนให้ละเว้นอกุศล

พระเณรเช่นนี้ก็จะเป็นที่รักของเทพเทวดาและหมู่มนุษย์

เพราะดำรงตนอยู่ในศีล อยู่ในธรรม มีใจสะอาด

ในวาระน้ำใจแห่งครูบาอาจารย์นั้นย่อมยกธรรมะขึ้นมาเจือแทรกอยู่เสมอมิเว้นช่อง

การได้บำรุงพระเถระผู้มากมีคุณเช่นนี้

ของถวายแม้ดูจะน้อย แต่ทายกมีใจเลื่อมใสอยู่ เมื่อถวายการบำรุงอยู่ จึงมีอานิสงส์มาก ติดตามไปหลายภพชาติ อำนวยผลเป็นสุข

ภิกษุเช่นใดเป็นนาบุญของโลก ขอพระภิกษุเช่นนั้นจงอำนวยผลให้คุณธานินทร์พร้อมครอบครัวจงประสบในสมบัติเป็นอันมากเทอญ

อนึ่งองค์หลวงปู่ได้ทรงธาตุขันธ์อยู่ได้

งามตามอายุวรรณวัย

หาได้ยากยิ่งนัก

ขออนุโมทนาสาธุการ

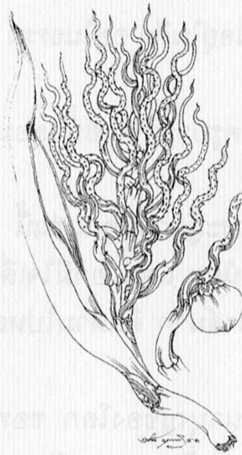
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๘๑ ใจอย่าเหนื่อย

คุณหมู - คุณอลิสา

หลังจากได้กราบเรียนองค์หลวงปู่จาม ถึงงาน ๙๖ ปีขององค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ องค์หลวงปู่จามได้ว่าเล่นเป็นคติธรรมรำลึกถึงกันของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ นับว่านี่ต่างก็มีจิตเป็นเอกเป็นธรรมจึงถึงกันด้วยธรรม

ดังปรารภดังกล่าวนั้น...(ลำดับที่ ๘๔ หน้า ๒๕๔)

ขอขอบคุณ ตัวอย่างระเบียบการประชุม/เอกสารการจัดการงานเกี่ยวกับการนิมนต์พระ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก ทั้งในงานนี้และงานใหญ่ที่ขวางหน้าอยู่ อย่างไรก็ตามหากได้ภาพจากงานขององค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ก็ขอด้วย จะได้รีบดูเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือจัดการกับอุปสรรคในงานครั้งแรก ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่ต่อไป

การเตรียมงานทั้งหมดจวนจะ ๙๐ ส่วน เหนื่อยบ้างก็กับ

อากาศเริ่มร้อน กับอารมณ์ที่วุ่นกับคน หากแต่ก็ยังดีที่อบรมจิตมาก่อนพอต้านทานได้บ้างกับผู้คนแวดล้อม

อย่างไรก็ตามการอบรมจิตนับเป็นเรื่องดีมีคุณให้คุณมาโดยตลอด เพราะทำให้เราได้ดำเนินตนของตนด้วยความระมัดระวังพร้อมกลั่นกรองตนกลั่นกรองธรรมสืบไป

คำว่า "สืบไป" คือ มีที่ติดต่อ
มีเครื่องติดต่อ
มีแดนต่อของการรับรู้
เครื่องรู้ ๑, สิ่งต้องรู้ ๑, ผู้รับรู้ ๑
ทั้ง ๓ นี้เองการสำรวมจึงเกิด
พอเกิดก็รักษาตนของตนไว้ได้กับบรรยากาศโดยรอบด้าน

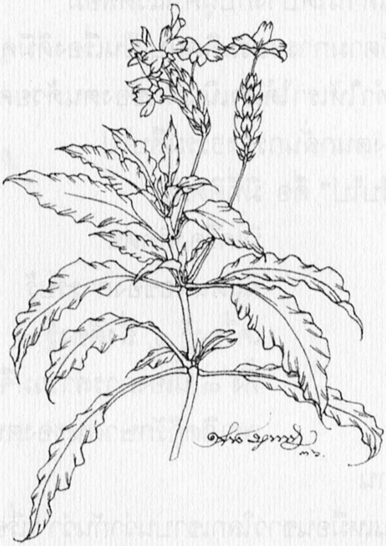
จึงมิได้บ่นเหมือนชาวโลกเขาบ่นว่ากันว่า "เรื่องงานไม่เหนื่อย
แต่เหนื่อยเรื่องคน"

แต่เพราะการศึกษาอบรมกับตนที่ผ่านมาแล้ว ทั้งเรื่องงานและเรื่องคนอื่น จึงมิใช่เรื่องจำเป็นที่เราต้องไปเหนื่อยด้วย แม้องค์หลวงปู่จามจะมีคณะศิษย์ฝ่ายญาติโยมเข้ามาช่วยมาจัดการด้วยน้อย หากแต่ก็คงจักกล้อมแกล้มผ่านไปด้วยดี

ขอเจริญพรขอบคุณยิ่ง
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๘๒ เคารพธรรมให้มั่น

อำนวยพรมายังคุณกุหลาบ

จดหมายพร้อมธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนา จะใช้จ่ายในงาน ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่จาม

ได้กราบเรียนองค์หลวงปู่ในเรื่องนี้ด้วย องค์หลวงปู่บอกว่า "ไปเที่ยวขอเขามาหรือเปล่า" ตอบว่ามิได้บอกขอ โยมเขามีศรัทธามาเอง ส่งมาบูชาองค์หลวงปู่

องค์หลวงปู่ว่าอีกว่า

"ธรรมวินัยเป็นเรื่องสำคัญกว่าอื่นใด

อย่าละเมิดธรรม

อย่าให้ใครมาเดือดร้อนเพราะกิจธุระอะไร? ของเรา

แม้เราจะลำบากเพียงใดก็ต้องยอมทน

เพื่อรักษาศีล

เพื่อรักษาธรรม

ให้เป็นผู้หนักในธรรม
เคารพธรรมให้มั่น
อย่าให้เสียหายต่อการเป็นพระของตนนะ”

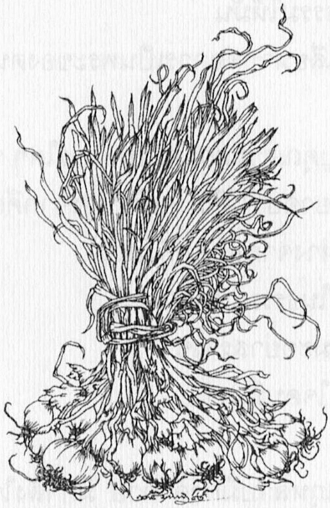
การบำเพ็ญคุณงามความดีประการใดๆ นั้น
ขออย่างเดียวอย่าให้จิตใจเหินห่างจากศีล สมาธิ ปัญญา
พึงมีจิตใจห่างจากอกุศลทั้งปวง
น้อมไปในธรรมให้มาก
ใคร่ธรรมะอย่าสร่างซา
อย่าพอใจคบมิตรชั่ว

อนึ่งขอคุณกุหลาบมีกำลังกาย มีกำลังใจ มีกำลังทรัพย์ในการอภิบาลบำรุงค้ำชูพระพุทธศาสนาสืบไป

อีกด้วยบุญกุศลอันใด ธรรมะอันใดที่องค์หลวงปู่ถึงแล้ว ได้แล้ว ขอคุณโยมจงมีส่วน ได้ส่วนโดยถ้วนทั่วตามกำลังสามารถแห่งตน แห่งธรรมสืบไป

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๘๓ เป็นเหตุเป็นปัจจัย

อำนวยพรมายังคุณติ๋ว ศิลีพร

ได้ส่งใบอนุโมทนามาให้เพื่ออนุสติในบุญของตนโปรดได้รับรสแห่งปีติธรรม

ทักขิณา คือ การบำเพ็ญทานจะมีผลมากนั้น ต้องทั้งทายกผู้ให้ทาน ปฏิคาหกผู้รับ ต่างก็เป็นผู้มีศีลดีมีธรรมอันงาม เพราะข้อนี้เป็นกัลยาณธรรม หรือเป็นความงามของการทำบุญด้วยการให้ทาน

ครั้งหนึ่งพระสารีบุตรทูลถามพระศาสดาว่า "อะไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยในการค้าของพ่อค้าบางคน?"

พระศาสดาตรัสตอบว่า

"๑. ขาดทุน เพราะปวารณาแล้วมิได้กระทำตามปวารณานั้น

๒. มิได้กำไรเท่าที่ควร เพราะถวายไว้น้อยกว่าปวารณา

นั้น

๓. ได้กำไรตามต้องการ เพราะถวายไว้ตามปวารณา

๔. ได้กำไรมหาศาล เพราะถวายมากกว่าปวารณาไว้”

ในปัจจัยที่คุณติ๋วได้ถวายไว้จะใช้กับกิจของวัดอันเนื่องด้วยองค์หลวงปู่จาม ในกิจใดกิจหนึ่งเฉพาะต่อไป อนึ่งองค์หลวงปู่สอนอาตมภาพไว้เสมอๆ ว่า “การรับทานจากศรัทธาญาติโยมให้รับแต่น้อย จะมีมากจะมีมาน้อยก็ให้รับแต่น้อย รับแต่พอประมาณ คำนึงความยุ่งยากลำบากในกิจต่างๆ ของศรัทธาญาติโยมด้วยว่ากว่าจะได้ทรัพย์มามิใช่ง่ายๆ”

ด้วยเหตุนี้ ขอจงเป็นบุญเป็นกุศลเท่าเทียมกับการได้สร้างเสนาสนะเอาไว้ในหมู่สงฆ์อันมีพระบรมศาสดาเจ้าเป็นประมุข - นั้นเทอญ

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๘๔ สาส์นมุทิตาสักการะ

จากถ้อยธรรมคำปรารภขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

กราบกรานองค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปณฺฑิโต มาด้วยความเคารพบูชาเทิดทูนด้วยเศียรเกล้า

เมื่อเกล้ากระผมได้กราบเรียนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ว่าวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ นี้เป็นวันครบรอบ ๙๖ ปีขององค์หลวงปู่บุญฤทธิ์แล้ว องค์หลวงปู่จามได้ปรารภว่า

"ครูบาเฒ่าเจ้าวัด เจ้าศิษย์ เจ้าธรรมเหลืออยู่จะกี่รูปกี่ตน

หลวงปู่เฒ่าบุญฤทธิ์ เป็นลูกศิษย์ต้นของครูอาจารย์ชอบ (ฐานสโม) รู้จักกันแต่เมื่อครั้งอยู่เชียงใหม่อยู่ลำปาง เดี๋ยวนี้... ต่างก็แบกหามกระดูก เฒ่าแก่กันเต็มทีไม่รู้ใครจะไปก่อนใคร

ส่วนธรรมะนั้นเป็นเอกเสมอธรรม

ส่วนธรรมดาก็เป็นธรรมดาวันยังค่ำ เกิด แก่ เจ็บไข้ ดับไป เป็นปกติ

๑๐๐ ปี จะอยู่ไปได้อีกกี่วัน

๙๖ ปีจะทนอยู่ได้อีกกี่ปี นี่นับว่าเป็นมงคลอย่างล้นเหลือ แล้วแก่ผู้มาพบเห็นยินดี เป็นเถรธรรม เป็นมงคลธรรมของตนต่อไปเถิด

เป็นสุขในธรรมมันต้องดีกว่าเป็นสุขกับอันอื่น อย่างอื่น
สุขไปหาสุขจึงเป็นสุคโต ถึงสุขเพราะถึงธรรม
จึงเป็นธรรมะโดยแท้"

ครั้นองค์หลวงปู่จามปรารภแต่เท่านั้น เกล้ากระผมจึงได้บันทึกส่งมาเพื่อถวายบูชาในองค์หลวงปู่บุญฤทธิ์ ปณฺฑิโต ในวันนี้

กราบกรานด้วยเศียรเกล้า
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
ผู้สนองงานในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๘๕ ใจเป็นของยาก

คุณโยมวาสนา

เหตุที่รู้สึกว่า "ใจเป็นของยาก" นั้นเป็นเพราะว่า ใจนี้ยังอยู่ในระหว่างใจของอกุศลกับใจของกุศล หรือพูดให้หยาบก็ว่า

ใจดีก็ยุ่งยากสมดี

ใจชั่วก็ยุ่งยากสมชั่ว

ยากอยู่กับชั่วและดี นี่เองทำให้เป็นใจของโลก ดังนี้ตราบใดอยู่ในโลกยุ่งนี้อยู่ "ใจจึงเป็นของยาก"

หากแต่ว่าความยุ่งๆ วุ่นๆ ในโลกกับคนของโลกนี้มิใช่สาระปาฏิหาริย์อันใด จะว่าอาตมากายยุ่งอยู่กับการเตรียมงาน ๑๐๐ ปีฯ นั้นก็ถูกอยู่ ทว่าตื่นเช้าขึ้นทุกวันนอกจากจิตจะแจ่มใสได้กำลังแล้ว เมื่อหิวก็ออกโคจรเที่ยวบิณฑบาต เมื่อกระหายก็จิบน้ำชา ฉันน้ำ

เปล่า เมื่อง่วงก็จะงีบพักหลับนอน อยู่กับฤดูกาลและผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไม่มีที่สิ้นสุด สุขทุกข์คละเคล้ากันไป อะไรอันใดจะยุ่งวุ่นก็วุ่นไป หากหัวใจเรามิให้ยุ่งยาก มี/เป็น/อยู่/ดื่มด่ำกับรสอันเลิศแห่งปกติเป็นตนและเป็นธรรมวิภาค

ด้วยเหตุนี้

จึงลืมว่าเราเหนื่อยหน่ายไปหรือไม่

และจึงไม่มีเวลาที่จะตึงเครียดกับการแก้ไขจิตใจตัว

หัวเราะได้ ยิ้มได้ เหมือนเด็กน้อยวัดใหญ่เดินตามพระรับบาตรนั้นรอยยิ้มอันพริ้มเพรา คือรอยยิ้มจากจิตตื่นรู้นั่นเอง

จึงว่าในทุกข์ใดๆ ทั้งทุกข์กายและทุกข์ใจ มันก็เป็นจริงในขณะเป็นทุกข์ แต่พอผ่านไป หรือแลทุกข์นั้นในผู้รู้ทันทุกข์ ทุกข์ใดๆ ก็เป็นของผ่านเป็นของเล่นและเป็นธรรมดาปกติของชีวิต ท่านจึงมองทุกข์ว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็นใดๆ

เมื่อมองว่าไม่เป็นทุกข์ ก็อาศัยสติปัญญามารู้ให้ทันท่วงทีกับการทำ การพูด การคิด พฤติใดๆ มิให้ผิดพลาด รู้เท่ารู้ทันอยู่เสมอ

มิเอารักชังมาใส่ใจ

มิหลงเมาในยินดียินร้าย

มีแต่รู้ตัว รู้ธรรม แจ่มชัดลอยเด่น

ทางใดผิดก็หยุด ละ เลิก

ก็ปล่อยวาง

ไม่เอาของร้ายๆ มาใส่ตนอีก

จึงว่า ผู้รู้ใจตน ขัดเกลาใจ ชำระใจนี้ สั่งสอนอบรมใจตนอยู่ตลอดเวลา ย่อมกุมใจได้ รู้จักใจได้ ใจรู้ใจ รู้จักใจรู้จักตนรู้จักธรรมและรู้ที่จะทำใจ

พระสมุห์ธโร ศุภเมธี

คือ รู้จักผู้ไปยึดว่า "เป็นใจ"

แต่ว่าจะรู้และเข้าใจว่าอะไรเป็นปัจจัยของใจ ก็มิใช่ของเล่นให้เปลืองใจให้ล้าไปเช่นกัน

ผู้มิอบรมใจ มิทรมานใจ มิรู้พอใจในตน จะอยู่ที่ใดก็หาสุขมิได้

เหตุว่าใจไม่ดี ใจจึงเขลา จึงเป็นใจของอวิชชา มีทุกข์โทษหมักหมมคอยเผาผลาญใจอยู่ ซึ่งจากการอบรมมาโดยตลอดกลับได้สุขสวัสดีมิเสื่อมคลาย เพราะเป็นกลางที่เราทำได้

จึงให้อาจหาญร่าเริง ในการดูตนทุกกิริยาทั้งนอกใน

รู้แก้ไขใจตนผู้ดำเนิน

เอาน่ะ... กิจของการทำตนให้พ้นทุกข์มันน่าทำ และร้องท้าให้ทำและอย่ามัวแต่ชมคุณของครูบาอาจารย์ จนลืมรอยยิ้มของหัวใจอันตึกตักและร้องทักเราอยู่ทุกเช้าวันใหม่ หมั่นกำหนด "รัก" ไว้ในหัวใจที่มิเจือตัณหา

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๘๖ สุโข สุคโต

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓...ฯ๘

กราบกรานหลวงปู่สิงห์ทอง ปภากโร ด้วยเศียรเกล้า

เกล้ากระผมได้กราบเรียนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ แล้วองค์ท่านปรารภด้วยถ้อยอรรถะดังนี้

"เกิดก็เกิดมา เกิดไป

เกิดในโลกทุกข์ มันก็ทุกข์ แต่เพราะเกิดในโลกทุกข์อันนี้เอง จึงเห็นธรรมะ จึงได้ธรรมะ ไปถึงที่สุดแห่งโลก คือ พรหมจรรย์บำเพ็ญอยู่จบได้ จนได้ในสิ่งที่ไม่ต้องการหวังในโลกนี้แลในโลกอื่นอีก ขอให้เป็นอยู่อย่างผาสุกตามอายุวรรณวัยเถอะ

ภาษิตของเมืองเหนือว่า 'ครูบาเฒ่า พระเจ้าเก่า เป็นของเก่าแก่มาก มีคุณมีค่า ใครคบหามายินดี ย่อมได้สิริมงคล'

ท่านอาจารย์สิงห์ทอง (ปภากโร) บ้านกุดแห่ ลูกศิษย์ต้นของเพิ่นครูอาจารย์ดี (ฉนฺโน) นี้

๑. บวชมานาน

๒. มีชื่อ มียศ มีบริวารมาก มีปัจจัย ๔ มากพอแบ่งปัน

๓. ได้รักษาตนให้เป็นประโยชน์ในพระพุทธศาสนา มีธรรมะอันจะเป็นสุขประโยชน์แก่ผู้คน ชี้บอกธรรมมรรคผล

นักบวชพระเณรใครทำได้อย่างนี้ก็ได้สุขล้ำเหลือ หาได้ยาก

ขอให้มีความสุข อายุ วัณโณ สุโข สุคโต..."

กราบองค์หลวงปู่สิงห์ทอง ปภากโร มาด้วยความเคารพบูชา
ในนามองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
ผู้สนองงานในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

๘๗ รับและรู้

คุณชนะภูมิ สิมะเสถียร

จดหมายของคุณโยมได้อ่านแล้ว ธุรภาระอย่าเอ่ยถึงเลย กายเดียวใจเดียวอยากที่จะแตกแยกแบ่งภาคออกไปอีกสักสิบน่าจะพอใช้งาน แต่พอได้กายเดียวใจเดียว มันกินข้าวได้ทีละคำ มีแต่กลั่นดูว่าอะไรมาก่อนทำก่อน อะไรมาทีหลังคิดตรองให้ผ่าน อะไรผ่านไปแล้วดีชั่วผิดถูกเข้าไปกรอง เท่านี้ก็จะพอทนอยู่ได้หรอก

หากให้กังวลไปในทุกอย่าง ทุกคน ทุกเรื่อง มันก็แส่หาเรื่องเท่านั้นเอง

เรื่องการจะบังคับให้เด็กน้อยให้ได้บวชก็ดีอยู่หรอก ดีของคนบังคับ ไม่ดีของคนที่ไม่สมัครใจเอง ส่วนว่างจะเว้นหรือไม่ในเมษายนนั้นมิทราบได้

หัวใจหนึ่งเขารื่นเขาเริง เหลิงใหม่ต่อโลก เขามองโลกน่าโลมประโลมหลง

หัวใจหนึ่งมองว่าล้าต่อโลก เห็นว่าโลกโลกีย์มันลวกจนรนลน

แต่ทุกหัวใจเมื่อใดพร้อมเหตุปัจจัยก็จะมองเห็นธรรมะน่าทำ

ตัวที่ชอบทำตัวให้เดือดร้อนอยู่ทุกวัน ก็เพราะตนเป็นตนให้อยู่ในฐานะบทบาทเป็นข้าศึกแก่ตนตรวจดูบ้างว่าอะไรเป็นสาเหตุให้ตนเดือดร้อน

แล้วจากนั้นตนจะแก้ไขหรือไม่อย่างไร

เรื่องจิตรับอารมณ์ กับจิตรู้อารมณ์นี้

๑. มันเท่าทุกข์ เท่ากับทุกข์

๒. มันเท่าทันทุกข์ จึงเท่ากับธรรมดา

หวั่นไหวกระเทือนก็เพราะภายในไม่สงบ

ประพฤติธรรมก็คือ ควบคุมใจรับและรู้อารมณ์

๑. ใจตั้ง

๒. ใจซ่าน

ผลตอบแทนจึงต่างกันเสมอ

เจริญพร

พระธมฺมธีโร ครูบาแจ๋ว

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธีโร ครูบาแจ๋ว

๘๘ ขอบคุณความอนุเคราะห์

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรียน หัวหน้าสถานีวิทยุ................................

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สังเขปประวัติหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

๒. กำหนดงาน ๑๐๐ ปีอายุวัฒนมงคลฯ

เรื่อง ขอขอบคุณอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์

ด้วยปรารภดำริของพระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก เจ้าอาวาสวัดป่านาคำน้อย อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จะจัดงานบุญมหามงคลอายุวัฒนะ ๑๐๐ ปีของหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เทิดทูนบูชามุทิตาสักการะในธรรมมรรคผลอันองค์หลวงปู่ได้แล้ว ถึงแล้ว ด้วยวัตรปฏิบัติแห่งอริยสงฆ์อันบริสุทธิ์มาโดยลำดับกาลสมัยขึ้น ณ วันเวลาดังกล่าว ร่วมกับจังหวัดมุกดาหารโดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ผู้เป็นตัวแทนศิษย์ฝ่ายฆราวาส กับพี่น้องประชาชนทุกภาคส่วน

ดังนี้จึงได้ขออนุเคราะห์เมตตามายังท่านทุกท่าน ในการประชาสัมพันธ์รายละเอียดของงานมหามงคลดังกล่าว ตามความเหมาะสมต่อไป

ทั้งนี้เพื่อจักได้เป็นประโยชน์ที่แท้จริงยั่งยืน ซึ่งเราท่านชาวไทยชาวพุทธจักมีส่วนได้รับโดยทั่วถึงกัน

เจริญพรมาด้วยความนับถือ

ขอจงเป็นบุญเป็นกุศลบารมีธรรมในท่านทุกท่านสืบไป

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

ผู้สนองงานในการจัดงาน ๑๐๐ ปีอายุวัฒนมงคลของ

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

๘๙ ผู้รู้ธรรมหาได้ยาก

อำนวยพรมายังท่าน พ.ต.ท. ชัย จรรยาวนิชย์ ทราบ

ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ธาตุขันธ์ร่างกายให้ทนอยู่ได้งดงามตามธรรม แต่องค์ท่านว่า

"ไม่มีสังขารใดอยู่ยงคงที่ได้
คนของโลกมักโง่กับสังขาร
คนของธรรมนั้นรู้จักสังขาร
คนของโลกเกี่ยวข้องกับดีและไม่ดี
อย่างนี้ดี อย่างนี้ไม่ดี
แต่คนของธรรมไม่เกี่ยวข้องกับดีชั่วอย่างใด
และยังอยู่กับสังขารเช่นกัน แต่คนละสังขารกัน
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
ธรรมทั้งปวงปล่อยวางแล้ว จึงเห็นสิ่งทั้งหลายปรากฏขึ้นเป็นปกติ สันดานของขันธ์

ปกติของธรรม
เป็นกลางอย่างอริยสัจ

แต่คนรู้ธรรมหายาก เพราะคุณแห่งสติปัญญามีอยู่น้อย"

ด้วยผลานิสงส์แห่งบุญกุศลใดๆ ที่เกิดขึ้นเพราะงานมหามงคล ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่จามนี้นั้น กี่มากกี่น้อย

ขอจงเป็นส่วนทั้งหมดในคุณโยมด้วยเถิด

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๙๐ ข้อใดพึงวิจารณ์

อำนวยธรรมมายังคุณมรุต ประเสริฐศรี

ทราบจากชนะภูมิว่าประสบพยาธิเจ็บป่วย อันเป็นปกติธรรมดา เป็นเช่นใดบ้างในขณะนอนป่วยอยู่ นึกคิดอยากได้อะไรบ้าง นึกกลัวอะไรบ้าง จิตขณะนั้นเป็นเช่นใด มีสิ่งใดที่ให้ครั่นคร้ามอยู่

คราวหนึ่งมีผู้มากราบทูลถามพระพุทธเจ้า ด้วยอาการขลาดกลัว ใจสะดุ้งหวาดหวั่น มีจริตวิตก ใจสะดุ้งหวาดกลัว งันงกอยู่

จนที่สุดพระพุทธเจ้าว่า "อย่ากลัวเลยกับธรรมดาของชีวิต อย่าร้อนรนเพราะตนประสบทุกข์เลย

ความครั่นคร้าม ไม่แกล้วกล้านั้นมีอยู่ในบุคคล ดังนี้

๑. เป็นผู้หาศรัทธามิได้

๒. เป็นผู้หาศีลมิได้

๓. เป็นผู้มีการศึกษา (ประพฤติปฏิบัติ) ธรรมไว้น้อย

๔. เป็นผู้เกียจคร้านในกิจอันก่อคุณ

๕. เป็นผู้ไร้ปัญญา

บุคคลผู้ขาดศรัทธา ขาดหิริโอตตัปปะ ขาดสิกขา ขี้คร้าน โง่เขลา จึงเป็นบุคคลผู้สะดุ้งหวาดหวั่นอยู่ตลอดเวลา”

ทีนี้ในพุทธพจน์ข้อนี้ จึงควรตรึกตรองด้วยดี เพราะเป็นคำพูดพุทธโอวาทอันปรารภในศรัทธา ศีล พหูสูต จาคะ และปัญญา และในอัตตโนมัติปัจจัตตังขณะที่เป็นอยู่เป็นไปของเรานี้

เป็นเช่นใด

มีข้อใดพึงวิจารณ์

มีข้อใดควรรู้ในอรรถในตน

ทั้งหมดที่ยกมาจะเป็นความเข้าใจในสิ่งอันตนยังมิเข้าใจ หากเมื่อใดตนเข้าใจแล้ว ก็เป็นอันรู้ซึ้งตรึงตราตรึงใจตน เพราะถึงปกติเป็นธรรมดา

เมื่อนั่งดูตัวเองที่บกพร่องสารพัด จึงยิ้มกับการแก้ไขตนปรับปรุงตนในกิจเร่งด่วนอันดับแรกของชีวิตนี้ของตน มิตึงเครียด หากแต่ยิ้มอิ่มเพราะเห็นหนทางรอดเหมือนคนหลงป่าแล้วพบทิศเจอทาง

ขอความต้องการตามกาลให้เต็มบริบูรณ์

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

กำลังวุ่นอยู่/ขออภัยตอบจดหมายช้า - ไม่น่าอ่าน

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๙๑ ตอบเสียใหม่ว่า

อำนวยธรรมมายังคุณผจญ วงศ์ตระหง่าน

จดหมายพร้อมธนาณัติได้รับแล้ว

และได้ใช้ในงาน ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่ด้วย

คราวหนึ่งพระภัททชิ ผู้ยังเป็นปุถุชนและมาแต่วรรณะพราหมณ์ - ตระกูลพราหมณ์มหาศาลพูดถึงยอดแห่งการเห็น, ยอดแห่งการฟัง, ยอดแห่งความสุข... มีความว่า "การฟังเสียงของพรหม - การได้เห็นพรหม - ความสุขของพรหม - การเข้าถึงพรหม - การอยู่ในภพแห่งพรหม นับว่าเป็นยอดสุด"

แต่พระอานนท์ผู้อรหันต์กล่าวแก้ว่า คำตอบของพระภัททชิตรงกับความเห็นของคนเป็นอันมาก หากจะให้ตอบควรตอบเสียใหม่ว่า

"๑. เห็นบุคคลใดแล้ว ทำให้สิ้นอาสวะได้ นั่นคือ เห็นอันเลิศ

๒. ฟังบุคคลใดแล้ว ทำให้สิ้นอาสวะได้ นั่นคือ ฟังอันเลิศ

๓. เมื่อรับสุขอันใดแล้ว สิ้นอาสวะได้ นั่นคือ สุขอันเลิศ

๔. อยู่อย่างใดแล้ว อยู่อย่างนั้น หมดอาสวะกิเลส ชื่อว่า อยู่อย่างเลิศ

๕. การเข้าถึงอย่างใดแล้ว อาสวะสิ้นไป ชื่อว่า เข้าถึงอันเลิศ”

ในคราวนี้เราท่านหากได้มาพบปะองค์หลวงปู่ ได้สดับรับรู้ ได้เล่าเรียนศึกษานับว่าเป็นลาภอันยอดยิ่งของคุณโยมแล้ว

กิจต่อไปก็คือ เป็นอยู่อย่างเป็นธรรม มีธรรมะประดับ

กิจต่อไปอีกขั้นคือ เข้าถึงธรรม

เอาแต่แค่ได้สดับได้ฟังได้ตรึกตรองในชั้นต้นเบื้องต้นจากคำขององค์หลวงปู่เท่านี้ก่อนก็ยากนักแล้วหล่ะ

อนึ่งอย่าชักช้า ให้หมั่นตรวจตรองตนอยู่
ในตนมีธรรมะใดบ้างแล้ว

บุญกุศลใดๆ ในวันงาน ๑๐๐ ปีฯ เมื่อมีขึ้น เกิดขึ้นมากน้อยอันใดๆ ก็ตาม ขอคุณผจญและครอบครัวจงได้รับในส่วนทั้งหมด

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๙๒ มงคลข่าวสด

"คนเราเมื่อประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม อยู่ในความไม่ประมาท หมั่นบำเพ็ญบุญ สวดมนต์ไหว้พระทุกวันแล้ว ก็ไม่ต้องวิ่งไปหาพระที่ไหน ชีวิตก็เป็นสุข"

ธรรมโอวาท **"หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ"** พระวิปัสสนาจารย์สายอีสาน

กล่าวได้ว่า ชาวมุกดาหารให้ความเคารพและศรัทธาหลวงปู่จามเป็นยิ่งนัก ด้วยความเป็นพระเถระที่ยึดหลักคำสอนแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่พึ่งทางใจแก่พุทธศาสนิกชน

หลวงปู่จาม ถือเป็นพระปฏิบัติที่มีปฏิปทาน่าเลื่อมใสเป็นที่เคารพบูชาของญาติโยม พุทธศาสนิกชนและศิษยานุศิษย์โดยทั่วกัน ทั้งยังดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พระภิกษุสามเณรและฆราวาสรุ่นหลัง สร้างคุณูปการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

อัตตโนประวัติ **หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ** เกิดในสกุล **ผิวขำ** เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๔๕๓ ตรงกับวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ ปีจอ เกิดที่บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โยมบิดา-มารดา ชื่อ นายกาและนางมะแง้ ผิวขำ ครอบครัวมีพี่น้องร่วมอุทรรวม ๙ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๓

เมื่อวัยเยาว์ อายุได้ ๖ ขวบ โยมพ่อแม่ได้พาไปกราบหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต บูรพาจารย์สายพระป่า ซึ่งได้มาจำพรรษาอยู่ใกล้บ้านที่ภูผากูด คำชะอี

กระทั่งอายุได้ ๑๖ ปี โยมพ่อแม่ได้พาไปถวายตัวกับหลวงปู่มั่น ที่จังหวัดอุบลราชธานีให้นุ่งขาวห่มขาวเป็นเวลา ๙ เดือน

ปีถัดมา ได้เข้าพิธีบรรพชาจำพรรษาอยู่กับหลวงปู่มั่น ที่บ้านหนองขอน จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีโอกาสรับใช้ครูบาอาจารย์

หลายท่าน อาทิ หลวงปู่กงมา จิรปุญฺโญ, หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ, หลวงพ่อลี ธมฺมธโร, หลวงปู่สิงห์ ขนฺตยาคโม เป็นต้น

แต่ผ่านไปได้เพียง ๕ ปี จำต้องลาสิกขาออกมาเพื่อรักษาโรคเหน็บชา อันเนื่องมาแต่ตกบันไดกุฏิ และการประกอบความเพียรมากเกินไป เช่น นั่งภาวนาในน้ำ ถือไม่นอน และฉันน้อย เป็นต้น ทำให้ต้องหันกลับไปใช้ชีวิตเป็นฆราวาสประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ค้าขาย

เมื่อมีอายุได้ ๒๗ ปี พ่อกา (โยมพ่อ) ได้บวชเป็นพระภิกษุ (ใช้ชีวิตอีก ๖ ปี ก็มรณภาพ) ส่วนแม่มะแง้ (โยมแม่) ได้บวชชี (ใช้ชีวิตอีก ๓๖ ปี จนถึงแก่กรรม) ก่อนที่จะได้ไปกราบไหว้พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่ออธิษฐานขอบวชในพระพุทธศาสนา

เมื่ออายุได้ ๒๙ เต็มปีบริบูรณ์ จึงได้อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๔๘๒ ที่วัดโพธิสมภรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยมีพระเทพกวี (จูม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์

หลังอุปสมบท ท่านได้ธุดงค์ไปทางภาคเหนือได้จำพรรษาสังกัดวัดเจดีย์หลวง ถึง ๓๒ พรรษาอยู่ปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ วัดดอยแม่ปั๋ง จังหวัดเชียงใหม่

อีกทั้งยังเคยออกธุดงค์หาประสบการณ์ในเขตภาคอีสาน เคยปฏิบัติธรรมร่วมกับเกจิอาจารย์หลายรูป อาทิ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม วัดป่าสัมมานุสรณ์ จังหวัดเลย, หลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู, หลวงพ่อลี ธมฺมธโร วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ, หลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม วัดป่าบ้านข่า จังหวัดนครพนม เป็นต้น

พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงได้เดินธุดงค์กลับมาทางภาคอีสานและได้เดินธุดงค์มายังบ้านเกิด คือ บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี และได้จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

ชาวบ้านและคณะศิษยานุศิษย์ได้นิมนต์ให้ท่านจำพรรษา

ปักกลดที่วัดป่าวิเวกวัฒนาราม และได้พัฒนาให้เป็นที่พำนักนั่งวิปัสสนากรรมฐานเผยแผ่พระธรรมปรมัตถ์แผ่เมตตาให้แก่ชาวบ้านในละแวกนั้นตลอดจนปัจจุบัน ส่วนผลงานที่เป็นรูปธรรมอันทรงคุณค่านั้นหลวงปู่จามได้สร้างไว้เป็นที่ประจักษ์ชัดมากมาย อาทิ ท่านได้สร้างพระเจดีย์ทรงจุฬามณีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และสร้างกุฏิเสาเดียวจำนวน ๑๑ หลัง รวมทั้งสร้างศาลาการเปรียญและหอฉันสำหรับไว้เทศนาญาติโยมในวันสำคัญต่างๆ

หลวงปู่จาม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ธรรมชาติให้เป็นที่นั่งวิปัสสนา ได้อย่างกลมกลืนร่มรื่น ปราศจากสิ่งรบกวนและหลักธรรมคำสั่งสอนของหลวงปู่ ได้มีคนบันทึกเทปไว้เป็นจำนวนมาก

ตลอดระยะเวลากว่า ๑ ศตวรรษ (๑๐๐ ปี) หลวงปู่จามตั้งใจเจริญพุทธคุณ ตามรอยบาทของพระพุทธเจ้า ถือด้วยใจ ปฏิบัติด้วยใจ ด้วยการประพฤติเพื่อความหนักแน่นในธรรม ผู้ถึงพระพุทธเจ้าด้วยหัวใจเท่านั้นที่เป็นผู้ทรงธรรมทรงวินัยอยู่ได้

ท่านยึดมั่นตามคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นหลักใหญ่รวมทั้งเทศนาสั่งสอนของครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ท่านเคร่งครัดในพระธรรมวินัยทั้งศีลของพระสงฆ์ ๒๒๗ ข้อและศีลอภิสมาจาร ๓,๕๐๐ ข้อ

แม้ในกุฏิของท่านก็อยู่อย่างสมถะไม่เคยขอเงินบริจาค ไม่มีการจำหน่ายวัตถุมงคล ดังนั้น ในวัดป่าวิเวกวัฒนารามจึงไม่มีตู้รับบริจาค

หลวงปู่จามปรารภเสมอว่า **"ใครทำใครได้"** *ท่านเน้นให้ทุกคนเร่งสวดมนต์ภาวนาทำจิตให้สะอาด เกรงกลัวบาปกรรมเพื่อให้ได้ถึงพระนิพพานกันทุกคน สวดมนต์แล้วที่พวกเราจะได้ยึดถือการปฏิบัติธรรมของท่านเป็นแบบอย่าง เพื่อให้เกิดความเจริญในธรรม*

หลวงปู่จาม ท่านเป็นพระที่อารมณ์ดีมีเมตตาสูงแม้สุขภาพ

ไม่ดี แต่ท่านยังออกบิณฑบาตทุกเช้า ไม่เบื่อหน่ายในกิจของสงฆ์ ทำให้มีศิษยานุศิษย์ทั่วประเทศหลั่งไหลมาฟังพระธรรมเทศนาของหลวงปู่จามอยู่มิได้ขาด

แม้ในวันหนึ่งๆ จะมีญาติโยมเป็นจำนวนมากแต่ท่านก็ไม่เคยบ่น มีแต่ความพึงพอใจที่ได้เทศนาสั่งสอนด้วยใบหน้ายิ้มละไมอยู่เป็นนิจ

ปัจจุบันหลวงปู่จาม สิริอายุ ๑๐๐ ปี จำพรรษา ณ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

เนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นปีอายุวัฒนมงคลปีที่ ๑๐๐ ดังนั้น จังหวัดมุกดาหารได้เตรียมจัด **“งานบุญมหามงคลอายุวัฒนกาล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ”** ณ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

กำหนดการมีดังนี้

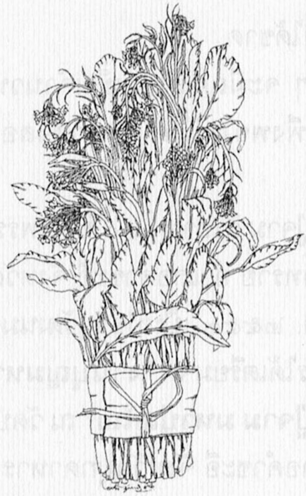
วันศุกร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ลงทะเบียนพระภิกษุ สามเณร แม่ชี พร้อมพิธีบวชเนกขัมมะชีพราหมณ์ พิธีในช่วงเย็นผู้ว่าราชการจังหวัดนำหัวหน้าส่วนราชการพ่อค้าประชาชนร่วมพิธี

วันเสาร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ พระภิกษุ สามเณร ออกบิณฑบาต ๒ สายในบริเวณงาน ถวายภัตตาหารพระภิกษุ สามเณร อนุโมทนาให้พรญาติโยม สวดมนต์ทำวัตรเช้า รับประทานอาหารเป็นอันเสร็จพิธี

คัดจาก : มงคลข่าวสด ; มหามงคลวัฒนายุ ๑๐๐ ปี
ข่าวสดรายวัน หน้า ๑๖
วันอาทิตย์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓
ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๔ ปีขาล

พระสุเมธโร สุภาเศร้า

๙๓ เอกสารงาน ๑๐๐ ปี

๙๓.๑ กำหนดการ

งานบุญมหามงคลอายุวัฑฒนกาล ๑๐๐ ปี ขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ณ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

วันที่ ๒๖ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

◉ วันศุกร์ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

(ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๔ ปีขาล) ลงทะเบียนพระภิกษุ สามเณร แม่ชี

เวลา ๑๓.๓๙ น. ทำพิธีบวชเนกขัมมะชีพราหมณ์ โดย พระครูจันทรวิสุทธิ์ เจ้าคณะอำเภอเมือง - ดงหลวง (ธ) - สมาทานสิ้นเพลา ๑ วัน ๑ คืน

เวลา ๑๖.๐๐ น. คณะสงฆ์สามเณร อุบาสกอุบาสิการวม

กันที่ศาลาพิธี, หัวหน้าส่วนราชการ, ข้าราชการ ประชาชนศรัทธาญาติโยม พร้อมกันบริเวณโดยรอบศาลาพิธี

เวลา ๑๖.๑๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร นายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ประธานในพิธีฝ่ายฆราวาสมาถึง ตัวแทนนำผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร พร้อมคณะเข้ากราบสักการะพระบรมสารีริกธาตุ บนชั้นสองพระเจดีย์บู่ทองกิตติ

เวลา ๑๖.๓๐ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารพร้อมด้วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เข้าประจำที่ บริเวณศาลาพิธี

เวลา ๑๖.๓๕ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดมุกดาหาร รองผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นำเครื่องสักการะ เข้าสักการะรูปเหมือนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ พระเถระชั้นใหญ่ ประธานฝ่ายสงฆ์ นำเครื่องสักการะ เข้าสักการะรูปเหมือนองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

เวลา ๑๖.๔๐ น. เจ้าหน้าที่พิธีเรียนเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร จุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล รับสรณะและรับสมาทานศีล ประธานสงฆ์ให้สรณะให้ศีล อาราธนาพระปริตรมงคล เจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๗.๐๐ น. กราบอาราธนาองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เดินทางจากกุฏิ เข้าประจำที่

พระสมชาย สุมาเศร

บริเวณศาลาการพิธี (ถ้าไม่ขัดข้อง)

เวลา ๑๗.๓๐ น. องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ อนุโมทนาให้พร ให้คติธรรม กลับกุฏิ

เวลา ๑๗.๓๕ น. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร กล่าวรายงานในฐานะตัวแทนคณะศิษย์ฝ่ายฆราวาส

เวลา ๑๗.๔๕ น. พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก กล่าวสัมโมทนียกถา (๒๐ นาที)

พระอาจารย์บุญกู้ อนุวฑฺฒโน แสดงธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดมุกดาหาร รองผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมด้วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ถวายไทยธรรม ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระภิกษุ สามเณร แม่ชี

พระภิกษุ สามเณร อนุโมทนาให้พร

นายอำเภอคำชะอีกล่าวคำขอบคุณเสร็จพิธี

เวลา ๑๙.๑๕ น. แสดงพระธรรมเทศนา อบรมจิตภาวนาโดยพระเถระครูบาอาจารย์สายกรรมฐาน

เวลา ๒๐.๔๕ น. แสดงพระธรรมเทศนา อบรมจิตภาวนาโดยพระเถระครูบาอาจารย์สายกรรมฐาน

คณะกรรมการจัดเตรียมพื้นที่ในบริเวณงานสำหรับภาคเช้าของวันรุ่งขึ้น

เวลา ๒๑.๐๔ น. พระภิกษุ สามเณร คณะคุณแมชี อุบาสกอุบาสิกาสวดสาธยายธรรมมหาสมัยสูตรพุทธชัยมงคลคาถาพาหุง มงคลจักรวาล

ชัยใหญ่ อิติปิโส ๑๐๘

◉ **วันเสาร์ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓**

(ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๔ ปีขาล)

เวลา ๐๗.๐๐ น. พระภิกษุ สามเณร ออกรับบิณฑบาต ๒ สาย ในบริเวณงาน

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหาร

- ถวายจตุปัจจัยพระมหาเถระ (เป็นกรณีพิเศษ)
- พระภิกษุ สามเณร อนุโมทนาให้พร
- ญาติโยมสวดมนต์ทำวัตรเช้า
- รับประทานอาหาร
- เสร็จพิธี
- เก็บวัสดุอุปกรณ์

๙๓.๒ ฎีกาอาราธนา

วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

๓ หมู่ ๙ บ้านห้วยทราย ตำบลคำชะอี

อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๑๑๐

....

วัดป่านาคำน้อย

ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๓๘๐

กราบอาราธนา.. วัด..อำเภอ.. จังหวัด..เพื่อเมตตางานบุญมหามงคลอายุวัฒนกาล ๑๐๐ ปี ของหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ณ วัด

พระธมฺมธโร สุภเวทิ

ป่าวิเวกวัฒนาราม (วัดหลวงปู่จาม) บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ตามกำหนดการดังนี้

วันศุกร์ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
(ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๔ ปีขาล)

เวลา ๑๖.๐๐ น. - เจริญพระพุทธมนต์
- ฟังธรรม
- ถวายจตุปัจจัยไทยธรรม
- อนุโมทนาให้พร เสร็จพิธี

วันเสาร์ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
(ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๔ ปีขาล)

เวลา ๐๗.๐๐ น. - พระภิกษุ สามเณร ออกรับบิณฑบาต บริเวณงาน

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหาร
- ถวายจตุปัจจัยพระมหาเถระ (เป็นกรณีพิเศษ)
- อนุโมทนาให้พร เสร็จพิธี

ได้โปรดเมตตาอนุเคราะห์จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอนิมนต์มาด้วยความนับถือ

คณะสงฆ์คณะศิษยานุศิษย์

ผู้ถวายฎีกานิมนต์

หมายเหตุ : นิมนต์เป็นการจำเพาะ โปรดจัดพาหนะไปเอง ขัดข้องไม่ต้องจัดพระแทน ไม่ประสงค์รับฝากฎีกา

ขัดข้องโปรดเมตตาแจ้ง พระอาจารย์รัตนะ : ๐๘-..........

พระอาจารย์จำลอง :๐๘-..........

ผอ. อุทิศ : ๐๘-..........

๙๓.๓ ใบตอบรับฎีกา

พระ..........................วัด............................เลขที่..........................

บ้าน..........................ตำบล..........................อำเภอ..............................

จังหวัด..................................รหัส......................โทร...........................

พรรษาที่...........................

☐ รับฎีกาได้ ☐ ไม่สามารถรับฎีกาได้

☐ รับฎีกาเฉพาะวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

☐ รับฎีกาทั้งสองวัน

ขอเมตตาส่งกลับภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

หรือโปรดเมตตาแจ้ง พระอาจารย์รัตนะ : ๐๘-..........

พระอาจารย์จำลอง : ๐๘-..........

ผอ. อุทิศ : ๐๘-..........

๙๓.๔ บัตรผ่านพิเศษ

๙๓.๕ คำกล่าวรายงานของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

กราบนมัสการพระเดชพระคุณพระอุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ พระเถรานุเถระ คุณแม่ชี

ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดมุกดาหาร, ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด, ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด, ท่านผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหาร, ท่านสมาชิกวุฒิสภาจังหวัด, ท่านนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด, ท่านนายกเหล่าสภากาชาดจังหวัด, ท่านข้าราชการฝ่ายทหารตำรวจ, ท่านข้าราชการฝ่ายพลเรือน, ท่านนายอำเภอคำชะอี, ท่านนายอำเภอนิคมคำสร้อย, ท่านนายอำเภอหนองสูง.....

ท่านหัวหน้าส่วนราชการ พี่น้องประชาชน พี่น้องญาติธรรม ลูกศิษย์ลูกหาษาศิษย์ในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ทุกหมู่เหล่าทุกภาคส่วน ทุกท้องที่ ทุกๆ ท่านครับ...

กระผมนายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

และวันนี้ในฐานะลูกศิษย์และตัวแทนลูกศิษย์ในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ทุกหมู่เหล่าที่ได้มาประชุม ชุมนุมเพื่อเทิดทูนบูชาพระเดชพระคุณขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ วันนี้ต่างบังเกิดความปลื้มปีติ อบอุ่น อิ่มซึ้ง เคารพรักและศรัทธาปสาทการเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นได้รับทราบว่าองค์ท่านยังทรงธาตุขันธ์อายุวรรณวัยผ่านพ้นสืบมาได้ ๑๐๐ ปี ศตวรรษถ้วน อีกทั้งองค์ท่านยังได้ทรงไว้ซึ่งธรรมมรรคผลในคุณธรรมคุณสมบัติแห่งพระอริยสงฆ์ในยุคสมัยปัจจุบัน นับเข้าในหนึ่งบุคคลผู้หาได้ยาก

นับแต่กระผมย้ายมารับตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหารนี้ นอกจากหน้าที่หลักในการปกครองดูแลความเรียบร้อยทางราชการบ้านเมืองภายในจังหวัดทุกถิ่นท้องที่แล้ว

สิ่งแรกที่กระผมได้ตระหนักสำนึกรู้ว่าตนและครอบครัวเป็นผู้โชคดี พี่น้องประชาชนทุกภาคส่วนด้วยวันนี้ก็เป็นผู้โชคดี ที่ได้มาอยู่มาเยือนมาศึกษาประพฤติปฏิบัติธรรมในท้องที่จังหวัดมุกดาหารแห่งนี้ ยิ่งเฉพาะวาระอิ่มบุญที่คำชะอีถิ่นธรรมะพระ

กรรมฐาน อันเป็นดินแดนธรรมะพระกรรมฐานผู้เป็นพุทธสาวกอริยะ นับแต่องค์หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล, องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต, องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร, องค์หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน, องค์หลวงปู่ชา สุภทฺโท, องค์หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต, คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ จนวันนี้เป็นองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

ดังนี้ ลูกศิษย์ลูกธรรมทั้งข้างฝ่ายพระภิกษุสงฆ์ ข้างฝ่ายอุบาสกอุบาสิกา ข้างฝ่ายส่วนราชการจังหวัดมุกดาหาร จึงได้ปรารภจัดงานอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี ขึ้นเพื่อเทิดทูนบูชาและสำแดงมุทิตาสักการะแด่องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ผู้มากมีบุญบุคคลผู้หาได้ยาก ผู้มากมีคุณูปการต่อพี่น้องชาวพุทธทุกภาคส่วน ผู้มากมีอุปการคุณต่อพระพุทธศาสนาสืบจนปัจจุบัน

เหตุนี้จึงขอกล่าวสัจจอธิษฐานเทิดทูนบูชาถวายพรดังนี้

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย พระพุทโธ พระธัมโม พระสังโฆ อันองค์หลวงปู่ได้แล้วถึงแล้ว บริสุทธิ์บริบูรณ์จนใสซื่อเป็นเนื้อนาบุญอันยิ่งนั้น ได้ผนวกเข้ากับปฏิปทาการประพฤติปฏิบัติบำเพ็ญอันดีงามของพระเถรานุเถระทุกรูปทุกรุ่นในที่นี้วันนี้ อีกทั้งยังรวมเข้าด้วยกับกุศลเจตนาบูชาเทิดทูนในธรรมวิภาคของพี่น้องประชาชนชาวศิษยานุศิษย์ทุกภาคส่วนในคราวนี้ด้วย

จงพร้อมรวมเดชานุภาพ อภิบาลรักษาองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ให้ทรงธาตุขันธ์สืบต่อทนอยู่ได้ ไว้เป็นร่มโพธิ์แก้วแก่ชาวเราสืบไป

อีกทั้งยังให้อภิบาลบำรุง บันดาลดลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงพระเกษมสำราญสุข ปราศจากมลทินโรคาพาธ มีพระชนมพรรษายืนนานสืบต่อ ทรงมีพระราชหฤทัยชื่นบาน สถิตสถาพรในธรรมะแห่งบวรพระพุทธศาสนา ให้ปรากฏพยานขจายขจรทั้งคดีโลกและคดีธรรมสืบไป

ดังนี้วันนี้เราท่านทั้งหลายทุกท่านทุกคนได้ร่วมสำนึกรู้ใน

อัตตสัมมาปณิธิธรรมแห่งตน จึงสมควรมุ่งประพฤติตัวปฏิบัติหน้าที่การงานปฏิบัติธรรมให้ถึงพร้อมในกรณีที่เป็นคนไทย เป็นชาวพุทธ เป็นลูกศิษย์ลูกธรรมในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ดังที่องค์ท่านบอกไว้แก่เราท่านทั้งหลายคราวหนึ่งว่า....

"ผู้ที่ใช้สติปัญญารู้รักษาตนของตนอยู่ ย่อมเป็นผู้เจริญทุกเมื่อ *สติปัญญาวา สทา ภัททัง* ผู้ที่มีสติปัญญาในการประพฤติตัวปฏิบัติธรรมย่อมเป็นผู้เจริญก้าวไป"

ซึ่งเป็นหลักธรรมอันเดียวกันกับพระราชดำรัสตอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ศกที่ผ่านมา ความตอนหนึ่งว่า "บ้านเมืองของเรามีความเจริญมั่นคง เป็นปกติสุข ความเจริญมั่นคงทั้งนั้นจะสำเร็จผลเป็นจริงได้ก็ด้วยทุกคนทุกฝ่ายในชาติมุ่งที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด ด้วยความสุจริตจริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น"

ขอท่านทั้งหลายจงสนองในปฏิปทาแห่งองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ในครั้งนี้โดยทั่วกัน

กราบนมัสการด้วยความเคารพบูชา

กราบขอบพระคุณครับ

๙๓.๖ คำกล่าวสัมโมทนียกถา
โดย พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก

อุกาสะ ภันเต เถโร เทตุ สัมโมทะนียานัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหนตุ เต ชัยยะมังคะลาตีติ

กราบกรานขอโอกาส พ่อแม่ครูบาอาจารย์พระเถรานุเถระทุกรูปทุกองค์

เจริญพร ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ศรัทธาญาติโยมศรัทธาสาธุชนทุกท่านทุกคน

เกล้ากระผมในฐานะองค์แทนขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

ขอกราบอำนวยพร และขอขอบใจ ขอบคุณในท่านทุกท่านเป็นอย่างมาก ที่มาร่วมแสดงออกในความกตัญญูกตเวทิตาธรรม เทิดทูนบูชา และห่วงใย มีไมตรีจิตต่อองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ในคราวนี้วันนี้

วันนี้นับเป็นสูงสุดแห่งความสุขสวัสดีความเป็นมงคลมหามงคลอันเป็นผลสำเร็จที่เราท่านทั้งหลายได้แสดงออก โดยประการต่างๆ จากใจจริง เพื่อองค์หลวงปู่

ด้วยว่าองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นั้นเป็นทั้ง "หลวงอา" คือท่านมีศักดิ์ฐานะทางสายเลือดเป็นน้องชายของโยมพ่อแล้วยังเป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์อีกรูปหนึ่งในเกล้ากระผม รวมว่าเกล้ากระผมนี้เป็นพระหลานชาย และเป็นพระลูกศิษย์ต้นในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ, ในองค์หลวงปู่หล้า เขมปตฺโต, ในองค์หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ, ในองค์หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน และในพระเถระมหาเถระ ณ ที่ประชุมแห่งนี้ด้วย

แต่สำหรับองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ นี้ องค์ท่านเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มักน้อย พออยู่พอเป็นไป ขัดเกลา หลีกเร้น อยู่ง่ายกินง่าย มีวัตรปฏิบัติอันงาม ไม่รบกวนใครให้เดือดร้อน มีพระวินัยเป็นวิหารธรรม มีธรรมมรรคผลเป็นประจักษ์พยานในที่สุด เสมอต้นเสมอปลายในการรักษาพรหมจรรย์จนบรรลุธรรมของพระเถระผู้อำนวยประโยชน์สุขแก่ชุมชนประเทศชาติสืบมาและจะตลอดไป

รวมความว่าเป็นพระมหาเถระที่หาได้ยาก เป็นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่บริสุทธิ์บริบูรณ์โดยแท้ เป็นพระสงฆ์ที่เป็นหลักเป็นชัยเป็นเนื้อนาอันอุดมมงคลยิ่งในหมู่ชาวเราทั้งหลาย

ด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้

ลุมาปีนี้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ได้อายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หนึ่งถ้วนศตวรรษ

เกล้ากระผมจึงได้ร่วมกับคณะสงฆ์ในจังหวัดมุกดาหารพร้อมพี่น้องประชาชนทุกภาคส่วนและศิษยานุศิษย์ในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ทุกรูปทุกท่านทุกคน จัดงานบูชาธรรมเทิดทูนแสดงออกซึ่งธรรมะ คือ ความกตัญญูกตเวทิตาขึ้นในวันนี้ จึงขออนุญาตกราบกรานถวายบุญกุศลในคราวนี้ไว้ในพระเถรานุเถระทุกรูปทุกองค์ โดยทัดเทียมเสมอกัน

อนึ่ง บุญอันเลิศคืออายุ วรรณะ ยศ เกียรติ ความสุขและกำลังย่อมเจริญแก่บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมที่เลิศ เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ คือ เลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เต็มเปี่ยม ผู้เป็นทักขิไนยบุคคลชั้นเยี่ยม ให้ทานในที่เลิศ เป็นพระอริยะผู้มั่นในธรรม ทำความเคารพบูชาในผู้เลิศพร้อมด้วยคุณานุคุณนานาประการ

เมื่อเราท่านทั้งหลายได้ประสบในสิ่งที่เลิศแล้วจะเป็นเทวดาหรือมนุษย์ก็ตาม ย่อมเป็นผู้ถึงความเป็นเลิศ

ย่อมบันเทิงอยู่ ย่อมรื่นรมย์อยู่ เป็นสุขอยู่เสมอไป

ที่สุดนี้ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย จงคุ้มครองรักษาท่านทุกท่านให้มีความสุขสำราญ ยึดเอาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณเป็นฉัตรแก้วคุ้มเกล้า ยึดเอาถ้อยอรรถะคำติเตือนพร่ำสอนของพระอุปัชฌาย์ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ องค์หลวงปู่ องค์หลวงตาแห่งเราท่าน นำมาประพฤติปฏิบัติ นำมารักษาบำรุงปรุงจิตใจของตน ให้อยู่เย็นเป็นสุขมีบุญอันเลิศสืบไป

กราบอำนวยพร

ขอเจริญพร

๙๓.๗ คำกล่าวบูชาคุณ

โดย นายอำเภอคำชะอี นายจิรพงษ์ แก้วมณี

กราบไหว้บูชา ขอโอกาสพระอุปัชฌาย์ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ พระมหาเถระ พระเถระ พระอนุเถระ ทุกรูปทุกองค์

เรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร พร้อมคณะศรัทธาสาธุชนพี่น้องลูกศิษย์ลูกธรรมในองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ทุกภาคส่วน

เกล้ากระผมนายจิรพงษ์ แก้วมณี นายอำเภอคำชะอี ในฐานะผู้สนองงานในการจัดงาน ๑๐๐ ปี ขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ในฐานะผู้กำกับราชการบ้านเมืองท้องถิ่น ในฐานะศิษยานุศิษย์ขององค์หลวงปู่จาม

ขอกราบอำนวยพร กราบขอบคุณ ขอขอบคุณ ขอบใจ ขอบคุณในท่านทั้งหลายเป็นอย่างยิ่งสุดซึ้ง ที่มีน้ำใจอันดีงามมาอวยพร มาสักการบูชา มาแสดงความปรารถนาดี ด้วยการแสดงออกทางวัตถุใดๆ ถ้อยอรรถาอันอุดมมงคลที่กลั่นกรองมาแต่ใจจริง โดยมุ่งหวัง มุ่งหมาย ให้องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ มีความสุขสวัสดี มีธาตุขันธ์พอทนได้สืบต่อ เป็นร่มโพธิ์พฤกษา เป็นกลีบแก้วเกสรแห่งธรรมะสืบไป

ครั้นหากองค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ท่านกลับยืนยันว่า...

"ผู้ข้าฯ คุ้มครองตัวได้แล้ว ยังแต่สูเจ้าผู้ศึกษามาใหม่ อย่าให้พลาดท่าเสียทีแก่โลกนี้ได้"

ด้วยนัยยะแห่งคำสอนนี้ขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

จึงขอยกขึ้นประพฤติปฏิบัติบูชาและขอให้ท่านทั้งหลายในสมาคมนี้

ได้รักษาใจ รักษาธรรมะ ด้วยความกล้าหาญชาญฉลาด

ได้พึ่งตนและพึ่งธรรมะ ให้เหนียวแน่นเป็นกลางระหว่างกายใจแห่งตนของตนสืบไป

กราบไหว้บูชาอำนวยพร

กราบขอบคุณครับ

๙๓.๘ ข้อปฏิบัติปฏิปทา ที่หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ พาดำเนิน

กราบนมัสการพระคุณเจ้าทุกภูมิปูมชั้นที่มาร่วมงาน ๑๐๐ ปี อายุวัฑฒนมงคลหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ เพื่อทราบและปฏิบัติดังนี้

๑. ทุกรูปทุกคณะนิกายจะต้องฉันหนเดียว ฉันรวมกันที่ศาลา ห้ามแยกฉันและจะไม่จัดภัตตาหารเพลถวาย อีกทั้งไม่ควรเก็บอาหารจังหันใดๆ เอาไว้เพื่อตนเองอีก

๒. ห้ามออกบิณฑบาตที่โรงทานทุกกรณี

๓. ห้ามออกเที่ยวยุ่มย่าม เพื่อขออยู่ขอกินที่โรงทานและที่พักของฆราวาสเขตญาติโยม

๔. การรับปานะที่โรงปานะให้รับและฉันในบริเวณที่จัดให้ ไม่ควรนำไปฉันที่อื่น ทั้งนี้เพื่อความเรียบร้อยและไม่เป็นขยะให้ทั่ว

๕. การจัดภัตตาหารเพื่อขบฉันให้รู้จักประมาณ จัดแต่พอดี ไม่เหลือทิ้งมากไป

๖. ไทยธรรมที่รับแล้วหากไม่ต้องประสงค์โปรดนำคืนแก่วัด

๗. ของใช้บริขารใดๆ ที่ทางวัดให้ยืมใช้ เมื่อใช้แล้วควรจัดเก็บตามเดิม แล้วนำส่งที่ศาลา

๘. การลงทะเบียนเพื่อร่วมงาน กรุณากรอกข้อมูลทุกอย่างให้หมด เพื่อประโยชน์ของตัวท่านเอง

ประกาศไว้ในนามหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๙๓.๙ บัตรลงทะเบียนพระภิกษุ - สามเณร

งานบุญ ๑๐๐ ปี อายุวัฒนมงคลหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

พระ......................วัด........................เลขที่.............หมู่...........

จังหวัด..รหัสไปรษณีย์.................

โทร..................พรรษาที่.......................

เลขบัตรสุทธิ...................................... เลขบัตรประจำตัวประชาชน.................................

รับฎีกาเฉพาะวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

☐ รับฎีกาทั้งสองวัน

☐

๙๓.๑๐ บัญชีรายนามพระภิกษุ - สามเณร ที่มาลงทะเบียนในงาน ๑๐๐ ปี อายุวัฑฒนมงคลหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

๓ หมู่ ๙ บ้านห้วยทราย ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๑๑๐

วันที่ ๒๖ - ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

๙๓.๑๑ หมายเลขกุฏิที่พัก - นามพระเถระที่เข้าพัก

ลำดับที่	ชื่อ*ฉายา (หรือสมณศักดิ์)	พรรษา	วัด ที่อยู่ปัจจุบัน ตำบล / อำเภอ / จังหวัด	โทรศัพท์

พระสมชาย ศุภเสฎฺโฐ

๙๓.๑๒ หนังสือขอบคุณขอขมากรรม

หมายเลขกุฏิที่พัก	นามพระเถระ
๑	....
๒	....
๓	....
๔	....
๕	....
ห้องสมุด ๑	....
ศาลาขาว	พระพรรษา ๑๐ - ๒๐ พรรษา
รุกขมูล	พระพรรษา ๑ - ๙ พรรษา
ใต้ถุนกุฏิ ๖ หลัง	กางเต้นท์สำหรับพระติดตาม (หรือรุกขมูลข้างเคียงกุฏิหลังนั้นๆ)

วัดป่าวิเวกวัฒนาราม
บ้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๑๑๐

๑ มีนาคม ๒๕๕๓

กราบขอบพระคุณพระอุปัชฌาย์ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์

ด้วยวัดป่าวิเวกวัฒนารามได้จัดงาน ๑๐๐ ปีวัฒนาขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ งานบุญมหามงคลนั้นได้ผ่านพ้นไปได้เป็นมงคลยิ่งนัก ก็ด้วยอาศัยเมตตานุเคราะห์ในครูบาอาจารย์ พระเถรานุเถระด้วยดี ด้วยพึ่งตนและพึ่งธรรมะประกอบเข้าอีก

ดังนี้จึงได้ขอโอกาสกราบไหว้บูชามาด้วยความเคารพอย่างสุดซึ้ง อนึ่งหากบังเกิดอกุศลจิต อกุศลกรรมแม้น้อยนิด ระลึกได้ก็ดี ระลึกมิได้ก็ดี ล่วงเกินก็ดี ข้ามกรายก็ดี โง่เขลาขาดสติปัญญาก็ดี ขอพ่อแม่ครูบาอาจารย์ทั้งหมดทั้งมวลนั้น ได้ยังเมตตาอโหสิ

กรรมไว้ ณ โอกาสนี้

กราบไหว้บูชามาด้วยความสำนึก และกราบขอบพระคุณยิ่งนัก

(รักษาการ) เจ้าอาวาสวัดป่าวิเวกวัฒนาราม (ธ)

๙๓.๑๓ แนวทางการประชาสัมพันธ์

๑. นำเสนอประวัติโดยคร่าว ๆ

๒. นำเสนอองค์คุณของหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ

จาก ๑๐๐ ปี แต่คราวถือกำเนิด

จาก ๗๒ ปี แต่คราวถืออุปสมบทจวบจนปัจจุบันขณะวันนี้ ด้วยการศึกษาสังเกตด้วยการอยู่ด้วย ด้วยการเป็นลูกเป็นหลาน และเป็นลูกศิษย์ลูกสายธรรมในองค์หลวงปู่นั้น สังเกตได้ความว่า

ได้พบเห็นว่า คุณในธรรมะขององค์หลวงปู่นั้น อาจหาญกล่าวได้ว่า

๒.๑ เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัย จนหยั่งลึกลงในนิสัยอุปนิสัยของการถือเนกขัมมะการสละออกบวช

ดังคำรับรองของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ที่กล่าวไว้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ว่า

“เมื่อก้าวเข้ามาสู่หนทางแห่งความดี ต้องเดินหน้าสู้ทนตายเป็นตาย อยู่เป็นอยู่ เพราะทางอื่นนั้นปราศจากความร่มเย็นไม่เป็นความสุข

ความดีนี้ก็จะเป็นผลของตน ผู้เดินอยู่ในทางนี้ตลอดไปนั้นจิตใจย่อมอยู่ใกล้ธรรมอยู่กับธรรม ไม่มีที่จะทิ้งความดี

ตนก็จะเป็นผู้ราบรื่น ร่มเย็นผาสุกได้ในปฏิปทาแห่งตน”

๒.๒ หลวงปู่จาม เป็นผู้มีอาพาธน้อย มีโรคเบาบาง เนื้อหนังฮ้างคึงไม่ร้อนเกินไป ไม่เย็นเกินไป ทนอยู่ได้ อดทนมาโดยตลอด

๒.๓ หลวงปู่จาม เป็นผู้มีความเพียรอย่างสม่ำเสมอ ไม่เคยท้อไม่เคยถอยกลับในวิริยะอุตสาหะ ละอกุศลยังกุศลให้ถึงพร้อม ไม่ทอดธุระในศาสนา

๒.๔ หลวงปู่จาม เป็นผู้มากมีปัญญารู้รักษาตัว รู้รักษาธรรมวินัยแจ่มแจ้งด้วยปัญญา รู้ความเกิดดับแห่งรูปธรรม ชำแรกกิเลศ ถึงความสิ้นทุกข์โดยชอบ เป็นโดยธรรมปฏิบัติโดยแท้

ทั้งหมดนี้ความว่า "ผู้ขาดศรัทธาพระปัญญาตรัสรู้ของพระบรมศาสนานั้น

ย่อมลังเลในพระธรรม และลังเลในการปฏิบัติธรรม ทำความเพียรไม่เต็มที่ ประพฤติย่อหย่อน แต่คนมีศรัทธาย่อมมีความมั่นใจ ที่จะหาหนทางไปสู่ธรรมมรรคผลเสมอ"

๓. นำเสนอความเป็นพระเถระ

"หลวงปู่ เป็นพระเถระผู้แตกฉานในอรรถในธรรม ในภาษาในปฏิภาณ

เป็นพระเถระผู้ไม่เคยแสดงความเกียจคร้านให้ปรากฏ

หลังจากที่ได้จาริกสั่งสอนอบรมพระเณรผู้คนให้มีศีลธรรมจรรยา สอนให้รู้จักประโยชน์สุขของตน ท่านได้พาทำความดี เป็นตัวอย่างให้ดูเป็นครูให้เห็น เป็นลำดับมาจนปัจจุบัน เพราะองค์หลวงปู่อยู่ได้ด้วยธรรมะแห่งการเป็นอยู่อย่างผาสุกในปัจจุบัน อันได้แก่

๓.๑ ความเป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีลด้วยตนเอง

๓.๒ พิจารณาเพ่งโทษของตนเอง ไม่เพ่งโทษผู้ใด

๓.๓ แม้จะมีชื่อเสียง ลาภยศน้อยนิด

แต่ก็มิเดือดร้อน

เพราะเหตุการมีชื่อยศน้อย

๓.๔ อยู่นิ่งสงบจนพบค่า

แห่งฌาน

แห่งญาณทัสสนะ

จนนับเข้าในวิมุตติธรรม

๓.๕ เป็นผู้สันโดษด้วยปัจจัยทั้ง ๔ ตามมีตามได้มา

๓.๖ ธรรมะอันเป็นเครื่องผาสุกอีกหมวดที่มีอยู่ในองค์หลวงปู่ คือ

๑) ตั้งกายกรรม วจีกรรม มโนกรรมอันประกอบด้วยเมตตาการุณในหมู่เพื่อนร่วมพรหมจรรย์ในลูกศิษย์ลูกธรรม

๒) มีศีลวัตรเสมอกับหมู่ศิษย์พรหมจรรย์

๓) มีความเห็นเสมอกับหมู่มิตรเพื่อนพรหมจรรย์ คือ มีทิฐิทัสสนะอันเป็นอริยะ นำตนนำผู้อื่นออกจากทุกข์

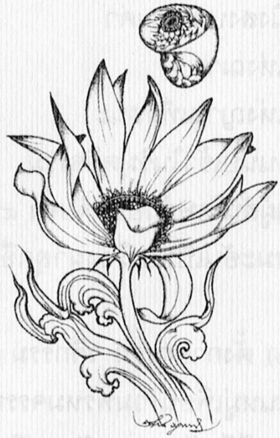
ดับทุกข์ได้โดยชอบ

คุณธรรมทั้งหมดที่อ้างมานี้ นับว่า

เป็นสมบัติของพระมหาเถระ

เป็นสมบัติภายในขององค์หลวงปู่จามมาโดยตลอด

๙๔ ใจอยู่ในธรรม

อำนวยพรมายัง คุณ Hermato

ใจที่อยู่ในธรรม

คือ ใจที่อยู่ในปกติ

ฉุกคิดกับอารมณ์ในธรรม

Stop - สุติ - จึงนิ่งปกติ

สกปรกรุ่มร้อน Get it out!

Let it go!

Mind in Medition. คือ ใจปกติ

Now in Now and Now.

No Angry!

ทำดีตามเหตุ อย่าทำดีตามใจตน

อย่าหวังผลใดๆ จากการทำดีนั้น

ดังนี้แล้วก็จะสุขได้ สงบได้

ยิ้มอิ่มอุ่นทุกที่กับทุกคน

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑ มีนาคม ๒๕๕๓

๙๕ การได้ธรรม

อาจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา

อาตมภาพได้ส่งใบอนุโมทนาบัตรมาให้แล้ว

ขออนุโมทนาสาธุกับการบำรุงพระเณรในพระพุทธศาสนาอันหมายลงที่วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

ในโอกาสนี้ขอเสนอหลักว่า

ในศีลธรรม ให้พอดี

ในศิลปะวิชาการ ให้พอได้อาศัย

ในทรัพย์สิน ให้พอใช้พอปัน

ในสุขภาพกาย ให้พอทนอยู่ได้

ในชีวิตเป็นอยู่ให้พอเพียง

ในตนของตน ให้พอดีตนพอดีธรรม

เช่นนี้ได้แล้ว/ได้แล้วเช่นนี้ตนก็จะมีสมดุล มีดุลยภาพในการได้มีชีวิต การได้มีธรรม การได้ที่มีครูบาอาจารย์คอยติคอยเตือน

และเช่นนี้ยังเป็นปฏิปทาทางดำเนินของตนด้วย

เป็นอยู่ขณะก็สบาย แม้โยกย้ายจากโลกนี้ไปก็ได้สุข

อย่าเมาชีวิต เมางาน เมาเรียนเกินไป

หันมากัดแทะพระปริยัติพระไตรปิฎกมิดีกว่าหรือ

การให้ปัน การให้อภัย การอดโทษมิโกรธใคร การปรับความเห็นอยู่เสมอ พูดด้วยจิตอันดีงาม ทำงานให้หมดจด ยังใจตนให้มั่นในธรรม

นี่นับว่า เป็นผู้ตั้งตนไว้ชอบ ใครๆ ติเตียนมิได้

โปรดพิจารณาด้วยดี

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๙๖ ทางแห่งพุทธธรรม

ประธานชมรมเผยแผ่พุทธธรรมเจริญผล

ใบอนุโมทนาได้แนบมาพร้อมแล้ว อภัยด้วยที่ส่งมาล่าช้า เพราะเพิ่งเกลี่ยธุรภาระในงาน ๑๐๐ ปีขององค์หลวงปู่ผ่านพ้นไป

ทางแห่งพุทธธรรมมีอยู่ว่า

๑. ให้พิจารณาตนเอง

๒. ให้เป็นผู้นำตนเองได้

๓. ให้รับผิดชอบตน/รับผิดชอบธรรม

๔. ให้หมั่นปรับปรุงแก้ไขตน

๕. ปฏิบัติตามธรรม

อนึ่งเมื่อตั้งชมรม เพื่อมุ่งเผยแผ่ธรรมนั้น สิ่งที่เลอะเลือนมิได้ คือ ความจริงใจ รู้จักข่มใจ

อดทนกับทุกคน เสียสละมิมีข้อแม้ใด

เอื้อเฟื้อดี

วจีไพเราะ

สงเคราะห์ทุกทาง

วางตัวสม่ำเสมอ

ในงานบุญ ๑๐๐ ปี ขององค์หลวงปู่ผ่านพ้นไปได้

ก็ด้วยบุญญาบารมี นับว่ามีมากมีน้อย เท่าใดก็เถอะ ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีโชคเป็นผู้มีส่วนได้รับ

สังฆปูชา มหาโภคาวโห เดชะการบูชาพระอริยสงฆ์

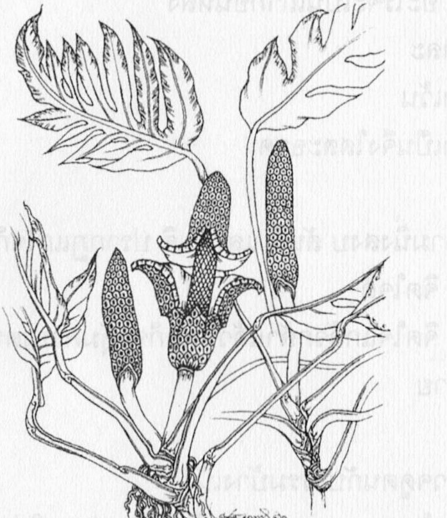
นำโภคะทั้งปวงมาให้

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

๙๗ ดูธรรมในตน

อำนวยพรมายังคุณศศิธร แซ่ตั้ง

ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว

งานมหามงคล ๑๐๐ ปีฯ ผ่านไปด้วยพึ่งธรรมะและพึ่งตน

และพึ่งสาธุชนทุกหมู่เหล่า

ธรรมะทุกบทตอนมุ่งให้แก้ไขปรับปรุงตนตามลำดับ

แต่การจัดการแก้ไขยากนัก

เพราะ ๑. กิเลสนอนแกลบซุกซ่อนอยู่ในใจ

๒. จิตเราก็ชอบคุ้นอยู่กับกิเลสใดๆ

๓. เรามองข้ามกิเลสชั้นละเอียดไป

เช่นนี้บางครั้งพระพุทธเจ้า จึงสอนให้เอาหนามยอกหนาม

กิเลสมันเผาใจ ก็เอาใจกับธรรมะเผากิเลส

ขอฝากถามว่า คุณโยมศศิธรขณะนี้

อะไรเผาอะไร

อะไรจะเป็นเถ้าก่อนหลัง

ฝึกละ

ฝึกเว้น

ฝึกเป็นจึงใสสะอาด

ความนิ่งสงบ สันติ และขันติ ปรากฏแก่ใจก็เพราะ

จิตใจดี

จิตใจแกล้วกล้าแล้วที่สุดก็จะคุ้มครองตนให้ไกลห่างจากชั่วทั้งหลาย

ตรวจดูตนกับธรรมบ้างเน้อ

ผ่องใส สะอาด หมดจด เยือกเย็น ปลอดโปร่ง เบา วาง สบาย สุขได้ง่ายทุกข์ได้ยาก และเลือกแต่สิ่งดีๆ มีสาระ

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

๙๘ เกี่ยวข้องกับตนเอง

คุณโยมนนทกร สักกะพลางกูร

Draft กสิกรได้รับแล้ว ได้ใช้สอยในงาน ๑๐๐ ปีฯ

ขออนุโมทนาสาธุ บุญกุศลใดๆ เกิดจากงาน ขอคุณโยมจงได้รับส่วนทั้งหมด

ทานเกิดได้เพราะสละทรัพย์
ศีลเกิดได้เพราะไม่เบียดเบียน
สมาธิเกิดได้เพราะขจัดนิวรณ์
ปัญญาเกิดได้เพราะดับหลง
วิมุตติเกิดได้เพราะดับระงับกิเลสน้อยใหญ่

องค์หลวงปู่สอนว่า "ดีก็เกี่ยวกับตัวเจ้าของ
ชั่วก็เกี่ยวกับตัวเจ้าของ
ให้ใช้ปัญญาอยู่เสมอ คิดอ่านอยู่เสมอ
ให้รู้จักภาวะของตน

ไหว้พระเช้าเย็น/รักษาศีล ๕/ดูแลบิดามารดา/เคารพนอบน้อม/เมตตาในหมู่สัตว์/พิจารณาเกิดแก่เจ็บตาย
พิจารณาทุกข์สุข การเกิดมา
พิจารณาในสมบัติของใจ หมั่นทำดีประการใดๆ"

ในหลักปฏิบัตินี้เราท่านควรกระทำยิ่งนัก
เพราะการเว้นชั่วคือ ความสุข
อนึ่งโลกนี้มีทุกข์ไว้ให้คนแก้ ใครแก้ได้ก็ได้ปกติ
ใจก็อยู่ปกติ

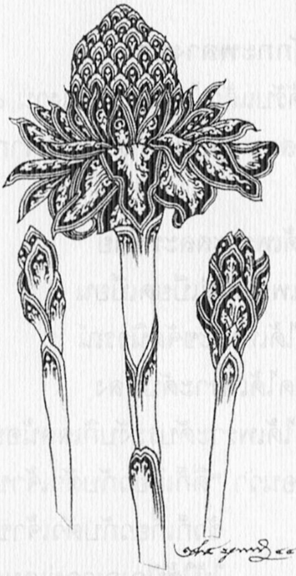
โปรดพิจารณาซ้ำ และย้ำยำให้หนำใจ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๙๙ ใบมะขามห่อน้ำ

ลิขิตธรรมถึงคุณเพ็ญศรี เหลือนาค

จดหมาย - ธนาณัติได้รับแล้ว

ทันได้ใช้ในงาน ๑๐๐ ปี วัฒนายุของององค์หลวงปู่

วันงานพระมาสวดมนต์ ๓๑๙ รูป, มาฉันเช้า ๔๓๗ รูป ญาติโยมวัดออกกว้างขวางแคบเหมือนใบมะขาม

หากแต่ใบมะขามใบเล็กจริงแต่ห่อน้ำได้ดีกว่าใบตาลอันกว้างใหญ่

ทุกผู้คนชุ่มฉ่ำ อิ่มเอมกับการบูชาพระอริยสงฆ์ ๑๐๐ ปีมีครั้งเดียว

องค์หลวงปู่เทศนาว่า "บุญไม่หาย
ความดีไม่หาย
ชั่วมีแล้วต้องให้ผล

ให้หมั่นทำความดีรักษาใจ

หมั่นขยันโดยตลอดจึงจะพ้นทุกข์

อย่าส่งเสริมนิสัยชั่วในตน

ให้ฝึกตนในธรรมะ

ให้มีนิสัยในธรรมะ สะสมเพิ่มเติมในตนตลอดไป

อย่าให้ผิดพลาดกับโลกนี้"

ในคำสอนบทนี้ องค์ท่านมุ่งให้อาศัยความละเอียดในการดูแลเอาใจใส่ตน พยายามปรับตนให้มีพื้นฐานในธรรมะ

ไม่ยังตนยังจิตด้วยความชะล่าใจ

ไม่ชะล่าใจในความนึกคิดและในชีวิตของตน

ขอคุณโยมจงได้มีส่วนในมงคลสิริงานบุญ ๑๐๐ ปีฯ ให้เป็นผู้มีสุขมีธรรมรักษาตนตลอดต่อไปได้

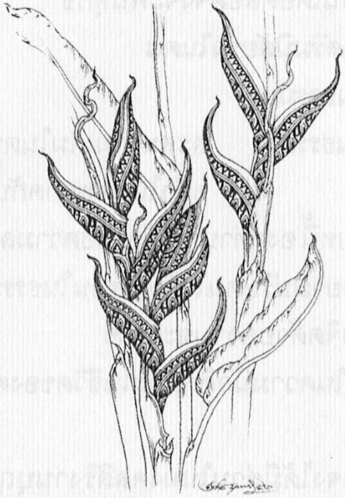
เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐๐ พิจารณาตนเสมอ

คุณชำนาญ อึ้งตระกูล พร้อมครอบครัวและหมู่มิตร

จดหมายพร้อม ATM ได้รับแล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

ชีวิตของผู้คนค้นหาตน ย่อมใช้สติใช้ปัญญา ชอบศึกษาหาทางปรับปรุงตนทำประโยชน์ตนประสานประโยชน์ธรรมศาสนา

เป็นผู้รู้จักมองหน้ามองหลัง หวังสุขและอิ่มเอมในสุขคือบุญ

ขอให้ยืนตัวอย่างมั่นคง จนหมดจดบริสุทธิ์เพราะการดับระงับ

หย่อนโอกาสให้กุศลธรรมเข้าครองจิตอยู่บ่อยๆ แม้จะขุ่นมัวบ้างก็ตาม หากแต่จะสะอาดสงบเป็นลำดับไป

ขอฝากหนังสือให้สร้างนิสัย สร้างมรรคา สร้างส่วนดีในธรรม

เพื่อปรับปรุงตน ยังใจให้ชอบ ยังจิตให้ตรง

ดังที่องค์หลวงปู่สอนไว้เสมอๆ ว่า "ให้คิดอ่านในชีวิตของตนอยู่ตลอด อย่าให้ความชั่วมันงอกงาม ใจเรานี้บุญบาปเป็นสมบัติ

เราทำดี - ดีก็เป็นสมบัติ
เราทำชั่ว - ชั่วก็เป็นสมบัติ
ใครเพิ่มเติมสะสมอันใด
เขม่ามินหม้อเป็นผงฝุ่นดำ หากติดเสื้อผ้าจะขาวหรือจะดำ
ฝุ่นแป้งของขาวเอามาทาตัวทาหน้า
เราชอบอันใด จะเพิ่มโง่
หรือจะเพิ่มฉลาด
คนฉลาดแก้ไขตนได้ คนโง่มัน มีแต่มืด
มีแต่เมา

ใครต้องการอันใด ใจดำริอันใด ใจอยู่กับอันใด ใจจะเป็นใจจริงต้องเป็นใจที่มีธรรมะอยู่ในใจ”

สติรู้ทัน หมั่นปลงสังขาร จัดการสมบัติ เร่งรัดภาวนา ฝึกตนปล่อยวาง

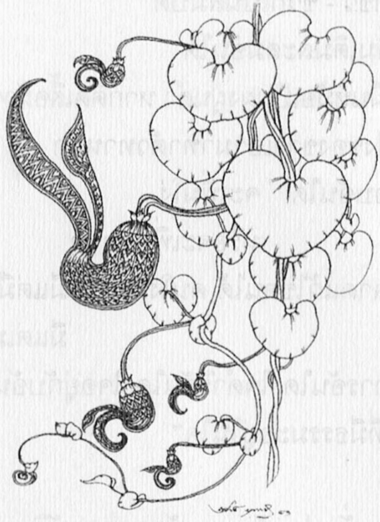
ให้อยู่สบาย ให้อยู่เป็นสุข รู้ทุกข์อย่างเท่าทัน

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐๑ รสของญาติธรรม

คุณโยมพัฒนพงศ์ - คุณโยมผุสนีย์ บูรณมลฑล

จดหมาย - ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

อาหารรสจืดไม่สู้อร่อยนัก แต่เมื่อใดได้ร่วมวงกับคนรู้จักกัน กับคนรักรู้จักคุ้นเคยกัน ย่อมช่วยให้รสชาติดีขึ้น กินได้มาก

แต่เมื่อกินกับคนไม่รู้จัก ร่วมกับคนแตกต่างกัน อาหารจะรสดี ที่นั่งกินจะเลิศหรูอย่างใดก็ตาม

รสแห่งความคุ้นเคยสนิทสนม เป็นรสที่จืดจางได้ยาก จะเป็นรสที่อยู่ได้ตลอด เป็นรสที่ติดตามไปกับภพชาติ

อย่างไรก็ตามอาตมาก็ขอเอื้อเฟื้อ ทุกข์สุขด้วยกันแล้วกับคุณโยมทั้งสอง

ขอให้ถือว่า เป็นโชควาสนาผูกพัน

พึ่งตนและพึ่งธรรมะ

มีธรรมะเป็นหลักในการคบหา

มีธรรมะเป็นที่พักพิง

เพื่อจะมีทุกข์น้อยลง มีสุขเพิ่มตามส่วนที่ทุกข์ลดลง

เพราะชีวิตจริงๆ นั้นไม่ต้องการอะไรมาก
แต่ชีวิตปลอมๆ นั้นมีมากเท่าใดก็ไม่รู้จักพอ

ให้เผื่อการฝึกตนให้ได้รับรองของความสงบสงัดบ้างนะ ความปลอดโปร่งทางใจนี้เองหล่ะ หาได้ไม่ยาก

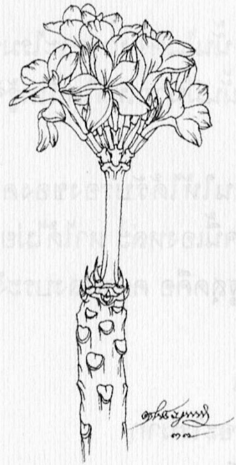
สมบัติที่ประเสริฐสุดคือ ความสงบระงับของใจ

๑. สติสำรวมตน
๒. เรามิต้องการอะไรมาก
๓. ยิ้มได้กับทุกข์ทุกอาการ
๔. ทุกสิ่งอย่างมีมาตามเรื่องตามเหตุ

พิจารณาเข้าเถอะ จะยิ้มอิ่ม

เจริญพร
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๓ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๒ ของจริงแท้

อำนวยพรมายังคุณโยมสมชาย สมานวงศ์

ขออนุโมทนาสาธุในหนังสือและธนาณัติ

ในชีวิตนักบวชของอาตมานี้ รักธรรมวินัยเป็นที่ ๑
รักหนังสือธรรมะเป็นที่ ๒
รักตนที่ตามธรรมะเป็นที่ ๓

เกลียดนักบวชผู้ไม่เอาธุระในธรรมเป็นที่ ๑

เกลียดคนผู้เกลียดชังธรรมเป็นที่ ๒

คุณสมชายให้ของรักมา - อาตมภาพก็ให้ของรักตอบ เจ้าพระคุณฯ วัดชนะสงครามเป็นเจ้าพระคุณฝ่ายนิกายใหญ่ ที่พระป่าผู้น้อยบ้านนอกติดตาม ศึกษา บูชา กราบไหว้ได้ เป็นของจริงแท้ในกรุง

พระที่จะนำความรู้ออกมาใช้ในตนและในผู้อื่นนั้นหายาก
มีแต่จะหาช่องทางเอาทรัพย์จากศรัทธาผู้อื่น

ผู้ที่มีจิตเมตตาปรารถนาประโยชน์สุขแก่ผู้รับจริงๆ นั้นมีน้อยนัก

ดังหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ว่า "เรามีวัดเพื่อสร้างคน

เรามีสะพานให้คนเดินข้าม

นักบวชเราต้องเสียสละ เคารพหนักแน่นในพระศาสนาในไตรสิกขา

ธรรมะยืนยงยืนหยัด เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขบริสุทธิ์แก่สัตว์โลกทุกหมู่"

อย่างไรก็ตามเถอะ! หนังสือธรรมะดีๆ ตรงๆ ถูกต้อง

ยังให้รสอร่อยหอมหวาน

คนทำหนังสือธรรมะเป็นคนปรุงอาหารชั้นยอด

ขออนุโมทนาสาธุอย่างสุดซึ้ง

ใจนิ่งปกติในธรรม

จึงเป็นใจมากด้วยคุณค่า

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐๓ แสวงหาค่าของจริง

คุณอนันตา ปรีชากิตติกร พร้อมครอบครัว

ปัจจัยที่ถวายไว้นั้นได้ใช้ในงาน ๑๐๐ ปีฯ ขององค์หลวงปู่จาม ขอจงรำลึกในบุญ ขอให้สุขสดชื่นตามธรรม

ธรรมะมีไว้เพื่อชีวิตทุกชีวิต สิ่งไม่มีชีวิตไม่จำเป็นที่ต้องมีธรรม

หน้าที่ของแต่ละชีวิตจึงต้องมีธรรม

ดุลยภาพในการดำเนินชีวิตต้องอาศัยธรรมะเข้ามาช่วยปรับให้ราบรื่น สงบเย็น ไม่ถูกเผาลน ด้วยแรงผลักไสนานา

อย่าเล่นวิ่งไล่ตะครุบเงาตน

ความอยากกับสิ่งใดๆ รอบตัวรุนแรงนัก ชีวิตที่ไม่จักหยุด ไม่รู้จักพอนั้นเป็นชีวิตที่เหนื่อยแสนเหนื่อย ทนทุกข์ระกำ

ดังนี้แล้ว

๑. เราไม่จำเป็นต้องเที่ยวออกไปเปรียบเทียบกับใครเขา

๒. เรียบง่าย อยู่ต่ำ รู้ตัว สุขได้กับสภาพจริงๆ ของตน

๓. อะไรหลอกลวง

อะไรเป็นของแท้ คนติดละครกับคนดูละคร

บทสมมติแสดงกับบทจริงในชีวิต

อะไรเป็นค่าสมมติ อะไรเป็นค่าจริง

ให้ แบ่งเวลา แสวงหาค่าจริง

แสวงหาความดี ทำดี รับใช้ธรรมะ

๔. จะทุกข์ล่วงหน้าก็ไม่จำเป็น

จะเป็นทาสกับอดีตก็ให้กวนใจเปล่า

ฟุ้งซ่าน ว้าวุ่น เป็นเรื่องทุกข์

หากจะทุกข์ก็ให้ทุกข์กับธรรมศึกษา คำว่า **"ไม่สบายใจ - เครียด"** อย่าให้มีและไม่จำเป็นต้องมีไว้

ทั้งหมดนี้ลองทำดู ลองพิจารณาดูเถอะ

ชีวิตจะง่ายงามนัก

บุญกุศลใดๆ เกิดขึ้นจากงาน ๑๐๐ ปีฯ ขอคุณโยมพร้อมครอบครัวจงเป็นผู้ได้ส่วนมีส่วนด้วยทั้งหมด

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๓ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๔ หัวใจพญาวานร

อำนวยพรมายังพี่เจ - น้องจีน

มีอยู่ชาติชีวิตหนึ่ง

พระพุทธเจ้าของเราในอดีตเกิดเป็นวานรใหญ่ ตัวโตขนาดเท่าลูกม้า มีกำลังเท่ากับช้างสารตัวใหญ่ เที่ยวหากินอยู่สองฝั่งของแม่น้ำ เที่ยวกระโดดข้ามไปมา

ในสายน้ำนั้นก็มีจระเข้อาศัยอยู่

คราวหนึ่ง จระเข้ตัวเมียภรรยาของจระเข้ตัวผู้ตัวหนึ่ง มีอาการแพ้ท้องอยากกินหัวใจพญาวานร จึงบอกสามี สามีบอกว่า ได้... จะจับให้ เพราะพญาวานรนั้นมันมักกระโดดมาพักอยู่บนก้อนหินเกาะกลางน้ำอยู่เสมอ

เจ้าจระเข้ตัวผู้จึงไปนอนแอบติดอยู่กับก้อนหินนั้น

เมื่อพญาวานรกลับมาจากหาอาหารกิน จะกระโดดข้ามน้ำก็สงสัยว่า

เอ... วันนี้ทำไมก้อนหินจึงสูงขึ้น น้ำยังเท่าเดิม แต่วันนี้รู้สึกว่าก้อนหินสูงขึ้น เพราะพญาวานรจะสังเกตสิ่งรอบตัวอยู่ทุกวัน

จึงคิดได้ว่าในสายน้ำนี้แต่ก่อนเคยเห็นจระเข้ คงจะเป็นจระเข้คิดทำอันตรายแก่เราอย่างแน่นอน เกิดปฏิภาณปัญญาขึ้นมาทันที จึงออกอุบายร้องถามก้อนหินขึ้นว่า

"ทำไมวันนี้ก้อนหินจึงไม่พูด

ร้องเรียกกี่ครั้ง ก็ยังเฉยอยู่ โกรธเคืองอะไร ทำไมไม่ขานตอบ"

ฝ่ายจระเข้ก็ค่อนข้างโง่ นึกว่าพญาวานรตัวนี้ เมื่อขณะมันผ่านไปผ่านมาจะต้องพูดคุยกับก้อนหินทุกวัน ก้อนหินก็คงจะร้องตอบ

จระเข้จึงร้องตอบออกไปว่า "มาเถอะ ท่านวานรลงมาเถอะ มาพูดคุยกัน"

พญาวานรก็รู้ว่า จระเข้จะมีแผนมาทำอันตราย จึงว่า "เรากลัวอันตรายจึงไม่กล้าลงไป"

จระเข้ก็เลยบอกว่า "เรามีความจำเป็น จึงต้องมานอนที่นี่ เพราะเมียของเราแพ้ท้องต้องการอยากจะกินหัวใจวานร"

พญาวานรก็บอกว่า "ได้เราจะให้หัวใจ เราจะกระโดดลงไปในปากของท่าน ให้ท่านอ้าปากรอท่า"

ธรรมดาจระเข้นั้น

หากมันอ้าปากกว้าง ตาสองข้างก็จะหลับ

จระเข้มิทันคิดเรื่องนี้ จึงนอนอ้าปากหลับตารอ

พญาวานรก็กระโดดเหยียบหัวจระเข้ แล้วกระโดดขึ้นอีกฝั่ง อย่างรวดเร็ว

จระเข้เห็นว่า พญาวานรทำการได้อัศจรรย์ยิ่งนัก เพราะเป็นผู้รู้สังเกต เป็นผู้มีปัญญา ในโลกนี้ผู้ประกอบด้วยธรรมะ ๔ ประการ คือ

๑. มีสัจจะ

๒. มีธรรมะ

๓. มีความเพียร

๔. มีจาคะ

ผู้มีธรรมเหล่านี้อยู่ บุคคลนั้นย่อมผ่านพ้นไปได้ ย่อมครอบงำศัตรูได้

นั่นหมายความว่า มีสัจจะ คือ มีความจริง ทำอะไรทำจริง ทำให้แล้วเสร็จกระโดดลงไปจริง แต่ก็หาทางหลบภัยเอาไว้ จนปลอดภัย

มีวิจารณญาณปัญญา พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว ใช้สติปัญญาพิจารณ์หาเหตุหาผล รู้ว่าผลเกิดจากเหตุใด

มีความหมั่นขยันไม่ย่อหย่อน

พระธมฺมธีโร ศุภเศรษฐ์

มีจาคะ คือ การเสียสละ

ปัญญาจึงคุ้มครองผู้มีปัญญา การใช้ปัญญาย่อมได้ประโยชน์

ปัญญานั้นมีทางมา คือ การศึกษาเล่าเรียน

การรักการอ่าน การสอบถาม การจดบันทึก

การใช้ความคิดอ่านพิจารณา

ด้วยเหตุนี้พระอาจารย์หลวงลุงครูบาแจ๋ว จึงได้นำนิทานมาให้อ่าน

พญาวานรมีทักษะในการสังเกต

มีทักษะในการเก็บความรู้ ทำอะไรทำจริง ยอมตนเพื่อจะได้ประกาศหัวใจพญาวานร เมื่อจระเข้สรรเสริญในหัวใจนั้นแล้ว ก็รับรองว่าเป็นจริง ฝ่ายจระเข้ตัวเมียได้ยินจระเข้กับพญาวานรพูดคุยกันอยู่นั้น ก็รู้แล้วว่า หัวใจพญาวานร คืออะไร

คือ หัวข้อคุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนั่นเอง

ขอให้พี่เจ - น้องจีนจงอ่านช้าๆ แล้วตรวจดูว่าในตัวเราได้หัวใจของพญาวานรกี่ห้อง กี่ข้อ/ให้ตรวจทานตามกำลัง

ชำระจิตใจด้วยศีล

ฝึกฝนจิตด้วยสมาธิ

พิจารณาสรรพสิ่งด้วยปัญญา

จึงจักได้พึ่งตนและพึ่งธรรม

ขออนุโมทนาสาธุ ขอจงเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน

เป็นพี่เจที่ดี

เป็นน้องจีนที่ดี

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๔ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๕ มุทิตาสักการะ

อำนวยพรขอบคุณมายังคุณโยมขรรค์ชัย บุนปาน

งานอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ผ่านไปด้วยดีเพราะอาศัยธรรม พึ่งธรรมพึ่งตน พึ่งกำลังจากสัตบุรุษทุกภาคฝ่าย

ขออนุโมทนาขอบคุณยิ่งกับธุระในการบอกข่าว การพิมพ์หนังสือ

คนรับยิ้มฉีก แล้วอิ่มใจที่ได้หอบหนังสือหนักๆ

คนแจกยิ้มแฉ่ง คนจัดการธุระหายเหนื่อย บางคนรับแล้วนั่งอ่านจนเช้า บางคนขอรับเพิ่มเพื่อฝาก คนที่เคยได้แล้วขอรับเล่มอื่น

พระเณรมาสวดพุทธมนต์ ๓๑๙, มาร่วมภัตรเช้า ๔๓๗, แม่ชี ๘๐, ผู้บวชเนกขัมมะ ๔,๖๔๗, โรงทาน ๒๑๙, ญาติโยมมาร่วมงานกะได้ ๕ หมื่น ที่จะจอดรถไม่พอ อื่นๆ ลงตัว หากแดงเหลืองกลายเป็นสีขาวทุกคนจะสุขกว่านี้

ปัจจัยที่ทุกคนร่วมบุญจากทุกสารทิศโยนคืนสังคม ช่วยโรงเรียน โรงพัก ถวายวัดพระชี สร้างพระใหญ่กับจังหวัด เข้ากองทุนพระป่วยที่ศรีนครินทร์ขอนแก่นแม้เศษเสี้ยวก็มีเอาเข้าวัด

บุญกุศลอันเกิดขึ้น อันได้ขึ้น อุบัติแล้วสมกับผู้มากมีบุญโดยแท้

ขณะงานแม้จะเหนื่อยบ้าง พอเห็นทุกคนอิ่มเอม ชื่นฉ่ำ ก็ให้หายล้าเป็นปลิดปลง มิใช่ตื่นคน หากแต่ตื่นใจของคน

ใส่ชุดขาวกันทั่วจนล้นกำแพง ฟังเทศน์ฟังธรรม สวดมนต์ไหว้พระ นิ่งสงบ สัปหงกกันจนแจ้งคาที่

องค์หลวงปู่ลงศาลาเพื่อให้และรับเมตตาไมตรีจิต มุทิตา

สักการะแก่พระเณรและจากพระเณรศรัทธาญาติโยมทั้งวันสวดมนต์ และเช้าอีกวัน

โฆษกประกาศเกียรติคุณแก่ข่าวสด และมติชนสุดสัปดาห์ - ของดีมีอยู่ ตลอดงาน

โดยส่วนตัวอัตตโนอิ่มใจที่ได้เพาะนิสสัยการอ่านหนังสือธรรมะอย่างกว้างขวางในคราวนี้ มีหลายๆ คนที่ถือมติชนสุดสัปดาห์ - ฉบับล่าสุดมาถวาย ทุกคนจะถามเหมือนกันว่า

"ขรรค์ชัย รู้จักหลวงปู่นานหรือยัง?"

"ขรรค์ชัย เป็นศิษย์หลวงปู่หรือ?"

"ทำไม ขรรค์ชัยถึงศรัทธา ชอบใจกับหลวงปู่?"

แต่มีบ้างที่กระแนะกระแหนว่า "รู้จักมติชนข่าวสดก็ง่ายสิจะได้ประกาศไปเสียให้ทั่วบ้านทั่วเมือง"

ในวันงานเขียนป้ายผ้าด่านักบวชบางรูปว่า

"กัมมัฏฐานโจกแก้ว แถวธรรมบ่เตื้องต่อ
กัมมัฏฐานพ่อว่อมาขี้ให้หมู่เหม็น
เขากะลือมันแหล่วกัมมัฏฐานหมูเถื่อน
ได้อาหารเปื้อนท้อง นอนมุ้งว่านั่งธรรม"

(กรรมฐานมีมากที่ห่วงอยู่ห่วงกิน รุงรังกับสิ่งของ ไม่สนใจการประพฤติธรรม ทำตนให้หมู่เสียหาย เป็นของปลอม หลอกลวงกินอิ่มแล้วก็นอน เหมือนหมูป่าหมูเถื่อน

มากรูปมากตนสะอึกหงายทั้งพระทั้งชี

ป้องปรามมิให้เหลิงหลงเกินประมาณเท่านั้น)

อีกอันหนึ่งกำลังรวบรวม ข้อคิด ข้อเขียน บทความ บทประพันธ์นิพนธ์จากพระเณร จากญาติโยมที่อ้างถึงองค์หลวงปู่จามฯ เพื่อจัดเป็นหนังสือพิเศษสักเล่มหนึ่งในโอกาสอันควร **จึงอยากได้โคลงเพราะ ๆ สักบท**

หลังงานฯ องค์หลวงปู่สดชื่น แจ่มใส ใสเพราะธรรม และตอกกบาลกับพระลูกหลานวันวานว่า

"ให้ยิ่งด้วยการสะสมความรู้ความฉลาดและบารมีธรรมอยู่เป็นนิจ

เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้เดือดร้อน เป็นทุกข์ อย่าเอาเข้าตัว

ให้เยือกเย็นด้วยศีลวัตร ให้มั่นคงในธรรมวินัย

ยิ้มแย้มมากด้วยเมตตาการุณ

มองโลกด้วยสายตาของธรรม พิจารณาอะไรให้รอบคอบ

อย่าลืมวิริยะ ขันติ อุเบกขา ให้อภัย

หยุดยุ่งกับโลก สำรวมตนสำรวมธรรม สังวรโดยรอบ

เรา* เขาให้เป็นสมภารวัด

อย่าเอาตนเป็นใหญ่ อย่าทำอะไรตามใจ อย่าอยากมีชื่อมียศ"

* หมายถึง พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

คุณสมบัติ คุณธรรมเหล่านี้ นับเป็นกิจของพระสังฆาธิการผู้บริหาร อย่าหลงอย่าเหลิง ผู้มีความรู้ความสามารถผู้คนมักยอมรับและประทับอกประทับใจ ตลอดต่อไปได้

เจริญพรมาด้วยความขอบคุณ

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๕ มีนาคม ๒๕๕๓

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๑๐๖ ฝากธรรมะมาพิจารณา

คุณโยมสมทรง อู่โภคิน

ได้รับธนาณัติ ผ่านทางคุณหมอจำนงค์แล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

ด้วยความรำลึกถึง

ด้วยความคุ้นเคยกันมา

จึงขอฝากธรรมะสู่พิจารณา

"อายุ ชีวิต มีน้อย

ถูกชรานำไป

เมื่อชรานำชีวิตและอายุไป สิ่งไรๆ ก็ต้านทานไว้มิได้

ผู้มีปัญญาพิจารณาเห็นสิ่งทั้งปวงว่าเป็นภัย เพราะจำต้องดับไป

เช่นนี้จึงควรขวนขวายเร่งทำบุญทั้งหลายอันจะนำสุขมาให้"

พระพุทธเจ้าทรงย้ำสำทับลงไปอีกว่า

"ผู้มุ่งความสงบควรละความติด
ความยึดในโลกนี้"

นั่นหมายความว่า มิให้ติดจมอยู่กับโลก
มิให้ติดจมอยู่กับทุกข์

ด้วยเหตุนี้
จึงให้หมั่น ระลึกในบุญกุศลอันตนทำ
ระลึกถึงศีล
ระลึกถึงการรักษาจิตรักษาใจ

แม้จะอยู่กับสถานที่เป็นทุกข์ แต่ก็ให้ทุกข์น้อยที่สุด
เหมือนใบบัวกับน้ำ แต่ไม่ติดน้ำ
เหมือนผู้คุมคุก แต่ไม่ติดคุก
เราอยู่ในโลก แต่รู้จักโลก รู้จักปฏิบัติใจตนเสมอไป

เจริญพรมาเพื่อรำลึกถึง
พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
๖ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๗ สุขสดใส

อำนวยพรมายังคุณอภิลักษณ์ ทรัพย์มหศักดิ์

ธนาณัติของคุณโยมได้รับแล้ว ขออนุโมทนาสาธุ

จิตปุถุชนนั้นมักก้าวร้าวต่อธรรมะ เหตุว่าโดยมากมักอยู่กับความฟุ้งซ่าน เป็นใจที่เอาไว้ไม่อยู่ จนหลง เมาและทุกข์

ยิ่งถ้า ไม่ฝึกสติ

ไม่ฝึกสมาธิ

ไม่ฝึกปัญญา ด้วยแล้วก็จะยิ่งยุ่งเหยิงไปใหญ่โต

เหตุนี้การขัดเกลาตนเองจึงจำเป็นอย่างยิ่ง

เพื่อให้ตนมีนิสัยสันดานอันดี สงบ โปร่งเบา

และยิ่งเมื่อเรามี ปัญญามากมีสติ

นิสัยสันดานก็จะสะอาดขึ้น ประณีตขึ้น

ทุกข์ใดๆ ก็น้อยลง จะรู้ตัว รู้ทัน

ว่าตัวทุกข์ไม่เป็น

ไม่รู้จะทุกข์ไปทำไม

ดังนี้ขอคุณโยมทำตน อย่าเหลาะแหละ

อย่าร้อนรน

อย่าฟุ้งซ่าน

อย่าให้ทุกข์กินเปล่า

องค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ท่านผู้ฝึกตนได้ มีแต่สดชื่นแจ่มใส สงบ สุขฉาย อยู่เป็นสุข ผู้ใดอยู่ใกล้ก็สุขสดใส ได้ใจได้ธรรมได้ทางดำเนิน อนึ่งให้รำลึกถึงความดีที่ตนทำเอาไว้แล้ว เพื่อหล่อเลี้ยงบำรุงใจอยู่เนืองๆ

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๖ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๘ พระพุทธเจ้าทรงเตือน

คุณหมอจำนงค์ สาริยันต์

ธนาณัติได้รับแล้ว ส่งไปหาคุณสมทรงแล้ว

ขอจงเป็นบุญเป็นกุศล

จะส่วนตัวก็แต่ความบริสุทธิ์ของศีลของธรรมะ ยังความนิ่งจิตนิ่งใจให้อยู่ ยังปัญญาให้แจ่มแจ้ง ยังมรรคผลให้เป็นไป นี่คือส่วนตัว

ปัจจัยทั้ง ๔ หากมีมา หากเกิดขึ้น ก็ทุ่มบำรุงพระศาสนาโดยทั้งหมด ทั้งถาวรวัตถุ ทั้งหนังสือธรรม ทั้งบำรุงหมู่พระเณร

เพราะสำนึกว่า นี่เป็นความดีของนักบวช

ความดีจำเป็นต้องทำ ต้องสร้างสม ตลอดชีวิต

วิธีการทำดี ทำจิต ทำปัญญา ทำวิมุตตินั้นก็เป็นของจำเพาะตน จำเพาะใจ เพราะจะเป็นทางมาของความชื่นใจ ความสุขใจ

จึงว่าให้ทำดีอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ไม่จับๆ วางๆ หรือ

ทำบ้างไม่ทำบ้าง อันเป็นเหตุให้ใจท้อถอย ย่อย่น

พระพุทธเจ้าเตือนอยู่เสมอว่า "ภิกษุทั้งหลาย

ผู้มีความเพียรอย่างสม่ำเสมอ

คือเป็นผู้มีความบากบั่นมั่นคง

ด้วยกำลัง ด้วยทรัพย์ ด้วยเรี่ยวแรงทั้งหมด

เพื่อละเลิกอกุศล

เพื่อยังกุศลให้ถึงพร้อม

ไม่ทอดธุระในกุศลธรรมทั้งหลาย"

ขอคุณหมอ... จงพิจารณา

และขออภัยมาด้วยความสำนึก

ที่วันงานไม่มีโอกาสได้ต้อนรับขับสู้

ให้ยุ่งมากไป วิ่งรอกทุกหน้าที่

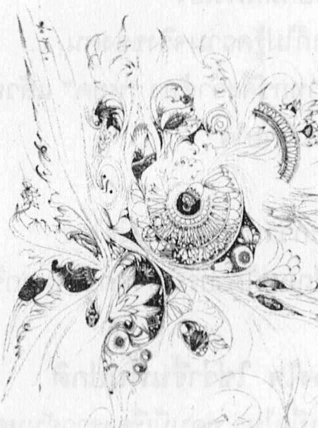
แต่บุญกุศลใดๆ หากเกิดขึ้นมากหรือน้อยก็ขอคุณหมอ... และคณะญาติมิตรจงได้ในส่วนทั้งหมดเถิด

เจริญพร

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว

๖ มีนาคม ๒๕๕๓

๑๐๙ ง่ายแต่ไม่ใช่ง่าย

เจริญพรมาถึงคุณสุกัญญา ยั่งยืน

ตามที่ขอให้พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว สรุปหลักปฏิบัติง่ายๆ ที่ทุกคนทำได้ในการเจริญภาวนา โดยดำเนินตนดำเนินธรรมปฏิบัติในทุกขณะชีวิตนั้น

พอสรุป ง่ายๆ งามๆ ลงตัวลงใจ ดังนี้

๑. ปลูกหยกในแท่งหินทึบ

ปัญหาทุกข์ ทุกปัญหา
ล้วนแต่เป็นเรื่องขี้ผง
แต่ผู้ใดไม่ระวังก็ไอ้ขี้ผงนี้เองที่ชอบเข้าตาให้ฝ้าฟาง
ในผู้มากมีสติปัญญาก็มองเป็นเรื่องขี้ผง
มองคำว่าเมื่อเรามีเกิด มีกายมีใจ
กายและใจของผู้คนมักมีปัญหา
พาให้เป็นทุกข์ พาให้เดือดร้อนต่างๆ นานา จนลืมลมหายใจ คือ

ทุกข์จนลืมลมหายใจ
เมื่อลืมลมหายก็ลืมตัวเอง
เมื่อลืมตัวเองก็ไม่รู้ความจริงของตน
การแก้ปัญหาทุกข์จึงจำต้อง "หยุด" แล้วย้อนดู "ตัว"
จากนั้นคว้าลมหายใจ
ค้นหาตัวเอง
เข้าใจตนมากกว่าเข้าข้างตนเมื่อไหร่
เมื่อนั้นก็แก้ปัญหาได้ บรรเทาทุกข์ได้มากขึ้นเป็นลำดับ

๒. พื้นเพของใจ ใช่ว่ารื่นพื้นปกติ

มากกว่าหนึ่งเมื่อไหร่ ย่อมมีเรื่องราวอันหลากหลาย
คิดมากกว่าหนึ่งเมื่อไหร่ ย่อมฟุ้งซ่านแส่ส่าย
มากคนก็มากอารมณ์ หนึ่งอารมณ์ดี จิตใจก็ดี
หนึ่งอารมณ์สกปรก จิตใจก็ลามก

ขี้บ่น ขี้ว่า ขี้ฟุ้ง ขี้น้อยใจ ขี้โกรธ ขี้ปาก ขี้กลัว ขี้อิจฉา ขี้เกียจ ขี้เล่น ขี้เมา ขี้หลี ขี้สงสัย... ขี้เหล่านี้พาให้จิตใจไม่ดี และจะเกิดขึ้นได้ง่ายในผู้ลืมลมหายใจ

มารู้ทันลมหายใจเล่นๆ กันดีกว่า
มาระลึกรู้ลมหายใจเข้า (อานะ) ระลึกรู้ลมหายใจออก (อาปานะ) เบาๆ สบายๆ สุขๆ สดชื่นรื่นเริง จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน จะอะไรก็รู้

ตาเห็นรูปแสงสี
หูได้ยินเสียง
สัมผัสรับรู้อะไรอันใด มิให้ยินดี มิให้ยินร้าย
ใจสงบ ลมสบาย นี่เองเป็นพื้นเพของใจ
ระลึก กำหนดรู้ เรื่อยๆ อย่างรู้ตัว

๓. สติปัญญาปลูกเพาะกำลังภายใน

กำลังใจมิใช่สิ่งที่ต้องโหยหาจากภายนอกตัว

ใจนี้เป็นใหญ่ของใจ ใจเป็นประธานของใจ ใจเป็นหัวหน้าของใจ ใจเป็นผู้นำของใจ ใจจึงควรได้รับการดูแลด้วยใจของตน

ครั้นใจดี คิดก็จะดี

พูดก็จะดี

ทำก็จะดี

ใจก็จะเป็นสุข

อาการแห่งใจที่เป็นสุขนี้แลชื่อว่า กำลังใจ

ใจที่มีกำลังอันกล้าแกร่ง จึงเป็นใจใหญ่

จึงเป็นใจที่มีภูมิต้านทานพร้อมรับกับทุกสิ่งอย่าง

ลาภหด ยศถอย น้อยเนื้อต่ำใจ ถูกด่าว่านินทา ทุกข์ระกำ ก็ทำใจได้

แม้นเมื่อได้มา ดีใจ ได้ใจ หนำใจ สาแก่ใจ ลาภยศเนืองนอง เงินทอง สรรเสริญ เป็นสุขสบาย ก็มิหลงไม่เหลิง

ด้วยเหตุนี้กำลังแห่งใจนั้นมีอยู่ ทรงอยู่ ตั้งอยู่ ปรากฏอยู่แล้วภายในเป็นใหญ่อยู่เสมอ เป็นประธานอยู่เสมอ เป็นผู้นำอยู่เสมอ

ศรัทธา พากเพียร รู้ตัว ตั้งตนตั้งธรรม และปัญญา

ธรรมทั้ง ๕ ประการนี้เป็นตัวก่อประสานกำลังใจ ส่งเสริมให้ใจตั้งมั่นอยู่กับความดีงาม

ดังนี้ตนจึงถูกต้อง ชื่นสุข ทุกสถานการณ์กับทุกผู้คนสิ่งอย่าง

มีกำลังใจดี มีแรงฮึดสู้ มีปัญญารู้กำกับ อุปสรรคก็กระจิริดกระจ้อยร่อย สิ่งดีๆ ก็จะน้อมรออยู่สลอนเรียงราย

๔. ไม่ประมาทเสียอย่าง ย่างก้าวสบายเฉิบ

สติรู้กำกับตัว

ปัญญารู้กำกับความคิด

ไม่ประมาทไม่เอาถ่านดำมาฟอก

จะทำก็เป็นดีมีสุข

จะหยุดก็เป็นดีมีสุข

จะคิดก็เป็นดีมีสุข

ปัญหาและทุกข์รุกล้ำกล้ำกรายมิผ่าน

๕. พิจารณาแล้วหยุด หยุดแล้วดู

สมัยหนึ่ง

ภายหลังจากที่พระพุทธเจ้า ทรงปลีกวิเวกออกจำพรรษาแต่ลำพังพระองค์ ณ ที่ประชุมสงฆ์สาวก

"ดูกร... เธอทั้งหลายมีเรื่องอันใดค้างอยู่"

"ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า มีนักบวชลัทธิอื่นถามว่า พระสมณโคดมอยู่จำพรรษาด้วยธรรมะข้อใด เหล่าสาวกมีธรรมะข้อใดเป็นเครื่องอยู่ ข้าพระองค์ยังค้างคำตอบแต่ในกาลพรรษาแล้วพระเจ้าข้า"

"ดูกรภิกษุ เธอพึงตอบว่า ทรงอยู่ด้วยสมาธิอันประกอบด้วยอานาปานสติ ภิกษุผู้ยังเป็นเสขะ ภิกษุเหล่านั้นย่อมเจริญอานาปานสติ

ภิกษุผู้เป็นอริยเจ้า ย่อมถือเอาสมาธิอันประกอบด้วยอานาปานสติ

ภิกษุผู้เป็นพระอรหันต์ ย่อมเจริญอานาปานสติเพื่อความผาสุกในปัจจุบัน และเพื่อความทรงอยู่ของสติสัมปชัญญะปัญญา"

ในคราวหนึ่งพระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว ได้ตั้งกระทู้เสาะไซร้

ถามเอาความกับหลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ว่า

อานาปานสติคืออะไร?

อย่างไรเรียกว่าอานาปานสติ?

ได้คำตอบว่า "ลมหายใจเข้าก็ดี ลมหายใจออกก็ดี เป็นอานาปานะ

ความสำนึก ความระลึกอยู่ กำหนดรู้ ตั้งผู้รู้กองลมชื่อว่าสติ

การกำกับอยู่ในปัจจุบันเป็นอานาปานสติ

ปัจจุบันอย่างไร? เช่น รู้สึกนึกคิดก็ตาม พอใจก็ตาม ไม่พอใจก็ตาม ดีใจเสียใจก็ตาม ยินดียินร้ายก็ตาม น้อยใจ ทุกข์ใจ สุขใจ งุ่นง่าน หงุดหงิด เหงาหงอย หง่อมเหงา กลัว โกรธ หลง เมา ยึด อะไรต่างๆ นานา แปลว่า ต้องกำหนด ต้องพิจารณา ใคร่ครวญ พินิจ พิจารณา กำหนดรู้อยู่เสมอ

คือ อารมณ์ใดๆ เกิดหยุดแล้วดู พิจารณาแล้วหยุดไว้กับรู้ลมหายใจเข้า - ออก

๖. หายใจเล่นๆ จะเป็นไรไป

อยู่อย่างต่ำ ทำให้ง่าย ไม่ให้มีกังวลอันใด

สำรวมกาย วาจา สงบ สะอาด

ถามตัวเองว่ามีอะไรที่ต้องกังวลล่วงหน้าหรือไม่

หากจำเป็นต้องคิดก็คิดให้เสร็จ

หากจะกังวลในสิ่งใดผู้ใดก็ให้จัดการกับสิ่งนั้นผู้นั้นก่อน

เมื่อจัดการกับสิ่งภายนอกแล้ว

จึงมาสัญญากับตัวเองว่า ตั้งใจจะปล่อยวาง

ตั้งใจจะทำใจให้เป็นกลาง

ตั้งใจจะทำใจให้สงบ

ตั้งใจจะทำใจให้สบาย

นึกถึงและรักษาความรู้สึกที่ดี ยังจิตอยู่กับกุศล

จากนั้นทำความรู้สึกกับลมหายใจ ให้ลมหายใจเป็นมิตร เป็นสหาย เป็นเพื่อนที่ดี เป็นเพื่อนรักของใจ ยึดเอาลมหายใจเป็นอาหารอันเลิศของจิตขณะหนึ่งขณะนั้นปัจจุบันขณะ

รู้ตัวทั่วถึง ทั้งลมหายใจเข้า

ทั้งลมหายใจออก

ไม่ติด ไม่คิด ไปตามอารมณ์ ไปตามตัณหา

หายใจลึกๆ หายใจออกยาวๆ เรื่อยๆ อย่างรู้ รู้อย่างสบายๆ รู้ต่อเนื่อง รู้สืบต่อ จนสงบ จนเบา จนสบาย แต่ไม่ละรู้ของผู้รู้

ปัญหาสำคัญ

๑. เอาใจใส่การหายใจหรือไม่

๒. ให้เวลาในการรู้ลมหายใจหรือยัง

๓. ต้องแบ่งเวลาชีวิตเพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรม

๗. สังเกตดูใจเอาไว้รู้ตัว

วันหนึ่งๆ จิตใจเราโดยมากคิดแต่เรื่องของคนอื่น

เขาดี เขาไม่ดี เขาน่ารัก เขาน่าชัง เขาน่าเกลียด เขาเห็นแก่ตัว เขาอย่างนั้นเขาอย่างนี้ เขา...

เก้าสิบเปอร์เซ็นต์กว่า เป็นคิดเรื่องของเขาคนนั้น เขาคนนี้

จะคิดรักษาตัวมีไม่กี่เปอร์เซ็นต์

ลมที่ผายออกมาจากก้นคนอื่นมันเหม็นฟุ้ง แต่ลมตดของตนกลับไม่เป็นไร...สันดาน...! โทษผู้อื่นเท่าภูเขาเลากา... พับผ่า...!

เราอยากให้ผู้อื่นถูกใจเราทั้งนั้นแหละ อย่างน้อยๆ ก็อยากให้เขาทำดีเพื่อให้ถูกใจเรา ให้เป็นที่ชอบใจ

หากเป็นพระก็มุ่งแต่จะให้จิตของผู้อื่นบริสุทธิ์

หากแต่กับจิตของตัวกลับมัวเมา ขุ่นมัว เศร้าหมอง เครียด อยาก ซ่าน ฟุ้ง เพ้อ

ลืมดู ลืมสังเกตตนเอง

จึงแนะว่าสนใจ เอาใจใส่ ดูแลตนเองเพิ่มขึ้น มากขึ้น ดูแลตนมากกว่าเก้าสิบส่วน จะดูคนอื่นก็ได้ หากแต่ดูเพื่อจะนำมาปรับปรุงแก้ไขตนเอง

สังเกตดูใจเอาไว้รู้ตัว

ตัวเราคนนี้ไม่มากก็น้อยที่มีส่วนเหมือนคนอื่นในบางส่วน

๘. ผิดเพื่อถูก ผูกใจแก้ไขตน

สำรวจตัวเอง เกรงกลัวความผิด กลัวบาปให้มากเข้าไว้จะดีเอง

ความบกพร่องเป็นเรื่องของมนุษย์

การเห็นตัวเองในคนอื่น - เห็นคนอื่นในตัวเอง เป็นวิถีบัณฑิต

ถูกผิดในผู้อื่นนั้นนำมาสอนตนเอง

การสอนตนเองเป็นกุศลธรรม เพราะจะทำให้ตนมีฐานของเมตตากรุณาจากสติสัมปชัญญะปัญญา

พยายามคิดตั้งใจจะแก้ไขตนเองอยู่เสมอ

มีข้อใดบ้างที่น่าจะแก้ไข

ผิดเพื่อถูก จะผิดเป็นร้อยเป็นพันครั้งก็ยังคุ้มค่า

๙. วันวานขานรับกับวันนี้

เมื่อวานเราทำความดีอะไรแล้วบ้าง

ทั้งต่อหน้าและลับหลังเราได้สร้างสุขในส่วนตัวและส่วนรวมแล้วอย่างไร

ได้ช่วยคนอื่นๆ จากเล็กๆ น้อยๆ จนใหญ่ๆ และบริสุทธิ์ใจ

ความตั้งใจที่จะกระทำความดีนับเป็นการพัฒนามโนกรรมที่เป็นกุศลพร้อมๆ กับเป็นการสร้างนิสัยในการพัฒนาตนเอง สร้างสรรค์แวดล้อมตน เสริมต่อสันติสุข คำนึงอยู่เสมอๆ ว่า วันวานขานรับกับวันนี้ และเราได้ให้อะไรแก่ใครแล้วบ้าง

ให้ทรัพย์

ให้วาจาอันไพเราะน่าฟัง

ให้อภัย

ให้ความรู้

ให้คำแนะนำอันดี

ให้สายตาอันเมตตากรุณา

ให้ความยิ้มแย้มแจ่มใส

ให้การช่วยเหลือ

ให้ที่พักอันสะดวก

ให้ธรรมะ

ให้ด้วยการลดอัตตาตัวตน

๑๐. คิดใคร่ครวญ ทวนความคิด

ในชีวิตต้องมีทั้งลบและเพิ่มในแต่ละวัน

เพื่อมิให้ชีวิตจิตใจติดลบเกินไป

จำต้องมีการตรวจสอบ ตรวจทาน ทบทวนความคิดอ่านอยู่เสมอๆ เพื่อให้ความคิดของเราเป็นความคิดที่ดี ถ้าเราคิดดีก็ไม่จำเป็นต้องอาย ไม่ต้องเคอะเขิน ต้องกล้าเสมอ

เมื่อจะพูดก็จะดี

เมื่อจะทำก็จะดี

ชีวิตกายใจนับเป็นก้อนทุกข์อยู่แล้วตามปกติเดิม

การจะคิดร้ายกับใคร คิดโกรธใครๆ คิดดูหมิ่นดูแคลนใครๆ

คิดสาปแช่งใครๆ คิดชั่วกับใครๆ คิดในทางลบทางเสียกับใครๆ นับว่าไม่จำเป็นด้วยประการทั้งปวง

หากคิดบวกชีวิตเราก็จะมีแต่เพิ่ม

หากมองในแง่ดีก็จะดีอยู่เดิม

หากมองทุกอย่างในแง่ของการศึกษา เราก็จะได้แต่ความรู้เท่าฉลาดทัน

๑๑. ชำระใจด้วยลมหายใจ

เมื่อได้น้ำเย็นสะอาดชำระคราบเหงื่อไคล แล้วสวมเสื้อผ้าใหม่หอม

เมื่อได้แดดอ่อนผิงยามหนาว นั่งขบคิดธรรมะ

เมื่อได้อยู่ใกล้กับคนรู้ใจ พูดคุยอย่างถูกคอ

เมื่อได้ลิ้มอาหารรสเลิศถูกปาก

จะทำให้เรารู้สึกสบายกาย สบายใจ สบายตัว

วันนี้หลังจากจิตถูกกระทบให้ขุ่นวุ่นกับความพอใจ ไม่พอใจ ให้หดหู่ ให้กลัว ให้เศร้าหมอง หลงยินดียินร้าย ไม่สบาย

จึงควรพักใจ ชำระใจด้วยลมหายใจเข้า - ลมหายใจออก

๑๒. อยู่ด้วยกับลมหายใจ ให้เป็นกิจจะ

ตราบใดที่ยังมีลมหายใจอยู่ ก็จงอยู่ด้วยลมหายใจ ให้รู้ลมหายใจเข้า - ออก ยืน เดิน นั่ง นอน ดื่ม กิน หนักเบา เหยียด คู้ แลเหลียว ไปมา ทำครัว รดน้ำต้นไม้ ทำความสะอาด ล้างภาชนะ นั่งในรถ เดินเล่น นั่งพัก

พยายาม (เพียร) ให้มีสติ ระลึกรู้ว่ามีลม หายใจให้สบาย เบาๆ รู้ๆ สบายๆ เชื่อมติดต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไม่ลืม ไม่เผลอ

พระสมุห์ธีโร สุภาเหติ

ส่งจิตออกน้อยสุด

ให้ยินดียินร้ายน้อยสุด สักแต่ว่าให้มาก

สงบรู้อยู่กับลม

สงบรู้อยู่กับปัจจุบัน

ทุกอย่างให้ถึงปกติในหน้าที่ขณะ จึงจะดีที่สุด

๑๓. รู้ไว้ใช่ว่า จะใส่บ่าแบกหามไปไย

ปัจจุบันขณะสำคัญมาก

อดีตไม่จำเป็นแล้ว อนาคตก็ไม่จำเป็นอีก

จึงไม่ต้องคิดอ่านอันใดอีก

รีบจัดการสิ่งอันที่บีบคั้นเข้ามาขณะ คนอื่นสิ่งอื่นหรือจะสำคัญเท่าใจตน ชั่วอื่นแบกไปทำไม

เมื่อใดรู้สึกวุ่นวาย ว้าวุ่น รู้สึกทุกข์ รู้สึกเมา รู้สึกโมโห รู้สึกอยากทะยาน ต้องมีสติกำกับไว้

ต้องเรียกสติกลับมา มาอยู่กับลมหายใจทันที

ว่างจากวุ่นเมื่อไหร่กลับมาที่ลมหายใจทันที จึงวางได้

ข้อนี้นับเป็นการพักผ่อนที่ดีที่สุด

๑๔. ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน

จะกำหนดจิตอย่างไรในขณะยืน

รู้สึกรู้ตัวที่ไหน รู้จิตรู้ใจที่นั่น ยืนแต่กาย ใจตั้งรู้

ยืนอย่างสำรวม ให้มั่นคง วางมือขวาทับมือซ้ายประสานไว้ระดับหย่อนแขนพอดี ไม่หดแขนไม่ทิ้งแขนไม่เกร็ง จะหลับตาก็ได้จะลืมตาทอดสายตา เงยหน้าพองามและไม่ต้องดูอะไรทั้งนั้น

ไม่คิดปรุงแต่งให้เป็นเรื่องเป็นราว

มีสติ รู้ตัว ทรงตัว ลมหายใจมีอยู่ มีอยู่กับขณะปัจจุบัน

ยืนสบายๆ หายใจเป็นธรรมชาติและธรรมดาที่สุด ไม่ต้องกังวลกับการยืน ไม่ต้องกังวลกับลมหายใจ วางให้เป็นธรรมชาติที่สุด

เราฝึกหัดยืนมาแต่ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน แล้วมีใครบ้างที่ยืนหยัดได้อย่างมั่นคง

๑๕. เดินไปเดินมา เที่ยวหาพุท - โธ

เดินด้วยขา เดินอย่างธรรมดา เอากายเอาใจเดินขวาเดินซ้าย เดินช้ากว่าเดินปกติ เรื่อยๆ เอื่อยๆ

สำรวมมีสติในการก้าวเดิน ขวา - พุท, ซ้าย - โธ รู้พร้อมกับลมหายใจ

แรกๆ ฝึกเดิน รู้สึกที่เท้ากำลังก้าวเดิน
รู้สึกที่เท้ากำลังแตะพื้น
เดินเด่นเป็นมงคล ก้าวไปรู้ไปอิ่มไป

รับรู้ รู้ก้าวเดิน ทรงตัวก้าวมั่นคง ก้าวไป ก้าวไป เดินไป เดินมา เมื่อยเดินก็ยืนพักยืนรำพึงกับลมหายใจ ผ่อนคลายความรู้สึกหายเมื่อยแล้วกำหนดก้าวเดินต่อไป ตัวเบาสบายตัว

หยุดยืน คือ เดิน
หยุดเดิน คือ ยืน
เดินยืน อยู่ด้วยลมหายใจ

นักกรีฑาเขาวิ่ง เขายังภาวนาพุท - โธ กายเขาจึงเบาปลิวไปกับลม เขาจึงแกร่งอดทน โรคก็น้อย อาหารถูกเผาจนหมด จิตใจจึงดีเยี่ยม

๑๖. นั่งๆ นอนๆ

๏ ใครถนัดนั่งท่าไหนก็นั่งท่านั้น นั่งเก้าอี้ นั่งขัดสมาธิ นั่งซ้อนกลีบดอกบัว นั่งเผยฝ่าเท้าทั้งสอง พับเพียบ นั่งอื่นๆ แต่ต้องหลังตรง เรียงกระดูกสันหลังกับกระดูกคอเพื่อรับกะโหลกศีรษะ

เพราะจะได้ท่าที่สบาย ง่วงยาก

ตั้งกายพอเหมาะ พอดี พองาม สง่า ไม่เอียง ไม่ก้มหงายไม่ส่าย

ดำรงสติ กำกับลมหายใจเข้าหายใจออก

หายใจยาวๆ สบายๆ

หายใจเข้ายาวๆ ๓ - ๔ ครั้ง

หายใจออกยาวๆ ๓ - ๔ ครั้ง

แล้วปล่อยให้เป็นธรรมชาติ สบายๆ มีสติระลึก

มีสติสัมปชัญญะสำนึก

รู้ตัวทั่วพร้อมหายใจเข้า - ออก ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ รู้เรื่อยๆ อิ่มสุขเรื่อยๆ

◉ หากรู้สึกง่วงให้นั่งลืมตา รวมจุดรวมสายตา

หลับตาก็ให้สงบ - สบาย

ลืมตาก็ให้สงบ - สบาย

อะไรจะผ่านเข้ามาก็ตาม ตั้งจิตมั่น ตั้งสมาธิยันรู้

◉ รู้ตัวให้ชัดเจนในการนั่ง ในการหายใจเข้า ในการหายใจออก รู้ความรู้สึกนึกคิด รู้อารมณ์ รู้แล้ววางรู้ ไม่อยู่กับความยินดี ไม่อยู่กับความยินร้าย ทุกข์กายปวดเจ็บเหน็บมึนชาเวทนาใดๆ ก็รู้ก็วาง อดทน อดกลั้น นั่งท่าทางเรียบร้อย รู้สึกตัวทั่วพร้อม

◉ อุบายแก้ง่วง :

ให้ลืมตารับแสงอ่อนๆ เข้าตา จะช่วยแก้ง่วงนอนได้ กำหนดสติในท่านั่ง ตั้งสติกำหนดความรู้สึกตัวทั่วพร้อมในการนั่ง ถ้าปฏิบัติคนเดียว ให้เปลี่ยนเป็นอิริยาบถยืนกับเดินจงกรมให้มากๆ พระพุทธเจ้าทรงสอนวิธีแก้ง่วงนอนให้แก่พระโมคคัลลานะมี ๘

ประการ ดังนี้

๑. ให้ตั้งสติ ระวังดูสัญญา ไม่ให้เข้าครอบงำจิตได้ ถ้าไม่หายง่วง

๒. ให้พิจารณาธรรมะ หมายความว่า ให้ใช้ความคิดพิจารณาธรรมะที่เคยได้ยินได้ฟังมา อาจจะหายง่วงได้ ถ้าไม่หายง่วง

๓. ให้สวดมนต์สาธยายธรรมด้วยความตั้งใจ สวดไปๆ อาจหายง่วงได้ ถ้าไม่หาย

๔. ให้ยอนหูทั้งสองข้าง และลูบตัวด้วยฝ่ามือ ถ้าไม่หายง่วง

๕. ให้ลุกจากที่นั่ง ไปล้างหน้า แหงนหน้า ดูฟ้า ดูดาว ดูพระจันทร์ ถ้าไม่หายง่วง

๖. ให้เจริญอาโลกสัญญา นึกถึงแสงสว่าง กำหนดหมายว่า "กลางวัน" ไว้ในใจ ให้เหมือนกันทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ถ้าไม่หายง่วง

๗. ให้เดินจงกรม สำรวมอินทรีย์ ตั้งใจเดิน ไม่ให้จิตคิดภายนอก เดินกลับไปกลับมา ถ้าไม่หายง่วง

๘. ให้เอนกายพักผ่อน นอนตะแคงขวา พยายามมีสติสัมปชัญญะ ตั้งใจว่า เมื่อมีความรู้สึกตัวตื่นแล้ว จะลุกขึ้นปรารภความเพียรต่อไป

◉ จิตอยู่ - จิตไม่อยู่ รู้เท่ารู้ทัน

สงบ - ไม่สงบ รู้เท่ารู้ทัน

อดทน อดกลั้น วางเป็นกลาง

รู้สึกดีๆ ต่อทั้งความสงบ และความไม่สงบ ไม่มีจิตอันยินดีอันยินร้าย ไม่สร้างอุปาทาน ไม่ยึดมั่น หายใจลึกๆ หายใจยาวๆ

รู้สึกตัวกับลมหายใจ

อย่าดีใจกับจิตอยู่จิตสงบ
อย่าเสียใจกับจิตวุ่นจิตซ่าน
รู้เท่ารู้ทันท่วงทีของจิต เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง
และสำนึกว่า ความฟุ้งซ่านมีโทษมากกว่าคุณ

◉ ปล่อยวาง พิจารณาว่าติดกับอารมณ์ใด ละอารมณ์นั้นแล้วหันมาพิจารณาในอารมณ์ของธรรม

- พิจารณากาย, พิจารณาธาตุ, พิจารณาขันธ์, พิจารณารูป ๓๒
- พิจารณาอสุภะ พิจารณากรรมฐาน
- พิจารณา ทุกฺขํ อนิจฺจํ อนตฺตา

พิจารณายอกย้อน ย้ำจนใจสังเวชสลด ปล่อยวาง
แล้วกลับมาเริ่มกำกับลมหายใจใหม่

อารมณ์ใดๆ ก็ปล่อยวาง, ลมหายใจก็ปล่อยวาง, ยึดใดๆ ก็วาง ไม่จำเป็นต้องหงุดหงิด เครียด ประสาทตึง รู้ว่าอารมณ์เป็นอารมณ์ จิตเป็นจิต ลมหายใจเป็นแต่ลมหายใจ

ไม่มีทุกข์ ไม่มีทรมาน มีแต่เบา โปร่ง สบาย

๑๗. นอนหลับไม่รู้ นอนคู้ไม่เห็น

◉ กายและจิตผ่อนคลายจึงหลับได้
กายเกร็งเคร่งเครียด หลับไม่ลง
ใจจิตคิดหลง คิดปรุง ตาตั้งประสาทแข็ง

ความเครียด ความกังวล ความไม่สบายใดๆ ปล่อยออกไปวางออกไปให้หมด

กายเหยียดข้าง หรือเหยียดหงาย ก็ให้ลมคล่องตัวรู้สึก
รู้ - รู้สึกแต่ดีๆ

จะหลับก็ให้หลับอย่างมีสติ หลับให้สบาย

หายใจเข้า - พุท, หายใจออก - โธ เป็นยานอนหลับขนานเอก เป็นตำรับยาที่แก้ไขกายล้าจิตรวนได้ดี

ภาวนา กำหนด จดจ่อ ไปจนหลับ

ปล่อย วาง ลด ละ สงบ สนิท

◉ ทุกอิริยาบถ ทุกกิริยา กำหนดรู้ ดูให้เท่าทันในอารมณ์ทุกอารมณ์ รู้จนปล่อยวาง ปลอดโปร่ง สงบ เบาสบาย

กำหนดรู้เท่าทันอารมณ์แล้วจึงเบาสบาย

พอดีๆ สบายๆ

แรกๆ ต้องปรับลม เพื่อตั้งสติ สติรู้กายรู้ใจ

๑๘. แก้จิตดื้อ ละถือตน

การปฏิบัติภาวนา ไม่มีหลักสูตรสำเร็จ

ไม่มีหลักสูตร (cross) ที่เร่งรัด - ลัดด่วน

จิตนี้เหมือนกับการแช่ข้าวเหนียวค้างคืน รุ่งเช้าเมื่อนึ่งจึงจะสุกดี

การฝึกจิตจึงไม่จำเป็นต้องคาดหวังใดๆ

ไม่สงบ ปวดเมื่อย ล้าเหนื่อย หงุดหงิด ฟุ้งซ่าน เบื่อ จิตดิ้นรน กวัดแกว่ง ท้อใจ สับสน

อะไรกันแน่จากการภาวนา?

จิตนี้เหมือนไม้ทั้งต้น เหมือนทโมนป่า ดิ้นรน กร้าว ดื้อ หยาบ อาละวาด

บางครั้งต้องทรมาน อดข้าวอดน้ำ ขัง กัก มัด ล่ามผูก เมื่อทรมานได้แล้วก็ให้รางวัล จนเชื่อง นิ่ง สงบ

ดังนี้จึงจำเป็นต้อง เข้าวัด ฝึกหัด รักษาศีล ฟังอุบาย ไหว้พระสวดมนต์ ทำตามระเบียบ นอนสบาย นั่งยืนเดินให้สบาย

ฝึกจนใจเป็น ใจปกติ เพราะศีลและข้อวัตร

พระธรรมธโร สุภาเสิฏ

ใจสงบ เพราะลมหายใจ

ใจออกจากทุกข์ เพราะใจปัญญา

ระลึกอยู่ว่า ทุกข์ เดือดร้อน ฟุ้งซ่าน ไม่ดี ไม่มีประโยชน์

จำต้อง ขันติอด ขันติทน ศรัทธา พอใจ มองดูรู้ด้วยสติ ด้วยปัญญา พากเพียร เอาใจใส่ ไตร่ตรอง แก้ไขปรับปรุง พัฒนา แก้ผิดวางถูก ไม่ให้เกิดตัณหา ไม่ให้เกิดอุปาทาน ลด ละ ชำระใจ

พยายามแก้จิตดื้อ ละการถือตน

๑๙. "ไม่สงบ" ไม่ใช่ปัญหา

◉ ความผิดชอบใจ พอใจ รักใคร่ ในรูป รส เสียง กลิ่น สัมผัส คิดคำนึง พาให้ไม่สงบ

◉ ความคิดที่จะกัดแทะ ทะเลาะเบาะแว้ง ขัดเคือง คับข้อง ไม่ชอบ ไม่พอใจ ยินร้าย ปองร้าย อาฆาตพยาบาท พาให้ไม่สงบ

◉ ความหดหู่ เซื่องซึม ง่วงเหงา ขี้คร้าน ขี้เกียจ เซ่อซึม พาใจให้ไม่สงบ

◉ ความคิดฟุ้งซ่านรำคาญใจ เรื่อยเปื่อยสารพัดอย่าง ไม่หยุดไม่ยั้ง พาใจให้ไม่สงบ

◉ ลังเล โลเล สงสัย ไม่ลงมือทำ ทำนิดหน่อย อยากมากไป ไม่เชื่อใจ ไม่มั่นใจ พาใจให้ไม่สงบ

◉ อย่าปล่อยจิตให้คิดไปเรื่อยเปื่อย

๒๐. ทั้งหมดที่กล่าวมานี้

ขอให้ทดลองทำดู ปฏิบัติดูเถิด

ง่ายๆ งามๆ ได้ง่ายๆ

๑๑๐ ธรรมานุสรณียาลัย : คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

๑. เอกสารวีดีทัศน์

◉ แก้วงามนามค่าแม้น ดวงมณี
ขาวสะอาดสำอางศรี ชีกรรมฐาน
หอมเย็นเช็นซ่านฤดี ฟุ้งอบ ตรลบเกล้า
เป็นเก็จแก้วรัตนะ อริยสาวิกา อุโฆษเนอ ฯ๘—

ธรรมานุสรณียาลัย ในการปฏิบัติธรรม

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ สำนักชีบ้านห้วยทราย วัดป่าวิเวกวัฒนาราม อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

วันเสาร์และวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนมีนาคมทุกปี เป็นวันรำลึกชาตกาลประจำปีของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ณ สำนักชีบ้านห้วยทราย

นับจากวันศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ปีพุทธศักราช ๒๔๔๔ ปีฉลู จนถึงวาระวันนี้ปีนี้ เป็นปีที่ ๑๐๙ รอบชาตกาล นับจากวันที่ ๑๘ มิถุนายน ปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ จนถึงวาระวันนี้ปีนี้ เป็นปีที่ ๑๙ ครบรอบวันมรณกรรม ๑๙ ปีที่ท่านละสังขาร ๑๐๙ ปีรอบชาตกาล ชื่อและธรรมมรรคผลของท่าน ยังคงจำหลักมั่นอยู่ในความทรงจำ และจารึกศรัทธาปสาทะของชาวบ้าน ของมหาชนชาวพุทธมาโดยตลอด เพราะท่านเป็นผู้บรรลุโดยแท้ จึงได้ช่วยเหลือเจือจุนคนยากในโลกนี้ ดังที่ท่านแนะนำพร่ำเตือนอยู่ตลอดเวลา ดังนี้ว่า

"ให้เป็นบุญ เป็นกุศล เด้อลูกเด้อ"

"แนวทางการปฏิบัติ การดำเนินปฏิปทาใดๆ แม่ก็สอนไว้บอกไว้หมดแล้ว สุดแต่เรื่องของใครของมัน ใครทำก็ได้ ได้เป็นของเฉพาะตน"

พระสมชาย สุภเทโว

"การปฏิบัตินี้อย่าสงสัยเลย อย่าประมาทนะ ทำไว้ได้น้อยหนึ่ง ก็ให้เอาเถิด พอใจเถิด เพราะเป็นจริงเฉพาะตนเป็นที่พึ่งเฉพาะตน ให้สำนึกเชื่อตนเอง ใครเป็นผู้เกิด แก่ เจ็บ ตาย

รูปนามชีวิตเป็นอยู่ มันมิใช่ของเรา

อย่าเอาตัวเองไปสกปรกอยู่กับทุกข์"

ขอสมมาคารวะและกราบไหว้ กตัญญูกตเวทิตาแด่องค์คุณพระศรีรัตนตรัย พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ "เพิ่นอัญญาท่านเสาร์" (กนฺตสีโล) "เพิ่นอัญญาท่านมั่น" (ภูริทตฺโต) "เพิ่นอัญญาท่านมหาบัว" (ญาณสมฺปนฺโน) "เพิ่นอัญญาท่านจาม" (มหาปุญฺโญ) ขอ "เอาขันธ์ห้ามาเป็นขันบูชา" ผู้ข้าฯ "ไม่ต้องการอันใดทั้งนั้น จะนั่งเบิ่งจิตเบิ่งใจของตนในความสงบร่มรื่นอย่างเดียวเท่านั้น"

"ของคุณค่า คือ ศีลของตน ของอดทน คือ สมาธิเพียรทำ ของนำทาง คือ ปัญญาแว่นแก้ว บวชมาแล้วเสาะหาใส่ตน"

"หนึ่งในโลกนี้ เป็นเอกนาโถ หาทุกข์กะหาได้ หาสุขกะหาได้ หาประโยน์และมิแม่นในประโยชน์กะหาได้ หานรกหาสวรรค์กะหาได้ หามรรคหาผลหาพระนิพานก็หาได้ หาผะเหล๋อกะหาได้เหมิ๊ดโลกนี้โลกหาได้"

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ได้ศึกษาสังเกต เรียนรู้ในนิสสัยของพระธุดงคกรรมฐาน จากหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เมื่อวัยสาวน้อยก็ได้ฝึกหัดภาวนากับหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต และด้วยหัวใจอันเด็ดเดี่ยวในบารมีธรรมของคุณแม่ ท่านจึงได้สรุปเป็นคติธรรมความสั้นๆ ซึ้งๆ ด้วยภาษาธรรมภูไทที่ให้ข้อคิดลึกซึ้งเพื่อเป็นแนวแถวการปฏิบัติธรรมของตนและหมู่คณะลูกชีลูกศิษย์ ว่า

"ให้พิจารณาร่างกายของตนว่า ไม่เที่ยงแท้แน่นอน มีเกิด มีแก่ มีเจ็บ มีตาย เป็นไปตามสังขารของทุกคน หากทุกข์ก็ทุกข์เพราะสังขาร สังขารนี้มิใช่ตัวตนของใคร ให้ตั้งใจภาวนาอบรมตนตามคำสอนของแม่ อย่าเกียจคร้าน อย่าท้อแท้"

"ทุกสิ่งทุกอย่างมันเกิดขึ้นมาแต่จิตใจนี้เอง"

ด้วยเพราะท่านเป็นสตรีชาวเชื้อสายภูไทที่ชอบพอการเป็นอยู่ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มิเคยยกตนเสมือนเจ้าอาวาส เจ้าสำนัก เจ้าอธิการ การปกครองแต่ใดๆ เน้นแต่พร่ำบอกอุบายธรรม รักษากรอบแห่งพระธรรมวินัยและแนวแถวปฏิปทาของพระธุดงคกรรมฐานตามที่พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาอาจารย์สืบทอดถ่ายธรรมนำดำเนิน

"นั่งดูจิตดูใจอยู่อย่างนี้ ต่อไปภายหน้าก็สุดแท้แต่วาสนาบารมีจะเป็นไป ได้ความอย่างไร แม่ไม่คาดเดาจะเป็นจะได้ รู้แค่ว่าตั้งใจดูจิตดูใจของแม่อย่างนี้เท่านั้น"

ปฏิปทาอันใสซื่อ มั่นคง กล้าหาญและเด็ดเดี่ยว เฉกเช่นอาชาไนยบุคคลในตนของท่าน ยังคงดำเนินไปตามธรรมดาเป็นไปตามปกติธรรมและนี่จึงเป็นการรับรู้และยอมรับกันทั้งในและนอกแวดวงของลูกศิษย์ลูกชีลูกหลานชาวศรัทธาสาธุชนว่าเป็น "แม่ชีกรรมฐานแห่งบ้านห้วยทราย" และ "ศิษย์เอกท่านหนึ่งของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต" และ "ศิษย์ผู้ใหญ่ของหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน และด้วยความสมบูรณ์เพียบพร้อมในความเป็น "อุบาสิการัตน์ - อุบาสิกาแก้ว" อันประกอบด้วยองค์คุณแห่งความเป็นเลิศในอุบาสิกา

ท่านเป็นหนึ่งในผู้อุทิศกายใจในการดำรงชีวิตใต้ร่มพระพุทธธรรมและนำสืบพระพุทธศาสนาปฏิปทาแบบอย่างของพระธุดงคกรรมฐานไว้ให้แก่อนุชนรุ่นหลังสืบมา

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ได้เป็นผู้นำจิตใจชาวบ้านโดยการแนะนำพร่ำสอนชาวบ้านให้ตั้งมั่นในพระรัตนตรัย ดำรงชีพด้วยสัมมาชีพ เป็นอยู่ด้วยสัมมาทิฐิและมุทุธรรมสัมมาคารวะ มุ่งให้รู้จักศีลธรรมเน้นย้ำให้ถือศีลอุโบสถในวันพระ ให้รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ ฟังเทศน์ธรรม บำรุงพระเณร ศรัทธาในกฎแห่งกรรม ไม่

งมงายตื่นเต้นกับเรื่องไร้สาระไสยศาสตร์ และย้ำให้ภาวนาพุทโธเป็นหลักในการสร้างสติปัญญารู้ตนของตนเอง

"ซุมเจ้าเกิดมาเอ็ดผะเหล่อ"

"ซึง แล้วกะเบิ่ง เจ้าของ"

"เกิดแล้วตายเล่า เกิดเก่าตายตาม เชื่อนามหน่อพระ (พุทธ) เจ้า อย่าเน่าเล่นเหม็นโห่"

"ตายให้แท้ ตายให้จริง ตายทิ้งวางขันธ์

ตายเห้อ (ให้) ทันธรรม ตายนำพระ (พุทธ) เจ้า ตายแล้วเข้าพระนิพพาน"

ตลอด ๙๐ ปี ที่ท่านอุบัติขึ้นในมนุษยโลกนี้

ตลอด ๕๔ พรรษา ในบรรพชิตเพศชีของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ พอที่จักสังเขปรวมความได้ว่า เมื่อตกลงปลงใจ สละตนออกบวชชี ในปี ๒๔๘๐ ขณะอายุ ๓๖ ปี ท่านได้ตั้งใจในการบำเพ็ญเนกขัมมะและขัดเกลาธรรมปฏิบัติมาโดยลำดับว่า

"บวชแล้วต้องทนส	ปู่ไปตามชาติ"
"บวชมาหาบุญ	มิแม้นมาหาบาป"
"คนนิสสัยไม่งาม	อย่ารับเข้ามาบวช
บวชแล้วประพฤติตนไม่ดี	เป็นการย่ำยีดูถูกพระศาสนา"
"อย่าเห้อเป็นแม่ขาวแม่ขิว	แม่หลิ่วตาเข้าบ้าน
อย่าเห้อเป็นแม่ขี้คร้าน	ขี้ความขี้ขอ
แม่มิพอความอยาก	แม่มิยากความตาย
แม่มิอายความเว้า	แม่มิเล่าความธรรม
ลูกแม่ทุกคนอย่าให้เป็นอย่างนั้น	แม่เว้าเห้อฟัง
แม่จ่มเห้อว่าแม่สอน	แม่คอนเห้อลูกแม่หาบ
แม่ก้มขาบเห้อลูกแม่ตาม	เด้อลูกเด้อ"

ด้วยนิสัยอุปนิสัยแห่งความเป็นผู้บรรลุ เป็นนักสู้ผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติถึงนี้เอง ท่านมักจะสอนให้กำลังใจลูกศิษย์ลูกชีมาเป็น

ลำดับว่า “อดเรียนเพียรทำไปเถอะ นับแต่แม่บวชมา สิ่งหนึ่งที่ยังละทิ้งมิได้และยังไม่เคยละไม่เคยทิ้งคือ การชำระล้างมลทินกากห่อหุ้มใจ เพราะแม่รู้เสมอถึงใจดวงนี้มันต้องการของมันในการขัดเกลา แก้ไข ภาวนาให้ใจเดิมเป็นใจแท้ใจพระธรรม ที่แม่ทำมาตลอด มันมิใช่ของง่าย เป็นของยากนัก มันจะเร็วจะช้าขึ้นอยู่กับวาสนาบารมีธรรมของตน ว่าได้สะสมมาในอดีตจนพอจนพร้อมหรือยัง และตัวเองได้ทำในขณะนี้มากหรือน้อยเท่าใด”

พอคุณแม่ชีแก้วบวชแล้วได้ ๑๓ ปี

วันนั้นตรงกับวันศุกร์ แรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๙ พฤศจิกายน ปีพุทธศักราช ๒๔๙๕ ท่านเดินจงกรมแต่หัวค่ำหลังทำวัตรเย็นไหว้พระสวดมนต์แล้ว ท่านเดินจงกรมจนรู้สึกล้าเหนื่อยแล้วจึงหยุดนั่งพักที่แคร่ใต้ต้นพะยอม เอนตัวพิงพนักคิดว่าจะพักผ่อนสักครู่แล้วจะลุกไปนั่งข้าว

ขณะนั้นมีเสียงฟ้าผ่าเปรี้ยงครืนครั่นกระเทือนทั่วไปหมดคล้ายแคร่ที่นั่งจะหักสะบั้น ท่านเองรับรู้อยู่ขณะนั้น เสียงธรรมผุดขึ้นว่า “ภพชาติสิ้น พรหมจรรย์อยู่จบ เกิดไม่มีอีก...”

น้ำตาแห่งธรรมปีติไหลพรากด้วยความอิ่มเอมและตื้นตัน

ตอนหลังท่านได้ย้ำ การบรรลุธรรมมรรคผลคราวนั้น “เวลามันจะเป็นขึ้นมา เวลามันจะรู้ขึ้นมา อะไรๆ ก็รู้หมด รู้ขึ้นมาๆ รู้รวมลงที่ใจหมด รู้เข้ามาๆ รู้แล้ววูบลงที่รู้ มีรู้ตัวเดียวเท่านั้น รู้จึงบริสุทธิ์ได้”

ธรรมมรรคผลอันปรากฏเป็นพยานแจ้งในตนแห่งคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ก็สืบเนื่องมาแต่ปฐมเหตุในชาตินี้ด้วย

นับเนื่องมาแต่ปูมพื้นชีวิตในวัยเด็กของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ที่หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล พระผู้เป็นพระปฐมาจารย์ ธุดงคกรรมฐานบ้านห้วยทราย ได้จาริกโคจรมาโปรดผู้คนชาวศรัทธาถิ่นภูไทโอวาทตอนหนึ่งที่หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ได้เมตตาว่าไว้เป็นดุจดั่ง

เสียงธารธรรมอันสงบไหลเย็นจนฝังรากลึกลงในจิตใจ คือ

"อย่าเฮ็ดความชั่ว ให้ทำความดี นั่งสมาธิ เดินจงกรม ปฏิบัติเจ้าของ"

"เขาสิเชื่อความดีที่เฮาเฮ็ดหลายกว่าคำเว้าที่เฮาสอน"

"สิให้ทานมากหลายท่อได๋ กะสู้บวชเป็นชีเป็นขาวรักษาศีลอุโบสถบ่ได้"

ครั้นแล้วต่อมาอีกปี หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต พระผู้เป็นพระบูรพาจารย์ก็มาสอนดีชั่วถูกผิดจริตนิสัยของพระธุดงคกรรมฐาน ตลอดจนระเบียบปฏิบัติต่อกันและกัน ระหว่างพระภิกษุสามเณรกับฆราวาสญาติโยมชาวบ้านชาวศรัทธา

จนคุณแม่ชีแก้วย่างเข้าวัย ๑๖ กำลังขึ้นรูปสาว หลวงปู่มั่นย้อนกลับมาบ้านห้วยทรายอีกครั้งหนึ่ง มาสอนให้ภาวนาพุทโธ การภาวนาบริกรรมพุทโธ ในคราวนั้นทำให้จิตใจสาวน้อยสงบนานถึงเจ็ดชั่วโมง จากนั้นได้ปัญญาพิจารณากายคตาสติ จนเห็นคติแห่งอนิจจาและนิจจาของรูปของนาม

วันรุ่งขึ้นหลวงปู่มั่นรับรองว่า

"โยมสาวน้อยคนนี้

เธอภาวนาของเธอมาหลายภพหลายชาติแล้ว

จนคำว่า "อนิจจา วต สังขารา"

แทรกเจือภายในใจจนทั่วไปแล้ว"

และแล้วท่านสั่งให้คุณแม่ชีแก้วในวันนั้นให้หยุดภาวนาแล้วจะไปใช้ชีวิตตามประสาโลกๆ ก็ตามเถอะ ต่อไปจะมีครูบาอาจารย์มาสอนเองหล่ะ

ภายหลังจากบวชชีแต่พรรษาแรกท่านเร่งปฏิบัติภาวนามั่นอยู่ในอิริยาบถสามและเน้นความสะอาดหมดจด หมดจดในวัตรปฏิบัติของคณะแม่ชีกรรมฐานมาโดยลำดับ

ท่านได้เน้นย้ำกับตัวท่านเอง กับลูกชีลูกศิษย์ว่า "มาบวช

เป็นลูกแม่แล้วนี้ให้พากันตั้งใจภาวนา อย่าให้เป็นหมา ให้เป็นคน เป็นคนผู้สมบูรณ์ เป็นแม่ชีแม่ขาวที่งดงาม อด อด เพียร เพียร เล่าเรียนที่กายใจตนนี้”

จนลุมาปีพุทธศักราช ๒๔๙๔

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน พร้อมคณะสงฆ์หมู่ใหญ่ ได้มาอยู่จำพรรษาที่วัดป่าห้วยทรายหรือวัดป่าวิเวกวัฒนาราม จึงได้กราบฟังอุบายธรรมปฏิบัติคือลิ่มแห่งธรรมตัวสุดท้ายจากหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ท่านตอกย้ำหนักๆ ว่า

“เออ... เอาละทีนี้ย้ำลงไปตรงนี้ ให้รู้ภายใน อย่าส่งจิตออก อย่ายุ่ง ยุ่งมานานแล้ว ไม่เห็นได้ประโยชน์อะไร ถอนกิเลสตัวเดียวก็ไม่ได้ นี่ตรงใจนี้ ตรงที่ถอนกิเลส” และแล้วหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ก็รับรองเป็นมั่นเป็นเหมาะว่า

“เราบริสุทธิ์เช่นไร

ผู้เฒ่าแม่แก้วก็บริสุทธิ์เช่นนั้น

ผู้เฒ่าแม่แก้วบริสุทธิ์เช่นไร เราก็บริสุทธิ์เช่นนั้น”

ครั้นแล้วคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ก็ผ่านไปด้วยความบริสุทธิ์โดยสุดส่วนในธรรมปฏิภาค

“เมื่อคุณแม่ชีแก้วถึงแก่มรณกรรม

กาลได้ล่วงเลยไปแล้วกว่า ๑๓ ปี”

มาถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก ได้นำคณะพุทธบริษัท พระภิกษุสามเณร คณะศิษย์ของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ นำโดยคุณหมอแพทย์หญิงเพ็ญศรี มกรานนท์ ไปกราบเรียนนมัสการในเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกให้ทรงทราบ แล้วทรงพระเมตตาวินิจฉัยเกี่ยวกับการสร้างเจดีย์อนุสรณ์สถานแด่คุณแม่ชีแก้ว เพื่อเป็นสิริมงคลเป็นที่ระลึก เป็นการบูชาวิสุทธิธรรมของท่าน

เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ทรงเมตตาประทานนามพระเจดีย์องค์นี้ว่า "เจดีย์ศรีไตรรัตนานุสรณ์"

เจดีย์อนุสรณ์รำลึกพระรัตนตรัยอันเป็นสิริ

และประทานให้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อนำมาประดิษฐานไว้บนยอดปลีเจดีย์ในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ อีกด้วย

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน พระธรรมวิสุทธิมงคล เมตตามาเป็นองค์ประธานในพิธีบรรจุอัฐิธาตุของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ และเปิดเจดีย์อย่างเป็นทางการอีกด้วย

พระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก เจ้าอาวาสวัดป่านาคำน้อย อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ได้ยืนยันมั่นเหมาะไว้ว่า "ถ้าจะว่าไปแล้วคนทั้งหลายเขาว่าเป็นประวัติศาสตร์ เพราะการสร้างเจดีย์ในครั้งนี้เป็นการสร้างเจดีย์มาจากหัวใจจริงๆ ตั้งแต่คุณแม่ละสังขาร มีความตั้งใจอยู่เสมอว่า พร้อมเมื่อไหร่ก็จะสร้างเจดีย์

มาบัดนี้เราคอยมาเป็นเวลาสิบกว่าปี เพิ่งจะประสบความสำเร็จ ได้บูชาวิสุทธิธรรมของคุณแม่ และให้เป็นสมบัติของพระพุทธศาสนาของแผ่นดินไทยสืบไป

คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ครั้งทรงธาตุขันธ์อยู่ก็อยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน เมื่อท่านจากไปแล้วก็ไปอย่างเป็นธรรม และยังเป็นร่มแก้วโพธิ์ชัยให้แก่ลูกหลานได้อีกต่อไป"

นี่คือวาทธรรมจากใจจริงของพระลูกชายในธรรมมรรคผลของคุณแม่ชีแก้วอีกรูปหนึ่ง ที่มีวาสนาผูกพันโชคชะตากันมาแต่ก่อนเกิดมาถือชีวิตในภพชาตินี้

ทั้งหมดที่กล่าวมานับเป็นบทสรุปอันเดียวกันกับที่หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ได้เมตตาเล่าสรุปไว้คราวหนึ่งว่า

"เพิ่นครูอาจารย์เสาร์

เพิ่นครูอาจารย์มั่น มาอยู่บ้านห้วยทราย มาเทศน์ธรรม

โปรดสอนหมู่คนชาวบ้าน จนได้ธรรมะเป็นหลักเป็นฐาน ก็ได้

๑. หลวงตาทุม วัดหนองน่อง

๒. แม่ออกของเพิ่นครูอาจารย์มั่น (หรือคุณแม่ชีจันทร์แก่นแก้ว)

๓. แม่ออกของผู้ข้าฯ (หรือคุณแม่ชีมะแง้ ผิวขำ)

๔. คุณย่าแก้ว (หรือคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ)

๕. ย่าเฒ่า (หรือคุณแม่ชียิ้ง ผิวขำ)

แม่ชีแม่ขาวต้นเหง้าเค้าวงศ์นี้เป็นต้นเค้า เป็นผู้นำบุกเบิกของคณะแม่ชีแม่ขาวกรรมฐาน จนเป็นหลักเป็นฐานของหมู่แม่ชีแม่ขาวปัจจุบัน”

“เศษเดนความเป็นความตายมาแล้วทั้งนั้น
เด็ดเดี่ยว สละชีวิตบูชาธรรม จึงได้ธรรมะ
บวชแล้วตั้งใจบำเพ็ญ ให้เป็นหลักในธรรมวินัย อย่าให้เสียที”

ความเป็นบัณฑิตนักปราชญ์ ความเป็นผู้มากมีปัญญา
ความเป็นผู้คิดความให้เฉียบพลัน ความเป็นผู้พร้อมด้วยศีลวัตรและธรรมจริยา
มิได้มีเงื่อนไข มิได้มีขีดข้อจำกัดอยู่ที่เพศวัยแต่อย่างใด
เพราะคำสอน ปฏิปทา เก็จแก้วรัตนธรรมนั้นได้ใสกระจ่าง
เป็นธรรมะที่บริสุทธิ์บริบูรณ์ สืบมาแล้ว
ในความเป็นคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ
ในความเป็นคุณย่าชีแก้ว เสียงล้ำ
และจะเป็นไป จะเป็นอยู่เช่นนี้สืบไป

๒. คำกล่าวปรารภก่อนถวายผ้าป่า

โดย : ท่านสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดมุกดาหาร พ.ต.ท. จิตต์ ศรีโยหะมุกดาธนพงษ์

....

พระสมชาติ ชูภักดิ์

กราบนมัสการพระเดชพระคุณเจ้า พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ พระเถรานุเถระ ทุกรูปทุกรุ่นทุกองค์ ตลอดจนกราบในคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ พร้อมคณะลูกศิษย์ลูกชีลูกธรรมของคุณแม่ทุกรูป

กราบเรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ท่านบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ท่านหัวหน้าส่วนราชการทุกหน่วยงาน ท่านนายอำเภอ พี่น้องประชาชน พี่น้องญาติธรรมทุกหมู่เหล่า ทุกท้องที่ภาคส่วน ครับผม

กระผม พ.ต.ท. จิตต์ ศรีโยหะมุกดาธนพงษ์ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดมุกดาหาร วันนี้ในฐานะตัวแทนคณะศิษยานุศิษย์

ด้วยคณะศิษย์พร้อมกับท่านผู้เคารพนับถือทุกท่านทุกคน ได้กำหนดรวมตัวกันจัดงานพิธีทำบุญรำลึกบูชาธรรมะ คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ในปีที่ ๑๙ นับแต่ท่านได้ถึงแก่มรณกรรม และเป็นปีที่ ๑๐๙ ครบรอบชาตกาลของคุณแม่

พร้อมกันนี้ได้รำลึกถึงฐานฐานะที่ท่านพระอาจารย์หลวงพ่ออินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก พระผู้เป็นลูกมรรคลูกธรรมของคุณแม่ อันปรากฏความเกี่ยวเนื่องกันมาทั้งทางโลกและทางธรรมมาแต่แรกเกิดจนปัจจุบันขณะนี้

อีกทั้งยังปรากฏในธรรมะคือความเมตตา กรุณา และถือเอาธุระในความกตัญญูกตเวที ที่พระอาจารย์หลวงพ่ออินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก ได้เป็นองค์อุปถัมภ์นำดำเนิน ค้ำจุนหนุนเกื้อ เป็นกำลังหลัก เป็นผู้นำคณะศิษย์ทั้งข้างฝ่ายพระภิกษุสามเณร ฝ่ายอุบาสกอุบาสิกา ตลอดจนชาวพุทธทุกภาคส่วน ในการยกย่องเทิดทูนรำลึกถึงและทดแทนบูชาคุณในสัมมาปฏิบัติ ในสัมมาปฏิปทาในวิสุทธิธรรมมรรคผลของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

โดยได้นำพาก่อสร้างพระเจดีย์ศรีไตรรัตนานุสรณ์ ได้นำพาสืบทอดธรรมมรรคผลแนวแถวมรรคปฏิปทาของคุณแม่ เพื่อจารึก

จำหลักไว้ในจิตใจของปวงชนชาวพุทธพี่น้องประชาชนสืบไป และในโอกาสนี้จังหวัดมุกดาหาร โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมส่วนราชการทุกหน่วยงานในจังหวัดร่วมกับรัฐสภาและวุฒิสภา โดยท่านประธานรัฐสภา ฯพณฯ ชัย ชิดชอบ, ประธานวุฒิสภา ฯพณฯ ประสพสุข บุญเดช และคณะพร้อมด้วยศิษยานุศิษย์ทุกหมู่เหล่า ทุกท่านทุกคน ได้ร่วมกันทำบุญทอดผ้าป่าสามัคคีขึ้น เพื่อรวบรวมกำลังทรัพย์ในการจัดซื้อที่ดินขยายแนวเขต ปรับภูมิทัศน์รอบพระเจดีย์ รอบบริเวณสำนักชี อันเป็นอนุสรณ์สถานมงคลยิ่งแห่งนี้ เพื่อไว้เป็นวัตถุสมบัติในพระพุทธศาสนา ในประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป อีกทั้งด้วยอานุภาพแห่งความพร้อมเพรียงกันในวันนี้

ในการจัดงานทำบุญรำลึกบูชาคุณในปีนี้ จักบังเกิดขึ้นได้ก็เพราะอาศัยกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาของเราท่านทั้งหลายทุกๆ ท่าน ทุกท้องที่ภาคส่วน ร่วมกันสมานสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวนี้ได้

กระผมจึงขอขอบพระคุณ กราบไหว้บูชา ในท่านทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูงยิ่ง และอนุโมทนาสาธุขอกำลังบุญกุศลบารมีในครั้งนี้คราวนี้ จึงเป็นเอกนาโถที่พึ่งอันเอก เป็นเครื่องรำลึกบูชาคุณในคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ในคณะชีกรรมฐานบ้านห้วยทรายแห่งนี้ อีกทั้งจงเป็นพลวปัจจัยเกื้อหนุน เป็นเครื่องบูชาพระเดชพระคุณในโอกาสอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ในโอกาสอุดมมงคลอายุวัฒนะ ๙๗ ปี หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ในโอกาสอายุวัฒนมงคล ๖๕ ปี ของพระอาจารย์หลวงพ่ออินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก ในวันที่ ๒๗ เมษายนที่จะถึงนี้

ขอกราบไหว้บูชา ด้วยความอิ่มอุ่น และภาคภูมิใจ ของศิษยานุศิษย์ทุกหมู่เหล่า กราบขอบพระคุณครับ

๓. คำกล่าวรายงาน

โดย : นายอำเภอคำชะอี

กราบนมัสการพระเดชพระคุณเจ้า พระเถรานุเถระทุกรูปทุกองค์ อีกทั้งกราบคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ลูกศิษย์ ลูกชี ของคุณแม่ทุกท่าน

กราบเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ท่านบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ท่านประธานในพิธี

กระผมนายจิรพงษ์ แก้วมณี นายอำเภอคำชะอี วันนี้ในฐานะตัวแทนคณะศิษยานุศิษย์และท่านผู้เคารพนับถือทุกท่าน

ด้วยคณะศิษย์พร้อมกับท่านผู้เคารพนับถือทุกท่านทุกๆ คน ได้กำหนดร่วมตัวกันเพื่อจัดงานบุญรำลึกบูชาธรรมปฏิบัติวิสุทธิธรรม ของบูรพาจารย์ และคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ขึ้น ในวันเสาร์-อาทิตย์ สุดท้ายของเดือนมีนาคม เป็นประจำทุกปี

ในปีนี้เป็นปีที่ ๑๙ นับแต่ท่านได้ถึงแก่มรณกรรม และเป็นปีที่ ๑๐๙ ครบรอบชาตกาลของคุณแม่ด้วยในคราวเดียวกัน

ซึ่งทั้งหมดก็เป็นเมตตาอนุเคราะห์ของท่านพระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก เจ้าอาวาสวัดป่านาคำน้อย อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์อุปถัมภ์นำดำเนินในกิจการงานมหาบุญมหามงคล เป็นลำดับแต่ต้นมาจนปัจจุบัน เหตุว่าท่านพระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก เป็นหนึ่งในพระผู้เป็นลูกมรรคลูกธรรม อันปรากฏความเกี่ยวเนื่องกันมาทั้งทางคดีโลกและทางคดีธรรม มาแต่แรกเกิดจนปัจจุบัน ขณะที่สุดท่านได้นำพาก่อสร้างพระเจดีย์ศรีไตรรัตนานุสรณ์ ให้นำพาสืบทอดธรรมมรรคผล แนวแถวปฏิปทาของคุณแม่ชีกรรมฐานสืบมา

ในปีนี้ยังเป็นวาระพิเศษ ที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดมุกดาหาร ท่าน พ.ต.ท. จิตต์ ศรีโยหะมุกดาธนพงษ์ ได้รับเมตตาจากท่านประธานรัฐสภา ฯพณฯ ชัย ชิดชอบ ท่านประธานวุฒิสภา

ฯพณฯ ประสพสุข บุญเดช พร้อมกับท่านที่เคารพนับถือทุกๆ ท่าน ได้รวมตัวกันทอดผ้าป่าสามัคคีขึ้นในวันพรุ่งนี้เช้า เพื่อรวบรวมกำลังทรัพย์ในการจัดซื้อที่ดินขยายแนวเขต ปรับภูมิทัศน์รอบบริเวณสำนักชี รอบบริเวณเจดีย์ อันเป็นอนุสรณ์สถานมงคลยิ่งแห่งนี้ ทั้งนี้ก็ให้ไว้เพื่อเป็นวัตถุสมบัติในพระพุทธศาสนา ในประเทศชาติบ้างเมืองต่อไป

อีกทั้งยังเป็นจารึกจำหลักในตนแห่งคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำอีกด้วย

ดังว่า... คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ได้ฝึกหัดภาวนากับหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต กับหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน และด้วยหัวใจอันเด็ดเดี่ยว กล้าแกร่ง ในบารมีธรรมของคุณแม่ ท่านจึงประมวลสรุปเป็นคติดำเนินความสั้นๆ ว่า "ผู้บรรลุให้ช่วยเหลือเจือจุน ผู้ขันแค้นให้รับสำรวม" พร้อมกันนั้นท่านยังเน้นย้ำในธรรมมรรคผลเป็นภาษาธรรมภูไท ให้ข้อคิดลึกซึ้งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ว่า

"...ให้พิจารณาสังขารร่างกายนี้ว่า ไม่เที่ยงแท้แน่นอน มีเกิด มีเจ็บ มีตาย เป็นไปตามคติสังขาร ทุกข์ก็ทุกข์เพราะสังขาร สังขารนี้มิใช่ใคร ให้ตั้งใจภาวนาอบรมตน ของคุณค่าถือศีลของตน ของอดทนคือสมาธิเพียรทำ ของปัญญาคือปัญญาแว่นแก้ว บวชมาแล้วเสาะหาใส่ตน"

ทั้งหมดที่กราบเรียนนี้ นับเป็นส่วนเสี้ยวหนึ่งเท่านั้น

อนึ่งคณะกรรมการการจัดงานมหามงคลในครั้งนี้ปีนี้ ยังมุ่งให้เป็นพลวปัจจัยเกื้อหนุน เป็นเครื่องสักการบูชาพระเดชพระคุณ ในโอกาสอายุวัฒนมงคล ๑๐๐ ปี หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ ในโอกาสอุดมมงคลอายุวัฒนะ ๙๗ ปี หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ในโอกาสอายุวัฒนมงคล ๖๕ ปี ของท่านพระอาจารย์อินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก ในวันที่ ๒๗ เมษายนที่จะถึงนี้

พระณัฐธโร สุภาเศร

อีกทั้งยังให้อภิบาลบำรุง บันดาลดลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงพระเกษมสำราญสุข ปราศจากโรคาพาธ มีพระพลานามัยพรรษายืนยาวสืบต่อ ทรงมีพระราชหฤทัยชื่นบานสถิตสถาพรในธรรมมรรคผลในบวรพระพุทธศาสนา ให้ปรากฏพยานพอทนได้สืบต่อทั้งคดีโลกและคดีธรรมสืบไป

ขอกราบนมัสการด้วยความเคารพบูชา

กราบขอบพระคุณครับ

๔. คำรับรายงาน

โดย : ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร นายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์

....

กราบไหว้บูชาพระเดชพระคุณ พระเถรานุเถระ ทุกรูปทุกองค์

กราบคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ คณะแม่ชีทุกท่าน

เรียน ท่านสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดมุกดาหาร ท่านหัวหน้าหน่วยราชการทุกหน่วยงาน ท่านนายอำเภอ ท่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน ท่านพ่อแม่พี่น้องประชาชน ญาติธรรมผู้เคารพนับถือทุกท่านครับ กระผมนายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

ปีนี้เป็นปีแรกที่ผมย้ายมารับตำแหน่งราชการที่นี่ จังหวัดมุกดาหารแห่งนี้ และเป็นปีแรกที่ผมได้เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด และนับเป็นปีที่เป็นอุดมมงคล เป็นมิ่งขวัญกำลังใจอย่างยิ่งในชีวิตของผมและครอบครัว เพราะนับแต่ก้าวแรกที่ย่างเข้าสู่มุกดาหารเป็นลำดับมา ทำให้ผมรับรู้รับทราบในสิ่งอันต่างๆ จากพี่น้องราชการ จากพ่อแม่พี่น้องประชาชน จากปูชนียบุคคลทางศาสนา

ผมได้รับขวัญกำลังใจ ผมดีใจอุ่นใจ และปลื้มปีติอย่างมากที่มีโอกาสได้ซึมซับในสิ่งดีงามในบารมีธรรมของพระอริยสงฆ์ พระสุปฏิบัติ คุณแม่ชีอริยสาวิกา

ผมมีโอกาสกราบไหว้บูชา ได้ศึกษาธรรมปฏิปทาของพระภิกษุสงฆ์สองฝ่ายนิกาย จนซึมซับรับรู้รับทราบถึงความโดดเด่นของพระพุทธศาสนาในจังหวัดเล็กๆ แห่งนี้

ยิ่งเฉพาะวาระอิ่มบุญที่อำเภอคำชะอี อำเภอหนองสูง อันปรากฏร่องรอยของพระธุดงคกรรมฐาน ปรากฏมาแต่ยุคแรกเริ่มจนปรากฏพยานถึงยุคสมัยปัจจุบัน

ที่ผมกล่าวว่า "เป็นความโดดเด่น" ก็เพราะที่มุกดาหารนี้ต่างจากที่อื่นๆ คือว่าที่อื่นนั้นมีปรากฏแต่อริยสาวกฝ่ายพระภิกษุสงฆ์ หากแต่ที่นี่มีมากกว่าเพราะเป็นถิ่นมงคล เป็นถิ่นสัปปายะ

มีรอยบาทของหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ที่วัดถ้ำจำปากันตสีลาวาส อำเภอหนองสูง

มีร่องรอยของหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต มีร่องรอยของหลวงปู่ฝั้น อาจาโร ที่วัดหนองน่อง

มีร่องรอยของหลวงปู่ชา สุภทฺโท ที่วัดป่าสุภัททาราม

มีรอยบาทของหลวงปู่หล้า เขมปตฺโต ที่วัดภูจ้อก้อ

มีพระมหาเถระอายุยืนยาว หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ วัดป่าวิเวกวัฒนาราม

และที่พิเศษกว่าอื่นใดที่นี่ยังมีอริยสาวิกาแก้ว ฝ่ายอุบาสิการัตนะ ปรากฏขึ้นมาในเพศของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ที่บ้านห้วยทรายแห่งนี้ ซึ่งหาได้ยากครับในยุคสมัยปัจจุบัน

ท่านจิรพงษ์ แก้วมณี ท่านนายอำเภอคำชะอี

ท่านสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดมุกดาหาร

ได้เรียนฝากหนังสือประวัติ หนังสือธรรมะของคุณแม่ชีแก้วให้ผมอ่านศึกษา ผมชอบใจและซึ้งใจยิ่งในแนวดำเนินอันใสซื่อเรียบง่าย ถ่อมตน มั่นคง มีมุทุธรรม มักน้อย ปลีกตัว กล้าหาญไม่มีมายา เด็ดเดี่ยว และแสดงความเป็นอาชาไนยบุคคลของท่านเป็นธรรมดาที่ถึงธรรมดา แต่ไม่ธรรมดาครับ

ท่านเป็นหนึ่งในผู้อุทิศกาย ใจ ในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา สืบทอดปฏิปทาแบบอย่างของแม่ชีกรรมฐานเอาไว้ให้แก่อนุชนชาวพุทธสืบมา สมแล้วกับความเป็นปูชนียาจารย์ เป็นหลักฐานในพระธรรมของพระพุทธเจ้า ครับ

มาปีนี้ทราบว่าเป็นปีที่ ๑๐๙ รอบชาตกาล เป็นปีที่ ๑๙ ที่ท่านละสังขารจากพวกเราไปและได้มีการจัดงานรำลึกบูชาถึงคุณแม่ชี เทิดทูนเป็นธรรมานุสรณียาลัยของท่านเป็นประจำทุกปี

ปีนี้เป็นวาระพิเศษที่ท่านประธานวุฒิสภา ฯพณฯ ประสพสุข บุญเดช ท่านประธานรัฐสภา ฯพณฯ ชัย ชิดชอบ ได้อนุเคราะห์เป็นประธานงานบุญมหามงคล เพื่อรวบรวมกำลังทรัพย์ ทอดผ้าป่าถวายคณะสงฆ์ คณะชี ในการจัดซื้อที่ดินขยายแนวเขตของร่มอารามแห่งนี้

นับเป็นธรรมสมานฉันท์ ความพร้อมใจกัน ของพวกเราท่านทั้งหลายทุกคนทุกท่าน

ในโอกาสนี้จึงขอกราบไหว้บูชา และขอบคุณขอบพระคุณในท่านผู้เคารพนับถือทุกท่านที่ได้ร่วมกันในงานบุญมหามงคล ๑๐๙ ปี คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

◉ พระ พุทธผุดผ่องแผ้ว พระพุทธองค์ *
พระ ธรรมทอดธำรง เด่นหล้า
พระ สงฆ์วิสุทธิสงฆ์ ใสสะอาด
พระ ไตรรัตน์อุบัติจ้า แจ่มฟื้น ไตรภูมิ ฯ ๑๘๛

กราบขอบคุณครับ

* ประพันธ์โดย : ขรรค์ชัย บุนปาน ; มติชน

๕. คำกล่าวรับสัมโมทนียกถา

โดย : ท่านพระอาจารย์หลวงพ่ออินทร์ถวาย สนฺตุสฺสโก

....

กราบขอโอกาส พ่อแม่พระอุปัชฌาย์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ พระเถรานุเถระทุกรูปทุกองค์

อำนวยพร ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ท่านประธานรัฐสภา ท่านประธานวุฒิสภา ท่านสมาชิกวุฒิสภา ท่านนายอำเภอ ท่านศรัทธาญาติโยม พี่น้องประชาชนทุกท่านทุกๆ คน

กระผม, อาตมา ในฐานะประธานคณะศิษยานุศิษย์ ศรัทธาสาธุชนในคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ขออำนวยพร ขอบคุณขอบใจในท่านทุกท่านอย่างมาก ที่ได้มาร่วมกันแสดงออกในความกตัญญูกตเวทิตา เทิดทูนบูชาปรารถนาดี และยังความรำลึกถึงพระบูรพาจารย์ทุกรูปทุกรุ่น ตลอดจนคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ผู้เป็นคุณแม่เป็นคุณย่า เป็นคุณยายของพวกเราทุกคน ๑๙ ปีที่ท่านจากพวกเราไป หากแต่ไปอย่างเป็นธรรมมรรคผล ไปอย่างผู้ไม่หวนกลับมาอย่างโลกๆ นี้อีก

และในเวลามากกว่า ๗๓ ปี นับแต่คุณแม่ได้ถือเพศนักบวชเป็นคุณแม่ชี จวบจนปัจจุบัน ข้อวัตรปฏิบัติ ปฏิปทาแนวแถวมรรคาทางดำเนินในธรรมวินัย ในข้อขัดเกลาอันมีธุดงควัตรเป็นต้น

ธรรมมรรคผลของคุณแม่ได้จารึกจำหลักมั่น เป็นรอยประทับพิมพ์ใจไว้ในหัวใจมาโดยลำดับจากรุ่นสู่รุ่น จนถึงวาระของพวกเราทั้งหลายทุกคนในวันนี้

วันนี้จึงเป็นอุดมมงคลอันสูงสุดในหมู่คณะชาวเราท่านทั้งหลาย

สุขา สังฆัสสะ สามัคคี

ความสมัครสมานประสานสามัคคีของเราทุกท่านทุกคนเป็นธรรมะที่นำความสุขมาให้

ปีนี้ทุกภาคส่วนทั้งทางจังหวัด ทางรัฐสภา ทางวุฒิสภา คณะสงฆ์ท้องถิ่น คณะสงฆ์ถิ่นอื่นไกล ตลอดจนพี่น้องศรัทธาญาติโยม ต่างก็รวมตัวรวมใจกันพร้อมในกำลังศรัทธา กำลังสติ

ปัญญา กำลังทรัพย์ กำลังกาย เพื่อเทิดทูนบูชาวิสุทธิธรรมขององค์หลวงปู่จาม มหาปุญฺโญ และคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ในปีนี้

จึงขออนุโมทนาสาธุชื่นชมยินดีกับทุกท่านทุกฝ่ายทุกหมู่เหล่าของให้เป็นบุญเป็นกุศลสืบต่อไป

สำหรับตัวผมเอง, อาตมภาพเองแล้ว ความเป็นแม่พระแม่ธรรมของคุณแม่ ความปรากฏพยานแห่งธรรมในตนแห่งคุณแม่นั้นยังแสดงธรรมเทศนา ยังคอยบอกคอยพร่ำสอน เป็นรักและเมตตาอันบริสุทธิ์อยู่ตลอดเวลา

ธรรมะและคำพูดทุกคำของคุณแม่ที่กล่าวไว้ พูดไว้ ยังคงเป็นเส้นบรรทัดให้เดินตามอยู่ตลอด

ดังนี้จึงขอฝากธรรมโอวาท คุรุธรรมคำของคุณแม่เอาไว้ในหัวจิตหัวใจของเราท่านทั้งหลาย ฝากไว้ให้ศึกษาและนำไปประพฤติปฏิบัติตามกำลังความสามารถของตนต่อไป

และในฐานะของหลวงพ่ออินทร์วันนี้ได้รับความปลาบปลื้มตื้นตัน สุขใจอย่างยิ่ง พอใจอย่างยิ่ง ที่จังหวัดมุกดาหาร โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ที่รัฐสภาโดยท่านประธานรัฐสภา ที่วุฒิสภาโดยท่านประธานวุฒิสภา ที่พี่น้องประชาชน องค์กรท้องถิ่น ได้ให้และเห็นความสำคัญของอนุสรณ์สถานอันเป็นมงคลในพระพุทธศาสนา ที่สำนักชีคุณแม่ชีแก้วแห่งนี้

ขอทุกท่านได้รับความสุขสวัสดี ความเป็นสิริมงคล ความเป็นหลักชัยในจิตในใจ ความเป็นผู้พึ่งตนและพึ่งธรรมต่อไป

กราบอำนวยพร

ขอเจริญพร

และขอทุกท่านจงตั้งอกตั้งใจในลำดับขั้นตอนพิธีอันเป็นมงคลยิ่งต่อไป

๖. คำกล่าวขอบคุณ

โดย : ท่านนายอำเภอนิคมคำสร้อย

....

กราบไหว้บูชา กราบนมัสการพระคุณเจ้าทุกรูป คุณแม่ชี

กราบเรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ท่านที่เคารพนับถือทุกท่าน พี่น้องประชาชน ลูกศิษย์ลูกธรรมในคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

กระผมนายสรสันต์ เพชรสุวรรณรังษี นายอำเภอนิคมคำสร้อย ในฐานะผู้เสนองานร่วมกับอำเภอคำชะอีในการจัดงานรำลึกชาตกาล ๑๐๙ ปี คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ในปีนี้ ขอกราบไหว้บูชา กราบขอบพระคุณ ขอบคุณ ขอบใจ ในท่านที่เคารพนับถือทั้งหลายทุกท่านทุกคนอย่างสุดซึ้งที่ได้มาแสดงออกถึงวาระน้ำใจใฝ่บุญสุนทรทานการสะสมกิริยาของผู้มั่นและหมั่นในธรรมปฏิบัติในครั้งคราวนี้ ปีที่ ๑๙ ครบรอบวันรำลึกคุณแม่ประจำปี

นับว่าเป็นไปด้วยธรรมานุภาพของคุณแม่ ที่ได้ปรากฏพยานแก่เราท่านทั้งหลายทุกท่าน ทุกลำดับปีเรื่อยมา งานบุญมหามงคลเช่นนี้นับว่าสำเร็จ ลุล่วง เรียบร้อย ดีงาม ถูกต้องเหมาะสม เป็นอานุภาพใหญ่ก็ด้วยอาศัยเราท่านทั้งหลายทุกภาคฝ่าย ทุกหมู่เหล่า ประสานงานเสริมขวัญกำลังใจในสัพพะกำลังทุกๆ อย่าง

เพราะต่างก็มุ่งปฏิบัติบูชาตามธรรมะ แนวแถวแบบอย่างของพระบูรพาจารย์ทุกรูปทุกรุ่นของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ที่องค์ท่านเหล่าใดได้แนะนำพร่ำบอกตอกย้ำเอาไว้แล้วนั้นนั่นเองครับ

กราบไหว้บูชา

กราบขอบพระคุณครับ

พระสมมติ สุภเสฏฺโฐ

พลิ้วไหวชายจีวร *จดหมายเหตุธรรม ๓*

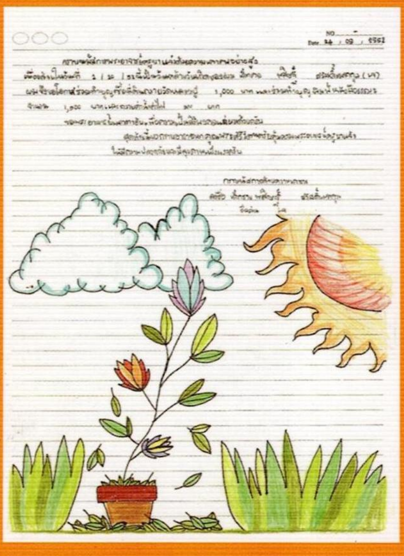
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เข้าพรรษา ๒๕๕๓
จำนวน : ๑๐,๐๐๐ เล่ม
โดย : พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
จัดพิมพ์โดย : คณะศิษยานุศิษย์
เพื่อ : แจกเป็นธรรมทาน ห้ามจำหน่าย

กราบขอบคุณ : อาจารย์ช่วง มูลพินิจ
ครูสราวุฒิ อาจวิชัย
ข่าวสด - มติชน
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด
๒๗/๑ หมู่ ๕
ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
นนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๘๔-๒๑๓๓
โทรสาร ๐-๒๕๘๒-๐๕๙๗

“ตำราเป็นกระดาษ คนเป็นชีวิต
ตำราทุกเล่มล้วนเป็นคนเขียนออกมา
หากปราศจากผู้ใฝ่รู้ใฝ่อ่าน
และทำความเข้าใจเสียแล้ว
ต่อให้สัพพะตำรานับหมื่น
ก็ไม่ต่างอะไรกับเศษกระดาษเย็บรวมเล่ม
ตำราไม่คงอยู่
ทว่าผู้คนยังมีชีวิตสืบต่อ
ปูมปัญญาก็ใช่ว่าจะเลือนหาย”

พระธมฺมธโร ครูบาแจ๋ว
วิสาขบูชา ๒๕๕๓

พลิ้วไหว
ชายจีวร
จดหมายเหตุ
ธรรม ๓

โดย
พระธมฺมธโร
ครูบาแจ๋ว